

VRELA KRV

Gotovo u istom trenutku kad je zazvonilo za odmor otvoriše se razredna vrata, a učenici i učenice gimnazije »Braće Scholl« počеше žuriti, trčati, spoticati se i gurati hodnicima i niza široke stube.

Šesti razred je nastojao da se u općoj vrevi drži zajedno, nije se žurio, držao se uz priručje.

– Zapravo je smiješno da je Susi tako brzo iz ostala – povišena glasa će Jochen Korner. – Ne shvaćam...

Nije uspio nadglasati buku topota nogu, smijeh i viku. Bio je to prvi dan nakon ljetnih praznika te su osobito mlađa godišta još pružala otpor strogom školskom redu kao divlji konji protiv sedla na koje nisu navikli.

– Što si rekao, Jochen? – zatuli njegov prijatelj Artur Holm.

– U vezi s tom Susi. Mislim... što je izostala.

– Govori glasnije! Neprestano čujem samo »stolica«! Slegnuvši ramenima, Jochen je zašutio.

Bio je to vitak, još neizrastao mladić, skladnih crta lica koje bi djelovale vrlo simpatično da nije oko sebe mrzovoljno zurio. Njegove plave oči sumorno su gledale u svijet, čvrsta, puna usta bila su stisnuta, a čelo naborano.

Činilo se da mu i smeđa, ponešto valovita kosa prkosno strši. Put Jochena Kornera bila je uvijek, čak i kad nije bilo sunca, ponešto zagasita, a sad je nakon praznika, bila tamnosmeđa. Kad bi očetkao i počeshljao mekanu kosu, padala mu je sprijeda na čelo, a straga se spuštala sve do zatiljka, no sada je, kako rekosmo, prkosno stršila na sve strane poput lavlje grive.

Sibila Sandner, koja je išla tik iza njega, osjećala je snažnu želju da ga još više raščupa i potoni dobro počeshlja, ali to je bila jedna od onih želja koje se ne izriču, pa se zarumenjela kao da bi drugi mogli pročitati njezine misli. No nitko se nije na nju obazirao.

Artur Holm i Peter Hesse popeli su se na zidić koji je dijelio jedan dio školskog dvorišta od sportskog igrališta. Kad je došao Jochen, pomakli su se u stranu, da mu dadu

mjesta. Sibila Sandner je sjela na rub kolica za odvoženje lišća, Anita Klemme stajala je uz nju. Drugi su se rastrčali. Samo je klapa koju su činili njih petero ostala zajedno.

– Znala sam da Susi neće doći – reče Anita upravo kad je prišao Jochen, a potpeticom je po pijesku risala krugove.

– Ne brbljaj koješta! – Peter zakoluta porculanskiplavim očima. – Zar si postala vidovita? Anita je bila sitna djevojka mliječnobijele puti, crvenoplave kose i poput trave zelenih očiju. Dražesno je izgledala u tijesnoj lanenoj haljini i ružičastom puloveru bez rukava, ali toga nije bila svjesna. Mislila je da je ružna, pa je trpjela zbog unutarnje nesigurnosti.

I sada joj, pri Peterovim grubim riječima koje nisu bile zlonamjerne, navru na oči suze te joj rumen obli lice. Htjela se okrenuti i pobjeći, ali Sibila je čvrsto uhvati za zglavak i reče: – I ja sam znala.

– Zar i ti? – podrugljivo će Artur. – Onda barem budite tako ljubazne pa nam objasnite zašto je izostala.

Sibila zabaci dugu plavu kosu koja joj je padala na ramena oholom i za nju vrlo karakterističnom kretnjom.

– Ionako ne biste razumjeli!

– Zaista? Mislite da ste toliko pametnije od nas?

Sad se i Jochen umiješa.

– Pusti ih! Samo se prave važne. Nemaju ni pojma, inače bi rekle.

Sibila čvrsto upravi pogled svojih jasnih smeđih očiju u njegovo lice.

– Misliš to ozbiljno?

– Upravo tako! – Jochen gurne oba prijatelja. – Pođimo, šmugnimo! – Spretno skoči sa zida.

– To je... Rado bih vam rekla – Anita ih je žurno stala uvjeravati – samo... obećala sam Susi... to je tajna.

– Shvaćam – odvrati Jochen. – Zadrži to za sebe.

– Tako, dakle? – podvikne Artur. – Jesmo li klapa ili nismo? Tajna... Zar je do toga došlo? Odmah van s time ili ćete se načekati da vam rješavamo matematičke zadaće.

– Riješit ću ih ja i bez vaše pomoći – smiješeći će Sibila. No kad je vidjela da trojica mladića za ista kreću, dometne:
– Ne bježite, reći ćemo vam! Sve su to gluposti: ta tajna. Za koji će mjesec ionako svi znati.

Jochen se zaustavi, naglo se okrene.

– Što?

– Susi će dobiti dijete – izlane Anita.

Nastala je šutnja; činilo se kao da su svi stali dublje disati.

– Izmišljaš – napokon će Artur nesigurno.

– Ne budi glup! – gurne Jochen prijatelja. – Tako nešto nitko ne izmišlja!

Artur nemarno prijeđe prstima kroz kratko Ošišanu pepeljastoplavu kosu. Bio je jedan od najboljih učenika u razredu. Smatrali su ga uzorom inteligencije. No sada je bio tako zbunjen da je izraz njegova lica djelovao upravo glupo.

– Susi? – promuca.

– Ima šesnaest godina – ozbiljno će Sibila. – Starija je godinu dana od nas...

– Pa što onda? – živahno će Peter. – Zar je to objašnjenje?

– Ne shvaćam kako se u tako nešto mogla upustiti – bespomoćno izusti Anita.

– Sve je to prava svinjarija – izjavi Artur, bije san i zbunjen.

– Misliš? – zajedljivo će Sibila. – Zar nisi nikad čuo za ljubav?

– Kad toliko znate – javi se Jochen, gurne ruke u džepove hlača i zanjiše se na petama – znat ćete svakako i tko je otac.

– Ne bojte se, svakako nijedan od vas – izlane Anita. U istom času mogla bi se bila čušnuti. Sama nije znala zašto ponekad kaže nešto čime naljuti one do čije joj je naklonosti stalo.

– To je neki mladić koga je upoznala na plesu – brzo nadoveže Sibila da bi popravila prijateljičinu pogrešku. – Valjda joj je obećavao brda i doline. U svakom slučaju, Susi

je bila uvjerena daje to velika ljubav. Dok nije saznao daje nešto na putu. Tada se hitro izmaknuo.

– To je podlo! – usklikne Peter.

– To je zaista podlo – složi se Jochen.

– Ja mislim – na to će Artur – kad je djevojka tako glupa, nije ništa bolje ni zaslužila...

– Ne – upadne mu u riječ Sibila – moram ti odlučno protusloviti...

Sada, kad su bile svladane zapreke, još bi satima raspravljali o toj temi, ali je zvono već navijestilo svršetak odmora.

– Slušajte – reče Sibila. – Nešto ću predložiti. Zar se ne bismo danas nakon škole odvezli u šumicu? Lješnjaci moraju biti već zreli, a kupina će ove godine biti u izobilju...

Mladići se odmah složiše. Dogovoriše se sa Sibilom da će se točno u pet sati biciklima dovesti pred gostionicu »Zečev kut«.

Anita je kraj njih samo stajala; grčevito je stisla zube, tako da joj se koža nad mišićima lica napela. Rado bi pošla s njima, ali je čekala da je netko pozove. No nitko na to nije ni pomislio, a ona se, kao i uvijek, nije usudila da jednostavno kaže: »Ja neću doći!«

Opet se osjećala isključenom. Oborene glave pođe za ostalima prema velikoj sivoj školskoj zgradi.

Budući da su dva člana obitelji bila zaposlena, otac, poslovođa firme »Schultze i sin«, i Jens, najstariji sin, aranžer u robnoj kući »Karmann«, Kornerovi su o podne jeli već prije jedan. Kad je Jochen oko dva sata posljednji došao kući, drugi su se već bili razišli, a mali se Jan već nagnuo nad svoje školske zadaće. Jochen je jeo u kuhinji ono što mu je majka ostavila od objeda i podgrijala.

– No, kako je bilo? – zapita gospođa Korner dok mu je u tanjur ulijevala juhu. Imala je istu smeđu, bujnu kosu kao i Jochen, iste tamnoplave, sjetne oči. Nitko ne bi rekao da sama vodi kućanstvo i da od zore do mraka radi za četvoricu muškaraca.

– Kao uvijek – kratko odvrati Jochen i umoči žlicu u juhu.

– Zar nije bilo ništa osobito?

Jochenu strelovito pade na um pomisao na Susi i na ono što su djevojke o njoj pričale, ali o tome bi sa svakim prije govorio negoli s majkom.

– Nije – odgovori ne dižući pogled.

– A zašto ti je lice tako smrknuto?

– Zaista? Ni govora.

– Ipak – odiješito će gospođa Korner. – Pogledaj se u zrcalo.

– To ti se samo čini. Ta ne mogu se uvijek ceriti.

Gospođa Korner duboko uzdahne. Često je pokušavala da s Jochenom nanovo uspostavi nekadašnju srdačnu vezu. No, on ju je uvijek od sebe odbijao.

Jochen je žlicom grabio juhu, privukao novine i letimično čitao naslove.

Gospođa Korner ukloni ispred njega novine tako naglo da se malo juhe prolilo. Oštro reče:

– Pri jelu se ne čita.

Jochen se usiljeno nasmiješi, ali bez riječi.

– Zašto ne razgovaraš sa mnom? – srdito upita gospođa Korner. – Ta nisam ja sluškinja koja te redi i koja ti kuha... Majka sam ti!

Sada je na Jochenu bio red da uzdahne. Takvi su mu prizori bili mrski.

Prepustivši se sudbini reče:

– Bila si jasna, dakle dobro, razgovarajmo... ali o čemu?

Gospođa Korner izmijeni tanjure, stavi pred njega varivo, komad mesa i krumpire koje mu je ispekla.

– Zamisli – reče – Jens će ove jeseni sasvim samostalno uređivati izlog robne kuće. Njegov je majstor iznenada obolio, pa mu se pružila dobra prilika. Što kažeš na to?

– Odlično – s visoka će Jochen. Odlanulo mu je kad je majka skrenula razgovor na starijeg brata.

Jens Korner je malo savio koljena da bi se mogao bolje pogledati u malom zrcalu.

Pomoću dviju ručnih četki četkao je kosu prema natrag, lijevo, desno, lijevo, desno, lijevo, a čupu nad čelom prema

gore. Odložio je četke u plitki gornji pretinac svojeg ormarića, skinuo bijeli haljetak, čvršće privezao elegantnu kravatu od svijetlomodre svile s blijedoružičastim prugama. Rukom je prešao preko brade da vidi je li dobro obrijan, iskesio svojoj slici u zrcalu bijele čvrste zube. Ne, ništa mu se nije moglo prigovoriti, izgledao je besprijevano.

Pa ipak se nije mogao riješiti osjećaja nerвозe koja je u njemu kipjela. Kad je pomislio na sastanak koji ga čeka, osjetio da su mu se ovlažili dlanovi.

– Prokletstvo! – poluglasno promrmlje za sebe. – Saberi se, budalo. Stara dama te neće pojesti!

Zaista je uvelike poštovao gospođu Miller koju je dosada poznavao samo po imenu. Gospođa Miller kao dizajnerka reklama nije pripadala osoblju robe kuće »Karmann«, nego je bila vanjska suradnica. Njezina je zadaća bila da smišlja i crta oglase za dnevne novine i mjesnu televiziju, pa je zato tijesno surađivala s aranžerima.

Oboljeli majstor uvijek je bio tajanstven kad bi se o njoj pavela riječ. Motreći neki nacrt svojih pomoćnika, običavao se počesati iza uha i reći: »Nije loše... no hoće li se s time složiti gospođa Miller?« A često bi im i vratio poneki nacrt uz napomenu: »Znate, meni se sviđa, ali gospođa Miller misli...“

Jens je često živo želio da toj umišljenoj gospođi Miller kaže što on misli, ali mu se nikad nije pružila prilika za to. Tek mu je danas pošlo za rukom da s njom dogovori sastanak na kojem će porazgovoriti o svojim nacrtima za zimsko aranžiranje izloga i dobije njezin pristanak. No, začudo, nipošto se nije osjećao tako sigurnim kako je želio da bude.

Kad je kroz stražnja vrata robne kuće izašao na ulicu, opet je požalio što još nema automobil a. Njegova bi samosvijest najvjerojatnije porasla kad bi mogao sjesti za volan vlastitih kola. Bilo mu je tek dvadeset godina, pa nije mogao zaključiti ni – kakav veći posao bez očeve privole, a gospodin Korner je uporno zahtijevao da mora uštedjeti

barem polovinu kupovne vrijednosti prije negoli mu on potpiše ugovor.

Sjeo je u autobus broj 7 kojim se dnevno vozio od roditeljskog stana u gradskom parku do radnog mjesta i natrag. Sad se odvezao jednu postaju dalje jer je gospođa Miller stanovala u neboderu usred zelenih nasada, a to je bio jedini neboder u okružnom gradu.

Kad je na vratima ugledao popis stanara, ustanovio je da tu ne bi mogao u činiti dojam čak ni s rolsrojsom. Dizajnerka je stanovala na sedamnaestom, najvišem katu, u takozvanoj nadogradnji, pa nije mogla odozgo vidjeti kad joj tko dolazi, iako je to zacijelo ni najmanje nije zanimalo.

»Bit ću sasvim hladan i opušten«, hrabrio se Jens dok se dizalo zujeći uspinjalo. »Mene stara gospođa neće zastrašiti, ta nisam više dijete. Što mi uostalom ona može!« Dizalo se zaustavi, vrata se otvoriše. S prilično je čuđenja ustanovio da se ne nalazi na hodniku, već usred golemog predsoblja. Tu je bio debeli sag boje zrela kukuruza, tu su bili široki, niski kaučevi s brdima jastuka skladnih boja, a iza širokih prozora vidjelo se plavo nebo.

To je bio prvi Jensov dojam. Bilo mu je kao da je ušao u čaroban svijet izvan prostora i vremena.

Tek tada ugleda djevojku. Sjedila je za crtaćim stolom. Prišla mu je. Vrlo vitka, vrlo privlačna u tijesno priljubljenim hlačama, koje su se širile nad cipelama, u bijeloj, sasvim zatvorenoj bluzi, čiji su naborani opšavi naglašavali krhkost njezinih zglavaka. Crna, raspuštena i sjajna kosa padala joj je na ramena, zelene oči bile su koso postavljene nad izbočenim jagodičnim kostima, obrazi upali kao u manekena; široka, savršeno oblikovana usta premazana narančastocrvenim rumenilom.

»Je li joj to kći?« pomisli Jens. »Nećakinja? Prijateljica?«

– Dobar dan – hladno reče tamnokosa djevojka lako skupivši obrve.

– Htio bih... Htio bih razgovarati s gospođom Miller – istisne Jens neugodno svjestan da gotovo muca.

– Aha! Tada ste jamačno iz robne kuće »Karmann«? – upitala je ravnodušnim glasom.

– Da... htio sam... htio sam se s njom dogovoriti za aranžiranje – reče Jens i nehotice čvršće stisne kožnu torbu s nacrtima.

– Lijepo – reče djevojka – sjednite... – Uz široku kretnju ruke dometne: gdje vam se sviđa. Hoćete li štogod popiti? Kavu? taj? Konjak? Ili viski?

– Zar gospođa Miller nije tu? – zapita Jens i baci pogled na ručni sat. – Mislio sam da me oče kuje!

Sad se djevojka prvi put nasmiješi, i to neobično bolnim, a opet vedrim smiješkom.

– Ja sam gospođa Miller.

Jens Korner ju je samo za čuđeno gledao. Svi njegovi dobri naumi nisu mogli spriječiti da se u tom trenutku ne osjeti poput pravog blesana. – Vi ste... – mucao je – ne, vi se šalite! Gospođa Miller se sada stade smijati te nestade gorčine oko kutova njezinih usana.

– Zacijelo ste očekivali strogu osobu zrelijih godina, zar ne?

– Majstor je uvijek bio tajanstven... časna riječ, nisam znao... dakle, sad ćete sigurno misliti da sam jako glup!

– Ali, zašto? Ako vam je stalo do toga da mi se svidite, niste mi se mogli bolje predstaviti.

Svakoj ženi laska ako se pomisli da je mlađa nego što jest.

– Ali, vi jeste mladi! – brzopleto reče Jens – pa ne mogu zamisliti... – Zastao je usred rečenice.

Stajala je tik pred njim, gledala u njega odozdo ukošenim zelenim očima. Bila je za dobru polovinu glave niža od njega.

– Što? – upitala je. – Samo hrabro! Ta već ste mogli primijetiti da ne grizem!

– ... da ste ikada bili udani – dovrši Jens rečenicu.

Tek što je to izgovorio, požali, jer se njezino glatko zagasito lice odjednom smrklo. S njega je nestalo sve vedrine.

– Da, bila sam – rekla je svladano – ali tog se poglavlja svog života nerado sjećam. Smeo se, a bilo mu je i žao.

– Oprostite, ja...

– Pa niste to mogli znati – obzirno će ona. – Ne brinite, naučena sam ja i na gore. No, mislim da smo sad oboje zaslužili po jedan viski... Ne čekajući na njegov pristanak, pođe prema baru koji je bio ugrađen u golemom stupu usred sobe, odmah pokraj dizala. Bila je tamo, samo s druge strane, smještena i garderoba, inače je u cijeloj golemoj prostoriji bio samo jedan veliki paravan koji je po svoj prilici odjeljivao dnevni boravak od ostalih prostorija. Jens pomisli da gospođa Miller možda i noću spava na jednom od kaučeva.

Promatrao je njezina uspravna leđa dok je rukama premetala po baru, ljupke kretnje tankih, smeđih ruku koje su stavljale kockice leda u čaše u kojima su zazveckale, a srce mu se steglo od neobičnog, nikad doživljenog osjećaja.

Tada se okrene prema njemu i priđe mu držeći punu čašu visoko da se viski ne prolije. On preuzme čašu, a zlatnožuta tekućina zapljuska kad su se kucnuli.

– Živjeli! – prijazno reče. – Za sretnu suradnju! Dobrano je otpio. Vrlo jak viski, razrijeđen samo kockicama leda, djelovao je brzo, pa njegova neprirodna ukrućenost popusti. Bilo mu je kao da mu srce odjednom udara dvostrukom snagom.

– Nisam se ni predstavio – izusti Jens. – Ja sam Jens, Jens Korner. Oko zjenica njenih zelenih očiju zaiskriše zlatna svjetlašca.

– A ja sam Klaudija!

– Klaudija... – Na jeziku mu se topio zvuk njezina imena.

– Klaudijo, vi ste najčudesnija žena koju sam ikada susreo!

Srkala je viski, promatrala ga preko ruba čaše.

– Upozoravam vas, Jens, nemojte se zaljubiti u mene; to bi vam samo zadalo bol.

– Prekasno – uzvratila Jens s povišenom samo svijesti koja ga odjednom potpuno preplavi.

– Šteta vas je, Jens... – izusti ona ozbiljno. – Vi ste zgodan mladić! Spustio je čašu, stupio korak bliže k njoj.

– Ja sam muškarac, Klaudijo!

– Da – mirno je rekla. – 1 upravo stoga vam ja ne pristajem. Bojim se muškaraca, Jens... a pre više mi je godina da svoje srce iznova izložim opasnosti.

– Ali, Klaudijo, to je...

– Molim vas, upamtite to, Jens, ako vam je stalo da budemo dobri prijatelji. Ne želim o tome raspravljati s vama.

– Sjela je na niski, mekom kožom presvučeni, okrugli stolčić. – A sada mi, molim vas, pokažite nacрте!

Odmah je prihvatio njezin način.

– Kako vi kažete, gospođo Miller! – Ali prije no sto je otvorio torbu, pomisli: »Nikada se toga neću odreći! Nikakva me sila na svijetu ne može od toga odvratiti!«

Kad je Jochen Korner poslije podne došao do svratišta »Zečji kut«, stare kuće s isturenim krovom i sjenovitim vrtom, nije vidio nikoga od svojih prijatelja. Povezao se nekoliko puta oko kuće i zvonio. Tada siđe s bicikla, podigne zelen, bodljikav, neraspuknut kesten i otvori ga: kesten još nije bio zreo, bio je sitan i gotovo bijel. Jochen ga baci među jato kokoši koje se, glasno kokodakajući, raštrkaše.

Tada ugleda Sibilu. Hitro je dojurila. Njezina plava, do ramena duga kosa, preko čela privezana modrom vrpcom, vijala se iza nje poput zastave. Na sebi je imala bluzu, traperice i pamučni pulover.

– Hej, Jochen! – poviče Sibila, zakoči i skoči s bicikla.

– Konačno! – mrzovoljno će Jochen.

– Budi sretan što sam uopće došla! Mama se opet kiselo držala... znaš ti nju. Artur uopće nije mogao doći, to jest, nije to ni htio. Otkrio je neko predavanje na radiju koje mu je zanimljivije...

– Bukvan – progunđa Jochen, ali osjeti u žlicici neobičnu, slabu bol kao nikad dosada, zapravo kao onda kad bi majka zadivljeno gledala Jensa, kad se otac bavio Janom, a na njega se nitko nije obazirao.

»Kako to da se Sibila najprije od vezla Arturu?« pomisli, ali nije izrekao to pitanje da ne bi ispao smiješan.

– A Peter? – upita umjesto toga.

– Nemam pojma – odgovori Sibila. – Koliko je zapravo sati?

– Prošlo je pet... Već bi morao biti tu.

Stajali su uza svoje bicikle u sjeni velikoga kestena komu su se grane širile preko zida svratišta i zasjenjivale jedan dio ceste. Začudo, nisu znali što bi govorili; osjećali su se nekako strani, zbunjeni, a istodobno i neobično uzbuđeni.

– Zar nije... – konačno reče Sibila – zar ne bi bilo glupo da još dalje čekamo?

– Da, vjerojatno – potvrdi Jochen krzmajući.

– Da pođemo? – upitala je.

Isturio je punu donju usnu i djelovao još tmurnije.

– Neda ti se? – priupita ona. Oklijevao je s odgovorom.

– Dobro – reče ona. – Odvest ću se sama... Čao! – Popne se na bicikl i odjuri a da se nije ni osvrnula. Kosa joj je lepršala na vjetru. Za njom je zvečala prazna limena kantica, koju je bila objesila straga na prečku bicikla.

Neodlučno je stajao promatrajući je kao sitan lik komu se svijetla kosa jasno isticala od ruba šume. Nije više izdržao: vine se na bicikl i pojuri za njom.

Našao je njezin bicikl. Ležao je zaključan u grmlju. Uz njega polegne i svoj te se kroz šiblje uputi u šumu. Na toj strani nije bilo puta, ali se Jochen dobro snalazio. Kao djeca uvijek su se tuda probijali, svojim »tajnim putem«.

Nakon sjajna sunčanog svjetla, pod drvećem se činilo kao da je sumrak. Tamnozeleno bujna mahovina prigušivala je korake. Zašuštalo bi samo kad je noga stala na smeđe, rano uvelo lišće. Jochena odjednom obuže tjeskoba kakvu još nikad nije osjetio. Obje ruke stavi kao lijevak na usta i zaviče iz sve snage:

– Sibilo, Sibilo! Gdje si?

Prislušivao je zaustavivši dah. Kao da su šumsku zelenu tamu odjednom ispunili bezbrojni šaputavi glasovi. Činilo mu se kao da na njega netko vreba.

»Zar se tu, iza toga gustog grma nije nešto pomaklo?«

Pođe oko grma i ugleda Sibila koja se, pritisnuvši rukama trbuh, savijala od smijeha.

Za trenutak je osjetio olakšanje, silno, bezgranično olakšanje. »Sibila je još živa, stoji pred njim, ništa joj se nije dogodilo!«, ali se njegovo raspoloženje u tili čas promijeni. Krv mu udari u glavu, osjećao se osramoćen te uskipi od bijesa.

– Glupa kozo! – Podigne ruku u kojoj je držao veliku granu, kao da će je udariti.

Izmaknula se. Smijeh joj je zamro.

– Jochen, jesi li poludio?

Smirio gaje iznenadni užas u njenim očima.

– Misliš da se sa mnom možeš šaliti? – zarezao Jochen.

Široko zamahnuvši rukom, baci granu u krošnjju. Grana gotovo ostade tamo visiti i potom padne na tlo.

– Ali, Jochen, ja... – Sibila duboko uzdahne. – Što ti je udarilo u tikvu? Otkad više ne shvaćaš šale?

– To je glupa šala – rekao je slegnuvši ramenima i krenuo dalje. S nekoliko koraka bila je uz njega, povukla ga za rukav.

– Ne ljuti se na mene, Jochen, zaista nisam tako mislila!

Razdražio gaje njezin dodir. »Prokletstvo, žarne vidi da je danas sve drukčije?« Naglim trzajem oslobodi se njezine ruke.

Dakako, Sibila je to krivo protumačila.

– Oprosti – reče i zabaci dugu plavu kosu. – Nisam znala da želiš glumiti uvrijeđenu veličinu.

Šutke su prodirali sve dublje u šumu. Sibila je uvijek išla korak za Jochenom. No iako je nije mogao vidjeti, bio je upravo fizički svjestan njezine blizine.

Rado bi štogod rekao da razbije neugodnu šutnju. Ali, ni uz najbolju volju ništa mu nije padalo na pamet. Usta mu se sasvim osusiše.

Nakon nekog vremena začuše glasove, mlade glasove, smijeh.

Zaustavio se, pogledaše se, a da nisu ni riječi izmijenili; opet se među njima uspostavilo drugarstvo.

– Hajdemo! – reče Jochen. – Pokazat ćemo mi njima!

Šuljali su se nečujno, poput Indijanaca. Sibila je čvrsto stisnula na grudi limenu kanticu da ne bi zvečala. Napravili su veliki luk i sa strane se približavali mjestu s koga su se glasovi i smijeh sada sve jasnije čuli.

Tada Jochen razmakne šiblje te su kao kroz prozor gledali na malu čistinu. Na njoj je bilo mnogo djece, dječaka i djevojčica od deset, dvanaest, trinaest godina.

– Prokletstvo! – protisne Jochen kroza zube.

– Baš imamo smolu! – suzdržavajući se usklikne Sibila. – I to baš na našoj dobroj staroj kupinjači!

– Ne bismo li ih malo prestrašili? – predloži Jochen.

Trijala je mali nos.

– Nema smisla. Previše ih je. A i ne volim se natezati s malom djecom. Jochen je podigao ruke koje su razmaknule šiblje.

– Pašto?

– Mogli bismo pokušati negdje drugdje oklijevajući je rekla, ali se odmah ispravi. – Koješta! Glupost! Prestari smo mi za tako nešto.

Pogledao ju je. Njegova se čvrsta crvena usta podrugljivo skupiše.

– No, dakle, čiji je to bio prijedlog?

– Moj – neuvijeno odgovori Sibila. – Ali, mogu se i prevariti, zar ne? Ipak smo oboje od toga nešto naučili, naime da više nismo dovoljno mladi za takve šale. To je ipak nešto.

Stavio je ruke u džepove hlača, vrškom cipele raskapao hrpicu truloga uvelog lišća preostalog još od prošle jeseni.

– Prilično zamršena metoda... ali ipak!

– Ne budi tako sitničav! Kao da smo bili na iz letu! A sada pođimo u »Zečji kut« i popijmo kolu. Slažeš li se?

– Dekintiran sam – uzvрати, a da je nije ni po gledao.

– Ništa zato – brzo je rekla. – Upravo imam za jednu kolu. Popit ćemo je zajedno.

Osjetila je da mu je taj poziv neugodan i da unaprijed spriječi svaki prosvjed, upre mu ispruženi kažiprst u grudi i podvikne:

– Slažeš se!

U isti čas pojuri dugim skokovima preko čvorastog korijenja, odlomljenih grana, preko jaraka i oko malih grmova.

Potrčao je za njom. Kretanje i napor prijali su im. Sibila bijaše izvrsna sportašica, ali je on trčao brže. Cesto je bio tako blizu da bi mogao samo ispružiti ruku i zgrabiti je za čupu plave kose koja se vijorila. Ali, to nije učinio jer mu se sviđalo da bude upravo tako kako je bilo: ona pred njim, njezin poput svijeće vitki stas, uski bokovi u tijesno priljubljenim trapericama, uspravna leđa u jarkocrvenom pamučnom puloveru.

Trčala je amotamo, a on je namjerno malo zaostao. Smijali su se i vriskali pri toj divljoj hajci koja je uistinu bila pusta šala. I tad se dogodilo.

Kriknuvši, Sibila je pala na zemlju.

Jochen je bio tako blizu nje da se jedva jedvice pravodobno zaustavio da ne padne preko nje. Snažno ju je udario po leđima.

– Sad te imam... Predaješ se?

Uspravila se, lice joj je bilo izobličeno od boli. U jasnim smeđim očima bile su suze.

– Ne preostaje mi ništa drugo – tužno je rekla. – S obje ruke obuhvati lijevi gležanj. – Iščašila sam nogu ili nešto slično.

Stajao je kao gromom ošinut. Nije znao što bi rekao. Pustopašnost je prenaplo prešla u utučenost.

– Nemoj stajati tu poput lipovog sveca, nego mi pomoziti!
– rekla je i obje ruke pružila prema njemu.

Još se uvijek nije pomaknuo, samo ju je gledao.

– No, miči se – nestrpljivo će ona. – Što čekaš?

Prigne se k njoj, zgrabi je za ramena. Odmah je ovila ruke oko njegova vrata i digla se. Osjećao je njezino mlado,

vitko tijelo na svome tijelu kroz koje je krv strujala jakim, snažnim udarima. Pogledala gaje.

– Hvala – prostodušno reče – to bi bilo sve!

Njezine napola rastvorene Usne bile su tik pred njim. U njemu se probudi neka divlja sila, sila koje je u tome času postao svjestan, koja ga je gonila daje privine k sebi, daje poljubi, daje podigne sa zemlje i odnese. Nije mogao ni riječ izustiti jer je morao silnim naporom svladati tu divlju, neukrotivu silu.

Smiješila mu se u lice.

– Sad me moraš pustiti – bezazleno je rekla. – Više mi nisi potreban. Kad bi mi dao kakav štap...

Tako ju je naglo ispustio iz ruku da je ona, i nesvjesno priljubljena uz njega, gotovo pala na tlo.

– Potraži sama svoj prokleti štap! – viknu, okrenu se i odjuri.

– Jochen! – vikala je. – Jochen!

Ali on se ne vrati. Nije se čak ni osvrnuo.

– Jochen! – još jednom zavikne.

Tada se predala sudbini. Na zdravoj nozi skakutala je po mahovini i lišću i našla jaku granu kojom se mogla poduprijeti.

– Glupi slon! – mrmrljala je preda se. – Glupi klip! –

No u dubini srca osjećala je daje nešto krivo uradila, ali uza sve umovanje nije mogla dokučiti što je to bilo.

Idućeg dana Sibila je pošla u školu s čvrstom namjerom da pokaže Jochenu kako se na njega ljuti. Čvrsto je odlučila da ga pusti da se praćaka i da mu tek onda oprost ako je on zamoli za oprost.

No Jochen nije pokazivao nikakva znaka da će to učiniti. Naprotiv, jednostavno se pretvarao da je ne vidi. Ponašao se prema njoj kao daje ona zrak.

Budući daje Jochen odavna bio vođa klape, odbili su se od djevojke i Artur i Peter. Jochen pri tom nije trebao osobito na njih utjecati, a možda to i nije bila njegova namjera. Vodio je s prijateljima izrazito muške razgovore u

koje se djevojke nisu razumjele, a u školskom dvorištu poveo bi ih u stranu, pa su Sibila i Anita ostale osamljene.

Anita, koja je ni kriva ni dužna Upala u napetu situaciju između Sibile i Jochena, gotovo se rasplakala.

– Zašto su prema meni tako prosti? – zdvojno je uzviknula. – Što sam im učinila? Na njezinim mliječnobijelim obrazima počеше se pomaljati crvene bolesne pjege.

– Baš ništa – reče joj Sibila i prijazno položi ruku na njeno rame. – Hajde, smiri se!

No, Anita, koja je poput svih nesigurnih ljudi svaku nepriliku i svaki otpor odmah primala na svoj račun, nije se smirivala.

– Nikada im nije bilo stalo do mene – optuži vala ih je. – Točno znam. Uvijek su me trpjeli samo zbog tebe! Zar sam ja kriva što nisam tako zgodna kao ti?

– Prvo i prvo, ti jesi zgodna – uzvratila Sibila. – To sam ti već toliko puta rekla da mi je već do sadilo... a drugo, zapravo si mogla primijetiti da dečki izbjegavaju mene, a ne tebe.

– Tebe? – začuđeno će Anita.

– Sama si rekla.

– Ali, zašto? Što si im učinila?

– Ništa, kao ni ti – odgovori Sibila i ispriča prijateljici događaj u šumi: naravno, sa svoga gledišta, jer nije mogla slutiti što se zbivalo u Jochenovu srcu.

– No, pa što! – usklikne Anita koja je mislila da joj je sve jasno. – Jochenu je dakako neugodno da bude s tobom jer ima nečistu savjest.

– Misliš? – sumnjičavo će Sibila.

– Sasvim sigurno! Bilo je nepristojno što te ostavio samu u šumi s iščašenom nogom... – Lijevom je rukom cupkala svoju crvenu kosu. – Uostalom, smiješno. To nikako ne pristaje Jochenu. Čuj me, ne tajiš li mi nešto? Vjerojatno si ti njega prva naljutila, zar ne?

– Ispričala sam ti. Odmah na početku, kad me tražio. No, to je već bilo mnogo prije i... Tako su obje djevojke uzalud nagađale uzrok Jochenova odbojnog ponašanja.

Nakon škole Sibila i Anita vukle su se prema autobusnom stajalištu prvi put nakon dugo vremena same, bez pratnje mladića. Sibila je još malo šepesala.

– Jednostavno mu priđi i pitaj ga što mu je – predloži Anita.

– To ne mogu – odlučno će Sibila.

Anita se ugrize za usnu.

– Tada pusti mene... Ja bih mogla. – Glas joj je treperio, ali je prijateljici gledala ravno u oči.

Sibila promisli. Anita ponuda bila je u stanovitom pogledu privlačna. Možda će zaista uspjeti daje pomiri s Jochenom, a da ona sama ne mora otkriti svoju slabu stranu.

– Što bi mu rekla? – upita. Anita slegne uskim ramenima.

– Pa tako... Bilo što. Na primjer, da ti je žao... – Kad je vidjela kako se promijenio izraz Sibilinih očiju, odmah se ispravi: – Ili ću ga jednostavno pitati što ima protiv tebe!

Sibila je zamišljeno pogleda, a Anita se pod njezinim pogledom jarko zacrveni i obori oči. U tom času bude Sibili jasno ono što je već od nekog vremena slutila: Anita se barem toliko zanima za Jochena kao i ona sama.

Već joj je bilo na jeziku da joj nešto odbrusi, ali se ipak svlada. Nipošto se ne bi htjela u toj ionako zapletenoj situaciji zavaditi još i s preosjetljivom Anitom.

– Ne! – reče – ne mislim da bi to imalo smisla.

– No, mogla bih pokušati – uporno će Anita. Sibila se sagne tako da su joj oči bile sasvim blizu Anita lica.

– Ako to učiniš – prijeteći reče – među nama je sve svršeno! Jednom zauvijek zabranjujem ti da se miješaš u moje poslove, shvaćaš li?

– Htjela sam samo dobro! – promrmlja Anita. Autobus broj 7 zaustavi se na stajalištu, a Sibila se ugura u njega s drugim učenicima i učenicama koji su išli u istom smjeru.

– Čao, do sutra! – dovikne stoje mogla glasnije i bezbrižnije da bi je i mladići mogli čuti i zamahne školskom torbom nad glavom.

Anita je trčala za njom i sada je bila tik uz hrpu koja se natiskivala u autobus.

– Piši mu... napiši mu pismo! – dovikivala je. Sibila žestoko zatrese glavom i važno se pokuca po čelu. »Toj Aniti zaista nema spasa«, mislila je. »Kad bih je pustila, rastrubila bi po cijelom gradu da sam se posvadila s Jochenom i da bih se htjela pomiriti! Takva glupost: pisati pismo!«

U zadnji čas ugura se i Artur na platformu, ali ga Sibila nije ni pogledala. Odlanulo joj je kad su se vrata zatvorila i kad je autobus konačno krenuo.

Gospodin Korner je preko tjedna imao malo vremena za svoju obitelj. Češće nego što je to gospođi Korner bilo drago, morao je navečer prekovremeno raditi ili izvesti svoje poslovne prijatelje. Osim toga, redovito je svakoga četvrtka išao na kuglanje. To mu je bio, kako je tvrdio, jedini pravi odmor te nije dopuštao da mu ga uskrate ni šef ni žena.

No, gospodin Korner bio je nedjeljom kod kuće, a tada je očekivao da se cijela njegova obitelj skupi oko njega. Nije pokazivao nikakvo razumijevanje za to da bi njegovi odrasli sinovi htjeli taj jedini slobodni dan imati za vlastitu zabavu. Već su i malom Janu počeli dosađivati zajednički obiteljski izleti iako se to nije usudio glasno iskazati poput starije braće. Gospođa Korner je drhtala prije svake nedjelje i razbijala si glavu kako da poveže želje i zanimanja tako raznodobnih i tako raznoćudnih muškaraca.

Ipak je te nedjelje, prve na početku školske godine, sve išlo glatko kao rijetko kada. Kornerovi su zajedno sjedili pri kasnom, ali zato obilnom doručku. Kroz prozor zračilo je u sobu svilenomodro nebo nad drvećem gradskog parka, u kome je lišće već počelo žutjeti i postajati smeđe.

– Kako bi bilo da se izvezemo do jezera uz autocestu? – predloži gospodin Korner.

Na Jochenovu se licu odmah vidjelo oduševljenje. Bilo mu je zapravo sasvim svejedno gdje će i kako provesti dan. Glavno mu je bilo da ne sretne Sibilu. Zašto ne bi

roditeljima priuštio veselje, a Jensu pomogao, jer je Jens danas pred sobom imao nešto posebno, a Jochen je obećao da će od njega odvratiti očevu pozornost.

Gospodin Korner je bio zadovoljan, majka je sjala od sreće, pa nikoga nije smetalo što je Jens žalosna izraza lica izjavio da se ne može priključiti obiteljskom izletu jer je na žalost morao iz ureda kući ponijeti posao. Ta je tvrdnja zvučala vjerojatno, jer su svi znali da mu je majstor bolestan i da sada na širokim mladićevim ramenima leži više odgovornosti.

– Razumijem. Vratit ćemo se predvečer, Jens, pa dotle možeš na miru raditi – reče gospodin Korner.

– Vjerojatno ću se, kad završim, malo provozam – primijeti Jens kao uzgred.

– Da, svakako – reče gospođa Korner i nježno poljubi svoga velikog mladića u oba obraza, – i pazi na sebe.

Jochen je uhvati za ruku i povuče za sobom.. – Hajde, mama, Jens više nije dijete. – Kad bi to bio, ne bih se trebala za njega toliko brinuti! – izmaknu gospođi Korner. Udari se po ustima i u strahu se ogleda.

No otac je već odmaknuo, pa na sreću nije čuo tu primjedbu koja je odavala da majka ne misli da će Jens cijelu nedjelju provesti nad nacrtima.

Jens je gledao kroz prozor i promatrao kako otac u prtljažnik automobila sprema torbu s kupaćim priborom, kako braća sjedaju na stražnja sjedala i kako se majka vrlo pažljivo, da ne zgužva haljinu, smješta na sjedište do vozača.

Još su mu jednom svi domahnuli, a i on im je svima odmahnuo. Tad su se konačno odvezli. Posljednje stoje Jens vidio bio je bijeli rupčić koji leprša, jer ga je Jan kroz otvoreni prozor držao u ruci. Tada je napokon bio sam.

Jens pohiti k telefonu. Već je u ruci držao slušalicu kad se predomisli. Ne, to tako ne ide. Ako nazove Klaudiju Miller, lako će ga se otresti. On se mora sam glavom pred njom pojaviti, jer inače uopće neće imati sreće.

Pođe u praznu spavaonicu roditelja, priđe majčinom toaletnom stoliću te se ogleda u zrcalu. Predomišljao se da li da se presvuče. Konačno odluči da ostane u istom odijelu. Svijetlomodro blagdansko odijelo dobro je pristajalo njegovom od sunca preplanulom licu, plavim očima i jakim bijelim zubima. U nemarnom odijelu ne bi djelovao dovoljno svečano.

Jens je u kupaonici iščetkao bujnu kosu, a pramen kose nad čelom začušljao prema gore. Iz najzabitnijeg kuta ormara za odjeću izvadi celofanski omot s orhidejom. Prethodnog dana vrlo ju je pomno izabrao za Klaudiju Miller.

U džep je stavio lisnicu, zaključao stan, potrčao niz stube te brzo i svjestan cilja krenuo prema središtu gradskog parka, prema neboderu. Dizalom se uspinjao do nadogradnje, a srce mu odjednom življe zakuca od straha da je stan zaključan, da je nekamo otišla ili da ima posjet. No tada se kao za svog prvog, poslovnog posjeta nanovo nađe usred divne velike prostorije koja je bila predsoblje, dnevni boravak, blagovaonica i radna soba, a ipak nije djelovala skučeno. Čovjek se tu osjećao blizu neba, u prorijeđenom zraku.

Klaudija Miller imala je sada na sebi sasvim jednostavno krojenu haljinu boje zrela kukuruza, a minisuknja dopuštala je da joj se vide vitke smeđe noge visoko iznad koljena. Crna sjajna kosa ovijala je poput tamna okvira njezino lice upalih obraza. Gledala ga je ozbiljno.

Jens iznenada osjeti da je sasvim zakočen: celofanski omot pruži joj takvom kretnjom da je sam bio mučno svjestan koliko je djetinjasta.

– Mali nedjeljni pozdrav – rekao je. – Ne ljuti te se, gospođo Miller.

Čvrsto je nakanio da je zove imenom, ali takvo prisno oslovljavanje sada mu jednostavno nije moglo preći preko usana.

Odlanulo mu je kad je uzela orhideju.

– Hvala – rekla je suho.

Stajali su sučelice jedno spram drugoga i gle – dali se, a on se osjećao u takvoj neprilici da bi se najradije bio okrenuo i pobjegao prema dizalu. No jaka privlačna sila, koja je iz nje zračila, djelo – vala je tako da je ostao na mjestu, kao očaran.

– Divan dan, zar ne? – izusti konačno i to mu se pričini vrlo glupim.

– Da!

– Morali bismo nešto poduzeti – nastavio je. – Izvesti se nekamo ili tako... mislim, ako nemate nešto bolje!

Iznenada se u njezinim očima pojavi svjetlucaje, gotovo smiješak, dok su joj usta ostala ozbiljna.

– Zar imate kola?

– Ne, još ne, ali bih mogao...

– Vozim alfa romeo! – rekla je vrlo nadmoćno.

Odjednom osjeti sigurnost.

– Sjajno! – bezbrižno usklikne. – Uvijek sam želio da se povezem s alfa romeom! – Priđe joj bliže. – Klaudijo, čemu takav izraz lica! Zar se pred vama moram pretvarati kako me smeta što vozite bijesna kola? Što imate divan stan? Što zaslužujete more novaca? Ne, nemojte očekivati da sam takav lažljivac. Divim se... Klaudijo, divim vam se!

Zagrijao se govoreći i priđe joj tako blizu kao da će je zagrliti. No, ona uzmakne.

– I što imam više godina od vas, Jens.

– Pa što onda?

– Vama možda ne, ali meni to smeta. – Duboko je uzdahnula. – Nisam djevojčica, imam trideset godina!

Bio je spreman na takvo očitovanje iako nikada nije mislio da bi joj moglo biti toliko.

»Deset godina više od mene!« sijejne mu kroz glavu. Ali je ipak uspio zadržati otvoren izraz lica.

– Vjerujem samo ono što vidim – reče – a moje vas oči vide onakvu kakvi zaista jeste, Klaudijo... mladi i lijepi!

Uhvatio ju je za ramena.

– Volim vas, Klaudijo, vjerujte mi... Zavolio sam vas od prvog časa! Nije se ni trudila da mu izmakne, već mu se

prepusti.

Ali, u njezinim tajanstvenim zelenim o čima bila je neprikrivena poruga.

– Kakvo ste vi dijete! – reče nasmiješeno i ravnodušno. Ruke mu klonuše.

– Oprostite ako vam dosađujem.

Nasmijala se i usprkos svojoj ljutitosti. Jens je bio svjestan da je to prvi put što je čuje da se smije. Bio je to tamni, pomalo žalostan smijeh koji je čudesno pristajao njezinoj poput noć crnoj kosi i upalim obrazima.

Pomirljivom kretnjom položila je ruku na njegovu podlakticu.

– Jens, još morate mnogo učiti... na primjer, da se nijedna žena na svijetu neće uvrijediti ako osjeti da je netko želi. Razveselili ste me.

– Nemojte tako govoriti sa mnom. Nisam dijete, a vi niste moja učiteljica!

Nije uzmaknula ni korak.

– Kao da ste se zaista uživjeli u ulogu ljutila mladog čovjeka – rekla je raspoloženo. – Moram priznati da vam to dobro pristaje. Samo... Mora li biste potražiti zahvalniju publiku.

– Ja ne glumim!

Iz celofanskog omota koji je široko zamahnuvši bila bacila u košaru za papir ona sada izvadi orhideju koju je bio donio.

– Nemojte uzimati sve tako doslovno; i to je pogreška mladeži. Htjela sam samo reći... Vi ste zaista zgodan mladić. Sjajno izgledate; sigurna sam da se sve djevojke osvrću za vama... pa za što da svoje izrazite darove upravo na mene rasi pate? – Igrajući se, vrtila je orhideju vitkim smeđim prstima.

– Nećete me prisiliti da još jednom ponovim ono što sam rekao – uzvratila joj. Malo je podigla obrve.

– Šteta!

– Zbogom, gospođo Miller – rekao je oštro i malo se naklonio.

Nije se ni pomakla. Gledala je kako se okrenuo i pošao prema dizalu, veoma gibak i vrlo mlad u elegantnom svijetlomodrom blagdanskom odijelu, s plavom, brižljivo začušljanom kosom. Čekala je dok nije zastao, a onda reče:

– Želite li dozvati dizalo, morate pritisnuti gornje dugme, to jest, ako ostajete pri svojoj po nudi...

Okrenu se i pogleda je.

– Ponudili ste mi, naime, da ćete me izvesti u šetnju – rekla je. – Zar mi se to samo učinilo? Vrijeme je još uvijek lijepo, a ključevi automobila su na pisaćem stolu. Bilo bi zgodno... – Nije dospjela završiti rečenicu.

U dva koraka nađe se uz nju i zagrlj je.

Taj put je on nju zaskočio. Uspjela je samo okrenuti lice te su njegovi divlji poljupci padali po njezinu obrazu, vratu, čelu, ali ne na usta kako je to želio i što mu je ona postojano kratila.

– Ah, Klaudijo – tepao je. – Klaudijo... ti si... ne mogu... ti...

Dopustila mu je da je ljubi, a tada svine leđa unatrag te ga ispruženom rukom odbije od sebe.

– Jens – reče – molim te budi pametan! Ako me odmah ne pustiš, gotovo je s našim prijateljstvom još prije nego što je počelo!

Osvijestio ga je zvuk njezina glasa, a ne toliko njezine riječi. Pustio ju je iz ruku, a ona pohiti prema pisaćem stolu, ali se opet vrati mašući ključevima automobila.

– Evo, uzmi ih, ti luckasti veliki dječake! Alfa romeo nalazi se dolje u kućnoj garaži, tamo je moje ime, a tu ti je ključ... Hajde, dakle, gubi se da se mogu dotjerati!

Od svega što je rekla shvatio je samo to da mu govori ti i da s njime postupa kao s dobrim prijateljem. Bio je tako ushićen da nije ni pomislio da nešto kaže, nešto što bi bilo duhovito, čime bi joj mogao imponirati.

Pozvala je dizalo, otvorila vrata, gurnula u njega i točno čas prije nego što je zatvorila vrata brzo ga poljubi u vrh nosa.

Posljednje što je vidio bila je njezina vrana kosa kad je povukla glavu, a tada je svega nestalo. Dizalo kojim se spuštao zujalo je, a jedino što mu je od nje ostalo bio je svežanj ključeva koji je grčevito držao dok mu se oštri rubovi kovine ne zarezaše u dlan.

Za Sibilu Sandner bila je to žalosna nedjelja.

Stanovala je u Helmholtzovoj ulici, daleko od gradskog parka. Nekoć ne bi prošao ni jedan blagdan da se nije bilo u koje vrijeme i bilo gdje sastala s Jochenom Kornerom. Glavno sastajalište bio je ugao Holmove vile.

U toj prilično staromodnoj, ali zato prostranoj zgradi stanovao je Artur Holm, a budući da je to bio vrlo razmažen jedinaš, nije bilo gotovo ničeg što nije imao. Imao je stolni tenis, a i bazen za plivanje u golemom nešto zapuštenom vrtu, koji je tako reći bio na raspolaganju samo njemu i njegovim prijateljima. Ako je bilo loše vrijeme, mogli su se zadržavati u velikoj podrumskoj prostoriji koja je služila kao kućna radionica i prostorija za igru.

Stoga nije čudo da se za slobodnih poslijepodneva tamo uvijek moglo naći po koje mlado stvorenje iz razreda ili susjedstva, iako je sam Artur bio čudak te se uopće nije brinuo za svoje goste. Iznimka je bio samo Jochen, jer je to bio njegov najbolji prijatelj. Mladići su znali voditi duge razgovore koji bi Sibili ubrzo dosadili. No, među njima je često postojala i neka prešutna suglasnost. To je Sibilu dražilo više nego sve drugo, jer se time osjećala isključenom iz njihova društva.

Morala se prisiliti da uopće zazvoni kod Holmovih. »Pa što, nisam se uvrijedila«, morala je sama sebe uvjeravati. »Konačno, nisam se posvadila s Arturom, a inače me nije ništa smetalo da ovamo svraćam!« Da joj nije bilo toliko stalo da raščisti s Jochenom Kornerom, sigurno ne bi to učinila.

Otvorio joj je Artur. Ponašao se kao i uvijek, ne baš neprijazno, ali ni vrlo prijazno.

– Ulazi! – reče.

Zakračunao je vrtna vrata od kovana željeza i tako zabrzao prema kući da ju je u nekoliko koraka sustigao te je samo s mukom postigla da je ne prestigne i ostavi.

Najradije bi pitala za Jochena, ali nije se htjela otkriti.

– Tko j e sve tu? – upitala je što je moguće ravnodušnije ne usuđujući se pogledati Artura.

– Ah, cijela rulja – bio je odgovor koji joj ništa nije govorio.

Da bi Jochenu imponirala, osobito se elegantno dotjerala: obukla je snježnobijelu lanenu haljinu koja je na poseban način isticala njezinu baršunastu, suncem opaljenu put i sjajnu plavu kosu. Sve bi to bilo dobro, ali suknja je bila vrlo kratka i vrlo tijesna, pa joj je bilo teško brzo hodati. Osim toga, potpetice njezinih modernih cipela duboko su se utiskivale u vrtnu zemlju, pa joj se pričini glupim da se tako dotjerana pojavi pred svojim starim prijateljima. Da je barem Artur bacio na nju samo jedan zadivljeni pogled! Ali ne, nije se na nju obazirao više nego na puža koji im je puzeći prelazio put. Pa čak i manje jer se Artur načas zaustavi i široko zakorakne da ga ne bi pozlijedio, dok je mislima očito bio kilometre daleko od Sibile.

– Prekrasno vrijeme, zar ne? – rekla je da bi nekako pokrenula razgovor.

– Moglo bi se reći – složi se Artur, ali je pri tom ukočeno gledao ravno pred sebe, nabrana čela kao da mozga o nekom teškom problemu.

Očekivala je da će je povesti iza vile u vrt. No, on je krenuo oko kuće i spremao se da siđe niz uske stube koje su izvana vodile ravno u podrum i kućnu radionicu.

– Što? – naglo je rekla. – Ta valjda se niste tu stisnuli?

– Igra Borussia Dortmund protiv Münchena 1860 – odrješito je uzvratio.

Sibila je shvatila da su on i ostali htjeli gledati televizijski prijenos nogometne utakmice.

– Čuj... mislim da je sad ipak vani ljepše.

– Možeš ostati vani – rekao je, a jer je odjednom postao svjestan da se vrlo neuljudno ponio, dometne nešto

prijaznije: – Kasnije ćemo i mi doći.

– Vrlo ljubazno od tebe – uzvratila Sibila poto razdraženo.

– Vjerojatno ću učiniti ono što kažeš. No, najprije da pozdravim dečke.

Artur šutke slegne ramenima i krene naprijed.

Vrata radionice bila su odškrinuta. Čulo se kako spiker najavljuje da će se ubrzo na ekranu prikazati nogometno igralište.

Artur se prilično neočekivano sjeti uloge domaćina. Otvori Sibili vrata i pusti je da pred njim uđe u prostoriju. Srce joj je u tom času tako snažno udaralo da se upravo pobjala da bi on to mogao čuti.

– Došla je Sibila! – reče Artur.

– Hej! – pozdravi Sibila.

Pogledom prijeđe po dječacima koji su na stolcima, jastucima i škrinjama čučali pred televizorom. Neki su se okrenuli i kimnuli joj glavom, a neki nisu učinili ni to.

Ništa nisu imali protiv Sibile. Jednostavno, nisu bili zainteresirani za nju, a bili su uvjereni da tu, među sobom, ne trebaju paziti na dobro ponašanje komu su ih kod kuće uporno podučavali.

Sibilu to uopće nije uvrijedilo. Dječaci su većinom bili mlađi od nje, bilo im je 13, 14 godina, a za nju su se zanimali koliko i ona za njih.

Samo je jedno zapazila: među njima nije bilo Jochena Kornera, i u isti čas barometar njezinih očekivanja padne na nulu.

– Mislim da ću radije poći gore – rekla je. – Ovdje mi je premračno. Nitko nije izrazio žaljenje, niti pokazao spremnost da je zadrži.

Sibila izađe na Helmholtzovu ulicu. Promatrala je Holmovu vilu s druge strane ulice, ali bezuspješno.

Međutim, približavalo se šest sati i Sibila se dosjeti da pođe prema »Capitolu«, stalnom kinu razreda. Druga predstava morala je ubrzo početi, pa će možda tamo sresti Jochena.

Došla je upravo u pravi čas, kad su se gledaoci, većinom mladež, natiskivali oko blagajne i ulaza. Prikazivao se pravi pravcati vestern.

Sibila se pretvarala da promatra fotografije u izlozima jer je na taj način u odrazu stakla mogla dobro vidjeti ulaz.

Odjednom osjeti na ramenima ne čiju ruku i – tako se neočekivano okrene da je čvrsto zagazila na nogu Petera Hessea koji je pred njom stajao.

– Prokletstvo... – reče Peter. – Što ti je?

– Oprosti – promucala je – nisam... – Progutala je konac započete rečenice. Nije mu mogla reći da se nadala da će pred sobom ugledati Jochena.

– Svašta se može dogoditi – ljubazno je rekao krivo shvativši njezinu zbunjenost.

– Baš si me prestrašio – rekla mu je.

– Hoćeš li sa mnom ući?

Potresla je dugom plavom kosom.

– Nemam novaca.

Gotovo neprimjetno je oklijevao.

– Pozivam te – svladavajući se reče.

– Vrlo ljubazno od tebe, ali, ne želim te pljačkati – rekla je odbijajući njegovu ponudu. No kad je primijetila da ga se neće moći tako lako riješiti, brzo nadoda: – Već sam gledala taj film.

– Pa onda... mogli bismo poći nekamo drugamo – predloži Peter.

Sibila je bila gotovo spremna da prihvati poziv. Drago bi joj bilo kad bi tu upropaštenu nedjelju mogla barem lijepo završiti. Osim toga, Jochen je zaslužio da se provede s nekim drugim. Ionako je za sve on kriv: zašto ne mari za nju.

Već je otvorila usta da pristane, ali se u posljednji čas predomisli. Jochen će svakako već sutra saznati da je bila s Peterom, ta idu u isti razred. A nije joj bilo stalo do Petera, nego do Jochena.

– Ne – rekla je – moram se vratiti kući. Pogledaj sam film... Isplati se, kažem ti.

Rastali su se. Uputi se kući, ne zato što bi već bilo vrijeme nego jer jednostavno nije znala što bi počela, pa joj bude malo bolje.

Ako već na nju nije obratio pažnju Jochen, onda je to učinio barem Peter. Nije bila potpuno nevažna.

Idućeg dana, u ponedjeljak, u školi je bilo kao uvijek. Jochen Korner uopće nije mario za Sibilu, a drugi dječaci iz klape držali su s njim iako mu nije bilo do toga da je izolira. Na jezeru uz autocestu proveo je vrlo ugodnu nedjelju s roditeljima i mlađim bratom, mnogo je plivao, dosita se nauživao, pa se osjećao sjajno.

Sibila je loše provela noć, a to se na njoj i vidjelo. Ispod zagasite puti prosijavalo je bljedilo, imala je podočnjake, ali to joj nije loše stajalo.

Peter Hesse bi joj se rado bio priključio za vrijeme velikog odmora, ali se nije usudio. Bojao se da bi ga drugi mogli smatrati ženskarom kad bi se pridružio Sibili i neizbježivoj Aniti. Prije su uvijek bili klapa, pa je to drugačije djelovalo. Ostao je, dakle, uz Jochena i Artura, ali je povremeno kradomice promatrao Sibilu.

Idući sat bila je matematika.

Kad je Jochen htio iz svoje školske torbe izvući matematički udžbenik, zapazi nježnoružičastu omotnicu koja je virila između bilježnica. Ništa ne sluteći, izvuče je i ustanovi da je zatvorena i da je na njoj njegova adresa, ali nije bilo imena pošiljaoca.

Profesor matematike doktor Jordan upravo se spremio da na ploči nacrti neki geometrijski lik te je okrenuo razredu leđa.

Jochen položi otvorenu knjigu na klupu, ogleda se držeći pismo u ruci te mu pogled padne na Sibilu koja ga je gledala raširenih očiju.

Shvatio je i zacrvenio se, a jer je to osjetio, zacrveni se još više. Sibila se odvaži da mu se plaho nasmiješi, a taj ga smiješak sasvim smuti. Njegovu smetenost shvatila je kao slabost te mu se podrugljivo nasmiješi.

Buljio je u omotnicu koja je pred njim ležala u rasklopljenoj knjizi, ali se nije usudio da je dotakne, kao da se boji da će se opeci.

Tek kad je u razredu nastao tajac, opazi da se nešto sprema. Podiže pogled i ugleda pred sobom malo izbočeni trbuh doktora Jordana, preko kojega je bila rastegnuta siva, brižljivo zakopčana vesta.

Jochen je reagirao bez razmišljanja: sklopio je udžbenik.

No, doktor Jordan je bio brži. Dohvati omotnicu prije nego se knjiga sklopila. Šiljastim prstima okretao je pismo. Cijeli ga je razred mogao vidjeti. Zatim ga posve približi očima kao da ne može pročitati adresu.

Jochenovo je uzbuđenje odmah splasnulo. Osjećao se otriježnjen, smalaksao, rastrojen, nije se usudio gledati ni desno ni lijevo.

Sibila je, doduše, pripadala onim djevojkama koje raspolažu cijelim spektrom nevinih pogleda i sjajnih, djetinje nedužnih smiješaka. Redovito bi joj uspijevalo da u očima svojih učiteljica, a pogotovo učitelja bude uvijek valjana i pristojna djevojka, ali ovo sada bilo je previše.

Pri pomisli da bi profesor mogao otvoriti list i pročitati ga, sve te s mukom sastavljene riječi, to oprezno udvaranje, očajni pokušaj da nanovo stekne njegovo prijateljstvo i da ga zainteresira za sebe, Sibila se užasnula. Prvi put u životu shvati kako za djevojku katkada nema drugog izlaza nego da padne u nesvijest. No, bila je tako zdrava i snažna da za nju nije postojala ni ta mogućnost bijega.

Sjedila je i buljila u doktora Jordana kao hipnotizirani kunić. »Ako otvori omotnicu, vikat ću« pomislila je, ali se bojala ispustiti glas.

Tada ustane Jochen.

– Gospodine doktore – rekao je, a sam se za čudi što mu je glas tako odlučan – to je privatno pismo. Molim vas, vratite mi ga.

Doktor Jordan se zagleda u Jochenove tamnoplave oči koje su sada, ovako strastveno ozbiljne, bile gotovo crne. Slegnuo je ramenima i začudo ravnodušnim glasom rekao:

– Zaista, to je vrlo loša navika da se privatna pošta nosi u školu. Korner, nadam se da se to neće ponoviti.

Vratio mu je pismo.

Napetost u razredu rasplinu se u prigušenom smijuljenju. Sibila osjeti da su joj se oči ispunile suzama. Rukama prekri lice, ali suze su joj kapale kroz prste.

– Hvala – muklo reče Jochen, osjetivši se istodobno i neobično posramljen i smiren.

Zazvonilo je za odmor.

Doktor Jordan je još zadao zadaću za idući sat, jedan od mladića otvori mu vrata prema hodniku, a cijeli razred počne istodobno govoriti, smijati se, vikati.

Sibila otare nos rupčićem koji joj je posudila susjeda i obriše suze. Podigne glavu, pogleda prema Jochenu i zabrinuto mu se nasmiješi.

Ali, Jochen nije vidio njezin smiješak. Ustane, s omotnicom u ruci pođe prema košu za papir, razdere nepročitano pismo na bezbroj sitnih komadića, a to je radio polagano, sasvim promišljeno, gotovo uživajući.

Tada se vrati na svoje mjesto, a da Sibilu nije ni pogledao, i sjedne.

Sibili je bilo kao da ju je udario posred lica. Jurne prema Jochenu, užarenih obraza i podignutim šakama. U njezinim jasnim očima još su se iskriale netom prolivene suze.

– To ti nikada neću zaboraviti! – uzvikne. Bila je sva izvan sebe te joj je bilo svejedno kako će se taj njezin ispad dojmiti ostalih. Bilo joj je sve svejedno jer su je preplavili razočaranje i poniženje.

– Pa neka – reče Jochen naoko sasvim hladnokrvno. – Preživjet ću nekako. – Crta muške okrutnosti utisnula se u njegovo pravilno lice.

– Ti si prostak – divlje ga napadne Sibila. – Ah, kako si prost!

– A ti si glupa sentimentalna koza – dobaci joj Jochen.

Malo je trebalo da ga nije udarila, ali to što ju je promatrao hladno, prezrivo, napola stisnutih očiju skrši njezinu odvažnost.

– Tišina! Ide doktor Brecht! – poviče mladić koji je stajao na vratima.

Učenice i učenici brzo zauzeše svoja mjesta i ostadoše stajati.

Pri kraju listopada đaci gimnazije »Braće Scholl« spremali su se na izlet. Lijepo vrijeme zadržalo se i s jeseni. Bilo je to pravo bablje ljeto sa svilenkasto modrim nebom i blagim zrakom koji je čak i u gradu ponekad mirisao na pečene krumpire. Mali Jan i njegovi prijatelji puštali su na livadama parka šarene zmajevе. Razrednik šestog razreda doktor Brecht, koji je predavao njemački i povijest, odluči da se sa svojom četom izveze do dvorca Kleeheim. Već je odavna namjeravao provesti svoj razred kroz prekrasni rokokodvorac.

Razred se sastao na kolodvoru. Osobnim vlakom vozili su se pet postaja od grada. Od željezničke postaje stupali su kroz jesenje šarene šume: djevojke uz doktora Brechta, a momci hotimice iza njih, u skupinama.

Nakon dva sata stigoše do dvorca; svi bi se najradije odmorili, ali je doktor Brecht bio neumoljiv. Vukao ih je kroz sve sobe dvorca, a potom preko široka, zavijena stubišta što završava golemom terasom izveo van.

Tek im je tada dopustio da se odmore. Razred se raštrkao po divnom starom parku s njegovanim širokim travnjacima, živopisnim skupinama drveća i obrezanim živicama.

Oko jednog zdenca bile su poredane kamene klupe. Jochen Korner, Peter Hesse i Artur Holm sjedoše na jednu željezom okovanu klupu, a Sibila Sandner, njezina prijateljica Anita i ostale djevojke zauzele su klupu sučelice njima. Djevojke kao da nisu zapažale prisutnost mladića; izmjenjivale su dubokoumne primjedbe kojima su htjele pokazati poznavanje povijesti umjetnosti dok su mladići brbljali. Ali svi su se s dobrim tekom bacili na jelo i piće koje su ponijeli sa sobom.

Još nisu bili dovršili gozbu, kadli k njima priđe skupina mladića, veliki momci, gotovo već odrasli ljudi, očito učenici

višeg razreda.

– I oni su iz naše gimnazije – punim ustima objavi Artur. – Onoga velikog, plavog, poznam... To je Helmut Kampf!

– Pa neka – namješteno ravnodušno reče Jochen. Bio je spreman da se bori za mjesto.

– Dečki, ima li mjesta i za nas? – upita jedan od velikih.

– Tamo preko – odgovori Jochen pokazujući glavom na kamenu klupu koja je ležala u dubokoj sjeni.

– Fino. Tada odbij! – nacerivši se reče Helmut Kampf.

Jochen i Peter sjedoše još čvršće, ali Artur gurne u usta ostatak peciva i ustane.

– Hej, Helmut, što se mene tiče – miroljubivo reče – možeš sjesti, ja sam ionako već gotov.

Spremnost kojom je Artur ustupio svoje mjesto pokvarila je velikima veselje jer su se nadali da će doći do gužve. A možda je djelovalo i to što je Helmut Kampf prepoznao Artura, sina poslovnog prijatelja svojega oca.

– Dobar dan, Arture – nemarno ga pozdravi. – Budimo prijazni s djecom, prijatelji. Ostavimo malenima njihovo mjesto na suncu. Ta oni moraju još rasti. – On položi ruku na Arturovo rame i povuče ga k sebi.

– Banda zadirivala – zareži Peter Hesse. Jochen posrkne iz termosice.

– Dobro si rekao.

– Pripadaju li guščice vama? – upita Helmut Kampf.

– Jasno – brzo uzvratit Artur. – Iz našeg su razreda.

– Nisu loše! – mljacne jezikom Helmut.

– Pa, da, može... – reče Artur. – Jeste li i vi toliko propješačili?

No Helmut Kampf se nije dao odvratiti.

– Zaista, sjajne guščice – reče. – Osobito ona plavuša, ta bi mi odgovarala... Ne bi li me, Arture, upoznao s njom? Pretpostavljam da nemaš starijih prava. – Helmut ponudi Artura cigaretom.

– Ma kakvi! – prihvati Artur. – Ona me uopće ne zanima... Kad bi ti bio cijeli dan s njima, ni tebi ne bi bile zanimljive.

Dopustio je da mu Helmut Kampf pripali cigaretu, a pušio je ponešto nespretno jer nije bio naviknut.

– Dakle? – pitao je Helmut.

– Plavuša se zove Sibila Sandner.

Helmut ustane, polagano priđe k djevojkama i naklonivši se reče:

– Moje dame, dopustite da se predstavim... Ja sam Helmut Kampf.

Sibila mu se nasmiješi gledajući odozdo u njega.

– Kako se ja zovem, već znate... Helmut ispusti dim kroz nos.

– Oho! Zar ste prisluškivali?

– Moralo se čuti_ – Nato gaje upoznala s Anitom i drugim djevojkama.

– Mogu li vam se malo pridružiti?

– Kako ne, bilo bi zgodno – spremno reče Si bila i pomakne se tako daje Helmut Kampf mogao sjesti između nje i Anite. – Znate, naši dečki su prilično dosadni! – Pogleda ga širom otvorenih očiju.

On neusiljeno obuhvati rukom njezina ramena.

– Mogu zamisliti, čuj, djevojko, imam ideju!

– Kakvu?

– Vрати se s nama. Došli smo s autobusom koji stoji s one strane dvorca i vozi ravno u grad do glavnog trga.

– To bi bilo lijepo – otpovrne Sibila. – Ali, bo jim se da se to našim starcima ne bi svidjelo.

– Ako je samo to... pričini se bolesnom! – Helmut Kampf baci opušak na šljunak i zgnječi ga petom. Ustao je i povukao Sibilu za ruku. – Dođi, sakrijmo se u grmlje, moramo skovati rat ni plan.

Sibila je pustila daje vuče, smijala se, kosa joj je vijorila, pa se činilo daje zaista spremna poći s Helmutom u zapletene prolaze u živici, ali to je bilo više no što je Jochen mogao podnijeti.

On skoči, baci se na Sibilu i otrgne je od Helmuta.

– Au! – povikne ona hineći negodovanje. – Što ti pada na pamet? Zgrabio ju je za vrat, tresao njome.

– Prokleta životinjo! Pokazat ću ti ja! – tulio je. – To ti baš pristaje da se gužvaš s prvim mladićem na kojeg naiđeš!

Helmut Kampf se bio donekle zbunio. Bio je spreman da se baci na Jochena, ali tada pomisli na svoje novo svijetlosivo odijelo, bijelu košulju, lijepu kravatu. Ne, zaista se ne bi isplatilo da sve to zasvinji zbog glupog tinejdžera. Dostojanstveno se povuče slegnuvši ramenima.

Umjesto njega, potpuno neočekivano, hitro iskoči Artur Holm.

– Jochen! – poviče. – Jesi li poludio?! Pusti Sibilu... Što ti pada na pamet?

Njegove su riječi polučile uspjeh brže nego je očekivao. Jochen pusti Sibilu i baci se na Artura jer mu je odlanulo što će mu dopasti šaka da na njemu iskali bijes.

Jochen i Artur tukli su se prema svim pravilima. Djevojke su vikale i poskakale s klupe, a momci se natisnuše oko boraca koji se tek onda rastaviše kad se začuo zvižduk pištaljke doktora Brechta.

Obojica su se dobro izmrcvarili. Koljena, podlaktice i ruke bile su im izgrebeni od oštarih kamenčića, Jochen je krvario iz nosa, a Arturu je lijevo oko bilo otečeno.

Sibila je zaboravila na svoje prijašnje ponašanje.

– Bože moj, Jochen! – povikala je. – Kako to izgledaš? Krvariš! Da li te boli? Dođi, operi se, rashladi lice... Evo ti moj rupčić.

Zgrabila ga je za ruku, odvukla do zdenca. Jochen, donekle zbunjen i smeten, a i omamljen od udaraca što ih je dobio, nije ni pomislio da Sibilu odgurne. Dopustio je da mu obriše krv i očisti mrlje na košulji; dala mu je češalj da se počešlja.

– Pođite samo! – dovikne Sibila ostalima kad je zviždaljka odjeknula po drugi put. – Doći ćemo za vama. Ispričajte doktoru Brechtu bilo što... Hajde, krenite, nije potrebno da on amo dođe.

Ostali odmagliše, samo je Artur ostao. Zbunjeno je buljio u Sibilu i Jochena koji su se držali kao da među njima nikada nije bilo ni traga neprijateljstva. Otečeno oko sve

gaje više boljelo, sutra će zacijelo biti plavo poput šljive. Zbog koga sve to? Zbog Sibila koju je htio spasiti od Jochenova bijesa i koja mu sada nije rekla ni hvala.

– Moglo bi se misliti da sam ja napadač – ogorčeno će on.

– Dakako, to i jesi – smjesta uzvratila Sibila. – Zašto si se umiješao? Ta Jochen mi ne bi ništa učinio!

– Grom i pakao! – uzvikne Artur. – To je previše! – Pogleda Jochena. – Misliš li i ti da sam ja kriv?

– Ni govora – odgovori Jochen. – No koga to još zanima?

Artur je držao rupčić pod hladnim vodenim mlazom, vidio je kako su se Sibila i Jochen polagano udaljili ne čekajući na njega. I to nije bilo dosta: držali su se za ruke poput zaljubljenog para.

Osjeti kako se u njemu budi bol i ljubomora. Nije se začudo ljutio na Jochena koji gaje zapravo izdao, već na Sibilu jer je samo ona bila za sve kriva.

Mrzio ju je, mrzio od sveg srca. Kako je mogao biti tako glup da se za nju zauzme!

Sibila i Jochen držali su se na putu kući postrance od drugih. Išli su držeći se za ruke, neko vrijeme ruku pod ruku, čak joj je Jochen bio ovio ruku oko ramena.

Sibila više nije osjećala daje bole noge, vječno bi mogla tako ići. »Sada«, mislila je, »odmah mi sada mora reći da me voli! Sad će me ipak zamoliti da s njime hodam«.

Pogleda ga smiješeći se, a on joj uzvratila pogled. Nos mu je još uvijek bio natečen, preko obraza imao je dugu crvenu ogrebotinu, ali ozljede su mu vrlo dobro pristajale.

– Jesi li umorna? – zapita je.

Odmahnula je glavom, pa joj se plava kosa razletjela.

– Nimalo.

– Nosio bih te.

– Ne bi mogao – odsiječe ona.

– Bih. Dati dokažem? – Spremao se daje po digne. No ovaj put mu se izmakla.

– Nemoj – rekla je. – Ako nas tko sretne... a i Artur je za nama.

– Pa što onda? Slegla je ramenima.

– Zapravo ništa, samo... mogli bismo imati neprilika.

Neko vrijeme šuteći su trčali jedno kraj drugoga Umalo što ga nije zapitala je li mu zaista stalo do nje. »Ne«, ukori sama sebe, »to bi bilo glupo!« Da mu kaže koliko joj se sviđa? Koliko je prošlih tjedana patila zbog napetosti među njima.

– Više se nikada nećemo svađati, zar ne? – iz rekla je konačno.

– Tako je potvrdi.

– Jesi li i ti bio tako... nesretan? Nasmiješi se.

– Samo nemoj pretjerivati. Odmah je zagrizla.

– Hoćeš li reći da to tebi uopće nije ništa zna čilo?

– Pa nije bilo ugodno... – prizna on.

– Ali upravo si rekao... On joj upadne u riječ.

– Čuj ti, tko je svečano objavio da se nećemo svađati? A tko opet počinje izazivati?

– Ah, Jochen, ja...

Obje ruke ovila je oko njegova vrata i utisla mu brzo cjelov na usne. Tada se odvoji od njega i potrči za ostalima.

Kad se Jochen oporavio od preneraženosti, htio je potrčati za njom, no već je dostigao Anitu, pa joj se pridruži.

Osjetio je da mu kroz tijelo struji vrući, sasvim nepoznati osjećaj sreće te je duboko disao da se smiri. Uopće nije primijetio da ga je stigao Artur.

– Dobro – reče prijatelj – mogu to shvatiti. No nemoj tako nešto činiti u razredu. Vidjet ćeš, doći će do strašne zbrke.

– Neće – reče Jochen – ni govora!

– Hoće, hoće – ustraje Artur. Pomirljivo mu položi ruku na rame. – Želim ti samo dobro.

Ostavi djevojku na miru... Samo će te vući za nos.

No Jochen naglom kretnjom otrese njegovu ruku.

– Pusti ti mene na miru – surovo reče, a istodobno osjeti da je tako oštro reagirao jer je Artur izrekao njegove najskrovitije bojazni.

Pošao je nekoliko koraka, a onda stane. Artur je čvrsto stisnuo usne, gledao je mimo njega.

– Dečko, to su gluposti – izgovori Jochen. – Što se dogodilo? Ništa. A ništa se neće ni dogoditi, budi siguran. – Kad se Arturovo lice još uvijek nije razvedrilo, pridomene: – Oprosti, samo ne mogu podnijeti da se o tome govori. – Prijateljski bočne Artura pod rebra. – Ta nećemo se valjda počupati zbog takve koze, zar ne? – No dok je to izgovarao, shvati da time izdaje Sibilu i svoje osjećaje. Arturov smiješak olakšanja nije ga zadovoljio.

Jens Korner morao je u posljednje vrijeme priznati da se mnogo manje razumije u žene nego što je mislio.

Njegova se strast za osebuynom, lijepom Klaudijom Miller pojačala. Svaka minuta bez nje činila mu se izgubljenom, pa ipak, nije bio ni koraka uznapredovao.

Bila je vrlo prijazna prema njemu, često ga drugarski i pomalo ironično uvjeravala kako je i ona rado s njim. No kad bi je htio zagrliti, kad bi samo počeo govoriti o svojim osjećajima, tako mu je spretno izmicala da nije imao ni prilike da se rasrdi ili uvrijedi.

Klaudija Miller je uglavnom umjela upriličiti da se sastanu na neutralnim mjestima, u barovima i elegantnim restoranima. Rado je išla u kazalište, na umjetničke izložbe i koncerte, pa je željela da je Jens prati, a Jens je u prvo vrijeme njihova poznanstva nastojao da pri svemu tome uči što nije bio njegov običaj.

To mu se sviđalo. Imponiralo mu je da Klaudija nije nalik djevojkama što ih je poznavao. S njome je mogao o svemu govoriti, razgovarati sasvim ozbiljno, a pri tom je imao osjećaj da sam iznosi pametne misli, daje ipak nešto i naučio.

No to ga nije zadovoljavalo, a što je bolje poznavao Klaudiju Miller, sve manje.

– Popet ću se s tobom – rekao je jedne noći kad ju je dopratio do kuće.

Bili su u kazalištu, a nakon toga još i plesali. Taksi ih je dovezao do nebodera i sad su stajali pred kućnim vratima, jedno nasuprot drugom. Klaudiju je bilo malo uhvatilo piće, pa je bio siguran da će sada postići što želi.

No ona se samo smijala – Što ti pada na pamet? Znaš li koliko je sati? – Malo je zateturala i načas se naslonila na njega.

– To mi je zaista svejedno! – odlučno je rekao.

– Ali meni nije! – Njezino lice upalih obraza s koso smještenim zelenim očima uozbiljilo se. – Teško sam postigla uspjeh u zvanju, Jens... Teže no što to bilo koji muškarac može zamisliti. Ne bih htjela da zbog tebe bilo što upropastim. – Njezine opijenosti kao da je odjednom nestalo.

»Možda uopće nije dobre volje. Samo se pretvara«, pomisli on, a glasno izgovori:

– Uopće ti nije do toga da išta za mene učiniš.

Potisnula je zijevanje, stavila ruku na usta.

– Laku noć, Jens! Zar ne vidiš da je prekasno za svađu? Sutra, ako hoćeš...

– Dobro znaš da se ne želim s tobom svađati... Upadne mu u riječ.

– Dakako, samo mi predbacuješ! – Okrenula se prema vratima. Zgrabio ju je za ramena, povukao k sebi.

– Klaudijo, ljubavi, zar ne shvaćaš... Ne mogu više ovako!

– Htio ju je poljubiti. No ona je strelovito odmaknula lice.

– Ne podnosim pripite muškarce.

On se trzne kao da ga je udarila. Ispustio ju je iz ruku.

– Hvala – rekla je hladno. – Laku noć, Jens! Gledao je kako stavlja ključ u bravu.

– Klaudijo – progovori nesigurnim glasom. – Ostaviš li me sada da tu stojim... kunem ti se da je među nama sve svršeno. Zauvijek.

Nasmiješila mu se okrenuvši k njemu glavu.

– Lijepo što mi to tako otvoreno govoriš. Što ga sam još sretnija što među nama i nema ničega.

– Klaudijo! Otvorila je vrata.

– Ispavaj se, Jens – rekla je majčinskim glasom koji ga nadasve razdraži – sutra' će sve izgledati sasvim drukčije!

Nestala je u kući još prije nego je mogao od – govoriti. Za njom je škljocnula brava. Tako je čvrsto stisnuo zube da su

zaškripali. – Prokletstvo – izusti poluglasno – prokletstvo, prokletstvo!

Klapa se iduće nedjelje sastala kod Artura Holma. Bilo je izvanredno toplo iako je još bila zima. Mladići i djevojke šestoga razreda nisu se posebno dogovarali, ali je bilo samo po sebi razumljivo da svi dođu.

Svi su bili radosni, svi osim Artura. Njegovo se nepovjerenje prema djevojkama još pojačalo, ali se to nije usudio priznati jer se uopće bojava iznositi vlastito mišljenje. Oduvijek je mislio da se samo tako može održati u klapi da pri svemu sudjeluje, pa je tako i ovoga puta potisnuo nevoljkost i zlovolju.

Pomagao je prijateljima da iz podrumске prostorije za igre i iz vrta potjeraju mlađe dječake koji su došli na televiziju. To je diglo veliku buku jer se mališani nisu dali lako otjerati. Hrabro su se branili, a budući da ih je bilo više, bitka se odužila. Sibila i Anita sokolile su prijatelje, ali su ih istodobno zaklinjale da prestanu. Ukratko, bilo je vrlo zabavno.

Potom su se mladići oprali, dopustili da im djevojke počešnjaju raščupanu kosu i da im se dive kao pobjednicima. Bili su među svojim, bitka je bila dobivena, a pred njima je bilo dugo, slobodno poslijepodne. A što sada?

Prije se začudo nikada nisu dosađivali, uvijek im se činilo kao da imaju premalo vremena, svaki je čas bio dragocjen i bilo čim ispunjen. Ali, danas jednostavno nisu znali što bi počeli.

Peter Hesse je predlagao različite igre i zabave, ali je sve što je rekao naišlo na slabo zanimanje.

Jochen je zatekao sam sebe kako neprestano gleda Sibilu kako lijepo izgleda u svijetlomodroj minici koja joj je isticala duge vitke noge. A njezina zlatnosmeđa put i svijetla, plava kosa! Jochen ju je gledao i sve su njegove misli bile zaokupljene njom; želio je samo jedno: da s njom bude nasamo.

Sibila se uspravila, rukama je obujmila koljena, hinila je da se zanima za opće dogovaranje. Jochen je nogom čeprkao po hrpici skupljenoga jesenjeg lišća. Začudio se kad je vrškom cipele naišao na lopticu, podigne je i dobaci Sibili.

To je bilo sasvim nedužno, ali se Sibila ipak zacrvenjela. Uхватила je loptu, skočila... Igrajući se, baci je nekoliko puta uvis, dok joj se tobože ne izmakne i u visokom luku odleti u grmlje kraj stražnjeg zida velikog vrta.

– Donijet ću ti je! – uzvikne Jochen i potrči za loptom.

– Ni govora – uzvрати Sibila. – Ja sam kriva! – i pohiti za njim.

Peter Hesse je shvatio situaciju. Zadržao je Anitu koja je htjela potrčati za njima, ali reče Arturu:

– Pobrini se ti za to! Konačno, to je tvoja lopta! Anita se izmicala iz njegovih ruku.

– Pusti me – srdito je vikala. – Što ti je? Smijao se.

– Gle, gle, nisam znao da znaš biti tako slatka mala mačkica koja grebe! – Uživao je kako se koprca u njegovim rukama, promatrao je kako se napinje njezina svijetla svilena haljina nad čvrstim malim grudima.

Anitina se crvena kosa žarila, njezinu mliječnobijelu put prekrilo je lako rumenilo.

– Ti si prostak! – vikala je. – Arture, pomoz mi!

Još prije nekoliko dana Artur bi to nesumnjivo bio učinio, ali se promijenio otkako gaje Sibila umjesto hvale obdarila ravnodušnošću.

– Ne pravi se važna – rekao je slegnuvši ramenima, okrene se i odluta u dno vrta.

Peter se više nije mogao opirati napasti. Pusti Anitine zglavke, položi ruku na njezine grudi i u taj čas dobije ćušku.

Anita ljutito poviče, a iz njezinih zelenih očiju sijevale su munje.

– Što ti pada na pamet?

Htjede je uhvatiti, ali ona je već bila dohvatila štap za kriket i njime vitlala povrh njegove glave.

– Samo se usudi! – vikala je. Iz opreza ustukne malo.

– Oprosti – reče – sama si kriva kad ne shvaćaš šalu!

Za to vrijeme Sibila i Jochen u grmlju su tražili izgubljenu loptu, odnosno pričinjali se da je traže jer uistinu nisu bili sposobni da svoje misli usredotoče na bilo što drugo osim na sebe.

– Evo je! – povikne Sibila kojoj se učini daje našla loptu, ali tada uvidi da se prevarila. No Jochen je već bio uz nju.

– Gdje?

Uspravila se i okrenula prema njemu. Po grmlju oko njih još je bilo dosta lišća da ih brani od tuđih pogleda.

Predano je klonula u njegov naručaj, a on je čvrsto privuče k sebi. Njihove se usne nađoše u prvom poljupcu.

Bio je to strastven, kratak, a pri tom i nespretan i nesiguran poljubac, no Jochenu i Sibili značio je tako mnogo da je u tom času za njih svijet doslovce prestao postojati.

Nisu ni primijetili da Artur razgrće granje i da je zastao zatekavši svoga najboljeg prijatelja u zagrljaju s djevojkom. Htio ih je zazvati, ali se samo tiho oglasio.

Taj blagi mukli zvuk ipak je bio dovoljan da se zaljubljenici odvoje.

– Ah! – Sibila se zarumenjela i zbunjeno je s čela odmicala svijetlu, plavu kosu.

No njezine su bistre oči sjale, a u njezinu zbunjenom smiješku bilo je nečega pobjedonosnog, kako se učinilo Arturu. U tom ju je času mrzio od svega srca.

Jochen zakorakne prema njemu i udalji se od Sibile.

– Hej, Arture!

No Artur je nestao tiho, kako je i došao. Jochen je skaćući krenuo za njim, krčeći si put kroz šiblje. Sibila ga je htjela zadržati, ali joj to nije pošlo za rukom.

Jochen stigne prijatelja kad je ovaj u jednom kutu zaklonjenom od vjetra palio cigaretu.

– Daj i meni jednu – zamoli, samo da nešto kaže jer mu ni najmanje nije bilo stalo do pušenja.

Artur mu bez riječi pruži zgužvani paketić, a daje mu i vatre. Čvrsto je stisnuo usne i ukočeno zurio mimo Jochena.

– Čuj me... – Jochen se morao nakašljati jer ga je u grlu gušio dim. – Htio sam ti samo reći da ne misliš nešto loše.

– Ne mislim ja ništa... – s mukom izusti Artur.

– Onda dobro! – olakšano uzvratila Jochen. No Artur nije završio...

– Ipak nisam slijep – nastavi – znam što sam vidio.

Jochen baci tek zapaljenu cigaretu i zgazi je petom. – Pa što? Poljubio sam Sibilu... i što onda?

Zar ne vidiš da je glupo uzeti to ozbiljnim? Artur slegne ramenima.

– Nisam ništa rekao.

– Točno. Ali, samo da vidiš svoje lice! Prestani glumiti kreposnika! Artur uzme cigaretu između palca i kažiprsta i dobro povuče.

– Što se mene tiče možeš se sa svakom djevojkom stiskati kolikogod i kadgod te volja.

Samo ne vidim zašto bi to moralo biti baš u našem vrtu.

Jochen odstupa za korak i duboko se nakloni.

– Oprostite, gospodine, nisam ni slutio da sto jim na posvećenom tlu.

– Nemoj se šaliti – bijesno će Artur jer je shvatio da bi mogao ispasti smiješan. – Točno znaš što mislim. To je zbog moje majke koja... – Zastao je kad ga je Jochen pogledao.

Znalo se da je gospođa Holm vrt i podrumsku prostoriju potpuno prepustila mladim ljudima i da su morali zvoniti na prednjim vratima i ući u kuću ako su je htjeli posjetiti i pozdraviti.

– Zašto jednostavno ne priznaš da si ljubomoran? – zapita Jochen.

– Nisam ljubomoran. Samo ne mogu gledati da te jedna glupa guska vuče za nos.

– Ne uzbuđuj se – pomirljivo će Jochen. – Možda je upravo obratno.

– Štooo?

– Pa možda ja nju vučem za nos. – Položio je ruku na Arturovu nadlakticu. – Stari, promijeni izraz lica. Sibila će se veseliti kad vidi da se ljutiš ako joj je zaista do toga da se pravi važna.

Artur je šutio i žestoko vukao dim iz opuška koji mu je gotovo palio vrške prstiju.

– Što ti misliš o meni? – upita Jochen. – Zar da se igram s lutkama?

Artur nije mogao da se ne nasmije. Jochenu je odlanulo, pa ga udari po leđima.

– Eto, vidiš, tko kaže da takva šala ne djeluje. Hajde, izdimi svoj čik i dođi s nama. Ostali će misliti da smo se nešto urotili.

Pričeka dok Artur zgazi cigaretu. Tada ga uhvati pod ruku te krenu prema Sibili, Peteru i Aniti koji su stajali prilično osamljeno.

Jens je bio vjeran svojoj odluci. Više se nije viđao s Klaudijom Miller. Nije je ni nazvao niti posjetio, pa kako je i njegov majstor bio ozdravio, nije bilo prilike ni za službeni susret.

Majstor je opet preuzeo sve dogovore s dizajnerkom. Da ga je Jens to bio zamolio, možda bi ga poveo sa sobom jer je u mladića imao veliko povjerenje. No Jens se toga svjesno odrekao.

Bilo mu je teško bez Klaudije. Katkada se noću budio i nije mogao zaspati misleći na nju. Ali stisnuo je srce i izdržao.

Sastajao se s nekadašnjim prijateljicama, čak je stekao i dva nova prisnija poznanstva.

Mogao se ponositi što su ga mlade djevojke smatrale neodoljivim osvajačem ženskih srdaca. Oduvijek mu je s njima bilo lako. Znao je s koje strane treba pristupiti izgradivši pravu nauku osvajanja. Nije upotrebljavao uvijek istu zamku kao većina muškaraca. Svaku bi djevojku umio zavesti.

Zlo je bilo u tome što ga to, otkada je upoznao Klaudiju Miller, više nije veselilo. Dojadila su mu sva laka osvajanja. Koja bi se djevojka mogla u bilo čemu usporediti s Klaudijom Miller! S lijepom, uspješnom, pametnom Kaludijom.

Umjesto da iskoristi njihovu slabost, znao je jednostavno napustiti djevojku. Znao je da ih time vrijeđa, ali to mu je bilo svejedno, čeznuo je samo za jednom ženom i prvi put je spoznao da je ne može nadomjestiti drugom.

Život mu se pretvorio u neprestano čekanje na Klaudiju. Liježući na počinak, mislio je:

»Sutra!« Budeći se izjutra, nadao se: »Danas... danas ću je nanovo vidjeti!«

No nije bio spreman da sa svoje strane učini prvi korak te je pomalo gubio nadu. Sama je došla k njemu kad je najmanje, kad uopće nije na nju mislio.

Upravo je uređivao izlog robne kuće »Karmann«.

Nad gradom se nadvilo sivo nebo, kiša je koso udarala po golemim staklima.

Jens nije gledao kroz staklo izloga jer bi ga to oneraspoložilo. Znao je da se ljudi zaustavljaju da bi buljili u njega i divili mu se dok radi. No za to uopće nije mario. Uvijek se ponašao kao da ga nitko ne gleda u rasvijetljenom i nezastrtom izlogu. Bio je potpuno zauzet poslom.

Nije se ni okrenuo kad je netko pokucao o staklo. »E, baš im neću učiniti po volji!« Zatim je počeka da se kucanje ponovi, ali se ono nije ponovilo, a tišina iza njegovih leđa uzbudila ga je više nego bilo kakav šum, pa se okrenuo i ugledao... Klaudiju Miller.

Gledala ga je svojim velikim očima. Njezino je lice bilo privlačnije nego ikada, a upali obrazi isticali se još jače. Kiša je curila s njezina sjajnog šešira za kišu i s crne isto tako sjajne kišne kabanice, a tekla je i niz staklo izloga te se činilo kao da Klaudija plače. Dakako, ona nije plakala, ali je imala čeznutljiv izraz gladna djeteta: još se nikada Jensu nije pričinila tako mladom kao u toj kratkoj, u struku

stegnutoj kabanici, dugih nogu, koje su vitke, gotovo tanke, virile iz čizama.

Htio ju je rastužiti, pa je zadržao ozbiljno držanje, ali mu u očima zasja radost kojoj se nije mogao oduprijeti. Gledala ga je i plaho mu se nasmiješila, a on joj je i protiv svoje volje morao uzvratiti smiješak.

Izvukla je desnu ruku iz džepa kabanice i počela kažiprstom po staklu povlačiti slova. Isprva nije razumio ništa, ali tada je počela pisati zrcalnim pismom i on je mogao pročitati:

»Mliječni restoran«.

Povukla je crni blještavi rukav i pokazala mu ručni sat, pa je shvatio da on mora odrediti vrijeme. Pokazao joj je svoj ručni sat, namjestio ga deset minuta naprijed i da bi ga dobro shvatila, položi svih deset prsti na veliko staklo koje je bilo hladno i vlažno. Kimnula je, nasmiješila se i nestala, a on načas pomisli da mu se taj susret samo pričinio.

No još su uvijek na oknu bili tragovi njezina kažiprsta, a on se okrene i kroz mala vratašca šmugne u veliku dvoranu robne kuće. Hitro je išao prema garderobi za osoblje. Bijela kuta je lepršala za njim. Nitko se nije na njega obazirao jer je prisutnost aranžera bila nešto uobičajeno. Nitko nije primijetio ni to da se nekamo žuri.

U predvorju garderobe naiđe na nekoliko prodavačica koje su već stajale pred zrcalima i dotjerivale se jer je radno vrijeme upravo završavalo. Očekivale su da će se s njima po običaju pošaliti, ali se on uopće nije obazreo na njih.

Otključao je svoj uski ormarić, izvukao kišnu kabanicu, brzo je obukao a da nije skinuo ni bijelu kutu i požurio prema stražnjem ulazu.

Dakako, za radnog vremena ne bi smio jednostavno nestati a da ne obavijesti majstora.

Činilo mu se smiješnim da ide u mliječni restoran. Ranije, kad je bio mlađi, kao učenik pa i kao pripravnik, često je tamo odlazio, ali sad se osjećao odraslim za to.

Kad je otvorio vrata, udari mu u lice topli, zagušljivi zrak. Bila je tu cijela šumna kulisa mladenačkog prometa: kao u

nekom školskom razredu kad nastavnik nije prisutan.

Ogledavajući se oko sebe, Jens odjednom opazi pred sobom tankovitu djevojku. Bila je vrlo mlada, još pravo dijete, s kratko podrezanom kosom.

– Dobar dan, Jens – rekla je i pritegla školsku torbu na ramenu. Činila mu se odnekud poznatom.

– Hej – reče on prilično nezainteresirano, na stojeći preko mnogih glava uvrebatu Klaudiju.

Djevojčica se nije dala smesti.

– Sad još samo reci da ne znaš tko sam.

– Zar bih to morao znati?

– Jasno. Vozao si me u dječjim kolicima. Barem tako kaže mama. Zažmiri i odjednom mu se upali lampica.

– To si ti, Lilo Hesse!

– Da, ja sam. Što se toliko čudiš?

– Nekako si drugačija, da, sada se sjećam... Uvijek si imala dugu kosu, pletenice, ili konjski rep, zar ne?

– Skinula sam grivu, mislim da mi to bolje pri staje.

– Da, sasvim je zgodno – rekao je povlađujući poput kakvog starog ujaka.

– Hoćeš li me počastiti jednim frapeom, Jens? – upitala je puna nade. Osjećala je na sebi poglede svojih prijateljica, pa poželi da se istakne pred njima i da bude što duže s Jensom.

– Drugi put – uzvratu – sada... – Ugledao je Klaudiju kako sjedi uz mali stol sasvim blizu muzičkog automata te joj domahne... – Sada, znaš, imam sastanak. – Razabrao je razočaranje na njezinu licu, turnuo ruku u džep kaputa i izvukao jednu marku. – Evo, počasti se!

Prije nego što je mogla bilo što reći, već je otišao. Stajala je držeći novac u ruci i nije znala bi li se veselila ili stidjela, ali je tada odlučila da iz susreta izvuče što je moguće više.

Okrenula se i vratila drugaricama koje su čučale kraj bara.

– Pozvao me je – pobjedonosno reče – dogovorili smo sastanak...

Navalile su na nju pitanjima i radoznavo pogledavale na Jensa i Klaudiju. Sa svojih visokih stolica mogle su sve točno promatrati.

Ali ono dvoje na to nije mislilo. Ni na kraj pameti im nije bilo da ih netko prati u toj velikoj prostoriji punoj nedorasle mladeži. Jens je zaboravio na Lilo Hesse čim joj je okrenuo leđa.

– Imam samo nekoliko minuta vremena – reče kad je sjeo sučelice Klaudiji. Stolić je bio vrlo malen te su sjedili tako stisnuti da su im se koljena doticala.

– Moraš li se vratiti? – upita ga. – Ili to kažeš samo da «bi me naljutio?

– Ne bih se to usudio.

Skinula je šešir za kišu te joj se crna kosa rasu oko uska lica i zasjeni ga poput oblaka.

– Posljednjih tjedana tebi ni traga ni glasa!

– Poludio bih da se tako nastavilo.

– Zašto ste vi muškarci uvijek takvi... Zašto ne biste mogli...

– Danas ću doći k tebi između devet i deset – prekine je. – Slažeš li se?

– Jens... – povisila je glas. – Ja sam razočaran čovjek...

– Krajnje je vrijeme da. doživiš nešto lijepo! – On joj se prikloni, dohvati njezine nemirne ruke i stisne ih. – Neću te razočarati, Klaudijo... Volim te, kunem ti se. Ako hoćeš... odmah ću se tobom oženiti.

Treptala je gustim tamnim trepavicama da potisne suze koje su joj navrle na oči.

– Djetešce – rekla je i na silu se nasmiješila. – Ah, oprosti, molim te... – Hrptom ruke prešla je preko očiju. – Prava sam budala...

– Klaudijo, ti si sjajna! – s obje ruke objuči njezino lice i usnama jedva dotače njene. – Doviđenja večeras... i ne zaboravi da te volim.

Gledala je za njim kako se visok, širokih ramena, plave kose vlažne od kiše, protiskuje prema vratima. Bijela kuta

malo je provirivala ispod kišne kabanice, ali to mu je pristajalo.

Najradije bi sad bila sama sa svojim mislima. Ali upravo tada dođe konobarica i pred nju na stol postavi čašu mlijeka. Morala je platiti i već reda radi malo posrknuti, a nije htjela ni zbog same sebe da se odmah digne kako ne bi izgledalo da trči za njim.

Pa ipak je duboko u srcu osjećala da bi za njim mogla trčati na kraj svijeta...

Te noći je Jens Korner vrlo kasno došao kući. Zora je već svitala kad je stavio ključ u bravu i oprezno otvorio vrata stana.

Trudio se da bude tih kako nikoga ne bi probudio, ali kao što to biva, sve pođe naopačke. Jens bi se u roditeljskom stanu snašao i zavezanih očiju, ali nije znao da je Jochen u stan unio bicikl. Bijelili su garažu u kojoj je inače stajao, pa ga nije htio cijelu noć ostaviti vani jer s bravom nije bilo nešto u redu.

Tako je bicikl stajao u malom predsoblju prislonjen uza zid desno od ulaznih vrata da što manje smeta. No Jens nije htio upaliti svjetlo, pa se odmah o njega spotaknuo. Bicikl se srušio s jakim štopotom, a i Jens umalo što nije preko njega pao.

Zaplašen, stajao je časak kao ukopan. Prisluškivao je suzdržana daha, ali u cijelom stanu se ništa nije pomaklo. Ta tišina ipak ga nije umirila. Znao je da se morao probuditi barem otac koji je imao lagan san.

Konačno ipak zapali svjetlo, namjesti bicikl i šmugne u svoju sobu. Legne onako obučen, podmetne ruke pod glavu misleći na Klaudiju.

Kazaljke budilice pokazivale su u tami da će skoro šest. Nije imalo smisla da sada zaspi, a nije ni osjećao umor, gotovo previše budan i uzbuđen, kao da je pio reski šampanjac.

Klaudija, draga Klaudija! Nikad ga nijedna žena nije tako usrećila!

Zaklopio je oči da bi je mogao bolje zamisliti, sjećajući se njezinih gipkih pokreta, svih onih čudesnih nježnosti. Tako je ne primijetivši zaspao.

Upravo sat kasnije zazvonila je budilica, a u stanu je počelo kretanje. Samo Jens nije ništa primijetio, spavao je duboko, bez snova.

Majka ga je s mukom budila. Nekoliko je puta pokucala na vrata, ali on na to nije odgovorio. Primijetila je da se nije zaključao, pa uđe u sobu i nađe ga kako leži u krevetu potpuno obučen, samo što je skinuo cipele.

Snažno ga prodrma i na sreću razbudi. No to – liko je bila iznenađena da je sve odmah ispričala mužu, iako je već nakon pet minuta požalila jer se gospodin Korner strašno uzbudio. Ali, nije mogla povući ono što je rekla, a nije ga ni uspjela smiriti. Za vrijeme doručka došlo je do neizbježivog loma.

Jochen uopće nije mislio na to kuda se noću skita njegov stariji brat. Nije bilo prvi put da se Jens vrlo kasno vratio kući iako još nikada tako kasno kao danas. No nije to smatrao osobito značajnim.

Ne, Jochen se nije brinuo za Jensa, a zainteresirao se istom kad je poslije podne pisaćem stolu u zajedničkoj sobi prišao Jan. Jan je inače učio u Jensovoj sobi jer Jensa ionako poslije podne nije bilo kod kuće.

– Čuj, Jochen – javi se Jan – ne bi li mi pomogao izraditi matematičku zadaću? Imamo takve opisne zadatke...

– Opisne zadatke! – prezirno će Jochen. – Zar ih niste prešli?

Jan gurne pred njega rasklopljenu bilježnicu.

– Evo, čitaj! U jednoj ljevaonici željeza radi 26 ljudi... Jochen odgurne bilježnicu.

– Čuj, to me uopće ne zanima. Riješi to sam. Uvijek se ističe da si uzoran učenik.

– To nije točno! Samo... trudim se...

– Vrlo dobro. Čini tako i dalje.

Nastala je kratka stanka za vrijeme koje je Jochen okretao globus kao da ne zna da se njegov mlađi brat još

uvijek naslanja na pisaći stol.

– Čuj, Jochen – reče Jan – hoćeš li mi pomoći ako ti ispričam gdje je Jens noćas bio? – Crne su mu oči zasvjetlucale.

Jochen udara globus tako da se kao lud zavrtio oko osi.

– To me uopće ne zanima.

– Molim! – svisoka će Jan, zgrabi matematičku bilježnicu, okrene se i uzdignute glave krene prema vratima.

– Jan!

Mali je već držao u ruci kvaku, ali je bilo očito kako je poziv jedva dočekao. No ipak se nije okrenuo.

– Što hoćeš? – upita.

– Kako znaš gdje je bio Jens? – upita Jochen.

– Rekla mi je Lilo Hesse – spremno odgovori Jan.

– Lilo? Sada mi je dosta! Ne ćeš mi valjda reći... Jan mu upadne u riječ.

– Ako mi ne vjeruješ, prekinimo. Sad moram ići.

Jochen se morao nasmijati. Uvijek mu je bilo smiješno kad bi Jan nešto pokušavao iskamčiti, pa nije mogao suzdržati smijeh iako je znao da time vrijeđa mlađeg brata.

– Dođi – pomirljivo će kad se Jan sav zarumenio. – Puknut ćeš ako ne ispričaš tu novost...

Van s njom! Pogledat ću ti zadaću.

Jan u hipu napusti hinjeno dostojanstveno držanje. U trenu je bio kod pisaćeg stola, dobacio Jochenu rasklopljenu matematičku bilježnicu, a sam se vinuo na naslon vrlo otrcanog starog naslonjača.

– Jens ima prijateljicu – izrekne brzo.

– I onda? – Jochen dohvati list papira i počne na njemu izrađivati Janovu zadaću. – Pa to nije ništa novo.

– Ah, ti misliš na njegove djevojčice – reče Jan tonom prastara iskusna čovjeka. – To je sve bilo samo onako. Ali, sad je ozbiljno.

– Kako znaš?

– Jens se sigurno ne bi upustio s jednom po starijom damom kad to ne bi bilo ozbiljno. Jochen ispusti kemijsku olovku i zabalji se u maloga brata.

– Što si rekao?

– Dobro si čuo. Zatelebao se u starudiju. Zove se Miller, gospođa Miller... još je i rastavljena. Uostalom stanuje tu kraj nas u parku, u neboderu... vozi bijesna kola, alfa romeo, ma znaš je, sigurno... – Jan se nagne naprijed nabrana čela. – Možda mu je do kola? Iskreno mi reci, Jochen, bi li se ti upuštao s takvom starom...?

Jochen je znao katkada sasvim otvoreno govoriti sa svojim drugovima, ali s Janom nije mogao tako.

– A što je tebi staro? – upita. – Vjerojatno su za tebe i gušćice iz mog razreda... Sibila, Anita, Annemarie... prave tete.

– Gospođa Miller je zaista stara – naglašeno će Jan – gledajući sasvim objektivno. Kladam se da bi mi mogla biti mama.

– Misliš li... da ima koliko i naša mama? – Jochen raskolači oči.

Jan se njuhao na naslonu.

– Ne baš toliko, ali recimo... bolje se drži, razumiješ? Uvijek dotjerana, nalickana, izmanikirana, i tako dalje... Kao one ženske u ilustriranim časopisima.

– Čuj – reče Jochen – je li to... za tu gospođu Miller sigurno?...

– Ne bih ti inače ni pričao!

Jochen nije dopustio da ga Jan prekine.

– Ne govori ništa roditeljima. Znaš da se lako uzbuđuju... a ne zadirkuj ni Jensa! Katkada je vrlo osjetljiv.

– Nisam lud! – odvrati Jan. – No, hoćeš li mi izraditi zadatke ili nećeš? Jochen u šali povuče Jana za crne uvojke. – Hoću, mali, evo, već letim.

Zapravo su svi trebali ići u plesnu školu: Sibila, Anita, Peter, Jochen i Artur. No otkako su se Sibila i Jochen zaljubili, klapa se raspala.

Iznenada su Peter i Artur izjavili da oni otpadaju. Artur je tvrdio da nema vremena, a Peter je rekao da mu se ne da.

Jochen bi se najradije bio priključio prijateljima. Plesna škola ga nikad nije privlačila. Osjećao je da je suviše

nespretno, bojao se da će na skliskom parketu ispasti smiješan.

Ali, Sibila nije popuštala.

– Ako ti ne ideš, ni meni se ne da – durila se, a zatim zaprijetila: – Potražiti ću drugog partnera!

Jochen se nije mogao oduprijeti tako oštrom napadu i napokon popusti. I njegovi su bili za to.

– Mlado stvorenje mora znati plesati – rekla je gospođa Korner.

Kad ju je Jochen upitao za razlog, odgovorila mu je:

– Da bi mogao sudjelovati u društvenom životu.

Jochen nije imao pravu predodžbu o tome što je to društveni život, ali se konačno ipak prijavio u plesnu školu »Krafft«, a kad je već bio upisan, čak ga je to počelo i veseliti.

Plesna škola je ipak bila prilika da bude sa Sibilom, da je drži uza se, da je navečer prati kući. Bio je toliko zaljubljen da bi bio spreman i na mnogo veće napore od onih koje zahtijeva sudjelovanje na plesnom tečaju. Pripreme su bile mučne, ali i uzbudljive. Ogladajući se u zrcalu, Jochen se sam sebi učinio posve stranim: besprijeckorno tamnosivo odijelo činilo ga starijim nego nemarna sportska odjeća koju je najradije nosio. Bijela košulja isticala je njegovu zagasitu put, boja kravate koju je majka izabrala bila je u skladu s njegovim tamnoplavim očima.

Gospođa Korner je zahtijevala da Jochen ode frizeru. Umjerenom ošišana kosa činila ga muževnijim.

Jochen još jednom s komičnom grimasom na licu ogleda svoje neobično čiste i dotjerane nokte, a tada se opet pogleda u zrcalo. Svidio se donekle sam sebi, ali si to nije usuđivao priznati bojeći se da pred drugima ne ispadne smiješan. Osim toga, prčinjalo mu se da je u besprijeckorno skrojenom odijelu nekako stisnut; zasmetaše ga visok, čvrsto zatvoren ovratnik i uškrobljene manšete koje su izvirivale ispod rukava.

Gospođa Korner se divila svom mladiću, Jan je plesao oko starijeg brata urlajući poput Indijanca. Otac na sreću

nije prestao čitati no vine kad se Jochen opraštao, a Jens opet nije bio kod kuće.

Bio je sretan kad se nakon mnogih opomena: u stilu »Imaš li čisti rupčić?«, »Ne prčkaj oko ovratnika!«, »Imaš li sitniša?«, konačno našao na ulici.

Ušavši u predvorje plesne škole, nabroja sedam, osam, devet mladića koji su stajali u blizini garderobe i tri djevojke, dvije prijateljice koje su pretjerano živahno čavrljale i jednu prilično zaplašenu osamljenu djevojku. Parovi su se sastajali i odlazili u dvoranu, skupine djevojaka natiskivale hihoćući se, bilo je mladića zažarenih očiju. Kad je Sibila konačno došla, Jochen u taj čas nije gledao na stubište.

Prišuljala se iza njega, brzo skinula ogrtač i rukama mu pokrila oči.

– Pogodi tko je!

– Sibila! – naglo se okrenuo.

Gledala ga je sjajnih očiju, a njemu se činilo da je nikad nije vidio tako lijepu. Imala je na sebi svijetlomodru haljinu sa širokom lepršavom suknjom, duga joj je kosa bila podignuta, njene jedva zasjenjene jasne oči bile još veće, usne još zamamnije, put još čišća. Jochen se veselio što se tako lijepo dotjerala jer je osjetio da pristaje uz nju.

Ali mu nije padalo na um da je obasiplje komplimentima. Preuzme njen ogrtač, skine svoj vuneni čupavi, i oba odnese u garderobu. Tada su zajedno ušli u dvoranu.

Bili su razočarani što nisu smjeli sjediti jedno pored drugoga. Gospodin Krafft, elegantan gospodin prosijedih sljepoočica, bezobzirno je slao djevojke na desnu, a mladu gospodu na lijevu stranu, gdje su duž zida stajali redovi stolaca.

Tada je počela obuka. Gospodin Krafft je rekao nekoliko šaljivih uvodnih napomena, zatim je slijedilo mnogo teorije. Trajalo je beskrajno dugo dok gospodin Krafft nije zapljeskao u znak da mladići treba da biraju svoje suigračice.

– Najprije ćemo vježbati korake, bez glazbe – rekao je. – Molim da se parovi postave u krug oko mene...

Jochen je pošao na drugu stranu dvorane prema Sibili, prilično brzo, ali se nije baš žurio. Bio je potpuno siguran da će odmah zajedno plesati, ali nije dospio da joj se nakloni.

Drugi mladić je bio brži.

Jochenu se u taj čas sve zacrvenilo pred očima.

Leđa mladića koji se naklonio Sibili, Sibilin hitri smiješak – sve mu se to rasplinulo u crvenoj prozračnoj izmaglici. Morao je sklopiti oči i duboko udahnuti, a kad je opet mogao gledati jasno, Sibila je sa svojim partnerom već hrlila prema prostoru za ples.

Tražeci pomoć, nehotice se okrenuo prema Aniti, ali i nju je jedan mladić već bio zamolio za ples. Još je samo jedna jedina djevojka sjedila u dugom nizu stolaca: »zidni cvjetić«. Plaho se smiješila Jochenu i jako se zacrvenjela.

No Jochen je stajao kao prikovan, potpuno zatečen, nesposoban da se odluči.

Opet je gospodin Krafft pljesnuo rukama.

– Hajdemo, brzo, mladi gospodine – nestrpljivo će – zar čekate pismeni poziv?

Tek kad su se drugi stali smijati, nenaravno glasno da bi prikrili svoje vlastito uzbuđenje, shvatio je Jochen da se primjedba odnosi na njega. Stisnuo je usne i učinio ono što mu je jedino bilo preostalo: okrenuo se prema »zidnom cvjetiću« koji je već poskoči prije nego je Jochen došao do djevojke.

Ukočeno se nakloni i tako su stupali jedno za drugim prema krugu ostalih. »Prokletstvo«, mislio je Jochen, »kako mi se to samo dogodilo? Zašto nisam jednostavno odmaglio? Čemu uopće sudjelujem u tom majmunskom kazalištu?« – Strašno je vruće, zar ne? – šaptala je njegova suigračica.

– Moglo bi se tako reći – odvrati mrzovoljno.

Ljutio se sam na sebe što nije u stanju da bude ljubazan prema djevojci koja nije ništa kriva što on nije uspio doći do Sibile i što nije ljepša.

No upravo ga je razbjesnulo što su se Sibila i mladić koji ga je pretekao naizgled sjajno zabavljali. Najradije bi prešao

preko prostora za ples prema svome takmacu i iščao mu vilicu.

Jochenova plesačica nije mogla naslutiti ništa od svega toga. U sebi se samo prepirala s majkom koja ju je nagovorila, da pođe u plesnu školu. Kako ni Jochen ni djevojka nisu bili sabrani, njihovi su prvi koraci bili drveni i nespretni.

Jochen je bio tako bijesan da Sibilu uopće više nije pozivao na ples. Kad bi gospodin Krafft dao znak, nasumce se naklanjao sada jednoj, sad drugoj djevojci. No iako se pretvarao daje ravnodušan, nije mogao odoliti da krajičkom oka kradomice ne promatra Sibilu koja se ponašala potpuno bezbrižno. On sam nije smogao volje da joj se nasmiješi.

Tada je konačno nastupio odmor. Jochen se s ostalima gurao prema predvorju. Bio je spreman da pohiti u garderobu i podigne svoj čupavi vuneni ogrtač. Najradije bi otišao da se više nikad ne vrati. Zadržala ga je samo pomisao na to da je polovicu troškova morao unaprijed platiti.

Stao je u najdublji kut i natmurena lica buljio pred sebe. Da bar ima cigaretu! Obično mu nije bilo do pušenja, ali sad mu se učini da bi mu cigareta pridala nešto od muškaračke nadmoćnosti.

Nije ni trepnuo kad je Sibila dojurila do njega, čarobnija nego ikad u svojoj svijetlomodroj lepršavoj haljini, sjajnih očiju i lako zarumenjenih obraza od kretanja i uzbuđenosti.

– Jochen – dovikne mu. – Tu si! Zašto se skri vaš? Tražim te cijelo vrijeme!

Nije namjeravao reći ni jednu jedinu riječ, ali ga njezin napad izazva da se brani.

– Tko se skriva? – izusti mrzovoljno.

– Pa zaista te nisam lako našla, morao si me dugo čekati...

Ljutilo je pogleda.

– Ja... tebe? Svašta!

Sibila položi svoju tanku bijelu ruku na njegovu nadlakticu.

– Jochen, molim te saberi se! Nismo u dječjem vrtiću gdje svatko može stati u kut i prkositi. Ovo je plesni tečaj, a to znači da se moraš dolično i lju bazno ponašati... prema svakome, bilo ti pravo ili ne.

Oštrom kretnjom otrese njezinu ruku.

– Okani se brbljanja. Sad znam na čemu sam, i dosta!

Sibila ga pogleda raširenih očiju.

– Zar misliš da te više ne volim? Zar to misliš? Nekoliko djevojaka što su u skupini stajale i zabavljale se time da ogovaraju sve ostale znatiželjno se okrenuše prema njima.

– Ne viči tako! – srdito je opomenu.

– A zašto ne? – izazovno poviče ona. – Što se mene tiče, svi mogu znati da mi je stalo do tebe... Svi! Moram li to vikati na sav glas? To že liš? Možda ćeš mi tada napokon vjerovati!

– Smiri se, za ime božje – zbunjeno će on.

– Istom kad mi budeš vjerovao...

– No, dobro, dobro!

– Jochen, želim plesati s tobom – žustro reče. – Samo s tobom! Baš me briga inače za taj plesni tečaj... Kad bi samo znao kakvi su to glupani! Moramo brzo nešto izmisliti da nam se više nitko ne ispriječi.

– Moraš jednostavno odbiti svakoga... predloži Jochen.

– Ne – odlučno će ona – ne može tako... To ne bi bilo pristojno! Moramo izvesti dati uvijek budeš prvi!

– Kako? Da obujem sprinterice? Nije se dala smesti.

– Moramo se pobrinuti da dobijemo stolce točno sučelice. Tad ćeš imati najkraći put do mene... i tada bi sam vrag morao nekome pomoći da stigne prije tebe...

Uхватиła ga je za ruku i povukla prema široko otvorenim vratima plesne dvorane.

– Brzo, što prije uđemo, bit će lakše.

Sada je sve bilo u najboljem redu. Iako se ponašao kao da mu do toga nije stalo, Jochen je uspio zauzeti stolac

točno nasuprot Sibili, pa kad je gospodin Krafft dao znak za početak, bio je zaista prvi pred njom.

– Konačno je sve kako treba – šaptala mu je razdragano.

Ništa nije rekao, ali je ipak bio sretan što je ona uz njega. Sjajno se osjećao, odjednom kao da se sve preobličilo. Više nije primjećivao da je parket izlizan, da su tapete na mnogim mjestima otrcane, a nije ni zapažao da se plesači ukrućeno, nespretno i nesigurno kreću. Osjećao se lako, kao da lebdi, sretan kao u priči.

Jens Korner je ležao ispružen na leđima; bio je tako opušten da se osjećao gotovo bestjelesno. Kroz golemi prozor nadogradnje, na kome zavjese nisu bile navučene, gledao je u jasno zimsko nebo na kome su se ljeskale i svjetlucale zvijezde. Prvi put u životu osjetio je beskrajnu dubinu toga neba, ono što je teoretski odavna znao.

Klaudija je ležala tik uz njega na vrlo širokom kauču među razbacanim jastucima, priljubivši glavu uz njegove grudi. Ruku je ovio oko njezinih ramena, ali zapravo je samo nejasno bio svjestan njene prisutnosti.

Sad kad mu je tijelo bilo opušteno, njegova se duša osjećala tako slobodnom i lakom kao nikada dosad. Duh mu je jasan i oštar. Kao da se izdigao visoko iznad sama sebe i ponad Klaudije. Kao da mu više nije značila ništa, nije mogao zamisliti da će ikada nanovo osjetiti glad, žeđ ili umor. Došao je k sebi kad se Klaudija uz njegov bok napola uspravila i nadvila nad njega. Njezina duga crna kosa prekrila mu je lice poput tamnog oblaka.

Njene su mu usne nježno dodirivale vrh nosa, obraze, bradu, usta.

– Na što misliš? – upita ga nestašno.

To je bilo jedno od pitanja koje nije mogao podnijeti jer je htjelo prodrijeti u onaj dio njegova bića što ga je brižno skrivao, čak i u tom trenutku gotovo savršene sreće.

– Na tebe, Klaudijo – odgovori shvativši da je s tom laži raspršio začaranost koja ga je bila obuzela.

– Lijepo od tebe! – Oko kažiprsta ovila je jedan svoj tamni uvojak i draškala ga njime kao kičicom.

– Takav sam – reče on. – Pitaj moju majku... Bio sam vrlo milo dijete.

– To ti vjerujem.

Nadvila se preko njega, upalila stajaću lampu i dohvatila njegov ručni sat.

– Deset do dvanaest.

Uzeo joj je sat iz ruke.

– Moram ići.

– Zar baš moraš?

– Moram.

– Ali... htjela bih ti barem skuhati kavu – predloži mu.

Izvukao se iz njezinih ruku.

– Lijepo je to od tebe, ali nije potrebno. – Gole noge spusti na debeli sag boje zrela kukuruza. Ustao je.

Ostala je ležati i poduprijevši rukom bradu gledala kako se u polutami brzo i spretno oblači.

– Prilično se bojiš roditelja, zar ne? – pitala je.

– Ne! – mirno opovrgne. – Samo ne želim ima ti neprilika.

– Odrastao si, što ti mogu? – Sama je znala da je to nerazumno, ali ju je smetalo što joj se nakon svakog sata ljubavi uvijek brzo izmakne. Bilo joj je nepodnosivo kako upravo trijezno naglo prelazi u svakidašnjicu.

No nije se dao izazvati.

– Znaš da stanujem s roditeljima – reče stavljajući mirno kravatu u džep hlača. Nije popuštala.

– Zar nikada nisi pomišljao da se odseliš?

– Dosta često.

– No, pa... Prekine je.

– Čuj, Klaudijo, to su gluposti. Znaš to jednako tako kao i ja. Moram biti zadovoljan i zahvalan što mogu stanovati s njima. Time mnogo uštedim, a udobnije mi je nego bilo gdje drugdje.

– Da – podrugljivo će ona – glavno da ništa ne remeti tvoju udobnost.

– Ne budi glupa! I meni je baš kao i tebi teško što se uvijek moramo tako brzo rastajali. Što bih dao da mogu kod tebe provesti cijelu noć...

Uspravila se, privukla noge i obujmila ih rukama.

– To bi moglo biti samo kad bi htio.

U tom stavu bila je nalik djetetu, velikih očiju, mršavih ramena ispod bijele batistene spavaćice, rasute zamršene, poput noći crne kose. Morao se nasmiješiti.

– Zašto ne ostaneš sa mnom? – uporno je zahtijevala. – Možeš i stanovati kod mene... mjesta ima dovoljno... doklegod hoćeš.

Odmahnuo je glavom.

– Sigurno misliš, doklegod ti hoćeš!

– Ne – odlučno ga uvjeravala – zauvijek.

Sagnuo se, obuo cipele, a kad se uspravio, lice mu je bilo crveno i ozlojeđeno. No savršeno je vladao glasom kad je rekao:

– Bebice, ne volim kad govoriš ono što ne misliš ozbiljno!

– S kaputom pod rukom krene prema kupaonici.

– Kako bi bilo kad bismo se preko vikenda nekamo otputili?. – upita ga.

– Misliš da bismo mogli?

– Zašto ne? U subotu bi moglo biti prekrasno vrijeme za skijanje.

Bila je spremna da potanje govori o tom prijedlogu, ali sad mu se zaista žurilo, pa su se složili da će se sutradan telefonski dogovoriti.

Još su se jednom srdačno poljubili, a kad se potom spuštao liftom, osjećao se sjajno. Činilo mu se da je znatno sazrio otkako pozna Klaudiju Miller. To je žena koja nešto zna o ljubavi i životu, a ne neka glupa djevojčica. Bila je izbirljiva, nije se upuštala s bilo kim, a ipak ju je on upravo mogao usrećiti.

Jana Kornera nikako nije napuštala želja da jednom izbliza pogleda prijateljicu svoga velikog brata. Otkako je to u šali spomenuo Jochenu, ta misao ga je stalno progonila.

Samo po sebi bilo je to sasvim jednostavno. Trebalo je samo pod bilo kakvim izgovorom pozvoniti Klaudiji Miller. Međutim, bilo je nezgodno to što je nadogradnja u kojoj je stanovala bila parlafonom povezana s ulaznim trijemom.

Morao bi izmisliti da kaže nešto što bi djelovalo dovoljno uvjerljivo.

Jan nije bio u neprilici kad se trebalo nečemu dosjetiti. U sebi je svašta promišljao. No ništa od toga ne bi bilo sasvim sigurno, pa je Jan sam sebi morao priznati da jednostavno nema odvažnosti za tu nečuvenu pustolovinu.

Konačno mu ništa pametnije nije palo na pamet nego da se povjeri Lilo Hesse. Bio se potrudio da se na povratku kući nađe u vozilu kraj svoje školske drugarice.

– Čuj – povjerljivo je laktom gurne u rebra – pogodi što smišljam za nedjelju!

Lilo zabaci glavu s kratko podrezanom, malo valovitom plavom kosom.

– Uopće me to ne zanima – uzvratila drsko. Na sebi je imala debeli, tamnoplavi zimski ogrtač čiju je kapuljaču povukla na zatiljak, čvrsto se držala za – sjajnu šipku, a školsku torbu stisla je između nogu.

Jan se nije dao tako lako obeshrabriti.

– Poći ću gospođi Miller.

Lilo mu dobaci kratki, iznenađeni pogled, a nešto u pobjedonosnom svjetlucanju njegovih poput ugljena crnih očiju odalo joj je da se ne šali.

– Zar te je pozvala?

– Ma kakvi! Jednostavno idem.

– Koješta! – nećeš se usuditi!

– Usudit ću se!

– Ne vjerujem ti.

– Jer se ti ne bi usudila – reče Jan sretan što se Lilo dala tako lako navesti na ono što je on htio.

Lilo odmah nasjedne.

– Ja nisam takva kukavica kao što si ti!

– No, pa onda... Bi li pošla sa mnom?

Lilo bahato podigne tanke, bezbojne obrve, ali joj se lišće zarumenjelo od veselja. Očito joj je polaskalo što je Janu potrebna njezina pomoć.

– Kako to zamišljaš?

Urotnički stavi kažiprst na usne.

– Kasnije.

Izađoše iz omnibusa jednu postaju prije nego obično kako bi u miru i bez svjedoka raspravili sve pojedinosti.

– Zamislio sam da pođemo k njoj po dobro voljni prilog, za bilo što – reče Jan.

– Ali, to bi bila prevara!

– Skupljat ćemo za nešto, već sam izmislio... Za školsku djecu zaostalu u razvoju! To zaista dobro zvuči, zar ne? Primijeti li da je varamo, reći ćemo da je to samo šala, no ako nam što dade, za držat ćemo novac čiste savjesti.

To je na Lilo djelovalo, pa se nasmije.

– Dobar štos!

– U nedjelju ide moj veliki brat na skijanje, pa će ona sigurno biti sama; to je dobra prilika.

– A u što ćemo se obući?

– Kakvo pitanje! Vidi se da si djevojka. Narav no, nešto sasvim obično.

– Nedjelja je – primijeti Lilo.

– Onda... obično nedjeljno odijelo.

Dugo su razgovarali i planirali. Rastajući se, osjećali su se dobrim prijateljima.

Jens se u petak navečer sa spremljenim kovčegom i skijama zaista odvezao taksijem, ali tek nekoliko ulica: do nebodera.

Prvotno su Jens i Klaudija doduše htjeli da preko vikenda nekamo zajedno otputuju, ali su se tada predomislili i odlučili da ostanu u Klaudijinu stanu. Bilo je vrlo hladno, uvjeti za skijanje loši, a gdje bi im bilo ugodnije?

Oboje su u punoj mjeri uživali što su nesmetano sami; naveliko se ljubili, svađali se i mirili.

Jens je okupan, obrijan, u košulji i hlačama sjedio na kauču uz stol koji je Klaudija bila pripremila za doručak, kad se na vratima stana javi zvono. Zvonilo je oštro i dugo, odmah zatim još jednom, upravo kad je Klaudija ušla u sobu noseći kavu na poslužavniku.

– Netko zvonu – javi se Jens.

– Čujem – odvrti Klaudija i ulije kavu; na sebi je imala elegantnu kućnu haljinu od paunastomodre svile, a izgledala je vrlo privlačno dok su joj obrazi bili još više upali nego inače.

– Parlafon ne radi. Vjerojatno je zaleđen.

Zazvonilo je nanovo.

– Pozovi dizalo – predloži Jens.

– Nemam pojma tko bi to mogao biti.

– Vidjet ćemo!

Pogledaše se i Klaudija shvati da joj ne preostaje ništa drugo nego da učini ono što je rekao, jer mu nitko ne bi izbio iz glave da je neočekivani gost neki njezin prijatelj ili netko pred kojim bi se sramila zbog Jensa.

Pošla je k vratima i pritisnula dugme dizala. Jens se zavalio na kauč, glumeći hladnokrvnost.

Dizalo se zaustavi u visini nadogradnje, vrata se automatski razmaknu te iz njega iziđe dvoje djece, Jan Korner i Lilo Hesse. Jan je u ruci držao crvenim i bijelim papirom oblijepljenu kutiju za marmeladu, a Lilo pod rukom modri fascikl.

– Oprostite, milostiva gospođo, dolazimo rječito započne Jan.

No tada uz stol za doručak ugleda brata Jensa i usred rečenice zanijemi. Jens zloguko pogleda mališana.

– Hej, Jan – izrekne dubokim, vrlo muževnim glasom. – Čini mi se da ne vidim dobro. Ne bi li mi, molim te, objasnio...

No Jan se već sabrao. U jednom skoku bio je kraj dizala i povikao.

– Bjež'mo, Lilo! Njegova se drugarica nije ni pomakla. Jan pritisne dugme. Vrata se zatvoriše. Kabina se zujeći spuštala, a Jan se u zahvalu što je iznio živu glavu strelovito pomoli Bogu.

Lilo se nije ni ogledala na dizalo koje je odmicalo. Bezobrazno se osmjehujući, pođe mimo Klaudije prema stolu.

– Dobar dan, Jens, kako je?

Trebalo je zapravo da bude grub, ali je ona bila tako dražesna u lijepom tamnosmeđem blag – danskom ogrtaču, s crvenom kapom na plavoj kosi koja joj drskim uvojcima skrivala čelo da nije mogao drugo a da joj ne uzvрати smiješkom.

– Sjajno, bebice... kako si ti?

Malo je naprčila nos i kao starmala rekla:

– Kako se uzme...

Klaudiji je to bilo previše.

– Ne bi li, molim te, rekla tko si i što tu tražiš? Lilo namjesti nedužno lice.

– Ah, žao mi je! Pretpostavljala sam... da se vi i Jens dobro poznajete... pa da vam je pričao o meni!

– Sada postaješ bezobrazna – reče Jens, ali se morao nasmijati. Bilo mu je smiješno kako se ta djevojčica, još pravo dijete, postavlja kao žena i suparnica zrele lijepe Klaudije.

– Koliko ti je zapravo godina? Valjda dva naest, ti ideš u isti razred s Janom...

– Ovog mjeseca napunit ću dvanaest – dosto janstveno će Lilo.

– Puno – reče Jens i još se glasnije nasmije.

Klaudija Miller nije znala što je više smeta:

neumjesna veselost njezina prijatelja ili hinjena nevinost u pogledu djevojčice. Najradije bi je ispljuskala!

– Mogu li konačno doznati – reče i na svoj užas primijeti da upravo krešti, pa se iskašlje i ponovi znatno dubljim glasom: – Smijem li znati što ovdje tražiš?

Lilo je zamahivala plavim fasciklom.

– Ah, zapravo srno htjeli skupljati... ali, Jan je prava kukavica! Prestrašio se kad je ugledao Jensa. To je moj brat – objasni Jens. Klaudija do bola utisne duge ružičasto lakirane nokte u dlanove.

Možeš to i bez njega... Koliko ti drugi daju? Lilo rastvori fascikl kao da ne zna točno.

Pet maraka reče.

– Dobro, toliko ću ti i ja dati. I onda, kidaj!

– Jasno – razdragano će Lilo. – Neću vas zadržavati, gospodo Miller. Ti si, Jens upravo htio doručkovati, zar ne? Ne daj se ti smetati. – Ona važno i ozbiljno unese u jedan stupac ime Klaudije Miller, a u drugi novčani iznos. – Potpišite, molim!

Klaudija izvadi iz, novčanika pet maraka i utisne ih djevojčici u ruku.

– Evo... Potpis ionako nije potreban!

– Molim – ozbiljno će Lilo i pruži joj kemijsku olovku – sve mora biti kako treba.

Klaudija potpiše a da nije pravo ni pogledala što. Željela je samo da im se djevojčica skine s vrata i da nanovo budu sami.

Hvala! – Lilo se nakloni lako savinuvši koljena – velika hvala... i oprostite što sam smetala! Pošla je prema dizalu.

– A od mene nećeš ništa? – upita Jens.

lu.

– Ne, hvala... znaš, skupljamo po kućama, samo od stanara. – Pritisnula je dugme na dizaKlaudija je sjela na meki okrugli stolac nasuprot Jensu, stavila dvije kriške bijelog kruha u toster, nalila kavu.

– Kakvo je to skupljanje? Ne znam ništa o tome.

– Nadam se da nisi ništa izbrbljala.

Tako je naglo zabacila glavu s kratko podrezanom plavom kosom da joj se crvena kapa naherila.

– Naprotiv, dobila sam lovku.

– Što veliš? – Buljio je u nju kao u čudo.

– Učinila sam ono za što si ti prevelika kukavica... Izvukla sam novac od dame. – Otvorila je šaku u crvenoj rukavici bez prstiju i pokazala Janu svijetlu kovanicu od pet maraka.

– Čudiš se, zar ne?

Kad je primijetila da je Jan problijedio, da se ne smije i da se namršti, velikodušno dometne:

– Dakako, podijelit ćemo.

– Ne! – poviče Jan i udari je po ispruženoj ruci. Novac odleti i zvečeći se otkotrlja po kamenom podu. – Zadrži to smeće za sebe! Ništa mi od tebe ne treba!

– Jan – uzvikne zaprepašteno. – Što ti je?

– Prokletstvo, pusti me na miru! – izgovori tiho. Odbaci praznu kutiju za novcem koji se otkotrljao, okrene se i odjuri.

Lilo se namršteno zagleda za njim. Nije shvaćala da su ga njezina nadmoć i hladnokrvnost mogli povrijediti. Nije se nasmijao ni šali s novcem!

– Idiot – izgovori glasno i jasno.

Zatim se sagne i počne tražiti kovanicu.

Jan je čvrsto odlučio da ni živoj duši ništa ne kaže. Ipak nije izdržao. Nakon nekoliko tjedana vidio je sve u drugačijem, za njega mnogo povoljnijem svjetlu. I jednoga dana ispriča Jochenu što se zbilo, dakako, izmijenivši ponešto svoju ulogu u događaju.

No Jochen ga nije pravo ni čuo. Sibilina slika, njeno usko lice s bistrim očima, plava kosa do ramena, vitki ženstveni stas, neprestano gaje opsjedala. Sabirao bi se sada u školi ili pri školskim zadaćama teže nego ikada dosad. Sibila mu se priviđala čim bi sklopio oči. Sjećanje i čežnja uznemirivali su ga tako da satima nije mogao zaspati iako je bio nasmrt umoran. Tako je popustio u školi, dobivao loše ocjene u prvom redu iz predmeta u kojima i prije nije bio osobito dobar, naročito u jezicima.

Kad je bio s njom, bili su to za njega trenuci najveće sreće, ali tek trenuci. Za plesnih večeri nije mogao potpuno uživati u njenom društvu jer je uvijek imao osjećaj da treba da je od nekoga brani. Neprestano se bojao da će je neki drugi mladić prije njega pozvati na ples ili, još gore, usred plesa preuzeti od njega.

Koliko se svaki put veselio idućem plesnom satu toliko je čeznuo da se svrši još prije nego je počeo. Navikao je da Sibilu prati kući. Ali, trenuci kad su u hladnoj zimskoj noći išli tijesno priljubljeni, držeći se za ruke, kad su se u polumraku veže ljubili, mučili su ga više nego zadovoljavali. Njeni poljupci kojima mu se potpuno predavala, njeno vitko elastično tijelo u njegovim rukama, miris njene kose, pomiješan s oporim mirisom kolonjske vode koju je

upotrebljavala, sve ga je to tako uzbuđivalo da mu se katkada činilo da će poludjeti.

Zelja da je čitavu posjeduje postala je tako jaka da ju je osjećao kao tjelesnu bol.

Jedne večeri kad su tijesno priljubljeni stajali u mračnom ulazu u kuću u kojoj je Sibila stanovala nije više mogao izdržati. Zastenje od žudnje.

– Što ti je? – začuđeno ga je pitala.

– Ništa, baš ništa – izgovori muklo.

– Ali, zastenjao si... Nije mi se učinilo – bezazleno će ona.

– No, pa što onda? – iscijedi.

U tami joj nije mogao vidjeti lice, ali je po glasu prosudio da se smiješi.

– Jochen, nisi sretan?

– A ti? – uzvratilo on.

– Vrlo – uvjerala ga je. – To je sjajno!

– Što?

– Život... plesne večeri... to što smo se našli... sve.

Nije odmah odgovorio, pa je nastala mala stanka, kao da se među njima ispriječio stakleni zid.

– Katkada mi se čini – napokon izgovori – da bi možda bilo bolje da prekinemo...

– Zar me više ne voliš?

Zarije prste u svoju meku smeđu kosu i zdvojno reče:

– Bože moj, Sibilo! Zašto se vi djevojke tako ponašate, kao da ništa ne razumijete? Zar zaista ne shvaćate...

– Što? Što bih trebala shvatiti?

– Da ću od svega toga poludjeti!

– Jochen, možda sam zaista ograničena...

Žao mi je ako je tako, ali ja ništa ne shvaćam. Ne bi li bio tako ljubazan da mi potanje objasniš?

Oklijevao je, ali su ga tama i njen praktični ton osokolili.

– Sibila, ja sam muškarac... za mene to nije šala. Milovanja me samo draže. Jesi li sada shvatila? Ili da ti to nacrtam?

– Zar... zar se ne ljubiš rado sa mnom?

– Da, Sibilo, da – gotovo je vikao. – Rado se ljubim s tobom, rado te grlim... ali to meni nije dosta. Znam što ćeš mi reći... da sam kao i svi drugi, da smo još premladi za to, da se bojiš da ćeš zanijeti... Vjeruj mi, Sibilo, sve to znam, ne trebaš mi govoriti... Trebalo joj je stanovito vrijeme da promisli o onome što joj je rekao.

– Ne ljutim se na tebe, Jochen – tiho je rekla – samo sam malo žalosna. Bila sam tako sretna.

– I ja – ustvrdio je.

– Onda, još me voliš?

– Dakako, Sibilo... no sad mi reci, zar nisi ništa shvatila? Da te ne volim, ne bih to sve trpio.

Podigla se na prste, nježno ga poljubila.

– Ništa ne trpiš, Jochen, to si samo umišljaš. Ti me voliš i ja volim tebe, to je glavno... Jedno ga će dana biti tako kako živo želiš, pa ćemo se tada oboje smijati kako smo nekoć bili ljudi.

– Možda – priznao je.

– Evo, vidiš li? Još me jednom poljubi... moram kući. Mama me sigurno čeka na vratima. Nanovo ga poljubi, a tada se brzo istrgne iz njegova zagrljaja i nestane u veži. Bez nje, ulica je odjednom bila pusta. Bilo mu je hladno.

Jochen podigne ovratnik čupava ogrtača i okrene se. »Vjerojatno to djevojke uopće ne shvaćaju«, mislio je. »Ne može im se ni zamjeriti. Ipak sam sretan što sam o tom razgovarao s njom. Bolje je da zna... za svaki slučaj...“

Usprkos svemu, nastavio je maštati o onome što bi se možda moglo dogoditi, o mogućnostima koje su za njega i Sibilu bile neostvarive jer za njih nije bilo mjesta gdje bi nesmetano mogli biti sasvim sami.

Dakako, Sibila i Jochen se nisu družili samo na plesnom tečaju. Svakodnevno su bili zajedno i u školi, ali njemu zbog toga nije bilo nimalo lakše. Otkako se klapa raspala, prijateljski su bile povezane samo Anita i Sibila. Bilo je to tipično djevojačko prijateljstvo, s malim zavistima i prisnom povjerljivošću. Prilično ozbiljno drugovali su i Artur i Peter.

Sibila je svim silama nastojala da što više uza se veže Jochena, Artur se trudio da Jochena izvuče iz Sibilinih pandža.

Situacija je postala još težom jer se sam Jochen nije mogao odlučiti. Dok je bio sa Sibilom, u njemu je rasla potreba da porazgovori sa starim prijateljima. Ranije, dok još nisu bili zaljubljeni, mogli su on i Sibila o svemu razgovarati, nastojali su rješavati probleme. Ukratko, ni časa im nije bilo dosadno.

No, otkako su se zaljubili, kao da je sve bilo začarano. Bilo koje pitanje da je Jochen načeo, ubrzo bi došli na ljubav. Sibila je satima mogla raspredati o ljubavi.

Nakon nekog vremena Jochena bi obuzimalo pravo gnušanje. Bilo mu je kao čovjeku koji se prejeo torte. Počeo je čeznuti za ozbiljnim razgovorima s prijateljima.

No kad bi se opet našao s Arturom i Peterom, spreman da se zbog toga sukobi sa Sibilom, bio je razočaran. Činilo mu se da su djetinjasti, njihove šale neukusne, a neprestane brbljarije o školi, gangsterskim filmovima i nogometu upravo dosadne. Počeo bi sanjariti, a oni bi ga počeli zadirkivati glupim primjedbama na račun Sibile, djevojaka općenito i onoga što su oni smatrali ljubavlju. Bio je spreman da se potuče s njima.

Da, za Jochena je to bila zaista teška zima, još teža zato što je uza svu svoju muževnost još uvijek bio nezreo i u mnogome nježan i osjetljiv poput djevojke. Trpio je od toga što se često crvenio, iako mu to nije loše stajalo jer je njegovoj smeđoj puti davalo topao ton. Događalo bi se da ga iznenada izdao glas i tu ništa nije pomagalo.

Kad je pri kraju siječnja prvi dio plesnog tečaja od četrdeset dana bio završen, Krafft je priredio čajanku. Sibila je na sebi imala čarobnu ružičastu haljinu s perlicama, Anita se pojavila u neobično lijepoj crnoj haljini koja je sjajno pristajala njezinoj crvenoj čupi.

Jochen bi mnogo radije poslije podne sa Sibilom išao u neki diskać ili u koji drugi pravi lokal. No Sibili se sviđao klasičan ples koji je kod Kraffta naučila.

– Iskoristimo to dok možemo – rekla je. – Ne moj me bez potrebe vući po bučnim plesnjacima. Tu barem imamo mjesta za uvježbavanje figura.

Nije mu preostalo ništa drugo nego da popusti. Njegov je džeparac ionako ove zime jedva doticao zbog posebnih izdataka na satovima plesa. Ne bi ni bio u stanju izvesti Sibilu kamo drugamo, pa joj nije ni mogao nametati svoju volju.

Osim toga, ni čajanka nije bila tako loša, iako mu se tu sve činilo glupim prenemaganjem. Sibila i Anita gotovo su uvijek umjele zauzeti stol odakle su mogle sve vidjeti. Za vrijeme odmora rado su ogovarale prisutne ne obazirući se na Jochena kojem je to bilo prilično mučno.

Anitin partner Hinz, mladić uskih prsiju, s naočalama, nimalo privlačan, ali inteligentan, običavao se tome duhovito rugati. Cerio se, podbadao djevojke čim bi malo utihnule i zadovoljno preko stola namigivao Jochenu.

On je jednog dana prvi opazio da se pojavio KarlHinz Scheiner.

– Pogledajte, tko je tu? Matador... Dika ove ustanove!

– Gdje je? – jednoglasno zapitaše djevojke.

– Otvorite oči! Upravo govori s učiteljem. Svi pogledaše prema gospodinu Krafftu, pa i Jochen. Ugledaše kršnog mladića, otprilike Jensovih godina, ali za glavu nižeg, crvenkaste kose i blijeda lica. Svi su već čuli za KarlaHinza Scheinera. Bio je pravi majstor, pobjednik na mnogim plesnim turnirima, koji je već sudjelovao i na državnom prvenstvu.

– Čuj, zamišljala sam ga privlačnijim – iskreno će Sibila.

– Samo mu to, zaboga, nemoj reći – savjetovao je Hinz keseći se. – Ubilo bi ga!

Svi su se smijali jer nitko nije mogao ni zamisliti da bi Sibila mogla govoriti s njim.

Mladić se upravo u taj čas okrene, prijeđe pogledom po prisutnima koji su odjednom zanijemili, pa preko sjajnog parketa pođe ravno prema stolu za kojim su sjedili Anita i Hinz, Sibila i Jochen.

KarlHinz Scheiner se nakloni pred Sibilom upravo kad su odjeknuli prvi zvuči čačača.

– Smijem li zamoliti!

Sibila je časkom oklijevala, pogledala Jochena.

– Ne znam... – nesigurno reče, ali se na njoj vidjelo da živo želi zaplesati s njim. Počela se dizati prije nego što je Jochen mogao išta reći.

No KarlHinz Scheiner je primijetio upitni pogled što ga je dobacila svom partneru te se još jednom pristojno nakloni pred Jochenom.

– Dopuštate li?

Jochenu nije preostalo ništa drugo nego da kaže da. Nije želio ispasti smiješan. Ništa drugo mu i nije palo na pamet te nešto progundā što su Sibila i Scheiner odmah shvatili kao pristanak.

Odlepršali su, vrlo gipko i vrlo prirodno, a Jochen je doslovce ostao praznih ruku.

– Lijep par – rekla je Anita koja nije htjela da joj izmakne prilika da Jochena malo bočne.

– Osobito straga – reče Hinz i široko se na smije.

Jochen od svega toga ništa nije čuo. Potpuno je bio zauzet time da povrati unutrašnju ravno – težu.

– Hajde, zaplešimo, pa će se Sibila ljutiti – rekla je Anita.

No Jochen je samo šutke odmahnuo glavom. Bio je kao uzet, čvrsto uvjeren da ne bi mogao koracati a kamoli zaplesati.

Anita je bila naviknuta na odbijanja, pa ipak joj se mliječnobijela put ispod sjajne kose prevuče žarkim rumenilom. Hinz je spasio situaciju povukavši je u prostor za ples.

Jochen je ostao sam. činilo mu se da tri plesa traju cijelu vječnost. Konačno se parket opet ispraznio. Smišljao je što bi mogao reći Sibili, ali na kraju zaključio da jednostavno treba da se ponaša kao da se ništa nije dogodilo.

No Sibila se uopće nije vratila k stolu, barem ne odmah. Stajala je s KarlomHinzom Scheinerom u udubini visokog prozora. Živo su razgovarali. Jochen jednostavno nije

mogao gledati u tom smjeru te je buljio u čašu. A ni Aniti ni Hinzu nije ništa padalo na um što bi smanjilo napetost.

Gospodin Krafft je promijenio kasetu u magnetofonu te je sada bio na redu fokstrot. Čini se da su Sibila i Scheiner samo na to čekali jer su opet bili u prostoru za ples.

Jochen je stisnuo zube. Od bijesa i boli mogao bi vikati. U tom času proklinjao je sve žene na svijetu.

Crvena magla pred njegovim očima se razišla, mogao je opet jasno vidjeti.

Sasvim objektivno i hladno ustanovi da su Sibila i KarlHinz Scheiner zaista lijep par. U njegovim rukama ona je upravo lebdjela iznad parketa. Da, Scheiner je s njom plesao sasvim drukčije nego on.

Sibila ga je gledala očima koje su blistale od zadovoljstva!

Nije imalo smisla da izazivlje njenu ljubomoru, da se bori za nju. Scheiner nije bio suparnik s kojim bi se mogao mjeriti.

Jochen odmakne stolicu i uzdignute glave uputi se ravno prema vratima. Pri tom je imao osjećaj da svi bulje u njegova leđa. Nije se osvrnuo.

Iz garderobe uzme svoj ogrtač, brzo ga obuče i širokim, niskim stubama siđe do ulaznih vrata.

Odmah je zapazio Scheinerov auto. Što bi taj majmun mogao voziti nego jarkocrveni sportski kabriolet!

Jochen je znao da je to glupo, djetinjasto, ludo. Ali nije mogao drugačije. Njegova želja da se osveti, da se brani bila je tako snažna da se morao sagnuti i skinuti poklopac na ventilu prednje gume. Lako mu je to pošlo za rukom.

Bio je zadovoljan istom kad je ispustio zrak iz svih četiriju guma pa se elegantna sportska kola poput stare umorne patke spustiše do zemlje.

Nakon toga osjećao se bolje.

Kad je Jochen došao kući, u dnevnom boravku gorjelo je svjetlo. Jens je sjedio pred televizorom. To nije bilo uobičajeno, ali Jochenu u njegovu raspoloženju to nije upalo u oči.

Jens se zapravo opet posvađao s Klaudijom Miller te se iz robne kuće vratio ravno kući da joj dokaže kako ne ovisi o njoj. Ali, vrata prema malom predsoblju ostavio je otvorena da ne prečuje telefon. Tako se dogodilo da je odmah primijetio kad se Jochen htio što tiše ušuljati u stan.

– Hej! Što se dogodilo?

Jochen je oklijevao. Tada ipak uđe u sobu.

– Ništa osobito.

– Mislio sam da si još uvijek na zabavi – reče Jens.

– Pa i bio sam – odvrati Jochen i da predusretne dalja pitanja zapita: – Gdje su roditelji?

– U kazalištu, to bi zapravo trebao znati, a Jan je u krevetu i vjerojatno još čita... ako te toliko zanima. – Jens ustane, isključi televizor i upali svjetlo. – Što je s tobom? Zar si loše volje?

Jochen odmahne glavom.

– Dakle, neprilike s djevojkom – ustanovi Jens. – Momče, nije ništa tragično. Svakog to čeka. – Primijeti Jochenovo blijedo, ozlojeđeno lice. – Ne trebaš mi ništa pričati ako nećeš... ali kako bi bilo da popijemo po jedan viski? U svojoj sobi imam jednu bocu.

Jochenu zapravo nije bilo do viskija, no to ne bi priznao ni za što. Razgovor sa starijim bratom bilo je upravo ono što mu je sada trebalo.

– To je dobra ideja – reče što ravnodušnije.

– Fino, ti donesi iz kuhinje leda, ja ću... – Jens nije dovršio rečenicu jer je upravo zazvonio telefon.

Oba mladića ustadoše i pogledaše se, a Jochen shvati da se ponadao da zove Sibila i da se želi ispričati.

– Hajde, javi se – reče Jens – pa ako je za mene... mislim, ako zove ženski glas, reci da ni sam kod kuće i da ne znaš gdje sam... Jesi li ra zumio?

– Donekle.

Jochen izađe u predsoblje, a Jens ga je u stopu pratio. Jochen digne slušalicu. Na drugom kraju žice se nitko ne oglasi.

– No, što je? – nestrpljivo zapita Jens.

– Nitko se ne javlja.

Jens mu iz ruke preuzme slušalicu.

– Ovdje Jens Korner 1..

Jochen je morao čuti kako se javio ženski glas.

– Ah, ti si to, Klaudijo? – izgovori Jens. – Zašto me zoveš? Upravo sam htio izaći... Što znači: is tom sada? Tek je pola deset, a prije ionako nema nigdje ničega... Bilo s kim. Jasno, zašto bih morao ostati sam? Da, lijepo, ako već tako misliš, onda sam gad... Ne, ne, ne protuslovim ti, imaš pravo... Časna riječ, divim ti se što si sa mnom tako dugo izdržala... – Tada Jens zašuti i neko je vrijeme napeto slušao.

Jochen doduše nije mogao razabrati što govori Klaudija Miller, ali mu se ipak činilo da se umiješao u bratov život. Trgne se, povuče u kuhinju i stane kopati po hladnjaku. Bio je siguran da do razgovora uz viski neće doći.

Tada Jens uđe u kuhinju, već u ogrtaču.

– Žao mi je, Jochen, ali moram časkom izaći...

Jochen je natočio kiselu vodu u čašu s dvije kocke leda.

– Dobru zabavu! – reče.

– Požurit ću se. – Kad je već bio na vratima, zastane. – Boca viskija u mojoj je sobi – rekao je. – Straga, u ormaru za odijela. Posluži se sam. I... ako zaista štogod pođe naopako, samo mi reci. Ipak sam malo iskusniji.

– Da, znam – reče Jochen. – Vrlo si ljubazan.

Nekoliko časaka kasnije čuo je kako su se za Jensom zatvorila ulazna vrata te se odjednom osjeti užasno osamljen.

Idućeg jutra Jochen je u školi gledao mimo Sibile kao da je zrak. No nije mogao spriječiti da mu za vrijeme odmora ne pristupi. Od svojih prijatelja Artura i Petera nije se nadao pomoći jer su se već odavno bili navikli da par prepuštaju same sebi.

– Jučer si bio nemoguć! – reče Sibila.

Kad se htio udaljiti, zgrabi ga za ruku.

– Nemoguć! – ponovila je. – Upravo sam se morala sramiti! Izvrgao si me ruglu pred svima! Kako ti je dobije sa

palo na pamet da jednostavno odeš i ostaviš me samu?

Gledao je u nju kako pred njim stoji, sijevajući očima, zarumenjenih obraza od studeni i uzbuđenja, a svijetla plava kosa okruživala je poput aureole njezino usko lice. S bolom uvidi kako je lijepa i da je usprkos svemu još uvijek voli. Rekao – Pa, pretpostavljam da se nisi sama vratila kući!

– Jesam – odvrati i lupi nogom – da pukneš... sasvim sama. – Nakon kratke stanke dometne: – Bio bi me odvezao KarlHinz Scheiner da netko nije ispustio zrak iz guma njegovih kola.

Jochen je lijepo mogao zamisliti: Scheiner otmjeno poziva Sibilu u kola i zatim ta nezgoda s praznim gumama.

– Kako je to nezgodno! – rekao je Jochen suzdržano, ali ga izda glas.

– Jesi li ti tu imao svoje prste? – nepovjerljivo mu se obrati Sibila.

– Čini ti se da bih to mogao učiniti?

– Da – rekla je oštro. – Ponio si se nečuveno...

Upadne joj u riječ.

– A da, za promjenu, porazgovorimo malo o tvome ponašanju?

Slegla je ramenima.

– Molim, što se mene tiče, u svako doba. Pa što je tako strašno što sam plesala s KarlomHeinzom Scheinerom? Reci, samo reci! Sam si dopustio! Da si samo riječ rekao, odbila bih ga.

Podiže obrve.

– Zaista? Kako plemenito!

– Ne – hladno je rekla – ne mislim tako. Ali, tebi za volju odrekla bih se toga da s njime plešem... plešem – ponovila je sričući svako slovo. – Dobro slušaj jer ću inače misliti da me namjerno krivo shvaćaš. Ah, kad bi samo znao kakav je to osjećaj plesati s nekim koji to zaista umije... To je kao u snu! Ah, Jochen, kad bi me zaista volio...

Umjesto da ga smiri, kako je ona željela, provala njena oduševljenja duboko ga je povrijedila.

– Bez brige, priuštiti ću ti ja to – hladno izgovori – samo ti pleši sa svojim KarlomHinzom, što se mene tiče, satima...

– Da, to ću i činiti, i to tri put tjedno! Znaš li što je rekao KarlHinz? Da sam izrazit talent... Ču diš se, je li? Uvježbavat ću za plesni turnir...

– Kad je tako – reče Jochen – zašto to meni pričaš? Ta ne trebaš ti mene moliti za dopuštenje. Mene to ne zanima... nimalo. Dakle, sretno! – Okrene se i pođe prema školskoj zgradi.

– I bit će – dovikne za njim Sibila. – U to možeš biti siguran! Ali, za sve si kriv ti... i samo ti! Ti s tvojom prokletom ljubomorom i glupom ograničenošću... odvratni glupane!

Jochen je čvrsto odlučio da više ne ide na satove plesa. Bila bi to sad za njega prava muka. Zacijelo bi svi primijetili da se nešto dogodilo pa bi ga povrh svega još i ismijavali. No kod kuće se, dakako, nije mogao povjeriti. Majka bi ga grdila, a trebalo bi joj sve i objasniti. Roditelji uopće ništa i ne znaju o njegovu prijateljstvu sa Sibilom.

Ništa mu drugo nije preostalo već da idu utorka krene od kuće kao da će na plesni tečaj onda bez cilja luta zimskim ulicama jer je opet ostao bez novaca.

Tek sada, kad ju je izgubio, jasno je uviđao liko mu znači. Izgubio ju je, a činilo mu se da ne znade zašto. Slom njihova prijateljstva bio neizbježan. Ta što joj je on mogao pružiti? Ništa, baš ništa.

Kako joj je uopće moglo biti stalo do njega. Do običnog učenika! Da ima toliko godina kao glupi KarlHinz Scheiner, da je on sin imućnih trgovca fotografskim potrepštinama, i on bi vozio tako bijesna kola i ne bi se dao tako lako izbaciti iz sedla. Ali ovako!

Pa ipak, Jochen nije htio samo tako napusti bitku koja još pravo nije ni počela. Mora ne poduzeti! Možda bi zaista trebalo porazgovoriti sa Jensom: on ima uspjeha kod djevojaka. Jens će sigurno znati što bi se moglo učiniti.

Stoga Jochen krene kući pošto je tri sata besmisleno lutao naokolo. Kad je ušao, roditelji su upravo spremali na

spavanje.

– Prilično kasno! – ustanovi gospodin Korn pogledavši na ručni sat. – Još si malo tumarao zar ne?

– Ne – uzvratiti Jochen. Istovremeno pomisl »Kad bi samo znao!« – Pa kako je bilo? – upita majka. – Pričaj mali Jochen!

– Kao uvijek!

– Što znači »kao uvijek«? Sigurno ste opet nešto novo učili?

– Večeras, ne – ustvrdi Jochen, a bio je sretan kad se napokon mogao povući u svoju sobu.

Umio se, navukao pidžamu, pod ruku stavio knjigu i osluhnuo na vratima. Htio je biti siguran da su roditelji već legli kako bi se odšuljao u Jensovu sobu.

– Zar si se već vratio? – začuje iza sebe vedar i zvonak mladenački glas, lecne se i okrene. Jan, koji je s njime dijelio sobu, razbudio se usprkos svemu njegovu oprezu. Sjedio je u krevetu prekrživši pod pokrivačem noge i s najvećim zanimanjem promatrao Jochena tamnim, sjajnim očima. Kao ugljen crna kosa uokvirivala mu je lice poput razbarušena gavranova perja.

– Već si odavno trebao spavati – reče Jochen.

– Spavao sam, ali si me ti probudio.

– Zao mi je. – Jochen priđe Janovu krevetu. – Sad se lijepo opet legni i spavaj.

– Ne spava mi se uopće – uvjeravao je Jan.

– Baš si majmun! – ljutito će Jochen.

Sada nije mogao k Jensu, pa je morao čekati dok Jan zaspi ili mu se povjeriti jer će ga mališan inače već ujutro početi gnjaviti.

Jochen se baci u krevet, ugasi svjetlo i navuče pokrivač preko glave.

– Zašto nisi bio u plesnoj školi? – upita Jan.

Jochen se uspravi i začuđeno pogleda brata.

– Što?

– Ne viči tako – hladnokrvno ga opomene Jan. Jochen duboko udahne.

– Otkuda ti to?

– Glava sam ja, zar ne znaš? – izjavi Jan zadovoljno. – Zaključio sam to po tvojoj košulji.

Inače je uvijek mokra od znoja, a danas nije.

Jochen je bio zatečen. U prvi mah nije znao što bi na to rekao, pa se radije ovije šutnjom nadajući se da će tom taktikom odbiti Jana. To mu je pošlo za rukom.

Jan je još pokušavao.

– Ne moraš se tako pretvarati. Dobro znam da još ne spavaš!... Hajde, pričaj mi, nikome neću reći!... Ma kakav si ti to? To je upravo ogavno!

No, konačno ipak napusti svaku nadu. Jochen je zamijetio kako se mališan ispružio i više se nije micao pod pokrivačem. Malo kasnije njegovo je pravilno disanje odavalo da je zaspao.

Jochen je ipak još čekao. Ležao je posve mirno i prisluškivao u tami. Istom kad je čuo da su se ulazna vrata otvorila, ustao je te se bosonog i na prstima odšuljao prema vratima.

Kad je ušao u malo predsoblje, iz kuhinje je dopiralo svjetlo. Otapka u kuhinju. Jens je upravo iz hladnjaka vadio bocu mlijeka. Imao je dobre živce. Ni najmanje se nije uplašio kad se Jochen neočekivano pojavio. Pritisnuo je vrata hladnjaka i u veliku čašu natočio mlijeko koje se pjenilo.

– Hej, hoćeš i ti malo?

– Jens, moram govoriti s tobom – javi se Jochen, uvjeren da je najbolje ići izravno.

– Samo naprijed! – Jens podigne čašu, zabaci glavu i stane piti.

Jochenu se činilo kao da bi mogao slijediti, put mlijeka što je grgotalo niz bratovo grlo. Čekao je dok Jens nije odložio čašu.

– Ah, dobro je to! – reče Jens. – Onda, što je? Nešto nije u redu?

– Kako se uzme – oklijevajući započne Jochen, klataći se s noge na nogu jer je kuhinjski pod bio vrlo hladan. –

Potreban mi je... da potreban mi je savjet. Kako mogu objasniti roditelji ma da više neću ići na plesni tečaj?

Jens namršti čelo.

– Jesi li već sve platio?

– Jesam.

– Tad će, naravno, bjesnjeti. To je rasipanje novca, i tako dalje, oni se žrtvuju za nas, i tako dalje i tako bliže. Sve ti to i sam dobro znaš. – Vrtio je čašu po kuhinjskom stolu. – A donekle imaju i pravo.

Jochen privuče kuhinjski stolac, sjedne i protrlja hladne noge jednu o drugu.

– Misliš li da i meni nije žao novca? Kad na to pomislim...

– Zašto onda želiš plesnom učitelju pokloniti novac? Sve je bilo kompliciranije nego što je Jochen mislio.

– Jens, zar ne shvaćaš. Više ne mogu tamo ići. Sve mi se ogadilo.

– Zar si se loše ponašao?

– Glupost! Nisam takav slon. Znam što se pri stoji.

– No onda... – Jens je to izgovorio tako daje zazvučalo poput pitanja.

– Poznaš li ti Sibilu Sandner – izgovori Jochen... – Ne, ti je dakako ne poznaš. Ona stanuje na drugom kraju grada, ali ide sa mnom u isti razred. Ona je... – Jochen zastane...

– Dakle, točnije rečeno... ona je bila moja djevojka. I sada se odjednom pojavio takav balvan... KarlHinz Scheiner...

– Poznam ga – reče Jens. – Bio sam s njime u istom klubu. Strašno se pravi važan. Smrdi po lovi i kompleksima.

– To bi trebalo reći Sibili – jetko će Jochen. – On je... navodno želi za partnericu na plesnom turniru... a ona se odmah oduševila. – Tmurno je zurio u svijetlu plastičnu ploču kuhinjskog stola. – Ali ja ne vjerujem da je to zbog plesa. On je stariji od mene, iskusniji... ima novaca, vozi elegantna sportska kola. To imponira djevojkama.

– Može biti. – Jens natoči ostatak mlijeka u čašu, do kraja ga ispije i hrptom ruke otare usta. – Ako hoćeš, momče, poslušaj moj savjet... pusti je da otpiri. Dobro znaš: za djevojkama i tramvajima ne treba trčati.

– To mi ne trebaš reći. Za mene je taj gad lik vidiran... naprosto je mrtva za mene, ako shvaćaš što mislim. Neću je dirnuti ni žaračem. Čak i kad bi me za to na koljenima molila.

– Tada ni uz najbolju volju ne razumijem zašto više ne bi išao na plesni tečaj? – reče Jens i odloži bocu i čašu na sudoper.

– Jer ne mogu podnijeti daje vidim. Jens se okrene prema bratu.

– No, mali, sada je dosta! Zar mi nisi upravo rekao da ide u tvoj razred? Ionako je viđaš svaki dan...

– I to je zlo – progunđa Jochen. – Ali to je nešto drugo.

– Glupost, tu uopće nema razlike. Da ti nešto kažem, ali iskreno! Ti si u tu damu još uvijek zaljubljen... nemoj mi protusloviti. Razumijem se ja u to. Pa ako je tako, posve je krivo zavući se u kut u kome ćeš se duriti. Jochen, moraš se boriti!

Jochenovi su se obrazi zarumenjeli.

– Kako? – gnjevno će on. – Nemam kola, nemam novaca, nisam plesni majstor...

– Ali ti si ti! Gospode Bože, Jochen, zar će te zaista upravo Scheiner, taj tikvan, pritisnuti o zid? Znaš li zašto se uopće približio Sibili? Jer je za glavu prenizak, i to ne samo izvana.

Djevojkama koje bi mu po dobi odgovarale ne može imponirati. Zato juriša na gušćice... Oprosti mi, ali s mojeg stanovišta tvoja Sibila nije nego...

– I ja sam se čudio – zamišljeno uzvratiti Jochen.

– Evo, vidiš! Vjeruj mi, momče. Tikvan ostaje tikvan, pa i sa zlatnim pojasom oko trbuha. Ne daj se zastrašiti, idi i dalje na plesni tečaj i najbolje je da se na neko vrijeme ne obazireš na Sibilu. Neka se ona samo srdi. Ima i drugih djevojaka.

Jochen ustane.

– Imaš pravo, Jens. Prokletstvo, imaš pravo. Drago mi je što sam s tobom razgovarao. To ti ni kad neću zaboraviti.

Jens prijateljski potapše mlađega brata po leđima.

– To je, momče, stvar časti! Pa ako ti opet bude nešto na srcu, ti znaš... Jens Korner, u gradskom parku, daje besplatno savjete za život!

Jochen je gotovo pucao od nestrpljenja da se istakne kad je iduće večeri došao na plesni tečaj, namjerno malo kasnije nego obično. Sibila neka svisne tražeći ga pogledom.

Kod kuće je dobro proučio kako će proći mimo nje kao da je zrak, i lakim prezirnim trzajem obrva, ali inače sasvim nepokretan.

Ali se dogodilo posve drugačije nego što je bio zamislio.

Sibile nije bilo u plesnoj školi. Nije to jednostavno mogao vjerovati. Ogledavao se, isprva sasvim nenapadno, ali kasnije nije mogao sakriti svoju uznemirenost.

Mladež je gnula u plesnu dvoranu, ali se Sibila još nije pojavila. Kad je gospodin Krafft dao znak da mladići pozovu djevojke na ples, pokazalo se da su parovi u punom broju i da nijedan mladić nije suvišan. To je značilo da je Sibila pravodobno najavila da će izostati, pa je gospodin Krafft pozvao jednu djevojku iz drugoga tečaja da uskoči. To je bio novi udarac za Jochena. Dohvatio je prvu djevojku koja mu je došla pod ruku i s njom pošao na prostor za ples. Grozničavo je razmišljao: »Uopće nije namjeravala doći. A nije smatrala potrebnim da mi već zbog pristojnosti barem jednom riječju to spomene«. Prijekor nije bio logičan, ali je Jochen bio previše ljut i razočaran da bi mogao bistro i razborito rasuđivati. Zapravo već danima nije govorio sa Sibilom, zašto bi se onda ona morala ispričavati zbog izostanka? On nije došao na prošli sat, a nije ni pomislio kako će to Sibila primiti.

Za vrijeme odmora iskrasne pred njim Anita. Vrlo je lijepo izgledala u jednostavnoj modroj haljini s bijelim ovratnikom i bijelim orukvicama. Potamnila je svoje svijetle trepavice, namazala usta, pa joj je svijetlo lice sada djelovalo izrazitije nego inače.

– Hej, Jochen, hoćeš li malo? – ponudi mu naglašeno bezazleno i pruži bocu kole sa slamkom.

Jochen je zaista bio žedan, ali nije prihvatio njenu ponudu samo zbog toga što je bio neraspoložen. No odmah požali.

Preosjetljiva kao uvijek, Anita pocrvenje.

– Tražiš Sibilu?

– Ne.

– Je li ti rekla da više neće dolaziti? Jochen namršti čelo.

– Zašto misliš da me to zanima?

– Mislila sam. Ta vi ste dvoje... – Anita zastade. – Za ime božje, Jochen, ne pravi takvo lice! Napokon... što je na tome da Sibila sada hoda s tim Scheinerom? Nije to sramotno za tebe, a svakako govori protiv nje. – Naizgled je sasvim zdušno sisala slamku, a uz to mu je namignula.

Nije kanio, ali je ipak zapita.

– Jesi li sigurna, da ona... mislim Sibila i Scheiner...

– Jasno – pobjedonosno reče Anita koja je samo čekala na to pitanje. – Zar neznaš? Napustila je plesni tečaj jer će je on osobno trenirati! To je sama rekla, od riječi do riječi... osobno trenirati! Pod tim se može svašta podrazumijevati, zar ne?

Učini mu se da mora obraniti Sibilu.

– Ona nije takva.

Anita se odmah složi s njim.

– Samo sam se šalila!

Ostala je uz njega i kad je odmor završio; bocu kole odložila je u garderobi mimo koje su prošli i gurala se pored njega u dvoranu.

– Pleši sa mnom – zamolila je.

– Pa ti imaš Hinza!

– Ah, on – prezirno reče Anita – on je tako ne muzikalan, a nema ni osjećaja za ritani i stalno gazi po prstima. Znam da to nije pitanje karaktera, ali nije baš ugodno. – Stavila je ruku na Jochenovu podlakticu. – Strašno bih rado plesala s dobrim partnerom...

Jochen se i protiv volje osjeti polaskan.

– Pa ja to nisam – progundā.

– Ma kakvi! Treba te samo vidjeti... a osim toga i Sibila mi je pričala.

Jochen uopće nije namjeravao plesati s Anitom. Činilo mu se nekako da će time sve postati još kompliciranije. No tad je ipak pozove. Godilo mu je što je iz njenih usta čuo da je dobar plesač. To i njeno zamjetljivo zanimanje za njega blažile su njegovu malo povrijeđenu samosvijest.

Anita se vrlo dobro dala voditi, bolje od Sibile, kod koje se uvijek osjećalo da ona upravlja.

Zadivljeno ga je pogledala.

– Jochen, ti plešeš božanski – šapnula mu je. Dobro se sjećao da mu ni Sibila nije mogla ništa prigovoriti prije nego se pojavio KarlHinz Scheiner.

»Ipak je onda posrijedi samo njegov novac«, mislio je, »i njegov auto i sve njegovo nadimanje... prokletstvo!“

Pa ipak nije mogao povesti razgovor s Anitom jer je stalno morao misliti na Sibilu. Ali, Aniti to nije smetalo. Bila je sretna što je uopće mogla biti u njegovu naručju. Ništa se ljepše nije moglo dogoditi nego da su se Jochen i Sibila posvadili. Kako je dugo čekala na tako dobru priliku!

Jochenu je bilo drago što Anita ne brblja neprestano poput drugih djevojaka. Još ju je nekoliko puta pozvao na ples, a Anita se osjećala kao u sedmom nebu.

Kad je završio plesni sat, izašla je zajedno s njim, kao da je to samo po sebi razumljivo.

Jedno vrijeme išli su jedno pored drugoga, tada se Jochen zaustavi.

Anita je osjetila da se želi od nje oprostiti, pa ga predusretne.

– Ti moraš na autobus, zar ne? – upitala je. – Ako nemaš ništa protiv, malo ću te ispratiti.

Jochenu nije na pamet padalo da je po šalje kući. Bilo mu je drago da ga prati. Nije se osjećao tako osamljen, dopustio je da ga uhvati pod ruku.

Išli su, šuteći, jedno pokraj drugoga. Anita se trudila da drži korak s Jochenom. Ništa nije govorila, ali nakon nekog vremena on primijeti da iz njene male ruke na njegovoj

podlaktici zrači ne – vjerojatna toplina koja mu prožima cijelo tijelo.

– Hladno mi je – neočekivano je rekla u isti čas.

Uvukla je svoju malu ruku u džep njegova čupava kaputa i on osjeti kako ga njeni prsti ispituju. Sve ga je više obuzimala toplina.

»Pa to nije moguće«, mislio je, »ja je uopće ne volim. Nikada mi nije ništa značila. Što se to sa mnom događa?« No nije smogao snage da izvadi njenu ruku iz džepa kako bi izbjegao igri njezinih prstiju.

Autobus još nije bio na vidiku. Oštri pretproljetni vjetar meo je ulicom. Povukli su se u jednu vežu i stajali jedno uz drugo, tijesno priljubljeni. Anita kosa sjala je u nejasnom svjetlu večernje ulice, njene oči, usne, te napola rastvorene usne koje su pred njim bile sasvim blizu i vrlo zamamne...

Bila je lijepa, bila je poželjna, najpoželjnija od svih djevojka koje je poznao, kako mu se u taj čas činilo. Nije shvaćao sam sebe, nije mogao razumjeti kako se dosada nije na nju obazirao.

Sagnuo se do nje, njegove su usne potražile njene usne koje mu ništa nisu uskraćivale. Ljubili su se dugo, nježno i strastveno.

– Tako sam sretna – šaptala je. – Ah, Jochen, kad bi znao kako te već dugo volim!

Sasvim ju je dobro razumio, ali je još jednom htio čuti.

– Ti me voliš?

– Da, da! – Stisla se uz njega podigavši prema njemu čeznutljivo lice sklopljenih očiju. Nanovo ju je poljubio, a tad je učinio nešto što se Sibili nikada ne bi usudio: raskopčao joj je gornju dugmad ogrtača i ušao ispod njega rukom. Nije se ni najmanje branila.

Trgli su se i razdvojili istom kad je cijeli čopor pustopašne i obijesne mladeži dotrčao na autobusno stajalište.

– Prokletstvo! – reče Jochen i okrene se.

Anita brzo zakopča ogrtač.

Stigao je i autobus.

– Do viđenja sutra – reče Jochen. Usiljeno se nasmiješi, potrči i skoči u autobus. Osjećao je kako ona čeka da joj još jednom domahne. Ali, on je gledao ravno pred sebe.

Odjednom se osjeti potpuno otriježnjen.

Kako mu se to moglo dogoditi? Nije volio Anitu, nikada je nije volio, pa kako mu je palo na pamet da je poljubi?

Anita ga je, s torbom pod rukom, čekala pred školskim vratima. Jochen ju je vidio već od ugla. Njena crvena kosa ljeskala se izdaleka. Na sebi je imala hlače za skijanje i vjetrovku. Nastavnici baš nisu bili oduševljeni tom odjećom, ali su ipak dopuštali da je se za hladnih dana nosi.

Anita je izgledala vrlo ljupko.

– Hej, Jochen – zazove ga i stisne uz njega.

– Dobro jutro – progundā on. Ljutio se sam na sebe i zbog toga što je neprijazan jer mu je bilo jasno da ona to nije zaslužila. Ali, sretan izraz nje na zaljubljena lica samo je pojačavao njegovu zbunjenost.

– Zar se što dogodilo? – zaplašeno je upitala.

– Baš ništa.

– No onda... zašto si tako smiješan?

– Da bi se imala čemu smijati – oštro odsiječe i odjuri.

Kad je došao u razred, baci torbu na svoje mjesto i krene prema prozoru gdje su raspravljali Artur, Peter i još neki mladići. Osjećao je na sebi Anitin upitni pogled, ali se pričinjao kao da je ne vidi, pa se pretjerano revno umiješa u razgovor drugova. Odlanuo mu je kad je zazvonilo. Odmah zatim uđe u razred doktor Jordan.

Za vrijeme velikog odmora Jochen je upriličio da bude s Arturom i Peterom. Primijetio je da Anita živo želi da bude s njim, ali joj on za to nije pružao prilike.

Anita se ipak odvažila na posljednji pokušaj. Prepriječila je put trojici mladića, usiljeno se drhtavo nasmiješila i rekla:

– Jochen, samo trenutak!

Ljutila ga je njena upornost: odjednom mu se učini da je samo ona kriva za sve. Izvoli – srdito će – reci što imaš. Anita pogleda Artura i Petera.

– Ali, Jochen, ne mogu ipak...

– Ako smetamo – odmah se složi Artur – ne trebaš nam to dvaput reći... No Jochen čvrsto zgrabi prijatelje za ruke.

– Ni govora, zašto? Zar ne vidite da Mrkvica... – bio je to Anitin nadimak koji ona nikako nije mogla podnijeti – da se Mrkvica samo pravi važna? Možete misliti kakve tajne imam s njom!

Anita pocrvenje do ušiju. Artur i Peter, koji su uvijek bili spremni da zadirkuju djevojke, stadoše se glasno smijati.

– Hej, Jochen – kroz smijeh će Peter – nemoj izvoditi! Valjda se mažeš kolonjskom vodom kad mačke toliko trče za tobom.

– Zar nećeš govoriti sa mnom? – upita Anita svim silama gušeći suze koje su je već gušile u grlu.

– Ne znam samo o čemu – reče Jochen, iako je u taj čas pomislio daje to krajnje nepošteno.

– Hvala lijepa! – Anitin glas se gotovo slomio. Okrenula se i pošla visoko uzdignute glave, spotičući se. Oči su joj bile pune suza.

Mladići su gledali za njom. Sibila pritrča Aniti, obujmi je oko ramena i povede je.

– Slatka mačkica – reče Peter zavidno. – Zašto si tako ogavan prema njoj?

– Jochen ima druge ambicije – reče Artur.

Jochen više nije mogao podnijeti nedužno zadirkivanje prijatelja.

– Pustite me na miru! – zareži i udalji se veli kim koracima.

– Taj je posve šenuo – uzbuđi se Artur.

– Što ti tu možeš... Ljubav je bol, ljubav je bol – zapjevuši Peter.

Kad se Jochen nakon drugog odmora vratio u razred, u udžbeniku povijesti dočeka ga pismo, zapravo istrgnuta stranica iz bilježnice, složeno i slijepljeno. Na njemu je stajalo »Za Jochena Kornera«, a Jochen odmah prepozna Sibilin rukopis, njena pravilna okrugla slova.

Odmah se sjeti kako je pred više mjeseci našao Sibilino pismo te ga hladnokrvno pocijepao. Sigurno bi silno

djelovalo kad bi i ovaj put to učinio. Ali za to sada nije imao snage.

Osjećao je da crveni, pa se nije usudio ni pogledati Sibilu. Usrdno se nadao da ga ona u taj čas ne gleda i jednostavno prelistavao stranice kao da pismo uopće nije vidio.

No složeno pismo u torbi peklo gaje do kraja nastave. Nije ga mogao čitati ni u autobusu, na povratku kući, jer je s njim bio Peter.

Jochenu je odlanulo kad je napokon izašao iz autobusa i otrčao kući, ali se nije popeo do stana, nego se sklonio u podrum, upalio svjetlo i smjestio se na staroj škrinji, Janovu omiljenom mjestu. Tada otvori torbu i iz knjige konačno izvadi pismo.

Za trenutak ga zadrži u ruci. Što li je u njemu? Poželi da ga Sibila moli za oprostenje što gaje napustila zbog Karla Hinza Scheinera. Možda je tek sada, kad je bilo razloga da bude ljubomorna, uvidjela koliko ga voli. Da, bio je spreman da joj oprostí ako mu obeća da će ostaviti Scheinera.

Raskine selotejp, otvori pismo. Sibilina poruka zapravo mu ništa nije govorila.

»Danas poslijepodne čekat ću te u pet sati kod Beethovenova spomenika u gradskom parku.«

To je na Jochena djelovalo poput obećanja. Odlučio je da će se sastati sa Sibilom.

Sibila je na sebi imala modri, krznom obrubljen zimski kostim. U suknji do koljena isticale su se njene vitke noge u čarapama koje su bile za nijansu svjetlije od kostima.

Dok joj je prilazio, samo ga je ozbiljno i prodorno promatrala svojim bistrim očima.

– Moram s tobom govoriti o Aniti – rekla mu je.

– O Aniti? – Pogodilo ga je poput udarca.

– A što si mislio?

Duboko je udahnuo.

– Da sam to znao, dugo bi me čekala.

– Došao bi ti, došao... – rekla je mirno. Jochen slegne ramenima.

– Možda imaš pravo. Znatiželjan sam po naravi. No ako želiš govoriti o Aniti, idem odmah. – Okrenuo se.

Sibila je položila ruku na njegovu nadlakticu i zadržala ga.

– Jochen, ne prije nego što porazgovorimo! Bilo je to kao udar struje: stao je i nije se micao.

Ali ništa nije pomoglo. Digla je ruku kad je osjetila da će ostati.

– Ti si Anitu poljubio!

– Pa što onda? Otkuda tebi pravo da mi to predbacuješ? Njene tamnoplave oči bile su sad gotovo crne od uzbuđenja.

– Vjerovala sam nekad – izgovori polako – da ti nešto značim. Čini mi se da sam se prevarila. – Pravo mi budi – bjesnio je Jochen – mogao sam to misliti. Prvo si ti mene prevarila s tim... s tim tikvanom Scheinerom...

– KarlHinz nije tikvan – povikala je – i nisam te prevarila.

– Udarila je nogom u bijeloj čizmici o zemlju.

– Što je onda?

– Treniram kao njegova partnerica...

– Ha, ha, ha – naruga se on.

– Možeš se rugati koliko te volja, ali tako je! Što ja tu mogu kad vi muškarci imate prijavu maštu?

– Kad biste se vi pristojnije ponašale, bolje bismo mislili o vama.

– Upravo sam to čekala! – Iz njenih bistrih oči ju sipale su munje. – Sad ćeš mi još reći da nisi ti poljubio Anitu, nego Anita tebe!

– Izazvala me, ako baš želiš znati! – bijesno uz vrati.

– Sad se zaista moram smijati... zločesta, zlo česta Anita izazvala je dobroga Jochena, a jadni mladić nije se mogao braniti... – rugala se sad ona njemu.

Stajao je tik pred njom i odjednom osjeti neodoljiv poriv da je pljusne ili poljubi. Stisnuo je šake u džepovima da bi se svladao.

– U svakom slučaju – rekao je glasom koji je u njegovim vlastitim ušima zvučao strano – do Anite mi nije ni najmanje stalo.

– Pa ipak si je poljubio! Tim gore. Zar se ne stidiš? Ta odavno si morao znati da te Anita voli... Smatram da je to nepošteno, upravo ne pošteno što si to iskoristio!

– Pa dobro, ako tako misliš. Dakle, ja sam nepošten. – Bilo mu je kao da ga snaga potpuno ostavlja. Od te zbrke i svađe bio je neizrecivo umoran.

– Ne, Jochen – rekla je, a njen glas je odjednom zvučao vrlo nježno. – Nisi ti takav. Dobro te poznam. Ah, zašto si morao ražalostiti mene i Anitu?

– Tebe? Nisam imao ni pojma da bi tebe to uopće moglo zanimati.

U parku se zapališe svjetla.

Nasmiješila mu se. U očima joj zablistaše suze.

– Da, da, Jochen, i mene. Molim te, objasni to Aniti.

– A ti? Hoćeš li ostaviti Scheinera?

– Ništa me s njim ne veže...

– Onda ga pusti, vrati se u plesni te čaj.

– Ali, obećala sam...

– Sibilo, da ili ne? Posljednji put te pitam.

– Nemoj me terorizirati! – viknula je.

– Dakle... ne? – Čekao je da mu odgovori. No, ona je šutjela.

Okrenuo se i otišao. Najradije bi bio zaplakao. Ali, muškarci ne plaču...

Od toga dana sve se izmijenilo.

Između Sibile i Jochena nije više bilo ničega. Prolazili bi jedno mimo drugoga a da se ne bi ni pogledali, razgovarali samo kad su morali.

Anita i Jochen su se pomirili. Jochenu baš nije bilo mnogo stalo do toga, ali se nije ni protivio tome. Otkako je izgubio Sibilu, više mu nije bilo ni do čega, pa ni do škole.

Nije bio zaljubljen u Anitu, ali se počeo privikavati na nju. Potpuno se prilagodila njegovim željama. »Jede mu iz ruke«, govorili su Artur i Peter. Više se nikada nije usudila

gurati između njega i njegovih prijatelja. U školi se ponašala vrlo suzdržljivo, no ako ju je trebao, uvijek i odmah mu je bila pri ruci. Katkada ga je pratila iz plesne škole do autobusnog stajališta, a tad su uvijek ćaskali. No ako je htio da bude sam, pustila ga je da ide svojim putem.

Nije je volio, ali mu je bila draga. Vjerojatno bi bio sasvim zadovoljan s tim prijateljstvom, ali ga je smetalo to što je bio svjestan da ona za njega osjeća nešto više. Njegovo hladno držanje, svaki trag neraspoloženja shvaćala je suviše tragično.

Tako je došlo do toga da se Jochen počeo sve nelagodnije osjećati. Odahnuo je kad je nakon plesnog vjenčica konačno završio plesni tečaj koji ga je toliko razočarao. No nije mu bilo lakše jer je i Sibila i Anitu danomice susretao. Kad bi se one povukle u kut i šaputale, uvijek je imao osjećaj da ga ogovaraju.

Bilo mu je nepodnošljivo da gleda kako Sibila postaje sve zrelijom, samosvjesnijom i ljepšom.

Dan i noć razbijao je glavu kako da izmijeni svoj položaj i napokon pronade rješenje. Odmah nakon Uskrsa, za zajedničkom večerom upita:

– Tata, imaš li malo vremena za mene?

Gospodin Korner pogleda sina koji je sjedio sučelice njemu.

– Pa, govori, Jochen! Neću te pojesti... Tre baš li novaca?

– Ne – odgovori Jochen. Malo je oklijevao, a tada izjavi: – Pa dobro. Što se mene tiče, svi mogu čuti: napustit ću školu.

Za obiteljskim stolom nastade potpuna šutnja. Za to vrijeme Jochen je mislio: »Ha, to ide mnogo lakše nego sam očekivao!« No tada se ispostavilo da je ta mrtva šutnja bila samo tišina pred oluju. Svi ga odjednom obasuše pitanjima i zaklinjanjima, i otac i majka, pa i mali Jan. Vikali su svi u jedan glas tako uzbuđeno i nepovezano da Jochen nije mogao razumjeti ni jedne jedine riječi.

No to nije bilo ni potrebno. Smisao prosvjeda bio je sasvim jasan: svi su bili protiv toga da napusti školu.

Jochen je bio pripravo mnogo razumnih razloga s kojima se nadao uvjeriti oca. No sada, u općem uzbuđenju, kao da se sve rasplinulo.

Skočio je, odgurnuo stolac i zaviknuo:

– Vi me uopće ne shvaćate!

– E, nećemo tako! – odrešito će gospodin Korner. Sjedni, mladiću!

No Jochen nije ni na čas pomislio da to učini: bio je nesposoban da jednostavno poslušati.

Okrene se i htjede izjuriti iz sobe.

– Stani! – zaurla gospodin Korner.

Jochen nije mislio da bi se morao pokoriti očevoj zapovijedi, ali ga zadrži nepredviđena zapreka: Jan mu, nehotice ili namjerno, podmetne nogu, i on se spotakne i padne kako je dug i širok.

Kad se digao, nestalo je njegova bijesa. Osjećao se poniženo i utučeno. Gospođa Korner ustane, nježno mu odmakne kosu sa čela.

– Jesi li se pozlijedio, dijete moje? Prekine je zvonjava telefona.

Jan skoči, poput lasice potrči u predsoblje, skine slušalicu i javi se.

– Za tebe, Jochen! – vikne u dnevni boravak. – Tvoja prijateljica!

»Sibila!« munjevito sijevne Jochenu kroz glavu, a taj neočekivani poziv bio je za njega znak s neba.

Pojuri u predsoblje, istrgne Janu iz ruke slušalicu.

– Halo... – reče pun očekivanja. Ali, to je bila Anita, a razočaranje ga pogodi poput udarca.

– Čuj, Jochen – živahno je govorila Anita – za misli, roditelji su mi dopustili da za svoj sedamnaesti rođendan priredim kućnu zabavu, pa sam te htjela pitati...

Upadne joj u riječ.

– Zar to ne može čekati do sutra? – osorno je upita.

Njezin glas zazvučao je izmijenjeno, odjednom je postao sasvim tih kad je rekla:

– Mislila sam da ćeš se veseliti...

– Da, da, da! Od oduševljenja skačem do stro pa! Jesi li sada zadovoljna?

– Ali, Jochen... – mucala je sasvim zbunjeno. – Što sam ti učinila?

– Ne smiješ me nazivati, k vragu! Koliko ti puta to moram reći? Upravo je odvratno kako za mnom trčiš. Zar ne vidiš da ti se svi rugaju? – vi kao je i onda s treskom spustio slušalicu.

Gospodin Korner je izašao u predsoblje te je stajao tik pred njim.

– Jochen, to zovkanja tvojih prijateljica nikako mi se ne sviđa.

– Ni meni. Uostalom, čuo si što sam rekao.

Gospodina Kornera naljutio je taj nabusiti ton.

Ruka mu se doslovce sama podigla i udarila Jochena po obrazu.

Trenutak su otac i sin bez riječi buljili jedan u drugoga. Na Jochenovu blijedom licu jasno se vidio otisak prstiju gospodina Kornera.

– Samo znate udarati i ćušcati! – promuklim glasom poviče Jochen. Zatim se okrene, otrči u svoju sobu, zalupi vratima i baci se preko kreveta.

Ležao je potrbuške, zakopavši lice u ruke, stisnutih zubi. Od očaja mogao bi iz svega glasa vikati, bilo je kao da će divlji grč potresli cijelo njegovo tijelo.

I tada odjednom osjeti da su mu se oči ovlažile i da mu suze teku niz obraze natapajući zgužvani jastuk.

Stidio se svojih suza, odavno nije plakao. No jednostavno ih nije mogao potisnuti. Plakao je i najradije bi jecao naglas, ali ga je u tomu spriječio strah da se vrata ne otvore, da u sobu ne uđe majka ili, još gore, Jan.

Nerazumijevanje njegove obitelji bio je samo povod za taj napadaj plača. Nije im uzimao za zlo što ga ne shvaćaju jer, napokon, odakle bi mogli znati što se u njemu zbiva?

Ne, nije plakao što gaje otac pljusnuo. Njegova je bol bila mnogo dublja. Plakao je zbog Sibile, plakao je zato što ju je izgubio, plakao je zbog poraza u vezi s KarlHinz

Scheinerom, a bilo mu je začudo kao da suze otplavljaju tu bol koja mu se poput trna duboko utisnula u srce.

Suze su mu pomalo sasvim prestale teći. Modri sumrak ispunio je malu prostoriju do posljednjeg kuta. Večer prijeđe u baršunastocrnu noć a da to Jochen nije ni primijetio. Otputio se u carstvo snova, onako obučen, lica utisnuta u jastuk mokar od suza.

Probudila gaje ruka koju je netko položio na njegovo rame te se on naglo uspravi. U svjetlu stolne svjetiljke ugledao je pravilne muške crte na licu svoga brata Jensa i njegovu jedva osvijetljenu plavu kosu.

– Psst! – opominjao je Jens. – Mali spava.

U prvi čas Jochen nije mogao uopće ništa shvatiti.

– Pa što? – zbunjeno upita.

– Hajde sa mnom u kuhinju! Pripremio sam za nas viski.

Jochen se podigne i tek sada primijeti daje potpuno odjeven, a vidjevši da njegov krevet nije ni raskriven, munjevito se svega dosjeti.

Oborene glave protisne se kraj Jensa.

– Počekaj malo – promrmlja. – Idem u kupaonicu.

Okrene pipac s hladnom vodom, podmetne glavu pod mlaz da s obraza spere posljednje tragove suza. Potom se uspravi i promotri u zrcalu. Ne, ne vidi daje tulio, tamnoplave oči bile su mu bistre, bjeloočnice se više nisu crvenjele.

Uzme meki ručnik i dobro istrlja kosu i lice, četkom prijeđe preko smeđe grive, nemarno prebaci ručnik preko stalka, ugasi svjetlo i izađe u predsoblje.

Iz kuhinje je prodirala uska pruga svjetla. Jens je sjedio za kuhinjskim stolom s nogama na susjednom stolcu, rukom je lako okretao čašu s viskijem da su kockice leda zveckale.

Kad je Jochen ušao u kuhinju, gurne pred njega drugu čašu.

– Živio!

Jochen se kiselo nasmiješi. Morao je priznati da mu je lakše pri duši.

– Evo ipak dugo obećavanog viskija. U zdravlje! – Gucnuo je, osjećao se osvježen. Jens je stavio u čašu dosta vode i leda.

– Nekako si mi previše vedar za mogućeg samoubicu! – reče Jens. Jochen izvije obrve i raširi oči.

– Tko govori o samoubojstvu?

– Ne baš izravno – reče Jens – ali ipak... Roditelji se boje da si što ne učiniš. – Iz paketića je iskucao cigaretu. – Mora da je to bila lijepa scena. – Pružio je Jochenu paketić.

No ovaj je odmahnuo glavom.

– Hvala, neću... Nikakve scene nije bilo... Ako je netko nastupio teatralno, to su oni. Ja sam glasno i jasno izjavio da želim napustiti školu. Trebalo je to vidjeti. Otac mije čak prilijepio jednu... Čini se da mu u taj čas nije na pamet pao neki jači dokaz.

Jens pripali cigaretu, ispruži desnu ruku, otvori kuhinjski ormar, izvadi stakleni tanjurić i stavi ga umjesto pepeljare na koljeno.

– Zbog toga i predbacuje. Jako mu je žao, možeš zamisliti. On baš nije takav...

Jochen se počeo osjećati sve sigurnije.

– Jesu li te ovlastili da mi to kažeš?

– Izravno ne. – Jens otrese pepeo s cigarete. – Treba da izvučem iz tebe... zašto, kako to, zbog čega... i sam znaš.

Jochen slegne ramenima.

– Nemam volje više, i to je sve.

– To baš ne zvuči jako uvjerljivo – oprezno uz vrati Jens, a da nije brata ni pogledao. – Ne pri staje ti, htio bih reći. – Zavrtio je viski u čaši. – Jesi li dobio loše ocjene? Ne zamjeri mi, to te ipak moram pitati.

– I to – reče Jochen – ali to nije bitno... Do vraga, zašto se upravo ti pretvaraš da me ne možeš shvatiti? Pa ni ti nisi završio školu?

Sada se Jens kiselo nasmiješi.

– Posve točno. Ali, što se razloga tiče, čini se da moram osvježiti tvoje sjećanje... Ja sam jedne godine propao i

dakako da mi se nije dalo ponavljati. Tri nedovoljna, nije šala. Ali ti... ti si dosad uvijek dobro prolazio.

– Pada... – oklijevajući reče Jochen.

– Staro momče, nemoj se preda mnom pretvarati – reče Jens. – Hajde, iskašlji se, reci istinu.

Roditelji to uopće ne moraju saznati. Pomoći ti mogu samo ako znam o čemu se radi. Jochen je grickao gornju usnu.

– Je li možda neka djevojka? – nasumce upita Jens.

Rumenilo što je prelilo Jochenove obraze odavalo gaje jasnije nego što bi to moglo učiniti priznanje.

Jens protisne kroz zube otegnuti zvižduk.

– Vidi ti nje! To sam mogao i misliti! Ta Sibila... ona se zove Sibila, ili se varam? Čini mi se da je ta Sibila veliko smeće.

– Nije, nikako nije – izjavi Jochen, ali to nije zvučalo vrlo uvjerljivo.

– Ali, čini se da si zbog nje poludio?..

Jochen, držeći čašu u ruci, stane dugim koracima mjeriti malu kuhinju, od sudopera do vrata i opet natrag.

– Tako je to. Ako nemaš novaca, jednostavno nemaš sreće s djevojkama. Zapravo bi ti to morao bolje znati. Ne zamjeram im. Bez novaca nema muzike... to je tako!

Jens se laktom podbočio na koljeno, rukom je upro bradu, a očima je pratio mlađeg brata koji je šetao po kuhinji.

– Što se toga tiče – rekao je – ne mogu ti protusloviti...

– No, dakle...

– Strpi se, momče! Ljubav ti neće pobjeći.

– Ali, Sibila! – smjesta odgovori Jochen. – Ako sada nešto ne poduzmem, zauvijek ću je izgubiti.

– Zar si zaista utvaraš da ćeš je moći novcem zadržati?

– Ne znam – prizna Jochen. – Samo znam da to moram pokušati. Moram nešto poduzeti, inače ću zacijelo poludjeti.

– A ako ne bude uspjelo – upozori ga Jens – tada napuštaš školu ni za što...

Jochen zabaci glavu.

– Ako je zaista tako – reče – valjda me nećeš obmanjivati da si ikada plakao za opjevanim bezbrižnim školskim danima.

– I jesam – odlučno reče Jens. – Smijat ćeš se... ali sam požalio ne samo jednom. I ne slutiš kako ti je dobro, sada, dok nisi upregnut u prokle tu borbu za opstanak. Misli samo na velike praznike. Nikada nećeš imati toliko dopusta i toliko slobodnog vremena. Samo mi ne pričaj o školskim zadaćama i pripremnim radovima; to mi je sve vrlo dobro poznato. Sve to možeš rasporediti kako hoćeš... ali kad si jednom u zvanju, tad si izgubio slobodu. Tada ide sve po šefovoj zapovijedi... i to će tako biti dovijeka, vjeruj mi.

Jochen je stao pred brata.

– Uvijek sam mislio da se u robnoj kući »Karmann« dobro osjećaš.

– Ne skreći s predmeta. Radi se samo o tebi i ni o kom drugom! Što uopće namjeravaš ako ti tata dopusti da napustiš školu?

– Tražit ću neki posao u kome ću što brže i što više zarađivati.

Jens nije zamišljao da će razgovor biti tako kompliciran i umorno prijede rukom preko čela.

– Momče, momče, posve si oglupavio. Jochen ga izazovno pogleda u oči.

– Znam što hoću.

– Pa dobro, uzimam to do znanja. Ionako u ovom času ne mogu drugo učiniti. – Zijevnuo je ne stavivši ruku na usta i ispraznio čašu. – Završit ćemo sjednicu, momče... Vrlo sam umoran.

Jochen bi mogao još satima raspravljati. Osjećao se svjež i čio. No znao je da to ničim ne bi urodilo. Morao je uvjeriti oca, a ne Jensa.

Slijedio je bratov primjer, ispio čašu, stavio je u kameni sudoper, kratko je ali srdačno rekao: – Laku noć! – i povukao se u svoju sobu.

Anita je nastojala da se pomiri s Jochenom. Nije ni slutila da je njezina pogreška upravo to što mu je u svemu uvijek

ugađala. Vjerojatno nije mogla drukčije da je to i znala. Njoj je Jochen značio previše, upravo sve. Pa čak i kad bi se prisilila da igra uvrijeđenu osobu, Jochen je odmah primijetio da glumi.

U školi je cijelo jutro čekala da joj Jochen priđe, da se ispriča ili da barem objasni svoje grubo ponašanje. Smilovao joj se tek na putu kući. Pustio je da autobus i Peter Hesse odjure i polagano krene prema njoj.

– Hej! Anita!..

Ne, nije se mogla pretvarati, bila je sretna što joj prilazi, cijelo joj se lice zasjalo.

– Ah, Jochen...

– Zao mi je zbog onoga jučer – protiv volje je priznao. – Znaš, imao sam kod kuće neprilika...

Duboko je udahнула.

– To sam odmah pomislila.

– Pametno dijete! – progundao je.

– Od mene je bilo glupo što te nazivam – rekla je. – Znam da ti to nije drago.

– Nadam se da ćeš to konačno upamtiti.

– Svakako – obećala je i neodlučno položi ruku na njegovu nadlakticu. – Ne ljutiš se više na mene?

Njezino ponašanje strašno ga je razdraživalo, i to bi joj najradije doviknuo u lice. No, u drugu ruku, bilo mu je žao Anite i nije htio da prema njoj opet bude nepravedan. Osim toga, bila je jedina osoba koja mu je bila privržena i koja se barem trudila da ga shvati: ta tko mu drugi osim nje preostaje?

– Ne budi glupa – rekao je. – To je bila moja pogreška.

– Ah ne! – Njezino se mliječnobijelo lice zarumenjelo od ljutnje. – Ja sam bila kriva, znam...

Rukama je pokrio uši.

– Prestani s time! Molim te! Spustila je glavu.

– Neka bude kako ti hoćeš.

Pogledao ju je sa strane. Bila je dražesna u kratkoj bijeloj suknji i svijetlomodrom haljetku krojenom u mornarskom stilu. Imala je dobar profil s lijepim oblim čelom, kratkim

ravnim nosom i pravilnim ustima. Negdje je čitao da mnogi muškarci drže da je crvena kosa najljepša. Njemu se ona doduše nije sviđala, ali je mogao zamisliti da bi na onoga komu se takva kosa dopada Anita svakako napravila dubok dojam.

Na trenutak u njemu bljesne spoznaja da je njega i većinu mladića smetala samo njezina djevojačka nesigurnost. Kad bi se samo jednom od – važila da shvati svoju vrijednost, požnjela bi velike uspjehe.

No to je bio samo kratkotrajni bljesak, a tad opet ugleda Anitu kakva je sada: crvenokosa učenica s iksericama, a nikako kasnija ljepotica koja se u njoj krila.

– Što si uopće od mene htjela? – upitao je, ali ne osobiti ljubazno.

– Ah, bilo je to u vezi s mojom zabavom pri godom rođendana. Bila sam vrlo vesela što su mi roditelji konačno dopustili...

– To si mi mogla reći danas ujutro. – Svakako. – Anita jako pocrvenje. Iako bi sve učinila za Jochena i sve mu oprostila, njegova ju je ravnodušnost dirala, jer je bila vrlo osjetljiva. – Uopće ti nisam trebala to reći, jer te to ne zanima. Više mu se sviđala kad bi se naljutila, pa se odmah ispravi.

– Ipak me zanima... uistinu!

– Onda slušaj. Postoji, naime, jedan problem... – Anita prebaci torbu iz lijeve ruke u desnu. – Koga da pozovem? Dobro me shvati, zgodnih djevojaka koje poznam ima kao pijeska u moru. Problem su mladići...

– Artura i Petera – predloži Jochen.

– Nisu interesantni – reče Anita neuobičajeno odrješito. – Ta ne znaju ni plesati, dakle, nisu ni za što.

– Pozovi svoga prijatelja Hinza...

– Već sam na to mislila – prizna Anita. – Ali, poslije plesnog tečaja nemam s njime nikakve veze. Zar to ne bi djelovalo smiješno...?

– Ako mi dadeš adresu, mogao bih na sebe preuzeti zadaću da ga pozovem – spremno izjavi Jochen.

Anita je zasjala.

– Ah, zaista? To je od tebe vrlo ljubazno. Tada imam dakle već tebe i Hinza i Herberta... to je mladić iz susjedstva...

– Zar to nije dosta?

– Ne. To mora biti prava velika zabava. Čuj, Jochen... – Anita zastane.

– Što? – zapitao je.

– Ne bi li mogao zamoliti svoga velikog brata da sudjeluje?

Iako je Jochen bio uvjeren da mu nije stalo do Anite, ipak je u predjelu srca osjetio fini oštri ubod: je li to bila ljubomora?

– Zar ti se on sviđa? Anita se iskreno začudi.

– Kako ti to pada na pamet? Uopće ga ne poznajem... Samo sam mislila da bi morao znati plesati. Ako ne zna, ne dolazi u pitanje...

– Ali, on zna plesati – polagano je izrekao Jochen.

– Sjajno! Misliš li da bi ga mogao nagovoriti da sudjeluje?

– Mogao bih pokušati!

Anita stane pred njega.

– Ah, molim te, Jochen, pokušaj! Reci mu da će biti svega... Ne samo limunade. Naveliko ću slaviti. Koliko mu je godina?

– Dvadeset.

– Upravo koliko treba! Moraš ga, Jochen, sva kako nagovoriti jer mi je potreban privlačan partner za Sibilu!

Imao je čudan osjećaj, kao da mu je ponestalo zraka.

– Za Sibilu? – glupavo upita.

– Pa što si mislio?! Bezuvjetno je moram po zvati. Ta ona je moja najbolja prijateljica. Bilo bi stoga sjajno... – Prekine se. – Ili smatraš daje ispravnije da je pozovem zajedno s KarlomHinzom Scheinerom?

Jochen ne odgovori. Stisnuo je usne.

Anita ga je krišom pogledala. Vidjela je kako je pod zagasitom puti probljedio. Njegove plave oči tamno su i opasno zasvjetlucale.

– Molim te, Jochen – zaplašeno je rekla. – Ni sam te htjela rasrditi! Moraš mi verovati... samo sam mislila...

S izražajnom kretnjom presiječe joj riječ.

– U redu. O tome više ne trebamo govoriti. – Neko su vrijeme išli jedno pored drugoga.

Tada on stane. – Onda... čao! Moram kući! – Okrenuo se i otišao do autobusnog stajališta.

– Jochen! – dozivala ga je.

– Štoje...?

Stavila je ruke na usta poput doglasala.

– Dovest ćeš Jensa, zar ne? Mogu li se u to po uzdati?

– Govorit ću s njim, pa ću te obavijestiti!

Nije bilo teško nagovoriti Jensa da sudjeluje. Upravo tih tjedana kad je Jochen stalno ratovao s roditeljima, Jens se osjećao osobito vezan s mlađim bratom. Sjećao se daje i sam prije nekoliko godina morao proživjeti isto takvo teško doba.

No kad je Klaudiji kroz smijeh i potpuno bezazleno pričao o zabavi na koju je pozvan, naišao je na neočekivani otpor.

– Ne misliš ozbiljno? – rekla je dubokim malo promuklim glasom. – Valjda nećeš ići na tu dječju priredbu?

Iskesio se.

– To je zaista prava dječja priredba. Ja to zovem bambiniparti...

– Nemoj skretati u stranu! – zafrktala je.

Začudoeno ju je gledao.

– Što ti je?

Uspravila se, gipka poput divlje mačke u svojoj tijesno priljubljenoj kućnoj haljini od zlatno sjajne tkanine.

– To jednostavno ne bih mogla podnijeti... – zastala je.

– Što? – zapitao je.

Zabacila je duge vitke noge preko ruba kauča te ih stavila na pod i na noge natakla zlatne papučice.

– Mora zaista biti smiješno kad se odrasli čovjek poput tebe miješa među sasvim nedoraslu mladež!

Zapalio je cigaretu, udobno se zavalio u širok moderan naslonjač i kroz nos ispustio dim.

– No, dobro – rekao je. – Ali, osim mene i ne dorašlih, kako ih ti izvoljevaš nazivati, to nitko neće primijetiti.

– Ipak – ljutito je zaviknula. – Ja! – Istrgla mu je iz ruke cigaretu.

– Što ti je? – uspravi se ravno poput svijeće.

– Bilo je vrijeme – bijesno je rekla – kad nisi sebi dopuštao da zapališ cigaretu, a da prije meni ne ponudiš... ali sada očito ne smatraš potrebnim da paziš na najjednostavnije forme pristojnosti prema meni. – Duboko je povukla dim iz njegove cigarete, ali je izazovno i žestoko otpuhnula dim.

Prošao je rukom kroz njegovanu plavu kosu.

– Do vraga! – rekao je. – Sada više baš ništa ne shvaćam... Kakve ima veze bambiniparti sa cigaretom?

– Kao da to točno ne znaš!

– Zaista ne! Časna riječ!

Isturila je malu čvrstu bradu, disala je duboko i drščući.

– Sve se slaže – rekla je. – Način na koji u posljednje vrijeme sa mnom postupaš... i zatim ta tvoja ideja da ideš na tu... na tu parti!

– Prvo i prvo, ta ideja ne potječe od mene ne go od mogega brata Jochena...

– Ti si ga nagovorio! Sam od sebe nikada ti to ne bi predložio!

– Molim. Kad ti bolje znaš! Pretpostavi da je to bila moja ideja... Pretpostavi da sam jednostavno poželio da se pomiješam s mladim svije tom. Kakav bi to bio zločin.

Skočila je na noge.

– Budi barem pošten! Ne obilazi stalno kao mačak oko vruće kaše! Već sam odavno primijetila da si me se zasitio?

Njezine kose oči na privlačnom licu upalih obraza sipale su munje, tamna kosa ovijala je njezinu glavu poput olujnog oblaka.

Jens je znao da to nije umjesno, ali se morao nasmijati.

– Hajde, hajde – umirujući je rekao. – Smiri se... opameti se!

– Mrzim te! – vikala je. – Kako se usuđuješ da sa mnom tako postupaš... samo jer sam ti do pustila...

– Hvala! – hladno reče. – To je zaista bila prevelika milost. – Malopomalo i on se razbjesnio, iako ni na tren nije zaboravio da je ta svađa zaista besmislena. – Hvala. Nikada neću moći vratiti dug uzvišenoj gospođi, jer je bila tako dobro pa se snizila do bijednog smrtnika.

Bijesnom kretnjom zgnječila je cigaretu.

– Prestani s time! – vikala je. – Prestani! Kako možeš biti tako prost!«– Zajecala je, bacila mu se na grudi. – Ah, Jens, tako sam nesretna...

Nije mogao tako brzo prijeći na drugi ton.

– Prije mi se čini da si sasvim luda – hladno je rekao.

Ovila mu je ruke oko vrata, pogledala ga suznim očima.

– Strašna sam, Jens, dobro znam... ali mi moraš vjerovati da prije nisam bila takva... nikada! Nisam ni slutila da bih mogla biti takva... Sve je to zbog toga što te previše volim!

Jens je ukočeno stajao. Bilo mu je drago što joj nije mogao vidjeti lice. Što bi dao za to priznanje još prije nekoliko mjeseci kad se još nije osjećao sasvim sigurnim. No, sada mu je njena pretjerana strast bila upravo neugodna. Morao se prisiliti da je pogladi po leđima i tako umiri.

– Onda ti moram savjetovati da me nešto ma nje voliš – rekao je.

Usne joj se razvukoše u namješteni smiješak.

– Čuj, Jens, imam rješenje... Pratit ću te! Zar to neće biti zabavno?

– Ne – oštro uzvрати. – Baš naprotiv. Ja ću zbog toga ispasti smiješan... Jens Korner u pratnji svoje odgojiteljice! – zlobno se nasmijao.

Izvila se iz njegova zagrljaja i ustuknula.

– Sramiš se – rekla je.

– Glupost!

– Bilo bi ti neprilično da te mladi vide sa mnom – nije popuštala. – Ne laži! To si mi savršeno jasno pokazao.

Jens pretjerano glasno uzdahne, slegne ramenima i kroz široka staklena vrata polagano krene prema unutrašnjosti kuće.

Stigla ga je u nekoliko koraka. Zgrabila ga je za ruku.

– Kamo ćeš?

– Klaudijo! – pogledao je na nju odozgor. – Za ista više nema nikakva smisla...

– Zar me kaniš ostaviti...?

– Barem danas. Sutra, kad se smiriš, možemo još jednom o svemu porazgovoriti. Neočekivano bijesnom kretnjom odgurne je u stranu. Pala je na kauč. On požuri prema dizalu.

Kad su se vrata automatski otvorila, uđe u dizalo i pritisne dugme. Dok se kabina zujeći spuštala, osjećao je da je slobodan i jak kako to već dugo nije bio.

Jochenu je u to vrijeme bilo tako da bi najradije sve poslao do vraga. Gadila mu se škola u kojoj je svaki dah susretao Sibilu koja je kroz njega gledala kao kroz staklo i Anitu koja je za njim trčala poput psetanca. Nastavna građa činila mu se bezbojnom i nestvarnom. Uopće ga više nije zanimala. Bez volje je izrađivao najnužnije školske zadaće, za vrijeme obuke bio je mislima daleko, a kad bi ga pozvali na red, drsko je odgovarao.

Kod kuće je bilo čak i gore. Cijela obitelj išla mu je na živce. Mislio je da ga roditelji uopće ne shvaćaju, a s Janom, koji ga je često izazivao, trajno je bio u svađi. Izbjegavao je i Jensa. Nadmoćnost starijeg brata izluđivala ga je, osobito njegove važne izreke: »Sve ja to znam! Sve sam to proživio! To se prije ili kasnije događa svakome mladiću«.

Jochena nije tješilo što će se u dogledno vrijeme smijati sadašnjim poteškoćama.

Bolje je onda da bude neshvaćen, jer mu je to davalo osjećaj da je nešto posebno. Najradije bi nekamo otišao, autostopom ili pješice, svejedno, samo što dalje.

Shvaćao je »pljesnivce« koje je otac grdio i na račun kojih su braća zbijala šalu, ah, vrlo ih je dobro shvaćao.

Divio im se. To je zaista pothvat okrenuti leđa tomu cijelom lažljivom građanskom društvu, fućkati na sve moralne propovijedi, ne podređivati se, ne pokoravati se, ne dati se šikanirati, a ni druge ne šikanirati, jednostavno ništa ne raditi nego samo živjeti. Kad je noću budan ležao, često je sanjario da se pridruži »pljesnivcima«: što bi mu se moglo dogoditi nego da ga uhvati policija i dovede kući, a proživio bi divno doba koje mu nitko ne bi mogao oduzeti. Ne, nije se bojao ni gladi, ni žeđi, ni boli. Zadržavalo ga je nešto sasvim drugo: Sibila. Nije mu, dakle, preostalo ništa drugo nego da ostane i da se dalje bori. U biti on je i htio samo to, jer mu je bilo jasno da bi sve drugo bilo bijeg. Pustolovine u dalekom svijetu zbivale su se samo u njegovim snovima. Na javi je čvrsto odlučio da sam upravlja svojom sudbinom.

Ni za korak nije uspio napredovati kod oca, ali nije ni popustio. Nепrestano mu se odlučno opirao.

Jochenu je postalo jasno da će njegova želja da preuzme neki unosan posao naići na tvrdi očev otpor. Ali je ipak marljivo proučavao oglase u subotnjem izdanju dnevnih novina.

Sve što mu se isprva sviđalo, »Putničko zaposlenje puno promjena«, »Traži se energičan mladić – zarada 800 maraka«, za njega je bilo nedostupno. Tada je našao na ono što mu odgovara: »Velika tvornica fine mehanike traži naučnike; matura nije uvjet, ali je poželjna«.

»To bi bilo upravo za mene«, pomislio je. U ponedjeljak poslije podne odmah se autobusom odvezao u Essen. Vrlo su mu imponirale moderna uredska zgrada i svijetle radionice. Samo se bojao da je zakasnio, pa da je raspisano mjesto već zaposjednuto.

No tada se, u razgovoru s voditeljem personalnog odjela, ispostavilo da tvornica godišnje običava zaposliti ne samo jednoga ili dva naučnika nego barem tridesetak. Zatim ga je vodila jedna tajnica i pokazala mu radne prostorije. Uredi i tvorničke dvorane natjecali su se u čistoći. Većina radnika i namještenika bile su mlade djevojke i žene koje su bile u bijelim kutama kao i njihovi muški kolege. Sve je djelovalo

higijenski, pospremljeno, moderno, a ipak je Jochen sve više obuzimao osjećaj da se ovdje neće dobro osjećati. Taj dojam ne bi mogao riječima izraziti, ali svi ti ljudi koji su marljivo radili pričinjali su mu se poput dresiranih bijelih miševa koji neprekidno okreću kotač. Ne, tu se nije pitalo ni za individualnost ni za originalnost. Kad bi se tu zaposlio, skučenost u školi zamijenila bi još veća skučenost. Jochen se neraspoložen odvezao kući, bacio je u koš za papir formulare koje su mu dali i koje je putem zgužvao.

Dva dana nakon toga našao je Jochen mjesto koje je tražio, i to sasvim slučajno, razlog više da u tome vidi prst božji.

Komad puta pratio je iz škole Anitu koja je sva bila u mislima na rođendansku zabavu kojoj se unaprijed veselila. Do toga je došlo samo po sebi jednostavno zato jer je Anita željela mnogo toga reći i pitati, a njemu se samom nije žurilo kući gdje je otac jedva čekao da ga obrađuje.

Tako se zbilom da je s njome išao duže nego obično, pa i mimo velike garaže i radionice motornih vozila. Jedna od željeznih ulaznih vrata bila su zatvorena, a na njima je visila pločica od ljepenke na kojoj je velikim nezgrapnim slovima pisalo: »Traži se naučnik«.

Još prije pola godine Jochen bi taj oglas vjerojatno previdio, ali sada je nehotice zastao i ostao kao ukopan.

Anita je već nekoliko metara pošla naprijed kad je primijetila da ne ide za njom. Okrenula se.

– Hajde!

– Neee... – zamišljeno reče.

– Zar ne moraš kući? Otpratit ću te do autobusa.

– Nije potrebno. Vidjet ćemo se sutra.

– Ali, Jochen... – započela je i zanimala kad se okrenuo i otišao.

– Iako je navikla na svakojake njegove grubosti, uvijek su je ražalostile. Međutim, odmah je našla za njega opravdanje.

Jochen je brzim koracima odlazio. Zaustavio se tek na slijedećem uglu i okrenuo se. Odahnulo je kad je Anita

nestala. Vratio se do garaže.

Već u sivo izbetoniranom dvorištu koje su okruživali zidovi od opeke, udario mu je u nosnice onaj neobični miris, smjesa ulja, nečistoće, benzina i znoja, koji je u sebi imao nečeg pustolovnog, muškog i neobično privlačnog. Kad je došao u dvoranu, u kojoj su ljudi u modrim radnim odijelima poslovali oko automobila i ispod njih, taj se miris još i pojačao. Bio je tako jak da je Jochena sasvim omamio.

Činilo mu se da u svojim svijetlosivim ljetnim hlačama sa snježnobijelom otvorenom košuljom i školskom torbom pod rukom nikako ne spada ovamo, pa se morao prisiliti da iznese svoju molbu. Tek kad je primijetio da ga radoznalo promatraju, upitao je jednog mladića, komu je svijetloplava čupa virila ispod motora, gdje je majstor.

– Što?

– Htio bih govoriti s majstorom – ponovio je Jochen odlučnim glasom.

– Sa Swihalekom?

– Ako se majstor tako zove...

– Pa što će ti?

Jochen je već na jeziku imao odgovor, kadli mu pravodobno padne na um da mladić nema ni – kakva prava da ga preslušava.

– Zar se to tebe tiče? – drsko upita Jochen.

– Ne...

– Onda u redu! – Jochen uzdignute glave pođe prema malim vratima u pozadini prosto rije, ali se nikako nije osjećao tako odvažan kako se pravio.

Između lopatica imao je neugodan osjećaj kao da bi ga svaki čas netko mogao otraga udariti odvijačem.

Dakako, to se nije dogodilo. Nesmetano je stigao do vrata, a kad ih je otvorio, sav sretan ustanovi da su ga sreća ili instinkt ispravno vodili: nad debelom računskom knjigom sjedio je zdepast čovjek sa sjajnom ćelom koju je okruživao vijenac sijede kose. Na sebi nije imao radno nego obično odijelo sa šarama riblje kosti. To je mogao biti

knjigovođa, ali je prema njegovu opsegu Jochen prosudio da je pred njim majstor. Nije se prevario.

Predstavio se. Majstor ga je pažljivo slušao i rekao:

– Matura... nije loše... no ako čovjek hoće postati mehaničar, mora to imati u prstima.

– Prilično sam spretn – uvjereni će Jochen.

Majstor Swihalek mjerio je mršavog mladića od glave do pete, a Jochenu se činilo kao da mu čita misli: »Mislim da će biti dobar za pometanje i za pomaganje...«

– No da – glasno reče majstor – volio bih s tobom pokušati. Dat ću ti ugovor. Ali, naravno, tvoj ga otac mora potpisati.

– Znam – reče Jochen i duboko udahnuvši dometne. – Ne biste li... ne biste li mi mogli zadržati mjesto, dok...

– Do kada?

– Dok ne donesem očev potpis.

Ovješeni majstorovi obrazi počеше podrhtavati kao da se nasmiješio.

– Glavno je da ga ti, momče, sam ne potpišeš!

Te je večeri Jochen stupio pred oca čvrsto odlučivši da provede svoju volju, spreman da se bori svim sredstvima, i vrlo se razočarao kad nije naišao na očekivani otpor.

Gospodin Korner neočekivano reče:

– Dobro, slažem se. Neka ti bude po volji. – Sjedne i potpiše ugovor o naukovanju. – Ali mi kasnije ne dolazi s žalbama. Dovoljno si odrastao da bi znao što hoćeš... i da snosiš posljedice.

– Hvala, tata – reče Jochen i usiljeno se nasmiješi, ali mu to nije išlo od srca. Neobična gorčina koju je osjetio pokvarila mu je veselje zbog izvojevane pobjede. Bila je to loša slutnja da je na sebe natovarao teret koji će teško moći nositi.

Gospodin Korner ga pogleda i shvati što se u njemu zbiva. Predbacivao je sebi. Zašto je potpisao? Jer je bio umoran od vječitih prepirki, jer je želio da u obitelji opet dođe do mira. No i zato jer je znao da će život biti stroži

učitelj nego što bi sam mogao biti svomu sinu. No, je li Jochen tome dorastao?

– Možda bi bolje bilo da poderem ugovor? – upita i već je pružio ruku. – Dobro promisli, Jochen, još ima vremena...

No, Jochen je mislio na Sibilu.

Podigne glavu i pogleda ocu ravno u oči.

– Ne!

Gospodin Korner povuče ruku koju je već pružio za potpisanim ugovorom.

– Dobro – reče – sam znaš što radiš. – Okrenuo se i sagnuo da namjesti televizor. Jochen je oklijevajući stajao. Nešto ga je u grlu gušilo.

– Velika ti hvala, tata – reče s mukom.

– Nisam siguran – uzvratila gospodin Korner – da li mi trebaš zahvaljivati. Možda sam morao biti nepopustljiv!... ali dobro... ne volim da me si novi mrze! – Nasmiješio se.

I tada Jochen učini nešto što mu odavna više nije padalo na pamet: pohiti ocu i poljubi ga u obraz. Tada se okrene i odjuri iz sobe.

Duboko uzdahnuvši, gospodin Korner gledao je za njim.

Jochen nije ni s kim izvan obitelji govorio o velikom preokretu u svom životu, ni s Arturo, ni s Peterom, pa ni s Anitom. U tome što će uskoro zasluživati novac i prestati biti učenik vidio je jedini način da nanovo stekne Sibilu pa je odlučio da taj adut što djelotvornije plasira.

Njegovo početno nelagodno osjećanje sasvim se rasplinulo. Sada nije on svojom upornošću narušavao obiteljski život već Jens koji je sve više davao oduška svojoj zlovolji.

Klaudija Miller se nije javljala nakon one žestoke prepirke. Nedostajala mu je. S užasom je ustanovio da mu sloboda za kojom je tako često čeznuo u Klaudijinoj prisutnosti ništa ne znači. Štoviše, nije znao što bi s njome.

U subotu popodne bila je proslava Anitinog rođendana. Zabava će rano početi, jer su Anitini roditelji usprkos svoj velikodušnosti htjeli spriječiti da potraje do noći. Jochen je

ušao u Jensovu sobu. Veliki je brat skinuvši cipele i s raskopčanom košuljom ležao na krevetu i čitao.

Jochen se već odavna presvukao. Obukao je lijepo crno odijelo što ga je dobio za plesni vjenčić. Anita ga je na to nagovorila, jer je znala da njezini roditelji mnogo drže do vanjskog izgleda. Začudio se kad je ustanovio da je Jens ravnodušan.

– Što je? – pitao je Jochen. – Zar si zaboravio da danas...

– Ostavi me na miru – mrzovoljno ga prekine Jens.

– Zar ne želiš ići?

– Nikad nisam ozbiljno ni namjeravao.

Jochen stane pred zrcalo, pritegne crnu leptirkravatu.

– To si mi prije mogao reći.

Jens je bio donekle iznenađen. Očekivao je da će ga mlađi brat moliti i prositi.

Jochen se nadvije nad njega, bratski ga udari po ramenu i reče:

– Pa dobro, stari, odmaglit ću...

Netko izvana gurne odškrinuta vrata. U sobu uleti Jan. Crni su mu uvojci bili u neredu, oči su mu sijevale od odvažnosti.

– Čuj, Jochen – doviknuo je – ako neće Jens, uzmi sa sobom mene! Obojica se nasmijaše.

– Fantaziraš – reče Jochen.

– Nikako – žustro reče Jan. – Fali vam jedan momak, i stoga ste pozvali Jensa, a ja isto tako mogu...

– Znaš li plesati? – ozbiljno zapita Jochen.

– Ne – morao je priznati Jan. – Ali – brzo dometne – malo skakutati neće biti teško, pa ću to pokušati... Mogu biti uz magnetofon, ili što već tamo imate...

Jens je bio sretan što mu je Jan nehotice dao priliku da promijeni stav.

– No, tad ću radije poći ja – rekao je i spustio noge na pod. – Oprosti, ali čini mi se da ti nisi pravi nadomjestak za mene!

– Ah! – razočarano usklikne Jan.

– Dakle, ipak ćeš ići? – upita Jochen. – Onda se moraš požuriti.

Jens skupi obrve nad korijenom nosa i upitno ga pogleda.

– Čini mi se da ti nije osobito stalo do toga da te pratim. Jochen se zarumeni. Izbjegavao je bratov pogled.

– Onda te uopće ne bih pozvao. Jens mu položi ruku na rame.

– Ne boj se, neću te istisnuti kod tvoje djevojke... – Nasmiješio se. – Sibila pripada godištu koje mi nikako ne odgovara...

– No, možda ti njoj odgovaraš – izmaklo se Janu. Jens je upravo preko glave navlačio košulju.

– Čuješ, mali – rekao je – miješaš se u nešto što te se ne tiče i o čemu nemaš ni pojma. Jochen se nasmija. Odjednom se iskreno razveselio što i Jens ide s njime. Zacijelo će odrastao i tako samosvjestan brat podići i njegov ugled.

– Možeš mirno plesati sa Sibilom – velikodušno reče. – Bio bih ti čak i zahvalan, kad bi je dobro ispitao. Ali mi kasnije moraš iskreno reći što o njoj držiš...

– Svakako – obeća Jens. – Časna riječ!

Anitini roditelji nisu bili bogati, ali je njezin otac kao generalni zastupnik jedne poznate tvorničke robe vrlo dobro zarađivao, pa je mala obitelj, Anita je bila jedinica, mogla sebi priuštiti stanoviti luksuz.

Stanovali su u velikom elegantnom stanu u otmjenoj i modernoj Kastanienallee. Kad je Jochen zazvonio, ubrzo je njemu i Jensu otvorila vrata kućna pomoćnica u crnoj haljini s bijelom pregačom i bijelom kapicom. Preuzela je ogrtače, iako ne osobito prijazno. Bila je koščata, energična osoba, zvala se Alma. Vodila je kućanstvo Aniline vrlo nježne i često boležljive majke.

Pred kaminom dočekala ih je zarumenjela Anita koja je vrlo dobro izgledala u srebrnastoj svjetlucavoj haljini. Povala ih je svojim roditeljima. Za razliku od vrlo blijede i mršave majke, koja je djelovala plaho i nervozno, otac je bio snažan, živahan čovjek koji je kipio od vitalnosti, a

njegov zvonki glas ispunjao je veliko predsoblje. Jochen i Jens su osjetili da su se obojica svidjeli tomu tako različitom paru. Anita ih je povela u susjednu prostoriju u kojoj se već skupilo mnoštvo mladeži.

Grickali su kikirikije i kekse, srkali su alkoholne i bezalkoholne napitke, pogledavali su hladni bife koji je bio lijepo aranžiran na dugom stolu prekrivenom bijelim stolnjakom. Iako se prostorija, koja je bila povezana s pokrajnom sobom, od koje su je dijelila širom otvorena pomična vrata, sve više punila, nije još bilo pravog raspoloženja. Jochen je razgovarao s poznanicima, upoznao s njima Jensa, ali je trajno držao na oku ulazna vrata. Čekao je Sibilu.

Došla je gotovo zadnja, u jednostavno krojenoj svijetlomodroj platnenoj haljini, ni upola tako elegantna kao Anita, a ipak, kako je bila lijepa u Jochenovim očima? Njezine vitke ruke zagasite puti isticale su se u haljini bez rukava, iz velikoga okruglog izreza slobodno se dizao vitki vrat s ponosnom malom glavom. Sasvim je malo našminkala lice, a njezin jedini pravi nakit bila je plava svjetlucava kosa koja joj je padala do ramena. Nije navukla ni čarape, ali i tako su se isticale njezine vitke noge na kojima je imala jednostavne bijele sandale.

– Je li to ona? – prišapnuo je Jens bratu. Jochen ga zbunjeno pogleda.

– Odakle znaš...? Jens se naceri.

– To se vidi po tebi. Anita zapljeska rukama.

– Mislim da smo se sada svi skupili. Mogli bismo zaplesati?

Nije čekala na odgovor, pohitala je u pokrajnu sobu i namjestila gramofon.

Jochen priđe Sibili prije nego se začuo prvi zvuk.

– Ne bismo li...

– Molim – rekla je prilično hladno.

Anita je radi zagrijavanja izabrala prilično bučni tvist, pa tako Jochen nije imao prilike da razgovara sa Sibilom. Tek kod druge ploče, kod bluza, uspio ju je navesti na razgovor.

– Čudim se da si ovdje sasvim sama...

– Zaista? – upitala je namješteno začuđeno. – Ovdje vidim mnoštvo lica – Mislim reći da si došla sama...

– Ne. Po mene je došla Gisela Nolte... Ne tre baš se ogleđavati, ne poznaješ je. Ona je stara Anita i moja prijateljica.

Jochen nije popuštao:

– ... bez Karla Hinza Scheinera!

– Zar te to čudi? – prilično bahato uzvratil. – Karl Hinz i ja nismo privatno bili nikada zajedno...

– Gle, gle! – podrugljivo ubaci. Ali, ona se nije dala prekinuti.

– ... a u posljednje vrijeme uopće ga više ni sam vidjela. Nije mogao vjerovati svojim ušima – Mislio sam da ćete zajedno trenirati. Tako si barem tada rekla.

– Sasvim točno, to smo namjeravali. Ali, od toga nije ispalo ništa – Zar je našao drugu djevojku?

Podigla je glavu, pogledala mu je ravno u oči.

– Zar to ozbiljno misliš?

– Ne – priznao je – ti ne pripadaš onim djevojkama koje momci napuštaju. Nije mogla potisnuti smiješak kojim je pokazala da joj je polaskao.

– Recimo radije... Karl Hinz ne pripada muškarcima kojima bih dopustila da ine napuste.

– No, dakle?

– Ah, znaš, jednostavno sam prosudila da ples više nije zabava ako se njime ozbiljno baviš.

Čvršće je privuče k sebi.

– To me veseli – šaptao je – vrlo me veseli...

– Na svome obrazu osjetio je njezinu meku kosu, brže je disao i bilo mu je kao da mu krv brže kola žilama.

Odmakla se od njega.

– Žao mi je, Jochen, što te moram razočarati – rekla je vrlo ozbiljno. – Ali, to među nama ništa ne mijenja.

Probljedio je od uzbuđenja. Njegove plave oči dobile su crni, metalni sjaj.

– Ipak – rekao je – sve će se promijeniti, uvjeren sam u to! O svemu... o svemu sam, Sibilo, razmislio, i više se na tebe ne ljutim...

– Kako je to od tebe lijepo – rekla je usiljeno podrugljivo.

– Zaista se ne ljutim. Kod mene je to ne što duže trajalo, ali sada... sada sve shvaćam!

– Utoliko bolje po tebe. Tada ćeš uvidjeti da nema nikakve svrhe da nas dvoje...

– Kako je bilo, Sibilo, zaista nema smisla. Ali... više nisam učenik! Odlučio sam da poslije mature odem...

– Mogu li ti čestitati ili te žaliti?

Jochen je zastao usred plesa, pa se ona gotovo spotaknuta – Moraš shvatiti da sam to učinio samo zbog tebe!

– Zbog mene? – Tako je glasno uzviknula da su ih mnogi radozno pogledali. – Mora da si po ludio, kad tvrdiš tako nešto.

– Ali, tako je! – Zgrabio ju je za ruku i odvuкао kroz otvorena balkonska vrata kraj kojih su upravo plesali. – Uzeo sam namještenje da bih ti mogao nešto ponuditi...!

– Ako je to tako – uzvratila je vladajući sama sobom – onda moraš ugovor što prije raskinuti!

– Ali, zašto? Na to i ne pomišljam.

– Čekaj malo, da ti kažem. Kad bi bio malo pametniji, ne bi ti ni u snu palo na pamet da planiraš, a da mene ne pitaš... Sada budi miran i pusti me da govorim! – Stavila mu je prst na usta. – Ja naime ne ostajem tu, odlazim iz škole...

U prvi čas nije uopće smogao nijedne riječi.

– Ali, nipošto zbog tebe, to nikako ne – rekla je. – Nisam baš takav lumen da bih mogla postići znanstvenu karijeru, a bude li sve tako krenulo da jednoga dana sjedim u uredu, tada si mogu prištediti stranputicu velike mature.

U grlu ga gušilo.

– Ali to – s mukom reče – ništa ne smeta da se ipak vidamo.

– Da – rekla je – već sam ti kazala... da neću tu ostati. Idem u Schwarzwald u jednu prvorazrednu višu trgovačku

školu. Majka me već upisala.

– Ne! – s mukom istisne.

Stajala je pred njim ni pola metra daleko. Njezina se plava kosa ljeskala, oči su joj tajanstveno svjetlucale. Još nikada mu se nije učinila tako lijepom i poželjnom.

– Molim te – preklinjao ju je – molim te, Sibilo, otkazi, zbog mene! Odmahnula je glavom tako da joj se kosa prosula.

– Nemoguće!

– Sibilo... ta valjda nisi sve zaboravila!

Obuhvati je rukama, htio ju je poljubiti, ali ga je ubrzo otrijeznila dvostruka bol. Udarila ga je u koljenicu, a istodobno ga pljusnula.

– Žao mi je – rekla je – ali kako bih se drukčije mogla obraniti? Ako idući put želiš poljubiti koju djevojku, najprije se raspitaj da li to ona želi.

Vratila se u plesnu prostoriju.

Krenuo je za njom tek nakon pet minuta kad je jedan drugi par izašao na balkon, a još ga je uvijek mučio ponizujući osjećaj da mu obraz gori od Sibilina udarca.

Anita koja je lepršala oko gostiju da bi se uvjerila kako nikomu ništa ne manjka, priđe k njemu.

– Ah, Jochen, gdje si bio? Zar ne bismo zaplesali?

– Kasnije – promrmljao je odvrativši lice u stranu i progura se do garderobe.

Nestao je u praonici, rashladio lice, a kad je izašao, uvjerio se da je zrak čist, pograbio je ogrtač i otišao.

Za njega je zabava završila.

Jens je vidio kako je njegov brat izjurio u predsoblje, ali pri tom nije ništa pomislio, pa je proteklo neko vrijeme dok je shvatio da je Jochen otišao.

U međuvremenu je s visoka promatrao mladež. Zapravo su prosječno bili tričetiri godine mlađi, ali mu se ipak činilo da je prema njima prastari iskusni muškarac. Ni uz najbolju volju nije shvaćao kako su se Anitini roditelji, starci, mogli odvažiti na to da se pomiješaju među goste svoje kćeri. No, oni su to ipak učinili. Njezin otac neprestano je i nezgrapno

vratio Sibilu, a majka je ćaskala s jednim mršavim plavim mladićem, majčinski! Ili, zar je pokušala da mu udvara?

Pri svemu tome nije bilo čudo da nije došlo do pravog raspoloženja. Mlade ljude smetala je prisutnost roditelja, a još više ozbiljno ponašanje i pogledi neodobravanja kućne posluge.

Kad je Anitina majka dala znak, bacili su se poput gladnih vukova na obilatu hladnu zakusku. Međutim, sve je to bilo nekako neveselo.

Anita je na neko vrijeme nestala, a kad se vratila, ništa nije preostalo od svih tečnih narezaka, salata, krema i pudinga. Imala je zaplakane oči.

Zatim su opet plesali, a Jens se tek tada odlučio da pozove na ples jednu od djevojaka. Dakako, ne Sibilu, čija veselost očito nije bila prirodna, ni Anitu koja nije mogla prikriti razočaranje. Ne, odlučio se za mršavo, blijedo stvorenje s glatkom tamnom kosom s pletenicama na zatiljku, koje se zvalo, kako je slučajno našao, Gizela Nolte.

Za razliku od drugih djevojaka, Gizela nije bila našminkana, nije upotrijebila ni crvenilo za usne ni maškaru za trepavice, pa nije bila uočljiva. Nosila je haljinu s točkicama koja je lepršala oko njezina mršava tijela; haljina je bila sasvim zatvorena, ukrašena lijepim bijelim malim ovratnikom.

Jens je jednim pogledom razabrao da Gizela ne pripada onim djevojkama koje su se smjele oblačiti po vlastitom ukusu nego da mora nositi ono što joj roditelji propisuju. Mogao je to jasno zamisliti: »Ili ćeš nositi haljinicu s točkicama ili ćeš ostati kod kuće! Kad sam imala toliko godina kao ti...!« Jada Gizela!

Činilo se da prijatelji i prijateljice nisu imali razumijevanje za njezin težak položaj. Mladići se uopće nisu obazirali na Gizelu, a djevojke su samo katkad dolazile k njoj da joj užarenih obraza što god povjere. Gizela je bila jedina koja je silom prilika pokazivala zanimanje za njihove doživljaje.

Činilo se da se ničemu ne nada, da se potpuno pomirila s ulogom zidnog cvjetića. Pa čak kad su se ostali slobodno

bacili na prekrasno aranžirani hladni bife, samo je zagrizla poneki keks, ne zato što nije imala teka nego jednostavno zato jer je nitko nije nudio i jer nije imala dovoljno jake laktove da se progura naprijed.

Sada, kad je većina mladeži već bila na prostoru za ples, šuljala se s tanjurom od ljepenke u ruci oko bifea i nastojala da od ostataka sastavi kakavtakav obrok: ono što je bilo 'najbolje odavna je nestalo.

Jens je zgnječio cigaretu i pristupio joj.

– Smijem li zamoliti...

Bila je tako iznenađena da se tanjur u njezinoj ruci počeo tresti, pa je salata od krumpira gotovo kliznula na sag, ali joj je u posljednji čas ipak pošlo za rukom da ga zadrži u ravnoteži.

– Ali... ja... – mucala je.

Jens joj uze tanjur iz ruke i odloži ga.

– Pa, hajdemo!

– Ja... – priznala je zbunjeno – ja zapravo uopće ne znam plesati! Gledao ju je namješteno ozbiljno.

– Odakle to znate?

– Pa... ja... to nisam učila.

– No već ste ipak koji put plesali?

– Nisam... kažem vam da ne znam... – Gizela je opet htjela dohvatiti napola puni tanjur od ljepenke.

Jens je zgrabi za ruku.

– Nitko ne zna umije li plesati ili ne prije nego to ne pokuša – mudrovao je. – Dakle, hajdemo! Sad ćemo to zajedno iskušati. – Uhvati je za ruku i odvede je u sporednu prostoriju do improviziranog prostora za ples.

Iz gramofona zazvuči mamba, te su Anita i njezini gosti pri tom iz svih sila nastojali da iščaaše udove. No, svatko je imao svoju vlastitu predodžbu o tome kako se pleše mamba.

– Pogledajte, Gizela – živahno je rekao Jens – pa ćete vidjeti što se danas izvan plesnog tečaja shvaća pod plesom... Svatko skače na svoj način! Stoga je prvo pravilo za početnika: Ne boj se da ćeš se blamirati. Tako loše ne

umiješ plesati da drugima ne bi mogao izjaviti daje tvoj načinje dini pravi!

Gizela se nasmija i odjednom je postala gotovo lijepa.

– No, vidite, tako mi se već bolje sviđate! – Po vuče je prema gramofonu, između gomile ploča izabere pitomi fokstrot i pobrine se da se stavi najprije ta ploča – Ništa ne trebate raditi. Samo pustite da vas vodim... kao na nekoj šetnji! I, dakako, prepustite se... kao pri poljupcu!

Gizela se zacrveni do korijena glatke tamne kose, a Jens pomisli razveseljen i pomalo dirnut: »Čini se da se nikada nije ni poljubila!«

Isprva je išlo slabo. Gizela je bila strašno ukočena. No Jens je učinio jedino što je bilo ispravno: hvalio ju je.

– Eto, vidite, sjajno ide – rekao je. – Zar to i sami ne primijećujete! Nije to ništa posebno!

– No... zar ne vidite da sam previše ukočena?

– Ni govora! Ne radi se o sportskoj vještini nego jedino o tome da se ima osjećaj za ritam... a vi ga imate!

I zaista, pod sigurnim i znalačkim vodstvom svog partnera i njegovim pobudnim riječima Gizela je zaboravila na plahost, njezina je grčevitost popustila, i odjednom je na vlastito iznenađenje ustanovila da se lako i poletno kreće.

– Pa to ide sjajno! – oduševljeno je uskliknula. Morao se nasmiješiti njezinoj bezazlenosti.

– Da – rekao je – zaista sjajno!

– Najradije ne bih uopće otišla s prostora za ples.

No on je imao drugi prijedlog.

– Trebali bismo promijeniti prostoriju... Ne smatrate li i vi da je ovdje dosadno? Ogledala se kao da se probudila.

– Dosadno? – ponovila je čudeći se. – U cijelom svom životu još se nisam tako dobro zabavljala!

– Tako se i meni čini – potvrdio je – ali s vama... a ne s ovim dosadnim svijetom ovdje.

Stoga predlažem: uzet ćemo ogrtače i otići.

– Ali, to bi bilo neuljudno – prosvjedovala je.

– Pa dobro, kad ste već tako dobro odgojena djevojčica, izvest ćemo to drukčije: oprostit ćemo se sasvim službeno.

Vi ćete reći da već morate kući, a ja ću vas otpratiti.

Gizela je još oklijevala.

– A kamo ćemo onda?

– U »Papagaj« – rekao je Jens.

To je bilo odlučno. »Papagaj« je bio najelegantniji plesni bar u gradu, za Gizelu i njezine vršnjakinje zabranjeni raj.

Više je ništa nije moglo spriječiti da ne prati Jensa, pa je Anitu i njezine roditelje prevarila tako sigurna u sebe i tako rječito da se i sama začudila.

Kad je Jens dozvao taksi, osjećala je da je u sedmom nebu.

Gizela je bila uvjerenjena da nikad neće zaboraviti tu večer. Prvi put u svome životu osjećala je da joj netko udvara i da s njom postupa kao sa ženom, i k tome muškarac tako dobrog izgleda i tako nadmoćan kakav je bio Jochenov veliki brat.

No i za samog Jensa ta je večer bila veliki doživljaj. Kako je bilo drugačije izaći s Gizelom, koja je na sve gledala mladim, svježim očima spremnima za oduševljenje, nego s Klaudijom?

Znao je da bi Klaudija glazbu u »Papagaju« smatrala prosječnom, a tako se u biti i njemu činila, odrezak koji je naručio bljutavim, a publiku malograđanskom. Ali, Gizeli je sve bilo impozantno: crni stakleni prostor za ples, glazbenici u elegantnim crvenim haljecima, boca pjenušca koju je Jens naručio, prigušeno osvjetljenje. Bila je oduševljena, a to je oduševljenje zarazilo i Jensa.

Samo je zbog nje nastojao da odmah nakon ponoći odu.

– Bojim se da sada moramo ići... Inače ćeš, Gizelo, imati kod kuće neprilika!

Već su odavno prešli na ti i već je sve znao o njezinim ljubaznim i vrlo zabrinutim roditeljima, – Ne smeta – smijući se uzvratiti Gizela. – Ne prilika će biti ionako! Kladam se da su u među vremenu već nazvali Anitu!

– To je za mene još jedan razlog da pođemo kući.

Diskretno je platio poput kavalira, ali je u Gizelinim očima čitao da sluti kako je to za njega bila skupa večer te da mu

je za to zahvalna i da mu se divi. Njegova velikodušnost ne bi naročito imponirala imućnoj Klaudiji!

Tad su rukom pod ruku tamarali noćnim ulicama. Bila je topla ljetna noć stvorena za zaljubljene.

Jens je pogledao Gizelu, njezin privlačni, još gotovo dječji profil pod crnom zalizanom kosom.

Diralo ga je kako se trudi da drži korak s njegovim dugim koracima.

Dugo su išli šutke i brzo jedno uz drugo. Gizeline misli vrzle su se oko Jensa. Je li mu zaista stalo do nje? Ta inače ne bi s njom otišao sa zabave. Zašto baš s njom? Inače se baš na nju nisu osvrtni. No večeras se osjećala sasvim drukčije, sigurna u sebe, odrasla. Je li to od pjenušca? Ah, najradije ne bi nikada, više nikada išla kući. Mogla bi tako cijelu noć šutke ići pored Jensa. Na što on sada misli?

No, to neće nikad saznati.

– Stanujem tu odmah – rekla je – u kući po kraj one na uglu... Treći kat! Bogu hvala, nema više svjetla. Moji su roditelji pošli spavati.

– Drago mi je zbog tebe – suho je rekao.

U njemu se zbivalo nešto čudno: odjednom je osjetio čežnju za Klaudijom. Takvu čežnju kao nikada posljednjih tjedana.

Zastala je.

– Ne trebaš me dalje pratiti – rekla je. – Mislim da je bolje da se već sada rastanemo...

– Za slučaj da tvoj otac ili majka vrebaju iza zastora, zar ne?

Povukla gaje iz kruga svjetla jedne svjetiljke.

– Otprilike tako.

Ovio je ruku oko nje, privukao ju je k sebi, udisao miris njezine kose, rado bi je poljubio. Osjećao je da ona to očekuje. No, nešto ga je zadržalo. Nastojao se sjetiti svih djevojaka što ih je poljubio, a da pri tom ni na što nije mislio. No, ovo ovdje bilo je nešto drugo. Gizela je previše od njega očekivala, a premalo mu je značila. Sigurno je još

nitko nije poljubio, a nije htio da bude prvi, prvi čovjek koji ju je razočarao.

– Laku noć, mala – rekao je i lako je usnama dodirnuo njezino čelo i njezine sljepoočice.

Iznenada je ona pritisnula usta na njegove usne, otrgla se i otrčala. Gledao je za njom dok nije nestala u sjeni kućnih vrata. Potom je krenuo kući.

»Ludo malo stvorenje«, pomislio je ne bez nježnosti, a nakon pet minuta već ju je zaboravio.

Dvije ulice dalje uhvatio je Jens taksu, a kad je iz nje izašao pred neboderom u gradskom parku, bilo je oko jedan sat noću. Još je uvijek imao dva ključa, jedan za ulazna vrata koja su noću bila zaključana, a drugi za dizalo koje je izravno vozilo u Klaudijin stan.

Ipak, nije htio da jednostavno bane. Zazvonio je u predvorju, čekao je dok ne čuje njezin glas u zvučniku. Glas joj nije bio pospan već sasvim budan, kao daje upravo očekivala njegov kasni posjet.

– Dobra večer, Klaudijo – rekao je – ovdje Jens... Smijem li doći gore?

Nastao je tajac.

Jensu hitro prođe kroz glavu: »Nije sama. Već je našla zamjenu. Zato, samo zato je u ovo vrijeme još budna! Ne zna što bi odgovorila!« Ljubomora je bila tako bolna da je morao stisnuti zube da glasno ne zastenje.

– Ako ti ne odgovara... – s mukom je rekao.

– Dođi – rekla je, a glas joj je zvučao neprirodno mirno. – Zašto ne? Dođi gore! – Kratko i oštro zveknulo je u zvučniku, pa je zaključio daje spustila slušalicu.

Dok se penjao dizalom, slagao je u sebi riječi koje će joj reći. Ali, sve se dogodilo sasvim drukčije.

Kad su se vrata otvorila, stajala je pred njim, na tri koraka od dizala, i gledala ga zelenim, čeznutljivim očima. Na sebi je imala upadljivu, čudesno lijepu spavaćicu koja je na vratu i dugim rukavima bila obrubljena čipkama, te meko i skladno padala do poda. Kao noć tamna kosa nabirala se

poput oblaka oko njezina upalog lica. Skinula je šminku, a krasno iz vajana usta djelovala su blijedo.

– Klaudijo! – bilo je sve stoje mogao izreći.

Strast i nježnost tako su ga obuzele da mu je to u grlu prigušilo svaku riječ i svaku misao u mozgu.

Podigla je ruke i s dva koraka bila je uz njega te ga privukla k sebi.

– Kako je lijepo da si tu – šaptala mu je u uho.

Digao ju je i na rukama je odnio na golemi kauč koji je već bio rasporemljen za noć.

Idućeg jutra u Kornerovih je vladala teška atmosfera. Jens nije došao na doručak, a kad je gospođa Korner ušla u njegovu sobu da ga probudi, ustanovila je da je krevet nedirnut i da Jens cijele noći nije bio kod kuće.

Vrlo blijeda sjela je na svoje mjesto. – Dakle, to jednostavno ne shvaćam – jadovala je. – Jednostavno izostati bez riječi isprike, bez riječi objašnjenja... to uopće ne pristaje Jensu. On je obziran mladić. Da mu se samo nije što dogodilo!

Tri muškarca, otac, Jochen i Jan, izbjegavali su daje gledaju. Svaki od njih mislio je svoje.

– Jochen – rekla je gospođa Korner – jučer si Jensa sa sobom poveo na tu zabavu! Sada izvoli otvoriti usta i ispričati što se dogodilo!

– Ništa – odgovorio je Jochen i bez teka žvakao zemlju. Gospodin Korner spusti novine iza kojih se ukopao. Mladiću, to nije odgovor.

– No, kad vam kažem... zaista se ništa nije dogodilo, baš ništa. – Srknuvši malo kave ispere zalogaj koji mu se poput ljepila prilijepio u ustima.

– Dakle, čuješ – rekla je gospođa Korner. – To je konačno bila zabava pa se nešto moralo dogoditi! Je li bilo... žestokih pića?

– Ni govora – reče Jochen.

– Kad si došao kući? – upita gospodin Korner iza novina.

– Vratio sam se u deset sati. Bili ste još kod televizora. Nisam vas htio smetati, pa sam odmah otišao u krevet.

– A Jens? Je li pošao s tobom?

– Ne – odgovori Jochen. – Otišao sam već oko osam sati. Bilo je strašno dosadno. Poslije sam bio u kinu.

Gospođa Korner stavi lončić za kavu, koji je držala u ruci, na tanjurić tako daje zazvečalo.

– Ti si, dakle, Jensa... jednostavno ostavio tamo samoga.

– Ali, mama – reče Jochen – zar možda misliš da sam morao paziti na Jensa? To je zaista smiješno!

Janje smirujući pomilovao majku po ruci.

– Samo se nemoj uzrujavati, Marie... – zaštitnički izjavi. – Jens je veliki, veliki momak koji može sam na sebe paziti.

– Ne govori tim tonom s majkom! – oštro reče gospodin Korner.

Jan razvuče obješenjačko lice u grimasu koju gospodin Korner na sreću nije vidio jer se povukao iza svojih novina.

– Ipak mislim – reče Jan – da zaista nema razloga da se brinete za Jensa.

– Znaš li ti štogod? – upita gospođa Korner koja je iznenada nešto naslutila. Jan se nije mogao svladati da ne izigrava iskusno biće.

– Pa, da, da – važno izjavi. – Raspolažem ne kim podacima. Gospođa Korner ga uzrujano zgrabi za ruku.

– Jan, što znaš? Reci mi, hoću bezuvjetno da znam... odmah!

Jan se zbunjeno stao vrpeljiti. Najradije bi istresao sve što zna. Ali, zakon časti trojice braće, prešutan sporazum koji je dopuštao svakojake vragolije, najstrože je zabranjivao da se odrasli upute u njihove privatne stvari, pa to nije mogao. Možda bi, što je čak vrlo vjerojatno, govorio kad bi s majkom bio nasamo. Ali, osjećao je kako Jochen upire na njega mračan pogled, pa se jednostavno nije usudio da u bratovu prisustvu izbrblje ono što zna.

Gospođa Korner nemilosrdno ga je tresla.

– Jesam li ti rekla da moraš govoriti! Hoćeš da se tvoja majka brine dok ti... Jan je odmah prosuzio i žalio se zaplakanih očiju:

– Mama, to me boli!

Posve neočekivano priskoči u pomoć gospo – din Korner.

– Ostavi ga! Zar ne vidiš da on uopće ništa ne zna? Samo je tako blebnuo.

Ta je izjava djelovala na Jana upravo uvredljivo. Već je zinuo da prosvjeduje kad ga ispod stola dobro usmjereni Jochenov udarac pogodi u goljenicu. Potisnuo je bolni uzvik, a usta mu se opet zatvoriše.

– Dođi, mali – požurivao ga je Jochen. – Kraj nje je vrijeme da krenemo... – Već je napola ustao kad ga otac zadrža.

Gospodinu Korneru bio je taj nagli odlazak sumnjiv, a pogled na ručni sat potvrdi mu da nije tako kasno kako je Jochen rekao.

– Trenutak! – zazvao je. – Kamo ćete?

– U crkvu – spremno izjavi Jochen.

No, to se gospodinu Korneru učinilo još sumnjivijim.

– Znaš li i ti nešto?

– Zapravo, ne – izbjegavajući reče Jochen.

– Želim jasan odgovor – zagrmio je gospodin Korner.

– Dakle, dobro. Koješta. Ja sam čuo da se naklapa. Ali, stvarno ništa ne znam.

– A što si čuo da se naklapa, ako smijem pitati?

– Bilo bi bolje da o tome sam govoriš s Jansom! – Jochen je gotovo izazovno pogledao oca, skupivši obrve.

– Vjerojatno imaš pravo – mirno uzvratila gospodin Korner.

– No, samo jedno pitanje: upućuju li tvoje informacije na neku damu?

– Da – preko volje prizna Jochen.

– Na damu starije dobi?

Jochen je šutio. Razmišljao je kako bi se najbolje izvukao iz neprilike, a da ne uvrijedi oca i da Jensa ne izda. No Jansov izdajnički pogled oslobodio ga je odgovora.

– Hvala – rekao je gospodin Korner. – To mi je dosta.

Jochen obiđe oko stola, zgrabi najmlađeg brata za ovratnik, povuče ga uvis i odvuče prema vratima.

– Kakva dama? O čemu govorite? – uzvikne gospođa Korner. – Ne shvaćam nijedne riječi!

– Do viđenja – reče Jochen.

– Do danas u podne – reče Jan iskrećući vrat da vidi što će se sad dogoditi. No, Jochen ga je već izvukao u malo predsoblje i za sobom zatvorio vrata.

– Zar misliš da je Jens zaista opet bio kod gospođe Miller? – uzbuđeno je pitao Jan. – Pa zar to otac zna? Da li će ga izbaciti iz kuće? A što će na to reći mama?

– Pričekajmo – kratko odsiječe Jochen, baci kratak ispitivački pogled u zrcalo u garderobi, kroz kosu provuče džepni češalj i izađe iz stana, a da se dalje nije brinuo za malog brata.

Nitko nije pozvao na odgovornost Jensa kad je u nedjelju predvečer došao kući. Nije imao prilike da iznese objašnjenja što ih je izmislio. Činilo se da i otac i majka od njega očekuju samo da se ispriča.

To je za njega značilo olakšanje. S druge strane, osjećao se ponešto nelagodno. Otac se ponašao kao i uvijek, ali ga je majka koji put tako čudno pogledala i tako je nekako smiješno s njime postupala, kao da je bolestan ili duševno poremećen.

Kad je kasnije u predsoblju susreo Jochena koji je upravo dolazio iz kupaonice, zaustavi ga.

– Što se zapravo dogodilo? – upita.

Jochen je ponešto zbunjeno prešao rukom kroz kosu.

– Mislim da sve znaju.

– Jesi li im ti rekao? Ili Jan?

– Ne – brzo izjavi Jochen. – Otac je to odnekle doznao. U svakom slučaju – dometne – imao sam dojam da je htio s majkom o tebi razgovarati.

Jens je zamišljeno grickao donju usnu.

– Dakle, tu se ništa ne može! Možda je tako čak i bolje.

Jochen pogleda velikoga brata. Od srca mu je zavidio što je tako samosvjestan i nadmoćan i što će uskoro imati dvadeset i jednu godinu. Što bi dao kad bi se mogao s njime zamijeniti.

– Svakako – rekao je i povukao se u svoju sobu.

Zaista se Jens u tom času osjećao vrijednim da mu se zavidi. Ustanovio je da voli Klaudiju, pa kad je sada između njih dvoje opet sve u redu, za njega više nije bilo problema, osim jednog... On bi se Klaudijom smjesta oženio, sviđalo se to njegovim roditeljima ili ne i bez obzira na to što bi ljudi o tome govorili. No, tek kad bude punoljetan, moći će raditi što ga je volja, a bit će mu svejedno što misle zanovijetala.

Ali, Klaudija se opirala, a Jens nije shvaćao zašto to čini. Uvijek je govorila o dobroj razlici između njih. Kao da je to važno.

Ali, nije bio sasvim nesretan zbog Klaudijina nećkanja. Imao je iskustva i znao je da su sve djevojke mušičave. Bit će najbolje da o tome ne brine. Jednoga će se dana smekšati i na sve pristati.

Ljetni praznici i kraj školske godine brzo su se približavali. Jochen Korner se začudio kako je vrijeme te godine brzo proteklo. Još se dobro sjećao da mu se nekad svaki dan koji ga je dijelio od žuđenih praznika pričinjao kao neprijelazan brijeg. Ovaj put bilo je sve drukčije.

Je li to zato što će kraj školske godine značiti duboki usjek u njegovu životu? Ili što je uživao u svakom bezbrižnom danu? Ili su sati bili prekratki da ispune praznine koje su nastale prošlih mjeseci? Hoće li popraviti ocjene? To je, naime, Jochen nastojao iz svih sila. Sada kad je bilo odlučeno da sa maturom napusti školu, htio je da sa sobom ponese barem dobru svjedodžbu.

Dobio ju je, iako ne u potpunosti zbog svojeg truda, nego zahvaljujući razumijevanju dra Brechta, njegova razrednika.

Jochen, koji je tjedan dana nakon završetka škole morao nastupiti naukovanje u radionici za popravak automobila, nije mogao otići na ferije s obitelji, a Jens, koji je kanio provesti dopust u rujnu zajedno s Klaudijom, nije imao volje da prati obitelj. Tako su otputovali roditelji i Jan, pa su u stanu ostala dva starija brata. Majka ih je, dakako, zatrpala mnogim opomenama i dobrim savjetima.

Osobito je Jochenu mnogo značilo što je nekoliko tjedana mogao provesti bez roditeljskog nadzora. Činilo mu se da je

odrastao stavljajući ključ u bravu na vratima stana svjestan da ga nitko neće pitati odakle je došao, da mu nitko neće predbacivati što je kasno došao.

Samo, šteta što nije imao priliku da iskoristi slobodu kojoj nije bio navikao. Većina njegovih školskih drugova, pa i Anita i Sibila, otišli su na more ili u gore. Pri ruci mu je bio jedino Peter Hesse koji se preko praznika zaposlio.

Onoga jutra kad se prvi put spremao da pođe na posao, nedostajala mu je majka. Morao je ustati već u šest sati, a nije bilo majke da mu skuha kavu, da mu prostre stol za doručak, da mu pruža pecivo, nije bilo oca da mu daje dobronamjerne iako nepotrebne savjete, nije bilo Jana koji bi se glupo šalio, a koji mu se u potaji divio. Toga se jutra Jochen osjećao vrlo osamljenim. Jens, koji je iskoristio odsutnost roditelja da bi noćio kod Klaudije, nije došao kući.

Povrh toga, bio je kišovit dan. Dok je išao prema autobusnom stajalištu, cijeli sat ranije nego je običavao, osjećao se prilično jadno. Ljudi koji su se gurali da uđu u autobus nisu bili isti kao inače. Nadaleko i naširoko nije se mogao vidjeti nijedan učenik: za njih bi bilo prerano i da nisu bili praznici. Umjesto toga, Jochena su okruživali ljudi umornih, sivih lica, koji su se nervozno gladili po obrazima da bi ustanovili jesu li se pristojno obrijali ili su pak zijevali iza ruke koju su stavili pred usta.

To je, dakle, bio svijet odraslih, svijet slobode za kojim je često čeznuo!

I lice majstora Swihaleka bilo je sivo i blijedo. Kad mu se Jochen javio, i on je zijevao.

– Točan si, mladiću – rekao je. – Moram te po hvaliti!

Ovješeni obrazi bili su mu pokriti sijedim čekinjama te Jochenu nije trebalo mnogo oštroumlja da zaključi da je noć proveo na uskoj sofa u staklenoj kabini.

– Jesi li sve donio sa sobom? – pitao je majstor. – Radno odijelo? Ručnik? Sapun? Nešto za jelo? A nešto i da popiješ?

– Ponio sam pecivo – reče Jochen želeći da mu majstor Swihalek govori ti. – Nisam znao da trebam ponijeti i nešto

za piće.

– Pa to ćeš ubrzo uočiti. Rad rađa žeđ, mladi ću moj. Sutra donesi termosicu sa čajem, po mogućnosti bez šećera. Piti pivo... – nogom je uda rio nekoliko praznih boca koje su se zvekećući zavaljale po podu – piti pivo naučit ćeš i prerano.

– Dobro, majstore.

– Tako, sad se presvući. Zatim ćeš malo po spremiti ovo ovdje... posuđe možeš samo skupi ti, jer će ga kasnije oprati moja kći Klara.

Jochenovo raspoloženje se nije popravilo kad je bacio pogled u staklenu nadzornu kabinu. Na kauču su ležali zgužvani pokrivači i jastuci, na pisaćem su stolu stajale prepune pepeljare, naokolo je ležalo prljavo posuđe, pod je bio siv i nečist, te su se na njemu vidjeli tragovi nogu. Ali, poslušno reče:

– Dobro, majstore.

– Presvući se možeš tamo straga... Jochen se već okrenuo prema vratima s natpisom »Privatno« kadli ga majstor zadrži.

– Još nešto! Ako hoćeš poslušati moj dobar savjet... odreži kosu!

Jochen digne glavu i pogleda majstora Swihaleka ravno u oči.

– Prije nekoliko dana bio sam kod frizera!

– A tako! Zar je to... ta griva... frizura? Jochenove se usne skupiše, koža nad jagodičnom kosti mu se napela.

– Da, majstore.

– To mi se ne sviđa. To mi se nikako ne sviđa. Dakle... sutra ćeš drukčije izgledati.

Jochen nije bio neotesan. Naprotiv, po naravi je bio miroljubiv mladi ć. No, u tom času dva su ga razloga sprečavala da se bez prigovora pokori.

Osjećao je da majstor, ako sada popusti, nikad više u njemu neće gledati muškarca već uvijek glupog momčića. A zatim: volio je svoju smeđu meku kosu i vrlo ju je pažljivo njegovao. Zapravo ta je kosa bila jedino što mu se na

njemu sviđalo. Činilo mu se da će, ako odreže uvojke, sam sebe osakatiti.

Stoga je nehotice uspravio leđa i rekao:

– Neću, majstore.

Gospodin Swihalek stavio je ruku iza uske.

– Što si rekao? Vjerojatno nisam pravo čuo!

– Kazao sam da neću – ponovi Jochen odlučnim glasom.

– Ti, dakle, nećeš slušati? – Majstor Swihalek pristupi mu korak bliže, pa Jochen osjeti njegov neugodan zadah iz ustiju.

– U svemu ću vas rado poslušati, što se tiče mog rada, majstore – rekao je, a da ni centime tar nije ustuknuo.

– Ali kosa je moja privatna stvar.

– Zar tako? Ti si, dakle, uobražen? – zapita majstor Swihalek još uvijek prijeteci, ali se ipak primjećivalo da je malo u neprilici.

– Da – reče Jochen i zabaci glavu.

Na trenutak se činilo da će se majstor Swihalek razbjesnjeti. Njegova se sjajna ćela zacrvenjela, obješeni obrazi drhtali su, ali se tada odlučio da prijeđe preko toga primjedbom punom prezira.

– Kako hoćeš, mladiću moj. Ali ćeš već shvatiti da sam samo dobro mislio. Moji ljudi ne znaju za šalu. – Pogladio je bradu. – Hajde, mladiću, haj de! Što čekaš?

Jochen pođe da se presvuče.

Idući dani i tjedni protekli su mnogo mirnije nego što se bojao. Pomoćnici majstora Swihaleka bili su zaista grubijani. Rugali su se njegovoj dugoj kosi, ali im je povod za ruganje bilo i to što je završio gimnaziju. Ponekad su se rugali njegovim tankim rukama, njegovim dugim gustim obrvama, ukratko, uvijek su pronašli nešto zbog čega bi ga ismijavali.

Jochen je postupao što je pametnije mogao. Sve je trpio, pravio se da to sve nije spomena vrijedno, iako je u nutrini često upravo drhtao od bijesa i negodovanja.

No, nije bilo najgore to kad su njega uzeli na nišan. Mnogo mu je bilo odvratnije kako su govorili o djevojkama i

ženama.

U tom je prednjačio najstariji pomoćnik, plavi klippan po imenu Karl, koga su ostali zvali Charly. On je ubrzo ustanovio da su takve brbljarije Jochenu odvratne i da ih teško podnosi. Stoga je uvijek u njegovoj prisutnosti pričao najmasnije viceve i upotrebljavao najgadnije riječi.

Jochen bi ga najradije udario po ušima, ali bi bila prava ludost da na njega navali, jer je Charly bio za cijelu glavu viši i gotovo pedeset kilograma teži od njega.

Nije mu preostalo ništa drugo nego da stisne zube i da nastoji misliti na nešto drugo. To je bio jedini način da se ne zacrveni.

Da nesreća bude veća, Charly, koji je očito imao važniju riječ i od samog majstora Swihaleka, prvih tjedana davao mu je samo da mete, čisti, skida rđu, da maže uljem i da pere prozore. Trajalo je beskrajno dugo dok mu je dopustio da pričvrsti prvi vijak i da skine prvi poklopac s motora.

Roditelji i Jan odavna su se već vratili, ali, dakako, on nije ni spomenuo sve te neočekivane poteškoće što ih je imao. I kad bi slučajno sreo Artura ili Petera Hessea, hvalio se, a drugovi su mu vjerovali. Zavidjeli su mu, jer nisu slutili što sve mora podnijeti.

Jedina utjeha u to vrijeme bila mu je Anita. Ona je zaista bila pravi prijatelj.

No, jedne večeri došla je zbunjena i zaplakanih očiju na njihovo sastajalište u jednoj veži na Mihaelsplatzu, koje se nalazilo točno između radionice majstora Swihaleka i stana njezinih roditelja. Čekao je nestrpljivo već deset minuta. Upravo tog dana uspio je prvi put samostalno pronaći kvar na motoru, pa je bio prilično ponosan. Čak ga je i majstor pohvalio. Jedva je čekao da joj sve ispriповijedi. Stoga u prvi čas nije uopće zamijetio da nešto nije u redu. Da je bio pozorniji, vidio bi to po njezinu hod i po tome što je bila u ljetnoj haljini bez rukava, bez haljetka, bez ogrtača, iako je te jesenje večeri već bilo hladno.

– Napokon si došla – rekao je i bacio pogled na ručni sat.

– Jochen! – rekla je tako uzbuđenim glasom da se prestrašio. Zvučalo je kao krik utopljenice.

– Što je? – pitao je i zgrabio je za ramena.

– Ovdje ne možemo razgovarati.

– Zašto?

– Ja... roditelji su mi zabranili... – mucala je, a tada više nije mogla izdržati, suze su joj potekle niz obraze.

– Što je?

– Ne smijemo se više sastajati.

Jedva je shvatio smisao njenih riječi. To je bilo potpuno neočekivano, jer na tu mogućnost nije ni časak pomislio. Kad je konačno shvatio, ispusti je iz ruku i malo odgurne od sebe.

– Zašto? – zarežao je.

Zraka svjetla pala je s jednog prozora na Anitinu kosu koja se zlatno prelijevala. Anitino je lice ostalo u sjeni.

– Moji su roditelji... zabranili...

– Ali, zašto, do vraga, zašto? Znali su za naše prijateljstvo, uvijek si mi pričala da za to znaju! Zašto sada odjednom? Ta nismo učinili nikakvo zlo!

– Ne smiješ tako psovati – molila je. – Ništa ne mogu, Jochen... baš ništa... molim te! – Tek kad je zašutio, nepokretno stojeći pred njom, držeći ruke u džepovima, stisnuvši pod ruku lisnicu, oklijevajući dometne: – Zato što... nisu znali da si napustio školu...

– Pa što onda? Kakve to ima veze s nama dvoje? Anita je s mukom izgovarala riječi.

– Protiv prijateljstva s višeškolcem, kažu, ne bi ništa imali, ali bravarski naučnik... ja, ja naravno znam da učiš za mehaničara motornih vozila, no to je za moje roditelje isto... dakle, zato oni neće, jer... ne bi htjeli da njihova kći bude žena... pa ti već znaš...

Jochen nikad nije pomislio da bi ga bilo tko mogao smatrati manje vrijednim jer je prije vremena napustio školu. Ta ga je izjava stoga pogodila potpuno nespremnog kao podmukao udarac u zatiljak. Isprsio se, ruke je još dublje zabio u džepove. U tom je času odjednom bio

svjestan da mu ruke više nisu meke i njegovane kao onda dok je išao u školu već pune žuljeva i mjehura, s crnim pukotinama i blatom pod noktima koje se nije dalo odstraniti.

– Zar sam ikada govorio o tome da bih se htio tobom oženiti? – zlobno upita. Bio je tako uvrijeđen daje imao potrebu da oko sebe udara.

– Nisi, naravno da nisi, Jochen.

– Vrlo dobro. Onda se barem u toj točki slažemo. No, htio bih utvrditi jedno: Nisam se ja oko tebe trudio, nego si ti za mnom trčala.

Anita je znala da je to istina, ali nikako nije očekivala da će joj on to reći u lice.

– To nije istina! – razjareno podvikne.

– Ipak je tako – hladno reče. – Ako više ne želiš znati za mene, jer želim zarađivati novac poštenim radom umjesto da gulim školske klupe... sjajno. Samo ne misli da to mene dira. Veselim se da ću te se konačno riješiti.

– Jochen!

– Dakle... zbogom! I lijepo pozdravi svoje poštovane roditelje... Reci im da se više ne trebaju brinuti! – Okrene se i pođe k vratima prema ulici.

Anita se u dva velika skoka našla kraj njega. Zgrabi ga za ruku.

– Jochen, ne idi – molila je. – Ne idi! Dobro znaš da ja... da ja sasvim drukčije mislim nego moji roditelji. Meni je svejedno što radiš i što si... Jate, Jochen, volim!

– To si morala reći roditeljima, a ne meni!

– To sam i učinila, ali... ah, Jochen, kad bi sa znali da se usprkos svemu sastajemo, odmah bi me zatvorili u kakav internat! To nam ne bi ništa pomoglo! Ja sam... Ja sam tako nesretna, Jochen. – Zaplakala je.

No njezine suze ga ne ganuše.

Velikim koracima izašao je na ulicu i pošao sve dalje, a da se nijednom nije okrenuo. Malopomalo popuštala je bol, a sve ga je više počeo ispunjati osjećaj oslobođenja. Priznao je sam sebi da nikada nije volio Anitu i daje bolje

daje došlo do rastave prije no što bi se previše na nju naviknuo.

Nekoliko dana nakon toga poslao je kao medvjed jaki Charly Jochena gore u majstorov stan da majstoru odnese na pregled neke troškovnike. Swihalek je opet bio u noćnoj službi te se povukao u stan.

Bilo je oko devet sati kad je Jochen, držeći u ruci troškovnik za jedan pozamašniji popravak i mašući tim troškovnikom, trčao po uskim zavijenim stubama i zazvonio na privatnom majstorovu stanu.

Vrata mu je otvorila Klara, majstorova kći. Poznavao ju je po viđenju i, dakako, po gadnim primjedbama koje su radnici izvaljivali na njezin račun. Bila je velika, dobro građena djevojka kojoj je bilo otprilike dvadeset godina, uvijek nešto previše našminkana. Već rano izjutra imala je debele namaze na vjeđama i ljubičaste sjene pod očima. Kosa našušurena tapiranjem bila joj je tako plava da i to nije moglo biti prirodno.

No, tog jutra bila je umivena, lice joj je upravo sjalo od čistoće, a napadno plava kosa bila je smotana u dražesne uvojke. Izgledala je nekoliko godina mlađa i mnogo privlačnije nego inače.

– Ah, to si ti – rekla je. – Uđi!

Otvorila je širom vrata, pošla je ispred njega u kuhinju i tek sada, u jasnom svjetlu koje je padalo kroz vrata kuhinjskog balkona, vidio je Jochen da je bila u bijelom kupaćem ogrtaču pod kojim oči – to nije ništa imala.

U ušima mu je počela šumiti krv.

Klara je sjela na kuhinjsku sofu, prekri žila duge vitke noge tako da se njezin labavo opasan kupaći ogrtač u donjem dijelu širom rastvorio.

– Lijepo od tebe da si i ti jednom došao gore – smiješeći se reče. – Ti si Jochen Korner, zar ne?

– Da, ali...

Zabacila je glavu. Smijala se.

– Jesi li to ti ili nisi? Nadam se da o tome ne trebaš razmišljati.

– Jasno, to sam ja.

– No, dakle, sjedni uz mene!

U Jochenu se probudila snažna, još sasvim nepoznata sila i nagnala ga da joj se približi.

– Ničega se ne plaši, mladiću – rekla je Klara i pri tom se opet nasmijala. – Neću te ugristi!

– Zapravo sam htio k majstoru – reče Jochen – da mu ovo... – Pogledao je na troškovnik i na užas ustanovio da ga je u uzbuđenju zgužvao – ... da mu ovo predam. Klara mu uzme papir iz ruke, izravna ga i stavi pred sebe na kuhinjski stol.

– Tata spava.

– Onda...

– Najbolje će biti da malo pričekaš. Možda će se uskoro probuditi.

– Ne znam, Charly je rekao...

– Pusti ga neka čeka – prezirno reče Klara. – Otkad moraš plesati kako ti Charly svira?

Dođi, sjedni, popij sa mnom šalicu kave. To ti nitko ne može zabraniti.

Rastrgan svojim oprečnim osjećajima, sjedne Jochen na kuhinjsku sofpu, ali tako da između nje – ga i Klare ostane razmak.

Natočila mu je kave, dodala mu je šalicu. Gipko se kretala i tako se namjestila, Jochen je mislio da je to sasvim nehotice, da se vidio dobar dio njezinih čvrstih okruglih grudi. – Hoćeš li mlijeka? – pitala je. – Ili šećera? Samo je nijemo kimnuo glavom. Bio je potpuno omamljen.

– Čuj – rekla je – zaista se veselim što si došao gore. Uvijek sam htjela da se s tobom malo poza bavim. Kad mi je otac o tebi pričao, mislila sam: »Konačno pravi momak! Grom i pakao, taj je uz vratio mome ocu.«

– Uopće ne znam na što ciljaš? – Jochen je miješao kavu, silio se da gleda u šalicu, da ne bi morao gledati privlačnu djevojku kraj sebe.

Lako ga je udarila laktom u rebra.

– Ah, ne pravi se! Sasvim točno znaš što mislim! Kad si se odupro da odrežeš kosu.

– Da, tako, to... – rekao je gotovo ravnodušno, ali mu je godilo priznanje koje je proizlazilo iz njezinih riječi.

I dalje je pričala o tome.

– Bila sam oduševljena – tvrdila je. – Časna riječ... Još nikada se nitko nije usudio tako govoriti s mojim ocem. Svi ostali tu dolje, pa i veliki Charly, su se bojali. Nijedan pravi muškarac, uvijek govorim. Ali ti... Pusti da vidim kakvi su ti mišići!

Nehotice je stisnuo šaku da mu nabreknu bicepsi. Položila je ruku na njegovu nadlakticu, ali je istodobno rekla:

– Tako ništa ne osjećam!

I prije nego stoje očekivao, počela je spretnim prstima otkopčavati njegovu radno odijelo.

Htio se braniti, htio ju je odgurnuti, ali se bojao da ne ispadne smiješan, i tada, htio je zapravo ono što i ona, već od onoga časa kad je ušao u kuhinju i vidio da ništa nema na sebi osim labavo opasanog kupaćeg ogrtača. Zgrabio ju je i povalio na som.

Nije se opirala, samo je zatvorenih očiju šaptala:

– Ah, kako si jak!

Odjednom mu sijevne glavom.

– A tvoj otac?

– Spava kao medvjed!

Sada ga više ništa nije moglo zadržati.

Jochenovi osjećaji su nakon toga bili neobično pomiješani. Osjećao je golemo olakšanje i divlji ponos daje sada konačno postao pravi muškarac.

No, pored toga neobičnog osjećaja, nastalo je u njemu otiježnjenje koje nije mogao objasniti. Klara, koja mu se činila kao najljepša, najsmionija i najpoželjnija djevojka, izgubila je odjednom za njega svaku draž. Vidio je da joj je kosa pri korijenu tamna, da joj koža na čelu nije sasvim čista, da ima širok i sasvim običan nos.

Kad se htjela priviti uz njega i poljubiti ga, ta mu je nježnost bila neprilična, čak odvratna, te se morao suzdržavati da ona to ne primijeti.

– Vidiš, znala sam – bezazleno je rekla – da si pravi momak!

– Pritegni kupaći ogrtač – opomenuo ju je. – Mogao bi tkogod doći.

Nacerila se.

– Malo prije se nisi bojao.

Izvukao se iz njezina zagrljaja. Ustao je.

– Ipak sam se bojao – uzvratilo je – i te kako! Tako nešto više ne bih htio doživjeti!

– Zar zaista? – Nasmijala se.

Tada mu se opet učinila privlačnom.

Kad ju je poljubio, osjetio je u sebi nanovo snažan val požude, ali se otrgne od nje kao da se opekao.

Dolje u radionici posao se nastavljao i sve je bilo kao uvijek. Ali, ipak nije. Pomoćnici koji se obično na njega nisu ni obazirali, kad je ulazio kroz bijelo lakirana željezna vrata, svi su kao na zapovijed pogledali prema njemu.

– No, mali, je li bilo lijepo? – zapitao je Knut, neuredan i prilično bezbojan mladić.

Zatim su svi prasnuli u grohotan smijeh, a smijao se čak i vozač koji je čekao na popravak svojeg mercedesa.

Jochen duboko udahne. Nastojao je da ga ne zbune, ali ipak nije mogao spriječiti da se ne zacrveni. Ne gledajući ni lijevo ni desno pođe prema Charlyju.

– Majstor je prilegao – izjavio je – ali...

– Iskoristio si vrijeme i prilegao si uz Klaru, zar ne? – dovikne Knut, pa su se opet svi nasmijali.

Jochen se okrene i stisnutim šakama krene prema Knutu.

– Ni riječi o Klari – poviče.

– Ha, ha! Bojiš se da tvom anđelku ne uprlja mokrila? – uzvikne debeli Otto, drugi pomoćnik, držeći se za trbuh od smijeha.

– Šuti! – zaurla Jochen.

No, pomoćnici upravo to nisu htjeli. Zlobno su se rugali Klari, Jochenu i doživljaju koji su oboje zajedno proživjeli. Jochen se nije mogao dosjetiti odakle oni to tako točno znaju. Zacrvenjelo mu se pred očima. Udario je. Stisnuta pesnica pogodila je Otta u lice.

Gotovo u istom času navalio je na njega Knut. Pod normalnim uvjetima nekoliko godina stariji pomoćnik lako bi nadvladao Jochena, ali je bijes davao mladiću divovsku snagu. Zgrabio je Knuta i bacio ga na drugi kraj radionice.

Otto, još omamljen, brisao je rukom krv iz nosa i teturajući pođe na Jochena koji je stajao uzdignutih šaka, spreman na obranu.

Možda bi Jochen ostao pobjednik da se nije umiješao Eberhard, treći pomoćnik, koji je odlučio bitku. Prišuljao se otraga do Jochena i upravo kad se ovaj okrenuo da se od njega obrani, udario ga šakom u bradu.

Jochen je uzvratio udarac, ali je bio omamljen. Kad su Otto i Eberhard istodobno na njega navalili, više se nije mogao oduprijeti.

Golemi Charly dovršio je borbu, ali Jochen to više nije čuo. Od nemilosrdnih udaraca izgubio je svijest. Charly ga zgrabi za ovratnik radnog odijela i odvuče u praonicu. Vozač j e problijedio.

– No, to su mi lijepi običaji – rekao je i ozbiljno razmišljao o tome da li da obavijesti policiju.

No pod pogledima nasrtljivih pomoćnika, koji su se tek zagrijali za tučnjavu, brzo je umuknuo. Sagnuo se, s betonskog poda podigao je teški kardanski zglob i zavitlao njime. Nato je nasrtljivost pomoćnika odmah splasnula.

Dotle je Charly u praonici polijevao Jochena vodom, masirao mu zatiljak, zamatao mu ozljedu na bradi i ranu na sljepoočici zavojima iz male kućne apoteke. To je radio brzo i spretno, tako da je sve bilo gotovo kad se Jochen osvijestio.

– No, konačno – dobroćudno reče Charly – već sam mislio da ćeš otegnuti papke.

Jochen je omamljeno vrtio glavom; kosa mu je bila sasvim mokra.

– Prokletstvo! – izmumljao je. – Što se dogodilo?

– Sredili su te – ravnodušno izjavi Charly. Jochen se teturajući uspravi pridržavajući se za umivaonik. Pri tom mu je pomagao Charly. U zrcalu je ugledao lice oblijepljeno flasterima, a uz to je ustanovio da mu je lijevo oko počelo mijenjati boju. Sjećanje se vraćalo polagano, a zatim sve brže.

– Ta pseta – zastenjao je – ti prostaci... Charly se bezbrižno cerio.

– To je zato što ne razumiješ šalu.

Jochen je počeo smotanim ručnikom brisati mokru kosu.

– Sve ima svoje granice – rekao je. – Tko vam daje pravo da o bezazlenoj djevojci... Charly mu upadne u riječ.

– No, tako bezazlena Klara ipak nije. Zar si utvaraš da si bio prvi?

Jochen ispusti ručnik iz ruke, zapilji se u Charlyja; u njemu se rodi gadna sumnja. Prestanite! – reče. – Molim vas, prestanite! No Charly se nije dao zaustaviti, pa nemilosrdno nastavi: Kao s tobom... ili barem tako slično... radila je s nama svima. To je mesožderna biljka, ta tvoja Klara! Zar si mislio da si ti jedini?

– Nisam mogao znati...

– Dakako da nisi mogao znati. No, ne brini se, sada znaš.

– Jeste li me... namjerno gore poslali?

– Pa jasno – odgovori Charly. – To je bila šala. A uostalom zašto ne bi i ti štogod doživio?

Jochen obliže napuklu usnu. Bilo mu je vrlo teško.

– Klara nije uopće zla – reče Charly. – Ona radi što joj se sviđa... a zašto i ne bi? Takva je većina djevojaka, samo prije toga strašno glume: »Ne diraj me, ne mogu i ne smijem, i neću, i to se ne pristoji!« No, kad su te dovoljno zaludile, tada više ne glume. A zašto ne bi odmah i bez toga?

– Ali, ima i pristojnih djevojaka! – teškom mu kom procijedi Jochen.

– Tako? Zar ih ima? Osobno još nisam upoznao nijednu – reče Charly.

– Ali, ja jesam! – prosvjedovao je Jochen i po misli na Sibilu. Charly ga očinski potapše po leđima.

– Dokle god nisi uporan, većina ostaju pristojne, imaš pravo... barem neko vrijeme. Dok im ne dosadi.

Jochen je još uvijek teško podnosio takve riječi. Otresao je Charlyjevu ruku. Pomoćnik se smješкао.

– Što ti je? Čini mi se da ti još nije dosta. Ne bi li sa mnom pokušao?

Jochen pogleda Charlyja ravno u oči.

– Nisam tako slab kako izgledam – odrješito reče. – Da me nisu trojica napala... Jochen se sagne pod slavinu, ustima zahvati mlaz i ispljuje vodu i krv.

– Dobro si se držao, mladiću – prizna Charly. – To nisam od tebe očekivao. Budi sretan da je to prošlo. Jednom se to tako i tako moralo dogoditi, drugačije ne ide. Daj da vidim... Zini. Jesu li ti svi zubi na broju?

– Mislim da jesu.

– Vidiš, imao si sreću. Sad si muškarac, jedan od naših... pa zar to nije vrijedilo? Znaš li što, od danas možeš mi govoriti ti, pa ako te još jednom netko bude... pouzdaj se u Charlyja, taj će im dati što ih ide.

Jochen se morao nasmiješiti, pa se čudio da se nakon svega još može smijati.

– Hvala, Charly – reče. – To je vrlo lijepo od tebe. Charly je položio ruku na rame mlađega kolege.

– No, dobro, a sad na posao!

I u najboljoj slozi pođoše u radionicu.

Kad je majstor Swihalek oko podne došao dolje, nije rekao ni riječ o Jochenovu stanju, iako se to zaista nije moglo previdjeti. Lijevo mu je oko bilo otečeno, pa ga nije mogao otvoriti. Osim toga, bilo je tamnomodro. Gospodin Swihalek nije smatrao da u vezi s time treba postaviti bilo kakvo pitanje. Vjerojatno je bio zadovoljan što je njegov naučnik dobio batina.

Ali, zato je u obitelji Korner nastala uzbuna kad je Jochen došao kući. Otac je pitao, majka je jadikovala, a Jan je plesao oko starijeg brata kao oko junaka.

Jochen je bio mučaljiv. Nije htio okriviti svoje kolege. Očeva pritužba kod Swihaleka imala bi za njega pogubne posljedice. To je Jochenu bilo jasno. A nikako nije htio reći zbog čega je došlo do svađe.

– Došlo je do malog razračunavanja! – Više se iz njega nije moglo izvući.

– Je li i drugi štogod dobio? – htio je znati uz buđeni Jan.
– Jesi li ga smrvio?

– Bila su trojica – kratko odsiječe Jochen.

Na taj odgovor zanijemio je i Jan.

Jens još nije došao kući. Da bi izbjegao svim daljnjim pitanjima i opomenama, Jochen se nakon jela povukao u krevet. Zaista mu je bio potreban mir. Kad je popustio prvi šok, boljeli su ga svi udovi. Bio je majci iskreno zahvalan kad je tiho ušla u sobu te mu donijela vodu i dvije tablete za ublaživanje boli.

– Jadni moj mladiću – rekla je i nježno ga pomilovala po mekoj smeđoj kosi. Usiljeno se nasmiješio.

– Nije tako strašno, mama.

– Zar mi nećeš ispričati kako se to dogodilo?

Gospođa Korner sjela je na rub kreveta. Gorjela je samo svjetiljka na noćnom ormariću. Bilo je tako ugodno i tiho, a kad ga je dragala, osjećao se odjednom poput dječaćića koji uvijek kad ga nešto boli plačući trči k majci tražeći utjehu.

Gospođa Korner je osjetila da se raznježio.

– Sve mi možeš reći. Obećajem ti... da niko mu neću ni riječi kazati.

Jochen je napola otvorenim očima promatrao majku. Kako bi joj rado sve kazao, kako bi vruće želio da nekome povjeri sve što mu je na duši!

– Nikad nisi preda mnom imao tajni – nježno je navaljivala gospođa Korner.

Da, to je istina. Prije je majci mogao sve povjeriti. Pričao joj je i o nesretnoj ljubavi prema Sibili. On ju je, iako površno, obavijestio kako je bilo i s Anitom.

Ali, o Klari i o onome što se dogodilo u Swihalekovoju kuhinji jednostavno nije mogao govoriti. To je bilo nemoguće. A s Klarom je ipak sve počelo.

Jochen nehotice raširi zdravo oko. Znači li to da je odrastao? Da više ne može s majkom o svemu govoriti? Da više nema čovjeka komu bi mogao sve povjeriti?

– Ah – rekao je – lom se već odavno spremao. Stalno su me zadirkivali zbog toga što sam došao iz gimnazije i zbog frizure. Potukao sam se. – Kiselo se nasmiješio. – i sama vidiš što sam zaradio.

– Da li da otac porazgovori s majstorom? – zabrinuto je upitala. – Ako su momci tamo tako grubi i prosti, tako...

Upao joj je u riječ.

– Mama – opomenuo ju je – obećala si da o tom nećeš ni s kim razgovarati. Pa ni s ocem.

– No, ako te još jednom tako udese...

– Neće. Lom se spremao, rekao sam ti. Sad se to dogodilo, pa je zrak čist. – Ovlaš je dodirnuo majčinu ruku. – Ne brini se za mene, molim te. Zaista nije potrebno.

Činilo se da je gospođa Korner htjela još nešto reći, ali se zadovoljila time što joj je Jochen rekao. Ustala je, još jednom se nad njim nadvila i poljubila ga u čelo.

– Dobro spavaj, mladiću moj!

Gospođa Korner nije održala obećanje. Jednostavno nije mogla izdržati. Previše je bila zabrinuta za Jochena, pa je mužu povjerila sve što joj je Jochen ispričao. Samo je čekala dok Jan ode. Gospodin Korner bio je razborit čovjek.

– Ne – rekao je – mislim da ne bi bilo ispravno da se u to miješam. Barem dok to Jochen sam ne želi.

– Ali, ipak ne možemo dopustiti da ga mlate!

– Do toga više neće doći. – Gospodin Korner zgnječi popušenu cigaru u pepeljari. – Tamošnji su momci grubijani. Na to sam Jochena svojedobno upozorio.

– Ali... što da radimo?

– Pričekat ćemo, draga moja. U takvim slučajevima to je najbolje.

– Drago bi mi bilo kad bih mogla biti tako mirna kao ti – ogorčeno reče gospođa Korner. – Čini se dati je sasvim svejedno što se zbiva s našim sinovima... Dopuštaš da Jochena divljački istuku, a što se Jensa tiče...

– Aha – reče gospodin Korner – opet smo kod te teme...

– Ustane u znak da daljnji razgovor smatra potpuno suvišnim.

Međutim, gospođa Korner nije se dala tako lako ušutkati.

– Zapravo te više ne shvaćam. Kako možeš dopuštati da ga ta beštija zloupotrebljava...

– No, no, to su teške riječi! Jens više nije dijete. Uskoro će biti punoljetan i točno zna što hoće... Prema tome, ne može biti govora o zloupotrebi. Uostalom, za tvoje umirenje, raspitao sam se o gospođi Miller. Ona je bez svoje krivnje rastavljena, a inače je sasvim pristojna žena... Jedina mrlja na njezinu dobru glasu su posjeti našeg sina.

Gospođu Korner je srdilo što se njezin muž mogao čak i nasmiješiti.

– Ako ti na to tako gledaš – zajedljivo je rekla – tada ti se može čestitati... tad će ti odgovarati da rastavljenu ženu dobiješ za snahu. Nekoliko godina... više od deset neće biti... što ima više od njega, neće te nikako smetati.

Sada se i gospodin Korner naljutio. Sasvim nepotrebno naglom kretnjom otvori prozor da provjetri sobu.

– Ne govori gluposti – rekao je – Jens i ne misli da se s njome vjenča...

– Molim te, odakle ti to znaš? – upita gospođa Korner s dobro odglumljenom blagošću.

– Jer moj sin nije idiot!

– Vrlo zanimljivo. Đake, po tvome mišljenju samo su idioti žrtve prepredenih ženskica...

ako sam te dobro shvatila!

– Da – reče gospodin Korner – dobro si me shvatila. Ali to te nimalo ne smeta da izvrćeš moje riječi...

– Zaista? – upita gospođa Korner namješteno se nasmiješivši.

Idućih dana Jochen je svjesno izbjegavao svaki susret s Klarom Swihalek. Nije htio daje ponovo vidi. Ali, nije mogao spriječiti da se ne sjeća onoga što je s njome doživio i da se zbog toga ne uzbuđuje.

Često je pod bilo kakvim izgovorom dolazila u radionicu, a njezin nastup pomoćnici su uvijek popratili glasnim »ah« i »oh«, oštrim zvižducima i zajedljivim primjedbama, koje su uvijek bile osobito bezobrazne kad majstora nije bilo u blizini. Samo je Jochen spuštao glavu i nije uopće primijetio da Klara nastoji da mu dade znak.

Jednoga jutra majstor je zapovjedio Jochenu da pođe gore u stan. Morao je pomoći pri pomicanju pokućstva Klari, koja je navodno imala veliko spremanje.

Jochen je trenutak stajao sasvim zbunjen; pri pomisli da će morati biti sasvim sam s Klarom, osjećao se vrlo neugodno.

Majstor Swihalek krivo ga je shvatio.

– Zar misliš da se osim posla ovdje ne bi smio još nečega usput prihvatiti – rekao je. – Ali to ti kod mene neće poći za rukom. Ništa ne držim do tih modernih brbljarija. Kad sam još bio naučnik, tad se zbilja svašta zahtijevalo, a ja sam morao...

Jochen, koji je iz mnogobrojnih drugih sličica iz majstorova sjećanja točno znao kako je pretjecalo njegovo vrijeme naukovanja i da bi on sam mogao pjevati od veselja što mu je tako dobro, upadne majstoru u riječ.

– Već idem, majstore!

– Za to sam te upravo htio moliti.

Jochen je čuo da majstor gunđa i onda dok je već jurio prema željeznim vratima s natpisom »Privatno«.

– Dobru zabavu, mali! – doviknuo je za njim Charly.

Drugi su se pomoćnici glasno nasmijali.

Jochen se često čudio: činilo se da majstor nema ni pojma o lošem glasu koji bije njegovu kćer Klaru.

Dok se penjao uskim stubama, razmišljao je kako će se ponašati prema Klari: hladno i odbojno, jer to će biti najispravnije i najjednostavnije. Neće se upuštati u svađu te joj neće dati priliku za lažna objašnjenja.

No, kad je otvorila vrata stana i stajala pred njim na udaljenosti od pola metra, bio je svjestan da mu ne pristaje uloga čvrstog i hladnog momka. S užasom je osjetio da se sav zarumenio.

– Napokon! – prostodušno usklikne Klara, zatvori iza njega vrata i htjela mu se baciti u zagrljaj.

No, našao je snage da izbjegne njezin zagrljaj.

– Gdje je pokućstvo? – zapitao je.

Raskolačila je oči od čuđenja.

– Kakvo pokućstvo?

– Majstor je rekao...

Klara mu nije dopustila da dovrši rečenicu. Od srca se nasmijala.

– A ti si, Jochen, tomu povjerovao? Čeznula sam za tobom, i to je sve.

U ustima je osjetio sladunjav okus, kao od krvi.

– Onda mogu otići – usiljeno je rekao.

Jednim korakom bila je između njega i vrata.

– Stani, što ti pada na pamet?

– Pusti me da odem – zahtijevao je, ali se nije usudio da je pogleda.

Klara je izgledala osobito privlačno. Obukla se kao kućanica. Ispod sjajnomodne haljine izvirivala su obla, čvrsta koljena. Gornji se dio napinjao preko grudi. Oko plave kose zavezala je jarkocrvenu maramu. Bijeli i vlažni zubi svjetlucali su između crvenih usana. Oči su joj sjale od uzbuđenja i od zadovoljstva. To Jochen nije primijetio, jer se nije usudio da je pažljivije promotri.

– Sada znam odakle vjetar puše – podviknula je. – Ti naši glupi momci svačim su ti napunili uši! To sam mogla i misliti! Ti si se zbog mene tukao.

– To je od mene bilo zaista glupo – promrmlijao je i nehotice se pogladio po bradi na kojoj je samo uska crvena

brazgotina odavala da je tamo bila velika razjapljena rana.

– To je upravo čudesno – rekla je – da si se usudio sa svima dohvatiti. Te proste kukavice uvi jek se tuku kad ih je više zajedno.

– I oni su dobili svoje – dodao je.

– Vjerujem ti – oduševljeno reče Klara.

Neko su vrijeme šutke stajali jedno nasuprot drugome. Tada Klara primijeti da tako neće ništa postići, pa promijeni taktiku. Maknula se s vrata.

– Dakle, lijepo – rekla je – hajde. Shvaćam. Ne želiš se još jednom tući zbog mene.

– Ali – zbunjeno reče – o tome se uopće ne radi! Zar misliš da ih se bojim? Podbočila se rukama.

– Tako mi se čini.

– To uopće nije točno.

– No... dakle... što je?

– Točno znaš što je! – žestoko izreče. – Sa sva kim od njih... Upala mu je u riječ.

– I ti to vjeruješ? Do vraga, nisam mislila da si tako glup. Baš oni! Bili bi sretni kad bi mi smjeli poljubiti samo mali prst! – Prišla je tik do njega, a miris njezina mladog tijela zapahnuo ga je.

Nije vjerovao nijednoj njezinoj riječi. Pa ipak, njegova je požuda bila jača od njegova prezira. Zgrabio ju je. Njegova strast bila je tako silna da je njegovo protivljenje potonulo u crvenom oblaku.

Gospođa Korner je slutila da se dogodilo nešto loše kad je Jens prije nego obično, još prije oca i Jochena, došao kući. Ipak se toliko svladala da ne pokaže kako je nešto primijetila.

– Ah, već si došao! – zadovoljno reče. – Ako si gladan, možeš uzeti pecivo s maslacem.

Večera neće tako skoro. Očekujem da će drugi doći tek za pola sata.

– A zar mene – reče mali Jan – uopće ne uzimaš u obzir?

– Kako da ne! – uzvratila gospođa Korner i nježno ga pomiluje po crnim uvojcima. – Govorila sam, naravno, samo

o ocu i Jochenu. – Najbolje je, Jan, da odeš u svoju sobu – oštro reče Jens.

– Zašto? – odmah je prosvjedovala majka. – Ta on mi uopće ne smeta...

– Ali, meni smeta – izjavi Jens, zgrabi maloga brata za vrat i povuče ga uvis.

Jan se mrmljajući i preko volje uputi prema kuhinjskim vratima. On je slutio da se nešto sprema, pa bi najradije ostao da vidi što će se dogoditi.

Jensu se sve to odvijalo prepolagano. Ne baš nježnim udarcem istjerao je Jana u malo predsoblje i čvrsto za njim zatvorio vrata.

– Dakle – rekao je – prijeđimo na stvar...

– Jens – reče gospođa Korner nastojeći da svlada nervozu – vrlo si uzrujan. Zar ne bi bilo bolje da kasnije... možda sutra...

Jens otvori vrata, pogleda van i uvjeri se da je Jan nestao iz vidokruga, a zatim nonovo čvrsto zatvori vrata.

– Ne – energično reče – sada. – Okrene se prema majci. Svijetle su mu oči gorjele poput plavog plamena. – Što si htjela reći Klaudiji Miller?

Gospođi Korner bilo je vrlo neugodno.

– Ništa osobito – ustvrdila je. – Pa što ti misliš? Htjela sam... zapravo htjela sam je upoznati. Dakako, znam da ste već dosta dugo prijatelji... A uostalom to zna i otac... da, i mislila sam: »Krajnje je vrijeme da tu ženu i osobno upoznaš!« – Pogledala je Jensa raširenih očiju, a da nije ni trepnula, kao što to čine svi koji nešto kriju i koji bezuvjetno žele pobuditi dojam da govore čistu istinu.

Jens se prilagodio toj igri.

– Ako je tako, majko – oprezno reče – zaista nema razloga za razračunavanje...

– Vidiš! – pobjedonosno će ona. – Što sam ti rekla!

Nije dao da ga prekine:

– ... pa ću Klaudiju pozvati da, recimo, iduće nedjelje dođe k nama.

Gospođa Korner dobro je znala da bi takav poziv višemanje značio daje obitelj spremna da Klaudiju primi kao snahu i šurjakinju: tridesetogodišnju, rastavljenu ženu kojoj je deset godina više nego Jensu! Ne, to uopće ne dolazi u obzir!

– Na takav poziv – oprezno reče – zapravo ni sam mislila.

– Tad ćeš mi sigurno biti zahvalna što sam te na tu ideju naveo.

– Da, naravno, samo... ja ću... – mucala je gospođa Korner. Zapravo je htjela reći:... »o tome govoriti s ocem!« Pravedobno joj je palo na pamet da ni to ne može. Nije se ni usudila pomisliti kako bi njen muž to prihvatio kad bi saznao na kakav se samovoljan i sudbonosan korak od lučila. – Jens – molila je – Jens, molim te, budi pa metan.

– Nemam dojam da sam se dosad ponašao po put luđaka – hladno je uzvratio.

– Dobro znaš – moleći reče gospođa Korner – da tu gospođu Miller nikako ne možemo primiti u našu obitelj! Zacijelo nikada nisi pomislio da bi se njome oženio.

– Smijati ćeš se... ipak, jesam – izjavio je hladnim izrazom lica – i već bih davno bio oženjen da sam punoljetan. No, bit ću za koji mjesec, pa bi stoga bilo dobro kad biste se već sada na to pripremili.

– Ne! – zavikne gospođa Korner ponešto preglasno. – Ne, Jens, to ne možeš učiniti! Ta žena... ona je mnogo starija od' tebe! Ona te zavela... ona te iskorištava...

Upao joj je u riječ.

– Hvala, to sam upravo htio znati. Nikada ni sam sumnjao kakav ćeš stav zauzeti, ali ti ipak ni sam htio učiniti ništa nažao. – Okrenuo se i pošao prema vratima.

– Jens! – Gospođa Korner pođe za njim, zgrabi ga za ruku. – Kamo ćeš?

– Na tavan. Po kovčege! Valjda ih mogu posuditi? Kad se preselim, dobit ćete ih natrag.

– Jens, to ne možeš učiniti, molim te! Ne smiješ me dovesti u takav položaj! Što ću reći ocu?

Pitanje je bilo sasvim jasno postavljeno, ali Jens ipak odgovori:

– Najbolje čistu istinu.

– Ne, molim te, ostani... Jens, ostani kod nas! Zar ti kod kuće nije bilo dobro? Zar nisam sve za tebe učinila? Ostani barem dok ne budeš punoljetan...

Crte njegova lica umekšale su se.

– Rado bih to učinio, majko. Ili zar misliš da sam ćaknut i nezahvalan? No, kako ću doći pred Klaudiju ako se sada pokorim? Ta ne mogu od tebe zahtijevati da joj se ispričaš...

– Kraj rečeni ce ostavio je da poput pitanja visi u zraku.

Gospođa Korner nije odgovorila. Stisnula je usne.

– Eto, vidiš – rekao je. – Moram otići. Ništa ne pomaže. Moramo pojesti juhu kako si nam je za paprila. Osim toga, što sa mnom gubiš? U posljednje vrijeme dolazio sam kući samo na spavanje...

– O tome se, Jens, ne radi – tužno će gospođa Korner. – To je samo zbog tebe! Tako se bojim da ćeš kod te žene... izvisiti. – Kad je vidjela izraz njegova lica, požurila se da dometne: – Ona može biti vrlo dražesna, to ti vjerujem! Ali... žena koja već iza sebe ima jedan neuspjeli brak i koja je osim toga deset godina starija! Jens, to ne može dobro svršiti, promisli!

Već mu je na jeziku bio oštar odgovor, ali ga je progutao, jer je osjetio da su njezine suze bile iskrene, a usprkos svemu on je vrlo voli.

– Stara, nemoj to tako tragično uzimati – reče i zagrla je. – Ta još nisam oženjen, pa ćemo malo pričekati. – No, već dok je to govorio, znao je da tim zapravo izdaje Klaudiju. – Ona se, naime, ne želi za mene udati, znaš li? – objašnjajući dometne: – Za nju sam prezelen.

Gospođa Korner izvila se iz njegova zagrljaja.

– Nemoj se varati – oštro je rekla – da se ne želi za tebe udati. Na to se moram nasmijati. Žena, koja tebe neće, mora se tek roditi.

– Pa, iako nemam veliku maturu? – pitao je, a da sam nije znao kako je došao na to pitanje koje nema nikakve

veze s njegovim problemom.

– Kako ti to pada na pamet? – začuđeno je za pitala. – Dakako, tada smo bili malo razočarani, što nam ne smiješ zamjeri ti, ali...

– Sve je u redu, mama! – Još je jednom zagrla, poljubi je u oba obraza, ali je gotovo u isti čas isпусти. – Žuri mi se! – Otvori vrata i poviče: – Jan!

Mali se brat tako brzo pojavio da je bilo jasno kako je čekao na taj poziv.

– Moraš mi pomoći pri pakiranju – reče Jens. – Otputovat ću na duže vrijeme.

– Mogu li tada dobiti tvoju sobu? – upita Jan s bezbrižnom sebičnošću mladosti.

– Mislim da će pripasti Jochenu – reče Jens. – No, što se mene tiče, možeš govoriti s ocem!

– Baš fino! To ću svakako učiniti! – oduševljeno uzvikne Jan. – A što moram najprije učiniti?

– Izvadi iz ormara moje košulje – zapovijedi Jens. – A ja ću donijeti kovčege! Jan se odmah baci na posao obradovan nadom da će konačno uskoro dobiti vlastitu sobu. Pokazalo se da pakiranje nije bilo teško, jer su braća sve što u sobi nije bilo čvrsto i prikovano jednostavno potrpali u kovčege.

Gospođa Korner nije im pomagala, a više nije ni pokušavala da zadrži Jensa. Shvatila je da će mužu, kad ne nađe Jensa kod kuće, morati dati bilo kakvo objašnjenje, što joj je bilo draže nego da prizna svoj postupak.

Nastalo je proljeće, a odnos između Klare i Jochena sasvim se ustalio. Prešlo im je u naviku da Jochen iskoristi svaku prigodu da je posjeti kad majstora Swihaleka nema u stanu. Ipak se više nije usuđivao dolaziti k njoj kad bi njezin otac spavao u pokrajnoj sobi.

Pomoćnici su mu se prestali rugati. Vrlo su dobro shvaćali da Jochen neće ispustiti iz ruku tako dobru priliku. Ta ni sami nisu drukčije postupali. Osim toga bilo je očito da ono što je Jochen osjećao za Klaru nikako nije romantična ljubav. Putena požuda, koja je Jochena tjerala Klari, sasvim

je pristajala predodžbi koju su imali o međusobnim odnosima između spolova.

Tako je i bilo. Jochen nije volio Klaru. Nije znao što bi s njom govorio, a nije za to imao ni potrebe. Nije joj poklanjao ni pažnju ni divlje – nje. Prema njoj je osjećao stanovitu zahvalnost, jer mu je sve tako spremno pružala, a s druge strane od njega ništa nije očekivala što joj on ne bi mogao dati.

Nikad se nisu sastajali navečer ili izvan stana. A da o tome nisu govorili ni riječi, oboje su znali da za to nemaju potrebe. Klara je voljela Jochena kad je s njime bila nasamo, ali ga se u javnosti stidjela. Iako je dobro izgledao, jer je u posljednjih pola godine narastao, dobio šira ramena, snažnije tijelo, i jer se svakog dana morao brižati, za Klaru je on ipak bio samo nedozreo mladić. A i Jochenu bi jednako tako bilo neugodno da ga vide s odviše nakićenom Klarom koja je, onako našminkana, djelovala starije nego što je zaista bila.

Tako su, osim kratkih ali intenzivno proživljenih minuta kad su bili zajedno, išli svaki svojim putem i nisu se pitali što drugi radi.

Jochen je u prvo vrijeme neuobičajenog tjelesnog rada bio tako nasmrt umoran da je bio sretan što može leći u krevet. No njegovo se tijelo malopomalo priviklo na promjenu. Opet je postao poduzetniji.

Otkako je Anita s njime prekinula, gotovo je izgubio vezu sa školskim drugovima. Najugodnije se osjećao u beatSusi u istočnom dijelu grada. Tu se okupljala samo mladež, a većina je poput njega bila ispod dvadeset godina. I članovi beatsastava bili su mladi. Preko dana svi su bili zaposleni. Nije bilo ni konobara ni konobarica. Piće su uzimali na točioniku gdje ih je služio debeli gostioničar, dok su njegova žena i kći neprestano prale čaše. Kola i limunada dobivale su se samo u bocama, u najboljem slučaju sa slamkom.

Jochen je plesao sad s ovom sad s onom djevojkom. Zapravo, nije mu ni bilo stalo do plesačice već samo do

ritmičkih pokreta. Nikad nije nijednu djevojku pozvao na čašicu pića, a nije ni pomislio na to daje otprati kući.

No, jedne večeri upita ga njegova plesačica bez ikakva okolišanja, kad se s njom htio rastati:

– Ne bi li došao k našem stolu?

Tek sada ju je pravo pogledao. Donekle gaje podsjećala na Sibilu, iako je zapravo sasvim drukčije izgledala. Imala je crnu kosu s razdjeljkom po sredini koja joj je padala do ramena i zagasitu put, ali su njezine svijetle, pametne, malo podrugljive oči bile slične Sibilinim očima.

– Zovem se Jenny – nestrpljivo je rekla. – Dakle, stoje?

Jochen ispruži vrat da bi mogao vidjeti stol kamo ga je Jenny htjela povesti. Bio je to malen stol oko koga su se stisnuli dva mladića i dvije djevojke. Na prvi pogled su mu se dopali.

Bili su odjeveni po modi, ali ne pretjerano. Jedan je mladić imao beatlesfrizuru, a drugi napola dugu kosu kao i Jochen. Obje su djevojke bile lijepe.

Pa može – reče Jochen slegnuvši ramenima. Jenny ga uzme za ruku i povuče prema osta lima.

– Ovo je Mecki – pokaže mladića s beatlesfrizurom – a ovo Rolf... Moje prijateljice Uli... i Gitte!

Jochen se s njima rukovao. Ulije imala kratko ošišanu glatku smeđu kosu s pletenicom u stilu Courreges, a Gitte dugu plavu kosu svezanu na zatiljku. Jochenu je upala u oči još za vrijeme plesa jer je njezina griva, čim bi se Gitte pokrenula, zalepršala za njom poput zastave.

– No, kako se ti zoveš? – upita Jenny. Jochen se predstavi i sjedne uz ostale.

Ali, nije imao prilike da se odmori, što nije ni namjeravao, jer tek što je izmijenio nekoliko običnih rečenica, povukla ga je Uli na prostor za ples.

Bilo je sasvim jasno da su ga zapravo samo zato pozvali jer je u klapi nedostajao jedan plesač. Ali, to Jochena nije smetalo. Taj mu se mladi svijet sviđao. Imao je ugodan osjećaj da nekamo pripada. Otada su se često viđali.

Ponekad su zajedno išli u kino, osobito na filmove u kojima su mogli galamiti.

Jochen je tek s vremenom saznao da su oba mladića naučnici kao i on. Mecki je radio kao pekar, pri čemu je, na žalost, svoju divnu grivu morao u pekari najprije skupiti pod mrežicom za kosu, a zatim sakriti pod bijelu kapu. No, to ga nije smetalo. Rolf je počeo učiti stolariju. Uli je bila frizerka, Jenny je učila za švelju, a Gitte je radila kao kućna pomoćnica.

Njegovi novi prijatelji nisu nastojali da bilo što skrivaju, ali se nisu zanimali za osobne ispovijedi. Gotovo nikada nisu razgovarali o nečem ozbiljnom, nego su govorili svakojake gluposti. Jochen, koji je zasad bio vrlo zaokupljen poslom i stručnom školom, ne uzimajući u obzir da je pohađao i tečaj za vozače, nije ni želio prisnije veze: bilo mu je glavno da nije sam.

Početkom svibnja u Jochenovu životu došlo je do velikih promjena. Dobio je vozačku dozvolu, uspio je da preko majstora Swihaleka nabavi rabljeni motocikl, dobio je list od Sibile.

Za vozački ispit 4. klase, jedini koji je sada sa svojih sedamnaest godina mogao položiti, dugo se spremao, a isto tako i za motocikl. Iako je na sve to bio vrlo ponosan, nije za njega značilo iznenađenje.

Sibilino pismo ga je upravo zapanjilo. Nije bio naučen da dobiva poštu. Ta tko bi mu pisao? A sada evo lista baš od Sibile! Zatvorio se u svoju sobu, u ugodnu malu prostoriju koja je nekoć pripadala Jensu, da bi ga na miru mogao pročitati. Sibila je pisala da je za uskrsne blagdane bila kod kuće i da se nadala da će se s njime susresti ili da će barem što o njemu čuti.

»Često sam na tebe mislila«, pisala je, »a čini mi se da smo se oboje, a osobito ja, ponašali kao mala djeca. Zbog čega smo se zapravo posvađali? Sad mi se sve to čini glupim i nebitnim. Sami smo sebi pokvarili lijepo vrijeme koje bismo zajedno mogli uživati. Smiješno je da se to uviđa tek kad je prekasno.

Da, lijepa stara vremena! Kako sam psovala zbog školskih zadaća koje su nam u staroj školi zadavali. A pri tom ovdje u Calwu...» I tad je slijedio iscrpan izvještaj o svemu što je u višoj trgovačkoj školi morala učiti i kako se živjelo u tamošnjem internatu. *»Djevojke i dječaci strogo su odijeljeni, pa nemaš razloga da budeš ljubomoran...«*

Jochen je dva put zaredom pročitao Sibilino pismo, pa čak i treći put. Vrlo se veselio. Odlučio je da odmah odgovori. Sjeo je za pisaći stol, uzeo u ruke kemijsku olovku i pisao:

»Draga Sibila...« Ali, što dalje?

Što je uopće osjećao prema njoj? Čak i kad bi zatvorio oči, nije sebi mogao Sibilu sasvim jasno predočiti.

»Draga Sibila«, pisao je, *»pošalji mi, molim te, svoju fotografiju!«* *»Ali ne, to zvuči sasvim glupo!«*

Jochen razdere tek započeto pismo i baci komadiće u koš za otpatke.

»Moram to prespavati«, mislio je. *»Sutra... da sutra... zacijelo će mi na pamet pasti štogod bolje!«* Sibilino pismo stavi u unutarnji džep kaputa, ustade, letimično se pogleda u zrcalo i napusti sobu.

Večeras mu se osobito žurilo, jer je htio prijateljima prikazati novostečeni *»podložak kojim se možeš voziti«*.

Jochen je svojim motociklom pobudio očekivano divljenje. Mecki i Rolf su se pretvarali, doduše, kao da ih se to uopće ne doimlje. Rolf je stavio ruke u džepove i s podrugljivim osmijehom stajao nešto postrance. Mecki se prignuo, počepkao nešto oko stroja tražeći ne bi li čemu mogao pri – govoriti.

– Čini se da ima koju godinicu na grbači – re kao je. – Pogledaj, ovaj vijak je zarđao... ako ga ne zamijeniš...

– Koliko kubika ima ta stvar? – pitao je Rolf. – Dvije stotine pedeset? Zapravo se ne isplati. Mogli bismo se kladiti da ću svojim biciklom baš tako brzo juriti.

No, Jochen je jasno opazio da se iza svega toga prigovaranja krije čista zavist. Nasmijao se. Djevojke su drukčije reagirale.

– Elegantan je – govore su – dobar! Zaista prvorazredan! – Svaka bi od njih rado s njime odjurila.

No, Jochen ih nije mogao sve tri najednom povesti, a nije htio još više razljutiti prijatelje.

Svoj trijumf nastojao je sakriti iza namještene grubosti.

– Prestanite glumiti – rekao je. – Pravite se kao da je to kakav jaguar. – Ali se nije mogao svladati, pa dometne: – Uostalom, namjeravam da najesen, kad mi bude osamnaest godina, nabavim auto.

– Neku staru krtiju – brzo izvali Rolf. – Godište 56.

– Ne, radije ću pričekati dok budem mogao nabaviti nešto prvoklasno – ustvrdio je Mecki. Jochen se nasmija.

– To ćeš nabaviti kad budeš djed.

Jochen se sjajno osjećao. Svi su bili osobito raspoloženi i pustopašni.

Kad su oko deset sati napustili beatsušu, predložio je:

– Nekoga od vas mogao bih odvesti do kuće...

– Mene! – Odmah povikne Jenny. – Ja najdalje stanujem, pa se to barem isplati.

Jochen nije bio sam sa sobom nacistu želi li povesti mladića ili djevojku. Odlučila je Jennyna izjava. Jenny je bila energična i umjela je provesti svoju volju. Ostali su već znali da protiv njezine odlučnosti nema h'jeka i odmah su se pokorili.

– Šteta – rekla je Uli.

Gitte reče:

– Idući put sam ja na redu, zar ne?

Rolf i Mecki su se držali kao da im uopće nije stalo do pokusne vožnje.

Rastanak je bio kratak i bezbolan. Jochen je doveo motocikl i upalio ga. Jenny se stisla iza njega, čvrsto gaje objemila objema rukama i počela je vožnja.

Jochen je izvukao iz stroja sve što se moglo izvući. No to baš nije bilo mnogo. Ipak je uživao u brzini, u vjetru koji mu je strujao kroz kosu, u toplini vitkog djevojačkog tijela koje se čvrsto priljubilo uz njegova leđa.

– Sviđa li ti se? – dovikne.

– Sjaj no! – Nije bilo jasno da li je shvatila ili se sama od sebe ushićuje.

Kad je bio izvan poznatih ulica, morao je polaganije voziti da bi mu mogla pokazati kako će doći do njezine kuće. Ulice su u predgrađu bivale sve slabije osvijetljene. Zapravo, nije ni bilo ulica, samo cesta s pojedinim kućama i sušama, skladištima i vrtićima.

Kuća u kojoj je stanovala Jenny ležala je osamljena u blizini željezničke pruge.

– Stop! – zaviknula je. – Eno, tamo je!

– Ali, nema svjetla! – sumnjičavo je rekao.

– Moji su roditelji vjerojatno u gostionici koja je s one strane pruge. Odavle se ne vidi. Jochen se ogledao.

– Prokleta pusti kraj. Zar se usuđuješ noću izaći? Jenny se bezbrižno nasmije.

– Ne boj se. Ništa mi se neće dogoditi. Uvijek se vozim do zadnje stanice autobusom broj pet. A zatim... – Snizila je glas kao da mu odaje neku tajnu. – Sa sobom uvijek imam plastičnu kutiju s paprom...

– Zašto? – začuđeno zapita.

– Pa to je oružje. Nemaš pojma kako boli ako ti to padne u oči. Obara i najjačeg čovjeka.

– A, tako!

Sišli su s motocikla i gurali ga između sebe. Cesta je završavala. Do kuće je vodio samo izbrazdani put. Mislio je na to kako se ne snalazi i da baš neće biti ugodno kad bude morao sam natrag gurati motocikl. Zaustavio se.

– Eto nas – rekao je.

– Zahvaljujem što si me dovezao kući.

– Mislim da ću tu stajati i čekati dok ne zapališ svjetlo, da znam kako je sve u redu.

Stajala je tik pred njim. Ovdje vani, gotovo na otvorenom polju, zvijezde su sasvim drukčije sjale nego nad gradom. Jennyne oči, koje su ga od početka podsjećale na Sibilu, tajanstveno su svjetlucale na mjeseci.

– Ne bi li pošao sa mnom u kuću?

Jochen nije znao je li Jenny tako naivna pa da pri tom zaista ništa ne misli kad mladića noću zove u stan ili je tako lakoumna pa joj je stalo da bude s njime sama?

Bilo mu je posve jasno da bi bez obzira na to što ona očekuje od njihova boravka u kući lako kod nje postigao cilj, pa je osjetio kako mu pri pomisli na dogodovštinu toplina prožima tijelo.

No, nešto ga je zadržalo. Je li to bilo Sibilino pismo što ga je još uvijek sa sobom nosio?

– Sutra moram rano ustati – rekao je. Zubi su joj zasjali kad se nasmiješila.

– Zar tako rano? – Ruke je ovila oko njegova vrata.

Poljubio ju je jer je osjećao da ona to očekuje.

Zatim ju je zgrabio za zglavke, oslobodio se njezinih ruku.

– Laku noć, Jenny – rekao je – do skorog viđenja!

Kad se Jochen nakon tri dana opet sastao s klapom, odmah je primijetio da se ostali prema njemu ponašaju drukčije nego inače. Isprva to nije htio ni sebi priznati, pa je sam sebe uvjeravao da je preosjetljiv.

No, tada su ga mladići počeli zadirzivati.

– Kako je danas dobroj maminoj bebici? – upitao je Mecki. – Je li već ispila svoju bočicu?

Djevojke su se gušile od smijeha kao da Mecki zbija šalu koju još nikad nisu čule.

– I pojela svoj špinat? – upita Rolf.

Jochen još uvijek nije slutio kamo sve to smjera.

– Zar ste poludjeli? – upita.

– Ne, ne, samo smo zabrinuti za tebe – ustvrdi Rolf s licemjernim izrazom lica.

– Za to zaista nema razloga – uzvratila Jochen. Skupio je obrve, a oči mu potamnješe.

– Zato što ima vozačku dozvolu, misli da zna kako se voza s djevojkama – rekao je Mecki i glas no se nasmijao.

– A pri tom, jadnik, ni o čemu nema ni pojma – rekla je Jenny s licemjernim izrazom lica.

– Pa čak ne zna ni kako se to rad!

Mladići su urlali.

Jenny se okrene prema ostalim djevojkama.

– Zar ne mislite da je krajnje vrijeme da ga u tome valja poučiti?

– Ali, mamica mu je to zabranila – izderao se Mecki.

Tek je sada Jochen shvatio na što ciljaju, ali je na svoje iznenađenje primijetio da nije ni pocrvenio.

– Žao mi je, Jenny, ako sam te razočarao – ledeno je rekao.

– Razočarao? Pa nisi ni pokušao – oštrim glasom zakrešta Jenny.

Zgadila mu se.

– Nije mi stalo do djevojaka koje se svakome vješaju oko vrata – izjavio je. – Ne dam se zaskočiti.

Sad se Jenny zacrvenjela.

– To je bezobrazno!

– Ne mislim da je baš tako... I sama ćeš pri znati da si me htjela namamiti u svoj stan. Upravo to mi se nije sviđalo. Ako nešto hoću, sam ću za tražiti.

– Ako budeš mogao! – oglasio se Mecki. Jochen se okrene prema njemu.

– Zaveži!

Mecki odmah zauzme boksački stav.

– Samo još jednom reci!

– Reći ću!

Mladi se ljudi odmah okupiše oko klape.

Jochenu nije bilo do tuče. No, nije se ni bojao. Charly ga je naučio nekoliko udaraca i zahvata kojima se mogao dobro braniti. Osim toga, tjelesnim je radom znatno ojačao.

– Kukavico! – podvikne Mecki i stane rukama mahati pred Jochenovim nosom. Jochen nije ustuknuo ni za korak.

– Mani se gluposti – rekao je.

Vjerojatno Mecki ne bi bio napao jer ga je prestrašilo Jochenovo sigurno držanje. Ali su i on i Rolf bili bijesni zbog Jochenova motocikla, pa im se pružila dobra prilika da ga izmlate. Osim toga, Mecki se pred neočekivanim gledaocima nije mogao pokazati slabićem.

– Hajde, opali ga po tikvi! – podvikne Rolf koji se oprezno povukao u sigurnu pozadinu.

Mecki je zamahnuo šakom, ali Jochen je to očekivao. Strelovito skloni glavu ustranu, pa je Mecki udario u prazno.

Tada Jochen udari šakom Meckija ispod brade. Tako je točno pogodio da se dugi pekarski naučnik bez glasa složio na pod.

Gledaoci su zadivljeno uzdahnuli.

Jochena je donekle zaprepastila težina toga udarca. Zabrinuto se nadvio nad Meckijem, htio mu je raskopčati ovratnik.

Tada ga gurne neki nepoznati mladić koji mu prišapne:

– Čuj, odbij! Gostioničar je obavijestio polici ju! Nastoj da nestaneš, inače ćeš imati neprilika.

Jochen zgrabi motor, brzo ga odgura u pokrajnu ulicu, a zapali ga tek kad je bio izvan vidokruga.

Jens Korner već je odavno proslavio dvadeset i prvi rođendan. Sada bi se bez poteškoća mogao oženiti Klaudijom Miller kad bi ona na to pristala. No, o tome više nije govorio.

Otkako je stanovao kod Klaudije, nešto se promijenilo u njihovu međusobnom odnosu. U njihovoj ljubavi nije više bilo onoga stalnog visokog napona. Njihovi su odnosi postali mirniji, prirodniiji, staloženi ji, a otkako je Jens bio punoljetan i više nije prijetila nikakva opasnost njihovoj ljubavi, to je bilo sve očitije.

Jens se kod Klaudije dobro osjećao. Uživao je u ugodnostima koje mu je pružao zajednički život s vrlo nadarenom mladom ženom koja dobro zarađuje. Cijenio ju je kao čovjeka, divio se njezinoj inteligenciji i njezinoj osebujnoj ljepoti. No ništa ga nije sililo da je čvrsto i zauvijek uza sebe priveže jer više nije strepio da bi je mogao nenadano izgubiti.

Budući da je Klaudija uvijek dosad odlučno otklanjala sve njegove ženidbene ponude, bio je uvjeren da je sad zadovoljna s rješanjem svojih problema, kao i on sam, a

možda i više, jer je on zaista podnio žrtvu kad se rastavio od obitelji.

Zato nije ništa osobito pomislio kad je jednog dana za večerom iznenada upitala:

– Jens, kako se već dugo poznamo? Prostodušno se nasmiješio.

– Nemam pojma.

– U jesen će biti dvije godine.

– Vidi, vidi – bezbrižno je rekao. – Tko bi to mislio?

Nije prihvatila njegov veseo način.

– Zar ne možeš bar na trenutak biti ozbiljan? – razdraženo je upitala.

– Što ti je, Klaudijo – začudio se. – Uopće te ne prepoznajem! – Spustio je nož i viljušku i zagledao se u nju.

Njezine koso položene zelene oči imale su izmučen izraz: zdvojnomo gestom prošla je kroz oblak svoje poput noći crne kose.

– Jens, nikada me ne smiješ napustiti – rekla je dubokim glasom koji je zbog potisnutog uzbuđenja bio još mukliji. – Obećaj mi... Nikada!

– Ali, draga, o tome ne može biti ni govora – rekao je i sam osjetio kako to polovično priznanje ne zvuči uvjerljivo.

– Tako te volim, Jens, da to ne bih mogla podnijeti!

U tom času bila je lijepa, ljepša nego ikada. Zelena baršunasta haljina ovijala se oko njezina mladenačkog/vitkog, elastičnog tijela. Široki čipkasti ovratnik dobro je pristajao apartnom licu upalih obraza i zelenim, čeznutljivim očima.

Jens je bio potpuno svjestan njezine ljepote, pa ipak se odjednom osjetio tjeskobno. Nije mu bilo jasno kako je do toga došlo, ali tištala ga spoznaja da je njezina ljubav prema njemu postala jačom nego njegovi osjećaji prema njoj. Dokle god mu nije otkrila dušu, očaravala ga je. Sada je osjećao da je natjeran u škripac.

– Pa i ja tebe volim – zbunjeno je rekao i umjesto da je zagrlji zapali cigaretu.

Žestoko je odmahнула glavom.

– Ne, ti si kao i svi ostali.

Između obrva pojavio mu se okomit nabor.

– Klaudijo – oštro reče – što zapravo od mene očekuješ?

– I odmah je znao da je to opasno pitanje.

– Ako to sam ne znaš...

Nije mogao to ostaviti neriješeno, ali je pokušao da skrene na šalu.

– Čini mi se – usiljeno reče – da ti već predugo nisam ponudio brak.

– Da – odgovorila je – s time si prestao upravo onda kad si se pobojavao da bih možda mogla reći da.

– Klaudijo! – prosvjedovao je, ali je ipak znao da u toj optužbi ima mrvica istine.

– Ako me više ne voliš, možeš ići!

Jens je zamalo prihvatio njezin prijedlog. Znao je da bi možda oštar, bolni rez bio najbolje rješenje. Ali, još nije bio spreman da učini taj korak. Za to jednostavno nije imao snage.

– A kako bi bilo – upitao je hinjeno se smij e šeći – kad bismo se umjesto toga zaručili?

Klaudija je zasjala. Njezino sitno lice upalih obraza odjednom je postalo djevojački mlado.

– Da se zaručimo? Da se zaručimo kako pri stoji? S oglasom u novinama i svim ostalim? Tako, doduše, nije mislio, ali je osjećao da je prekasno da bilo čemu prigovara.

– Samo se po sebi razumije da ćemo to svečano proslaviti, ako ti je do toga.

Ovila mu je ruke oko vrata, čvrsto se uz njega privila i šaptala.

– Tako sam sretna, Jens... nemoj mi se smijati, molim te! Nevjerojatno sam sretna!

Da je u tom času vidjela njegovo lice, uvidjela bi da mu je do svega drugoga prije nego do smijeha.

»Uhvatila me!« mislio je Jens. »Ah, prokletstvo!« No nježno je zagrla, pa nije mogla ni naslutiti da se on nevoljko osjeća.

Jochen se više nije sastajao s Klarom Swihalek.

Majstorova kći još je nekoliko puta pokušala da ga nanovo osvoji, ali je on sasvim hladno reagirao. Njezino smijuljenje, njezino namigivanje, njezino zazivanje dok je prolazila kroz radionicu sve se to od njega odbijalo. Nije se ni trudio da se svladava. Otkako ju je vidio s jednim drugim čovjekom nije više za nju htio ni čuti.

Ali, ni Sibili nije pisao. Često se odlučivao da joj odgovori. No uvijek ga je nešto spriječilo, pa je osjećao da bi svaki odgovor došao prekasno.

Istina je bila da jednostavno nije znao što da joj piše. Sve što mu je u pismu pričala o internatu trgovačke škole koju posjećuje u biti ga nije zanimalo. Sibila je živjela u za njega stranom svijetu koji je on, kako je mislio, već odavno prerastao.

Zar joj je mogao pisati što je doživio s Klarom s Anitom, s klapom Rolf, s Meckijem i s djevojkama? Da li bi to shvatila?

»Tumači srni što je kit«, rezignirano je misli Jochen kad se konačno odlučio da razdere Sibilino pismo, a da na njega nije odgovorio. To mu baš nije bilo lako, ali se nikako nije htio izložiti opasnosti da pismo dođe u tuđe ruke.

Posljednjih tjedana njegov se život tako reći okrenuo za 180 stupnjeva. Više se nije sretao sa klapom, omrazila mu se.

Ali, sve to nije bilo spomena vrijedno. Nastalo je ljeto, imao je motocikl, pohađao je stručnu školu i autoškolu. Ne, dosadno mu zaista nije bilo.

Jednog poslijepodneva u lipnju nakon posla; odvezao se do otvorenog bazena u predgrađu da bi se rashladio. Dan je bio sparan i vruć. Zrak je poput staklenog zvona sasvim nepokretno stajao nad Zemljom. Na velikim brestovima koji su rasli oko kupališta nije se micao ni listak.

Jochen je osjećao kako je sve to neobično. Ljudi u bazenu glasno su vikali kao obično, a ipak je zvučalo drukčije, prigušeno, gotovo zagušeno. Barem dvadeset minuta ostao je u vodi, plivao je slobodnim stilom, plivao je na leđima, zurio je u nebo. Kad je ugledao tamnosivi

oblačni zid koji se dizao sa zapada, još sasvim niski oblačni zid s krasnim sumpornožutim rubom, ali koji je opasno djelovao, znao je što će biti.

Odmah je izašao iz vode koja je bila mlačna i slabo je osvježavala, pohitio je u svlačionicu i tamo se presvukao. Živo je mogao sebi predočiti kakva će panična zbrka nastati kad izbije oluja. U svakom slučaju, htio je što prije otići.

Neposredno prije grada vidio je kako na autobusnom stajalištu stoji skupina ljudi. Autobus je došao prije nego je Jochen stigao do stajališta, ali se nije zadržao, vozio je dalje, očito je bio dupkom pun. Ljudi su glasno negodovali.

Jochen se nasmiješio osjećajući se nadmoćnim na svojim »podlošku kojim se može voziti«.

– Jochen, Jochen! – dovikivao je djevojački glas. – Stani, pričekaj! Molim te!

Nehotice je stao na kočnicu kad je prepoznao Gitte. Imala je dugu plavu kosu spletenu u debelu pletenicu do ramena i dražesno je izgledala u tirolskoj haljinici s cvjetnim uzorkom.

Jochen nije želio da preko nje opet dođe u vezu s klapom, pa je odmah htio dati gas. No ona ga je grčevito uhvatila za nadlakticu tako da ju je gotovo povukao sa sobom.

– Uzmi me sa sobom, Jochen, molim te!

Morao je zakočiti htione htio.

– Jesi li sama? – upita je ne baš prijazno.

– Sasvim sama – žustro ga je uvjerala i kao da je tek sada shvatila njegovo oklijevanja dometne: – S drugima sam se već odavno razišla! Više nisam htjela za njih čuti.

– Pa dobro – rekao je ukočena lica A penji se! Kamo želiš ići? – Samo u grad!

No, tako daleko nisu stigli. Nakon pedesetak metara, počele su padati prve teške kapi kiše. Isprva je bilo ugodno. Bilo je to osvježenje nakon sparine, no tada kapi počеше padati sve brže i brže. Bile su oštre poput udarca bičem. Jochen s desne strane ugleda upravnu zgradu neke

tvornice, pod čijom su širokom strehom potražili zaštitu već i drugi izletnici. Upravi motocikl prema tom skloništu.

Bez daha, tijesno priljubljeni, promatrali su kako se skupljaju tmasti oblaci, kako jarke munje biju o zemlju, slušali su grmljavinu. Bilo je poput pravoga kazališnog prizora.

Jochen je osjetio kako Gitte dršće cijelim tijelom, pa ga nije smetalo što se tijesno privila uz njega. Vrlo se dobro osjećao u ulozi muževnog zaštitnika.

– Ah, Jochen – stenjala je Gitte između dva groma – tako se bojim...

Kako je oluja brzo došla, tako je brzo i prošla. Jochen i Gitte prvi su izašli iz hrpe ljudi te su krenuli na put prema gradu kad su još padale zadnje kapi. Plavi sumrak potamnio je kad su zasvijetlila svjetla automobila koji su im dolazili u susret.

Za vrijeme vožnje nisu imali priliku da razgovaraju, a Jochenu je to bilo vrlo drago. Ni uz najbolju volju nije mu na um padala tema koja bi mogla Gitte zanimati. Doduše, nije mu bilo neugodno što na zatiljku osjeća njezin topli dah, a iza sebe njezino čvrsto mlado tijelo.

– Gdje stanuješ? – doviknuo joj je kad su stigli do gradskog parka.

– Odmah tu... Beethovenstrasse! – odazvala se.

Sam se dosjetio adrese. Znao je da radi kao kućna pomoćnica u obitelji veterinara koga su Jens i on prije često morali posjećivati zbog svojeg psa. Zaustavio se točno pred veterinarovom pločom.

Gitte je sišla s motora, skinula je vjetrovku koju joj je Jochen posudio.

– Zahvaljujem i za to i što si me poveo sa sobom. Bila je prava sreća da sam te srela! – Htjela mu je vratiti vjetrovku.

No, on odmahnu glavom.

– Pričvrsti je za prtljažnik!

Promatrao je preko ramena kako ona to radi. Sve do tog trenutka namjeravao je da se oprost i da se odveze kući.

No tada se dosjeti što je doživio s Jenny. Nije htio dopustiti da mu se djevojke rugaju.

– Stanuješ li kod obitelji? – upitao je. Odmahnula je glavom.

– Ne. Sasvim gore. U potkrovlju.

– Imaš li poseban ulaz?

– Da... – oklijevajući je rekla i promatrala ga kroz guste plave trepavice.

– Tad je samo pitanje gdje da ostavim kočiju. Imate li dvorište ili tako nešto?

Bradom je pokazala kapiju.

– Ali, ništa neće biti – istodobno je rekla. – Gospođa doktor mi je zabranila... Jochen je već odgurao motorni kotač.

– Ona uopće ne treba ni primijetiti.

– Ipak, ja... – počela je, no njezin je glas bio sve drugo nego energičan.

Jochen je osjećao da bi bila razočarana kad je ne bi gore otrpatrio. »Baš su smiješne te djevojke«, mislio je, »kad se tako prenavljaju, a uvijek čine drugo. Ili hoćeš ili nećeš. Čemu ta gluma!«

– U redu – rekao je – ništa se ne boj. Bit ću sa svim tih.

Gitte je još uvijek oklijevala, iz pristojnosti, kako je Jochen mislio.

– Ja zaista ne znam, čuješ... radije ne!

– Ako mene pitaš... radije da! Učinio sam ti uslugu kad sam te doveo do kuće, pa ti sad možeš učiniti nešto meni za volju.

Nato je popustila, a Jochen se čudio da je taj bezazleni argument mogao tako uvjerljivo djelovati.

– Ostario si, a još uvijek moraš učiti – mumljao je idući za njom stražnjim stubama koje su vodile iz dvorišta.

– Što kažeš? – pitala je i okrenula se prema njemu.

– Ništa naročito.

Jochenu samom nije bilo jasno za što ga je smetala njena spremnost. Da se nije bojao da će ocrniti obraz, okrenuo bi se na pola stuba i odmaglio. Znao je da će to biti

opet samo mala pustolovina koja mu se nametnula, a da je nije tražio.

No kad se našao u njenoj mansardnoj sobi, popustila je njegova unutarnja odbojnost. Mala prostorija s kosim zidovima bila je udobno namještena, čista i uredna. Na komodi ispod zrcala stajala je velika kita šarenoga cvijeća. Krevet, koji se nalazio u udubini u zidu, bio je već rasporemljen za noć, a pokrivač odvrnut. Soba je zračila sasvim ženskom atmosferom koja ga je uzbuđivala.

Jochen zazvižda kroza zube.

– Ovdje ti je baš zgodno.

– Tu imam barem svoju sobu, a kod kuće... – Ali, nije do kraja izrekla započetu rečenicu, jer je primijetila da bi bilo sasvim neumjesno da sada govori o svojoj obitelji.

A Jochen je o tome nije ni pitao.

– Haljina ti je sasvim prokislila. Ne bi li je svukla?

Pogledala je haljinu. Vjetrovka je zaštitila bluzu i gornji dio haljine, ali joj je sa suknje kapala voda po golim nogama.

– Ako misliš...– oklijevajući je rekla.

– Bezuvjetno – odlučno je rekao, pošao do vrata, izvadio ključ, stavio ga iznutra u bravu i okrenuo ga.

Mlazovi olujne kiše klokotali su u žlijebu.

Kad je Jochen sat kasnije htio otići, Gitte se sasvim promijenila. Nije bilo ni traga njezinoj neodlučnoj plahosti, njezinoj šutljivoj povučenosti. Grozničavo je govorila, u jedan je mah pričala tisuću stvari, a Jochen uopće nije shvatio kako se u to kratko vrijeme mogla tako promijeniti.

Prekine je.

– Gitte, to mi možeš drugi put pričati!

– Kada? – odmah je upitala.

Stao je pred zrcalo, češljem je prošao kroz kosu.

– Javit ću ti se.

Stala je pred njega i zagrlila ga.

– Jochen – očajno je rekla – ti me ne voliš!

– To su gluposti! – zbunjeno je odgovorio i po kušao da se oslobodi njenih ruku.

– Onda mi reci da me voliš! Reci mi barem je dan jedini put!

– Zašto?

– Jer bih to od tebe tako rado čula! Ah, Jochen, ako si i ti kao drugi... – Zacrvenjela se, grizla je usne.

»Koji drugi?« Jochen ju je zamalo upitao. »Čini se da si priličnoiskusna!« – Ali nije ništa rekao. Nije ju htio uvrijediti. Samo je htio da što prije ode.

– Zacijelo nisam – reče usiljeno se nasmiješivši. – Uvijek sam bio čudo od djeteta...

– Ah, Jochen, kako se s time možeš šaliti!

– To je uvijek bolje nego da plačem. Zar i ti tako ne misliš? – Potapšao ju je po obrazu. – Opet ću ti se javiti. Svakako. Tvoj se doktor nalazi u telefonskoj knjizi. Ne, ne trebaš me pratiti dolje... Sam ću već naći put.

Objesila se na njega, pa je osjećao kako očekuje daje poljubi. No, sve se u njemu tome protivilo. Zašto daje poljubi. A još maloprije činila mu se tako poželjnom.

– Čao, Gitte – rekao je i oslobodio se njenih ruku. – Dakle, do viđenja!

Znao je da nadvijena nad priručje gleda za njim kako trči niza stube. Ali nije pogledao gore niti joj je odmahnuo.

– Sutradan je bila subota. Jochen se dobro ispavao, izradio je zadaće za stručnu školu, na kuhinjskom balkonu, jer je bilo prekrasno vrijeme. Nakon jela sišao je u dvorište i počeo rastavljati motocikl. Nauljio gaje, ulaštio i opet sastavio. Sve ga je to zabavljalo.

Dvorište u kojem je radio nije bilo obično stražnje dvorište već prije igralište s tratinama, sa sanducima pijeska i napravama za penjanje. U njega su imali pristup svi stanovnici cijeloga bloka. Djevojke su u bikinijima ležale na tratini, dopuštale su da ih sunce grije po nosu i trbuhu, žene su plele i vezle u sjeni velike bukve oko koje je blok kuća tako reći bio izgrađen. Dakako, bilo je i muškaraca koji su prali automobile, mladića koji su se bavili biciklima te cijele gomile djece koja su se igrala i vikala.

Jochen je bio sasvim zaokupljen sobom i svojim motorom. Fićukao je, ni na što i ni na koga se nije obazirao, a nepristupačan izraz njegova lica plašio je djevojke koje bi htjele da na njih svrati pogled, ali nisu znale kako da počnu. Trajalo je dosta vremena dok je primijetio da je i Jan sišao u dvorište.

Jan se, s rukama u džepovima hlača, naslonio na kućni zid. Promatrao je kako se Jochen mrzovoljna lica muči oko motocikla. Gornju usnu uvukao je među zube, a njegove crne, inače tako živahne oči, djelovale su upravo tupo zbog zlovolje.

– No, što je? – dobaci mu Jochen ohrabrujući ga, jer je slutio da mlađi brat ima nešto na srcu.

Jan nije od sebe dao ni glasa.

Jochen ga je kriomice promatrao. Zapazio je da je Jan u posljednjih pola godine dobrano šiknuo uvis, što nije čudo, jer mu je bilo već četrnaest godina. Nosio je jarkocrvene kratke hlačice i bijelu pamučnu košulju pod kojom su se napinjala ramena.

– Zar danas nema ništa osobito? – oprezno za pita Jochen.

Jan samo slegne ramenima. Jochen je osje ćao kako mu bratova šutljiva zlovolja počinje ići na živce.

– Zašto ne ideš k Lilo Hesse? – nasumce upita, jer se dosjetio da ih je u posljednje vrijeme često viđao zajedno.

– Taman! – istisne Jan kroz zube.

– Jeste li se posvadili?

– Ma ne!

Jochen prestane ispitivati. Zaključio je da je bolje da se više uopće ne brine za brata, te se opet sagne nad motor.

No, tada Jan sam progovori. Svoju ljutnju nije mogao zadržati za sebe.

– Ta glupa koza – prezirno reče. – Cijelog smo se tjedna dogovarali da ćemo zajedno ići na pliva nje. I sada maloprije, kad sam bio kod nje da je povedem... što misliš što mi je rekla? Da, nažalost, ne može.

Jochen se uspravi. Krpom je brisao ruke.

– Pa to je moguće – polagano je rekao.

– Ma kakvi! – ljutilo uzvikne Jan. – Nije morala ići s roditeljima. Ne! Molila me da ostanem kod nje i da joj pravim društvo... Takva glupa koza! Da joj pravim društvo, a tako sam se veselio plivanju! To ona čini samo da me srdi... ili da se pravi važna, što ja znam!

– Mogao bi biti i neki drugi razlog – oprezno reče Jochen.

– Kakav – podvikne Jan. Jochen ne odgovori.

Jan se zajapuri.

– Prokletstvo! Mislim, hvala ti. Lijepo od tebe što si mi to kazao.

– Bilo je samo po sebi razumljivo. – Jochen je s ljubavlju promatrao motor čiji su se kromirani dijelovi svjetlucali i sjali. – Idem na kupanje. Ako želiš, uzet ću te sa sobom.

Očekivano oduševljenje je izostalo.

Jochenova ponuda bila je za Jana vrlo zamamna Veliki brat ga je dosad samo jednom povezo sa sobom na motoru, a Janu se to činilo divnim. Sunce je sijalo s neba. Dan je bio kao stvoren za plivanja, a s motornim kotačem bit će nezavisni, pa će se moći daleko izvesti i možda naći neko tiho jezero.

Ipak se Jan svladao:

– Rado ću poći drugi put.

Jochen podigne obrve.

– Kako to?

Jan se okrene, da brat ne vidi njegovu zbunjenost.

– Znaš... nakon toga što si mi pričao... radije ću skočiti do Lilo. Malo prije sam se zaista ružno ponio, a ne bih htio.. – Zastane. – Ah, i sam znaš!

– Samo pođi, ne držim te.

– A ljutiš se na mene?

– Zašto? Svatko mora raditi ono što ne smije propustiti. A kako ti očito imaš sklonosti da se razviješ u kavalira stare škole...

– Idiot! – reče Jan i odjuri.

Jochen je nasmiješeno gledao za njim. Nije bio nimalo žalostan što Jan nije pošao s njim. Na sadašnjem stupnju

svoga života cijenio je prije svega nezavisnost.

Gospođa Korner nije imala običaj da svoje sinove nadzire više nego je potrebno. Nikada joj nije došlo na pamet da pri čišćenju premeće po pretincima pisaćeg stola ili čak da otvara pisma koja su bila naslovljena na bilo kojega sina ili na muža.

Ipak je otvorila Sibilin drugi list. Nije pravo ni pogledala omotnicu. Slučaj i ništa više, a ipak je sada u rukama držala Sibilino pismo i nehotice je pročitala prve retke.

Kad je shvatila da pismo koje drži u rukama nije upućeno njoj nego Jochenu, zaista se prepala. Činjenica da je neovlašteno otvorila pismo bila joj je strašno neugodna.

Primijetila je da u posljednje vrijeme sve više gubi povjerenje svojih sinova, a da nije ni slutila što bi mogao biti razlog. A sada još i to!

Nekad, još prije godinu dana, dala bi Jochenu otvoreno pismo i pošteno mu rekla:

– Zao mi je što se to dogodilo! – No sada se nije usuđivala. Rukama je okretala omotnicu, promatrala ju je sprijeda i straga. Ne, nije se mogla zalijepiti, jer ju je neuredno rastrgala. Što da radi? Treba li pismo staviti u neku drugu omotnicu?

Pročitala je poštanski žig. »Cahy«. Na nesreću tamo nije nikoga poznavala tko bi umjesto nje mogao predati na poštu novu omotnicu.

Ali, što sada?

Nakon duga razmišljanja gospođa Korner zaključi da pismo mora najprije pročitati da vidi je li za Jochena važno. Čitala je stisnutih usana i s tjeskobnim čuvstvom, jer je znala da ono što čini nije ispravno. Pa ipak, nije vidjela drugog puta.

Tada je naišla na rečenicu koju je Sibila napisala na kraju prve strane. *»Preko duhovskih praznika opet sam bila kod kuće, pa sam se spremala da te nazovem. Zašto to ipak nisam učinila? Jer nisi odgovorio na moje prvo pismo, a nisam kao ni prije navikla da trčim za mladićima.«*

To je bilo dosta gospođi Korner. »Glupa guska«, mislila je, »zašto tada Jochena bombardiraš pismima?« Razderala je pismo na male komadiće, a zatim i omotnicu, te je komadiće skupila dlanom i bacila ih u odvodnu cijev za smeće.

Uvjerila se da u cijevi nije ostao visiti ni najmanji komadićak. Tek tada joj je odlanulo. Bila je sasvim sigurna da Jochen nikada neće primijetiti da mu to pismo nije bilo uručeno.

Imala je pravo. Jochen nije ništa saznao o tom pismu. A Sibila je konačno povukla crtu ispod poglavlja Jochen kad ni na taj znak života nije dobila nikakve vijesti.

Jochen je zaboravio na doživljaj s Gitte. Nije ju više viđao, a za to nije imao ni najmanje potrebe. U međuvremenu osvojio je i druge djevojke.

Uzimao je djevojke redom kako su mu dopale pod ruku, a kad bi jedna rekla ne, ostavio bi je, ne zato što se ona opirala, već zato što ga nije toliko zanimala da bi se oko nje trudio.

Jochen više nije bio pristojan ni plah. Postao je bezobziran i okrutan poput starijih kolega u radionici majstora Swihaleka.

Pri tom nije bio sretan. O tome sam sebi nije davao računa, ali je ipak bilo tako: Što je više gubio poštovanje prema djevojkama, to je manje poštivao sam sebe. Prelako stečeni uspjesi ostavljali su u njemu okus gorčine.

Bilo je kao da se njegova ličnost rascijepila. Jedan Jochenov dio sudjelovao je pri grubim šalama drugova, primjenjivao je sve smicalice kako da stekne nova poznanstva, nesavjesno je uživao u onome što mu se pružalo, dok je drugi Jochen pri tome gledao, promatrao sve što radi i neprestano mozgao: »Zar je to život? Zar nema ničega drugog? Kamo to vodi?«

Iako su Jochena muškarci priznavali, a djevojke obožavale, često je bio na rubu očajanja. Premda je stalno bio među ljudima, većinom među mladim ljudima, ipak se osjećao osamljen i uzalud je tražio izlaz.

Jedne večeri, bio je petak, došao je Jochen prilično kasno kuci.

Roditelji mu doduše više nisu određivali kad mora biti kod kuće, jer su znali da Jochen sam vodi brigu da preko radnog tjedna ne smije ujutro ustati previše umoran.

Odahnuo je kad je, već u donjem rublju, zatvorio vrata svoje sobe i upalio svjetlo. Odijelo je složio na stolac. Htio je iz kreveta izvaditi pidžamu, kad je otkrio Jana.

Mali brat ležao je duboko dišući sklupčan na Jochenovu krevetu, s rukom na raščupanim crnim uvojcima i s blagim smiješkom oko ustiju.

Jochen je trenutak razmišljao. Tada navuče pidžamu, sagne se nad Janom htijući da ga digne i na rukama prenese u njegovu sobu. No tek što ga je podigao, Jan otvori oči.

– No, konačno si stigao – reče Jan. Jochen postavi brata na noge. Malo se zastidio svoje brižne nježnosti.

– Ako si budan – grubo reče – i sam možeš odmagliti.

Jan je teturao, objema rukama tro je oči.

– Koliko je sati?

– Krajnje je vrijeme da pođeš u krpe. Janje s mukom rastvorio vjeđe.

– Ali... htio sam s tobom razgovarati! Jochen ga zgrabi za ramena i stade ga nježno gurati prema vratima, – Sutra, mali... sutra! Jan se opirao, okrenuo se.

– Ne, važno je – reče i u isti mah dometne: – Jens je bio ovdje!

Jochen povuče ruku.

– Jens? – začuđeno ponovi. – Što je htio?

– Poslali su me van! – izjavi Jan. – Nisam smio biti prisutan, ali... s obzirom na osobito važne okolnosti... prisluškivao sam na vratima.

Jochen se nasmija.

– Tako smiješno baš i nije – reče Jan. – Neprestano imaš glupi osjećaj da će te uhvatiti. Bilo je vrlo neugodno!

Jochen je skočio u krevet, podigao je uvis noge i bučno ih opet spustio.

– Hajde, govori... Ne budi tako svečan! Jan pomakne Jochenovo odijelo u stranu i sjedne na stolac.

– Jens se želi zaručiti.

– S kim? – Jochen se uspravi u krevetu. – Ta valjda ne s Klaudijom Miller?

– Zar je poznaješ?

– Ja ne... ali ti da!

– Točno! – oklijevajući reče Jan. – Pa ona je za pravo zgodna. Ne uzimajući pri tome u obzir da je prastara?

– Koliko joj je godina?

– Lilo Hesse procjenjuje da ima nešto preko trideset... a djevojke se u to dobro razumiju.

Jochen je grizao donju usnu.

– To je već priličan broj.

– Dakako, zato su roditelji protiv toga. Jasno sam čuo kake? otac kaže... – Jan je oponašao duboki glas gospodina Kornera: – »Potpuno sam spreman da ti vjerujem da je ta gospođa Miller vrlo poštovana osoba, ali, promisli malo, Jens, ta razlika u godinama! Ne, mladiću moj, čvrsto sam uvjeren da takva veza nikada ne može dobro za vršiti!« A majka je na to rekla... – Sad je Jan zapištao tankim glasom: – »A još je i rastavljena!«

– A Jens, što je on na to rekao?

– Najprije je pokušao diplomatski, ali kad je vidio da s time neće ništa postići, dakako da se razbiješnio: »To je bio moj posljednji pokušaj«, tulio je, »dobro znate da ne trebam vaše privole, a do vašeg pristanka nimalo mi nije stalo!« Upravo sam se mogao sakriti iza stalka u garderobi jer je i dojurio iz dnevnog boravka, zalupio vratima i otišao!

– Prokletstvo! – rekao je Jochen.

Neko vrijeme nepokretno su sjedili, zurili su pred sebe i razmišljali o tom slučaju. Napokon prozbori Jochen:

– Ne bismo li ga... mislim nas dva... posetili?

– Točno – reče Jan koji je već odavna skovao plan – i to prigodom proslave zaruka.

Jochen je nabrao čelo.

– Zar kao predstavnici obitelji?

– Nešto slično... Samo je poteškoća... Za ruke će se održati iduće subote, a ja ću svakako morati s roditeljima ići na vikend.

– To bi bilo najmanje... Prevarit ćemo ih... Reći ćemo da imaš školsku priredbu, pa će ti maj ka očistiti crno odijelo i tako dalje... pa ako obećam da ću te pratiti i na tebe pripaziti.

– Sjajno – prizna Jan.

– No, ne smijemo Jensa iznenaditi – zabrinu to će Jochen. – Možda ne bi htio da prisustvujemo...

– Isključeno – dobaci Jan.

– Nikad se ne zna. Možda će i odgoditi zaruke. U svakom slučaju, moramo ga prije nazvati.

– Zar to ne bi ti učinio? – poletno upita Jan. – Kada?

– Sutra ujutro – odluči Jochen. – Iz pošte. Sad nestani, čuješ li? Ne zaboravi da sutra moraš u školu.

Jan duboko uzdahne.

– Na žalost. Uvijek trpimo mi mali. Dok odrasli preko vikenda ljenčare, mi moramo... – Ustao je, protegnuo se. – Nisam siguran da ću još dugo izdržati... Dakle, stari, laku noć!

I dostojanstveno, kako je mogao onako bosonog, odmaršira kroz vrata.

Jens se nije samo složio s prijedlogom svoje braće već se iskreno razveselio. Bilo mu je vrlo neugodno što mora Klaudiju Miller obavijestiti da su njegovi roditelji nepopustljivi, pa da kao i prije ne pristaju na njihovu vezu.

Klaudija je bila vrlo razočarana. S pravom se bojala da će svim gostima upasti u oči da nema obitelji Korner. Sama Klaudija nije imala bliže rodbine, pa su tako pozvali samo nekoliko dama i gospode koji su pripadali upravi robne kuće »Karmann«.

No, sada kad su braća obećala da će doći, sve se činilo drukčije. Jens je bio uvjeren da će naći neku izliku kojom će objasniti odsutnost roditelja. Na primjer, nepredviđeni slučaj bolesti u obitelji, a za nuždu može u ime roditelja brzojavno poslati čestitku adresiranu na sebe i Klaudiju.

On je sam te službene zaruke smatrao glupom idejom, staromodnom, sasvim preživjelom formalnošću. Ali, nije se usudio to reći Klaudiji, jer se bojao da bi mogla kazati: »Imaš pravo, Jens, Najbolje je da se odmah vjenčamo!« – A tu krajnju odluku nastojao je što duže odgađati.

Oduševljeno je pozvao Jochena i Jana. Dirnula gaje bratska odanost. Velikodušno im je predložio da svaki povede svoju djevojku.

– Ne spremamo nikakav banket – rekao im je – a možemo se odreći i običnih govorancija. Bit će hladna zakuska i dosta pića, a poslije ćemo plesati.

Jochen je poznavao dosta djevojaka, a neke od njih bile su dovoljno lijepe da bi ih pri bratovim zarukama mogao predstaviti, a da se ne osramoti. No, ipak se odlučio da to ne učini iz sasvim jednostavnog razloga. Bojao se da bi njegova eventualna pratilica iz činjenice daje vodi na obiteljsku proslavu mogla povući brzoplete zaključke, a nipošto nije namjeravao da se u bilo kakvom obliku veže uz bilo koju djevojku.

Janje na sve to gledao posve drugačije.

– Sjajno! – usklikne. – Povest ću sa sobom Lilo Hesse!

– Ne znam je li to pametno – oklijevajući reče Jochen. – Hesseovi poznaju naše roditelje...

pa ako tvoja Lilo ne zna šutjeti, dignut će se prašina!

– Slabo poznaješ Lilo! – sigurnim glasom ustvrđi Jan. – Ako je potrebno, šutjet će kao grob. Ona je izvanredan drug.

– To ti najbolje znaš – reče Jochen, ali to nije zvučalo vrlo uvjerljivo. Njemu se uopće nije sviđao Janov prijedlog, ali s druge strane nije smatrao da mora biti odgojitelj i samozvani savjetnik mlađem bratu.

Pred njima je još bio prilično uzbudljiv tjedan, ali su uspjeli prevariti roditelje. Priča o školskoj priredbi dobro je došla jer je Lilo Hesse kod kuće sasvim isto ispričovijedala.

Roditelji su se odvezli već u petak navečer, ali prije toga nisu propustili da ne podijele dobre savjete, a Jochen je obećao da će dobro paziti na Jana.

– Ništa se ne bojte – rekao je – i ja ću s njime poći i pogledati priredbu, a poslije ću se pobrinuti da Jan odmah ode u krevet.

U sebi se morao nasmijati pri pomisli da se riječ priredba mora samo zamijeniti riječju zaruke, pa će sve odgovarati.

Braća su u subotu poslije podne preplavili kupaonicu vodom, jer su se temeljito izribali. Jan je čak tvrdio da se mora obrijati, ali mu se Jochen rugao te su se pustopašno natezali oko aparata za brijanje. Time su izgubili dosta vremena i nisu ni pospremili stan kad je zazvonilo.

Jan u dugačkim crnim hlačama, bijeloj košulji i svojoj kravati, pritisnuo je dugme i otvorio vrata. Pred njim se pojavila Lilo Hesse, vrlo privlačna u svijetlocrvenoj haljini na kojoj je široki ovratnik bio ukrašen zlatnim zvjezdicama. Suknja nije sezala do koljena, pa su se vidjele duge vitke noge, Osim toga, nosila je bijeli otvoreni ogrtač, a na nogama zlatne sandale.

– Kako? – reče Jan. – Htjeli smo doći po tebe! Lilo nije ni okom trepnula.

– Predomislila sam se.

– Zašto?

– Zato. Pusti me u kupaonicu. – Gurnula je Jana u stranu i pošla ravno prema napola otvorenim vratima kupaonice.

Jochen je upravo pred zrcalom vezivao kravatu.

– Grom i pakao – reče Lilo iskreno zadivljena – dobro izgledaš! Jochen se neprirodno nasmiješi u zrcalo.

– I ti si u neku ruku promijenila perje! Jochen se okrene, promjeravao ju je od glave do pete i opazivši da joj se stas već počeo oblikovati, zazvižda kroz zube.

Lilo se malo zarumeni pod njegovim pogledom. No prezirno slegne ramenima.

– Ponašaš se kao medvjed u staklarskoj radnji. Jochen se afektirano nakašlje.

– Ah, oprostite, molim vas, milostiva gospođi ce! Bit će mi žao ako budem morao promijeniti ton!

– Ne pričaj gluposti – hladno će ona. – Kad ćeš se napokon maknuti od zrcala?

– Zar bi ti možda htjela...
– Pametan mladić – drsko odvrati. – Shvatio si.
– Što se mene tiče – uzvрати on – mogu ja ionako sve to obaviti u svojoj sobi.

Povukao se, Lilo za njim zatvori vrata. Dugo se i pomno promatrala u zrcalu prije nego što je počela maškarom oprezno dotjerivati trepavice. Tamno je obojila obrve, vjeđe prevukla blagim sjenama. Nije se našminkala, jer joj je put bila čista, lice jednoliko opaljeno suncem. Ali je uske usne prevukla ružem u skladu s toplim crvenilom svoje haljine.

Sviđala se sama sebi. Samouvjereno, poput kraljice ljepote, izašla je u malo predsoblje da bi čula laskanje svojih obožavatelja.

No kod Jochena i Jana nije imala uspjeha.

– Fuj, k vragu, zašto si se tako nafrakala? – reče Jan.

A Jochen se glasno nasmija.

– Izgledaš poput kakve sumnjive djevojke. Koliko ti je zapravo godina?

– Dosta da znam što radim! – odbrusi mu Lilo.

– Ima petnaest godina – reče Jan koji se još uvijek nije oporavio od zaprepaštenosti.

– Točno! – pobjedonosno će Lilo. – Dobrih pola godine više od tebe!

– Načas mi se učinilo kao da si moja baka – iz javi Jan.

Ta izmijenjena, ta iznenada tako odrasla Lilo zaista mu je bila strašna. Više ništa nije ostalo od pouzdanog druga s kojim se često hrvao, od drugarice u njihovim vragolijama, od djevojke koju je dobro poznao.

Jochen je slutio što se zbiva u bratu.

– Neka te to ne smeta – rekao je. – Djevojke su takve. Dođite, djeco, hajdemo! Da uživamo u svečanosti!

Na putu do nebodera, Lilo Hesse, Jan i Jochen veselo su i glasno čavrljali. No, dok su se dizalom uspinjali, zašutješe. Sve troje osjećali su se neobično potišteno. Nisu znali što bi jedno drugome rekli.

Njihova je zbunjenost i kasnije potrajala. Mladih se ljudi dojmila svečano okićena prostorija, malo elegantno društvo

odraslih osoba koje se tu skupilo. Spoznaja da su zaboravili nabaviti cvijeće nije mogla pridonijeti da se razvedre. Sve troje, a osobito Jan i Jochen, osjećali su se vrlo neprilično.

Jens se trudio da ih oslobodi osjećaja tjeskobe. Uz nekoliko veselih primjedaba predstavi ih gostima. I Klaudija je ljubazno pozdravila svoje buduće šurjake, no kad joj je Lilo pružila ruku, stisak ruke uzvratila je samo površno. Toga je dana već došlo do razračunavanja s Jensom, još prije nego su došli gosti: do svađe ni zbog čega, ali ju je ipak to mučilo. Boljela ju je glava i bijedno se osjećala. Da bi prikrila sjene ispod očiju i trpkcu crtu oko usta, našminkala se jače nego obično. Zbog toga se činilo kao daje nekoliko godina starija. Njezino usko lice upalih obraza djelovalo je pomalo kruto, poput maske. Bijela haljina od teške svile, koju je dala izraditi upravo za taj dan, nije pristajala njezinu raspoloženju, a osjećaj da ju je krivo izabrala još je više pridonio njenoj nesigurnosti. Ukratko, već na početku te nestrpljivo iščekivane svečanosti osjećala je da želi samo da se sve to što prije završi.

No Lilo, Jan i Jochen se, pošto su popili prvu čašu pjenušca, raspoložiše. Postali su slobodniji i otvoreniji, potpuno spremni da uživaju u toj neobičnoj večeri.

Dakako, održano je i nekoliko zdravica. No oni se pri tom nisu dosađivali, jer su sa svoga mjesta iza bifea mogli sve čuti i promatrati a da nikomu ne upadaju u oči. Zabavljali su se prigušenim primjedbama i zlobnim zapažanjima, hihotali se.

Kad je Klaudija dala znak da se navali na bife, bili su u prvom redu: već su prije razradili točan plan što će staviti na tanjure, pa im je pošlo za rukom da ugrabe najbolje zalogaje.

To im nitko nije zamjerio. Drugi su im gosti možda zavidjeli na dobrom teku i sretnoj okolnosti da mogu, bez straha, sve trpati u sebe, da se ne trebaju brinuti za svoj izgled. Jens im je još jednom vlastoručno napunio tanjure.

Tada je uključio stereouređaj koji je sam instalirao i kojim se vrlo ponosio. Ubrzo su zvuči orkestra Raya Coniffa tako

plastično ispunili golemu prostoriju kao da glazba stvarno svira u najvećoj blizini. Jochen je pomogao Jensu smotati veliki sag, pa se moglo zaplesati.

Janje Lilo gurnuo laktom.

– Hajde! Hoćemo li?

Prezirno gaje pogledala iznad čaše koju je držala u ruci.

– Sto?

– Naravno, plesati!

– Zar ti znaš plesati?

– Možemo pokušati.

Odmahnula je glavom, pa su joj se kratki plavi uvojci razležjeli.

– Ne, neću da budem pokusni kunić!

Odložila je čašu i prišla Jochenu koji se naslonio na stup tik uz prostor za ples; po njegovu se licu nije moglo prosuditi da li sanjari ili se dosađuje.

– Molim! – rekla je i pogledala ga širom otvorenih očiju. Umalo što je nije odbio, ali tada ipak reče:

– Ako hoćeš! – Odmaknuo se od zida i odveo je na mali prostor za ples.

Pokazalo se da je Lilo dobra plesačica, iako je dosad vježbala samo s prijateljicama.

– Ne koči se! – opomenuo ju je Jochen neko liko puta. – Jednostavno pusti da te vodim... da, tako je dobro! Pa, kad bi još malo pazila na ritam... – Htio je da otplešu u vrt na terasi, kako su već drugi parovi prije njih učinili. No ona se s time nije složila.

– Što je? – pitao je.

– Ništa... osjetljiva sam. Mogu se prehladiti – odgovori izbjegavajući.

Popustio je. Ona je odmah živnula, pa je čak počela, vrag bi znao zašto, koketirati. Smilio mu se Jan, koji je spuštenih kutova usta čučao na jednoj hipermodernoj stoličici i punim rukama grabio i gutao slane bademe. No Jochen ne bi bio muškarac kad mu ne bi laskalo Liloino oči – to osvajanje. Zaista je izgledala ljupko, a na takav je način zabacivala

kosu da se vidjelo upravo kako joj smijeh grolji u grlu, što je djelovalo zarazno.

Jochen se sve više zagrijavao, ali nije dao da se to primijeti. Već je dobro znao kako je uzdržljivost najbolja taktika da se na djevojku ostavi dojam.

Upravo joj je htio izraziti kompliment kad opazi da njene oči, preko njegova ramena, traže nekog drugog. Tako je zakoraknuo da su se okrenuli, pa je ustanovio da je to mogao biti samo Jens kome je Lilo obratila pozornost. Pogledi braće sretoše se. Obojica su shvatili signal.

Jochen je Lilo predao Jensu.

– Pobrini se jedan časak za malu! Tada pođe k Janu i podigne ga.

– Hajde, mali, kidnimo!

Jan je malo previše popio, pa više nije bio siguran na nogama.

– Takav gad! – mrmljao je.

Jochen ga je što je moguće neupadljivije odgurno prema dizalu.

– Ne razbijaj s time glavu! – rekao je. – Sve su takve.

Nitko se nije zabrinuo što su otišli.

U ponedjeljak nakon znamenite proslave zaruka u radionici majstora Swihaleka pojavila se Gitte. Jochena to nipošto nije razveselilo. Gitte nije vidio već duže od dva mjeseca, a nije imao baš nikakve potrebe da s njome i dalje podržava prijateljstvo koje je ionako kratko trajalo. Ponio se prema njoj prilično osorno. No, budući da je rekla kako mu ima saopćiti nešto vrlo važno, pristao je da se nakon radnog vremena sastanu u gradskom parku.

Kad je Gitte otišla, njegovo se raspoloženje nije popravilo, jer je njen nastup potaknuo pomoćnike da ga zadirkuju na račun toga neželjenog poznanstva. Gitte nije uopće bila tako lijepa kakva mu je ostala u uspomeni. Lice joj je bilo malo natečeno, a oči zacrvenjele.

– No, što je – upitao ju je. – Budi, molim te, kratka... imam posla!

Usne su joj drhtale. Nije mogla izustiti ni riječi.

– Hajde! – požurivao ju je. – Nemoj se pretvarati! Duboko je uzdahnula i s mukom izrekla:

– Jochen, dobit ću dijete... tvoje dijete! Jochena je tako iznenadila njena izjava da čas kom uopće ništa nije shvaćao.

– Ne! – istisnuo je zatim kroza zube. – Ne! To nije moguće!

– Sasvim sam sigurna – Gitte stane tužno jeca ti. – Bila sam kod liječnika. Testirao je... i... otac će me ubiti... kad sazna.

Jochenu su se u tom času glavom stale istodobno vrtjeti različite misli. »Ne može tražiti od mene da se njome oženim«, mislio je. »Ta mi se i ne poznajemo! Samo jednom... prokletstvo, kako se to moglo dogoditi! Još nisam punoljetan, i uopće... sad više nema govora o automobilu koji sam htio nabaviti... Sad ću morati plaćati...“

No, tada se zastidi zbog tih sebičnih misli.

– Prestani tuliti – reče. – Daj da mirno razmislimo... – No nije mogao dalje govoriti, jer mu je grlo stegnuo paničan strah pred nepoznatim što se na njega sručilo.

– Lako je tebi – jecala je. – Što to tebi znači? Ali ja moram ispaštati.

– Neću te ostaviti na cjedilu – muževno je iz javio. Suze su joj iznenada presahnule.

– Ah, Jochen, znala sam to. Ti si valjan mladić... Pomoći ćeš mi, zar ne? – Htjela se našlo niti na njega.

Uzmaknuo je. Njen mu je dodir bio neugodan, ni sam nije znao zašto.

– Svakako – rekao je.

– Možda... – započela je puna nade, a tad se sama prekinula. – Koliko ti je zapravo godina?

– Bit će mi osamnaest.

– To je... samo zbog djeteta. Ta ono mora imati ime... i oca, ono nije krivo... – Suze su joj nanovo navrle prijeteći da joj priguše glas.

– Pomoći ću ti – rekao je i pri tom primijetio kako to neuvjerljivo zvuči.

– Što ćeš učiniti? – odmah je upitala.

Imao je neugodan osjećaj da ga želi zaskočiti.

– To sad još ne mogu reći.

– Ali... nešto moraš poduzeti!

– Čuj me! Upravo prije pet minuta saznao sam da očekuješ dijete komu sam ja otac. To još nisam ni dobro probavio... kako možeš od mene zahtijevati da već imam gotov plan?

– No, nešto se ipak mora učiniti!

– Učinit će se. U to možeš biti sigurna... Samo mi treba vremena. Ponajprije moram dobro razmisliti.

– Zar me ne voliš – predbacujući je rekla.

Gotovo je odgovorio po istini, bezdušno: »To ti nikada nisam rekao!« No, u posljednji se čas sustegnuo i rekao:

– Ne pravi od toga tregediju!

– Za mene je to prava tragedija.

– Zna li još netko za to... osim liječnika i mene? Odmahnula je glavom.

– Ali, moja gazdarica... gospođa doktor... mislim da nešto sumnja.

– Zašto?

– Jer me često tako čudno gleda.

– To ti vjerojatno samo umišljaš – reče joj utješno. – A osim toga... i kad bi znala... sada ti nikako ne smije dati otkaz!

– No, ona će odmah reći mojim roditeljima.

– Pa jednom to ionako moraju doznati.

Ova vrlo stvarana primjedba izazvala je kod Gitte novi val suza.

– Otac će me ubiti – jecala je. – Izbacit će me... poslat će me u popravni dom.

Jochen je u sebi morao priznati da svaka od tih triju mjera nužno isključuje obje druge, ali je osjetio daje njen očaj iskren unatoč glupostima što ih je govorila.

– Samo se nemoj uzbuđivati – rekao je. – To ničemu ne vodi. – Podigao je ruku daje pomiluje po kosi, ali se ipak u

posljednji čas suzdržao. – Najprije ću govoriti sa svojim roditeljima!

Okrenula je prema njemu zaplakano lice.

– Ne, Jochen, molim te, ne!

– Sutra ćemo se opet naći... u isto vrijeme, na istom mjestu. Tad ću ti moći nešto više reći.

– Sutra ću moći izaći tek navečer, ne prije osam sati.

– Dobro. Onda u osam. – Već se napola okrenuo. – Dotad ne luduj! Dosjetit ću se ja već nečemu. – Prije nego što se udaljio, usiljeno joj se na smiješi.

No, tek je učinio nekoliko koraka, a ona ga zazva.

– Jochen!

– Što je? – protiv volje upita i zastane.

Prišla mu je sasvim blizu.

– Samo nek ti ne padne na pamet da se izmigoljiš. To bi te moglo skupo stajati. U njezinim očima zasvjetlucalo je zloguko, očajničko svjetlo.

Jochen je znao da je već odavno prošlo vrijeme večere i da ga obitelj kod kuće čeka. Bio je previše uzbuđen da bi već sada sve to iznio ocu. Bilo mu je upravo zlo zbog neočekivane nevolje koja se u posljednjih pola sata sručila na njega. Gitte će roditi dijete, njegovo dijete! To je bilo neobično, gotovo nezamislivo! Jochenu se činilo da je sad prvi put zaista potpuno i temeljito shvatio što znači biti muškarac. To nema veze s onim kako se govori: »ostaviti dojam na djevojke«, osvajati ih, razmetati se svojom bezobzirnošću, kako je to naučio od starijih kolega.

Dijete koje će Gitte donijeti na svijet bit će njegovo dijete, dio njega. Za njega je bio odgovoran. Da, i za Gitte. Jer, iako je nije volio, ona je sada bila žena koja je pod srcem nosila njegovo dijete.

Potpuno iznenađen, Jochen je osjetio da ga ta nova odgovornost ne pritišće, nego da u njemu budi neslućenu snagu. Da, svladat će to, štitić će Gitte i svoje dijete, pa makar se protiv njega urotili zemlja i pakao.

Um mu je odjednom počeo bistro raditi, kao podmazan. Ne smije učiniti nijedan krivi korak. Svaka neumjesna riječ

mogla bi oca razbjesniti. Mora započeti mudro, vrlo mudro.

Jochenu je bilo jasno da se prije razgovora s ocem mora s nekim posavjetovati. Potreban mu je savjet iskusnog muškarca. Odlučio je potražiti Jensa.

Imao je sreću. Jens je bio kod kuće. Bio je sam. Kad se vratio kući, našao je Klaudijin listić s porukom da je otišla k frizeru. Kad je Jochen zazvonio na vratima, Jens je upravo sjedio pijuckajući viski i pregledavajući dnevne novine. Borio se s osjećajem da postaje pravi papučar.

Ugodno se iznenadio kad je čuo Jochenov glas. Jochen se javio na ulaznim vratima i zatim došao gore. Očekivao je da će mu Jochen donijeti vijest od Lilo s kojom je prigodom svečanosti zaruka urekao sastanak. No kad je ugledao Jochenovo lice, odmah shvati da se moralo dogoditi nešto ozbiljno.

– Što je? – zaplašeno upita. – Nadam se... da nije ništa s roditeljima...

Jochen odmahne glavom.

– No, hvala Bogu, već sam mislio... Dođi, sjedni, raskomoti se. Jochen se nehotice ogledavao po sobi.

– Gdje je...?

Jens je odmah shvatio.

– Kod frizera.

– Dobro – olakšano reče Jochen – mislim... Naravno da nemam ništa protiv tvoje zaručnice, ali... dakle, o onom što ti moram reći, radije bih s tobom raspravio u četiri oka.

– Hajde, raspali... bez okolišanja! Ne znam kad će se vratiti. – Jens pokaže Jochenu naslonjač. – Sjedni... hoćeš li i ti viski?

– Hvala, ne. Samo malo vode.

Jens mu natoči čašu vode.

– Dakle... što ti je na srcu? Neprilike u zvanju? Ili nešto s djevojkama?

– Dobit ću... – svladano će Jochen. – Na ime... jedna će djevojka roditi moje dijete. Jens dugo ništa ne uzvratiti. Lice mu je bilo potpuno bezizražajno. Zatim upita:

– ... sa tom Sibilom?

Jochen se zajapuri i to ga naljuti.

– Sa Sibilom? Ne. čudi me da se nje uopće i sjećaš. Ona je već godinu dana u internatu.

Više s njom uopće nemam veze.

– Onda... imaš neku drugu prijateljicu.

– Prijateljicu? – polagano će Jochen. – Ne bi se to baš moglo tako nazvati... Jens je okretao čašu u ruci. Kockice leda su zveckale.

– Mladiću, ne okolišaj. Ne dobiva se dijete samo tako.

– Samo sam jednom bio s njom – tiho reče Jochen.

– Kada? – kao iz puške upita Jens.

– Prije... otprilike dva mjeseca. Jens glasno uzdahnu.

– Tako, dakle. Mislim da bismo najprije mora li utvrditi točan datum.

– Zašto?

– To bi moglo biti važno.

– Ne shvaćam... – Neće škoditi. Kasnije ću ti sve objasniti. Sada dobro promisli... Kad je to točno bilo?

Trajalo je nekoliko minuta dok je Jens izvukao kalendar. Ustanovili su da se Jochen sastao s Gitte u subotu, 7. lipnja, a i Jens se sjetio oluje koja se toga dana sručila na grad.

– Dakle, upoznao si je... 7. lipnja.

– Ne – reče Jochen i tada ispriča sve kako se zaista dogodilo. Jens je nešto črčkao u svoj kalendar.

– Je li bila djeвица? – pitao je ne dižući pogled.

Jochen se uspravi.

– Zašto to pitaš?

– Htio bih znati. Može biti važno. – Ispitujući pogleda Jochena. – Dakle, nije bila... uto liko bolje. – Stavio je kalendar u džep. – Znaš li što? Bilo bi najbolje da djevojku dovedeš ova mo...

– Zašto?

– Htio bih je temeljito ispitati. Molim te, ne moj me krivo shvatiti, ali imam dojam da te hoće uvaliti... Dobro, dobro, priznajem, možda se i varam. No, u to bih se najprije htio uvjeriti.

– Zar misliš da uopće neće roditi? – upita Jochen.

Sam nije shvatio zašto je pri toj pomisli, koja bi ga ipak mogla utješiti, u srcu osjetio zebnju. Jens izbjegne izravan odgovor.

– Dopusti da s malom najprije porazgovorim, pa ću ti tek onda znati reći... – Opazio je da Jochen oklijeva, kao da mu se čini da će tako izdati Gitte, pa dometne: – Ako me uspije uvjeriti... da je pripovijest istinita i da si zaista imao smolu, obećavam ti... obećavam da ću vam pomoći koliko mogu. Evo ruke! – Dao je Jochenu vremena da razmili o tom prijedlogu, a tada dometne: – Dakle... slažeš se?

– Da – reče Jochen. Odjednom osjeti da je sretan što se povjerio Jensu. – Ti si zaista sjajan!

Jochen je proveo gotovo besanu noć te se sutradan morao s mukom sabrati da za vrijeme rada ne griješi. Dobrih deset minuta prije ugovorenog vremena bio je kod Beethovenova spomenika u gradskom parku. Gitte ga je već čekala.

Ugledao ju je prije nego ona njega, pa je imao prilike da je promotri. Posebno se lijepo obukla, vjerojatno zato da pri prvom nastupu na njegove roditelje ostavi što bolji dojam. Suknja ljetne haljine sezala joj je do listova, lijepu plavu kosu splela je i savila na tjeme. Gotovo da i nije bila našminkana.

Ustanovio je da unatoč tome djeluje gotovo smiješno. Izgledala je kao da se obukla za kazališnu predstavu. Samo je njeno mlado lice djelovalo ozbiljno: imalo je ozlojeđeni izraz.

Jochen joj priđe sa strane, a Gitte se lecne kad ju je pozdravio.

– Gospode Bože, kako si me prestrašio!

– Pa očekivala si me – uzvratila.

– Zamislila sam se.

– Primijetio sam. Dakle, hajde, idemo!

– Tvojim roditeljima? – pitala je puna nade.

– Možda – izbjegavajući reče – kasnije...

Na licu joj se opet javi ozlojeđeni izraz.

– Valjda si govorio s njima?

– Još ne – morao je priznati.

Izgubila je živce.

– A sam si rekao da ćeš govoriti! – vikne.

Naljutila ga je. Bio bi je najradije ostavio. No, pomisli na dijete koje nije ništa krivo i svlada se.

– Najprije ćemo se odvesti do mojega brata – rekao je. – Sve sam mu ispričao...

Nije mu dala da dorekne.

– Zašto?

– Jer nam sigurno može pomoći.

– Tvoj se brat mene uopće ne tiče! Želim govoriti s tvojim roditeljima.

Prisilio se da bude strpljiv. Negdje je pročitao da žene u drugom stanju lako postaju histerične.

– To ćeš i učiniti, Gitte, ali kasnije. Važno je da najprije govoriš s mojim bratom! Jens već ima dvadeset i jednu godinu, pa ako nam pomogne.,.

– Kako? – nepovjerljivo je upitala.

– Pa, možda... – Jochen se trudio da nađe uvjerljivo objašnjenje. – Mogao bi nam pomoći da nađemo stan.

To je djelovalo.

– To znači... ti ćeš se sa mnom vjenčati, zar ne? – odmah upita Gitte.

– Čim bude moguće, ako mi sada ne dopuste.

– Ti si dobar momak – rekla je promijenivši ton – a ne kao... – Zastala je.

– Što si htjela reći?

– Svaki mladić se baš ne bi tako pristojno ponio. – Uhvati ga pod ruku. – Dakle, pođimo! Gdje je tvoj brat?

– U svom stanu. Nadam se da još podnosiš vožnju na motoru? Ako ne, moram ga negdje spremiti, a mi ćemo se odvesti autobusom.

– Ma kakvi, mogu i motorom...

Jochen je bio sretan što za vrijeme vožnje nije morao s njom razgovarati. Činila mu se sasvim stranom. Zar je nikad nije pravo poznao? Ili se tek sada tako promijenila? Činilo

mu se kao da iz nje zrači nešto neprijateljsko, nešto odbojno.

Kad je motor smjestio na parkiralištu pred neboderom, promisli ne bi li joj ipak trebao reći da Jens ne vjeruje u tu njenu pripovijest. Osjećao je kao da bi je morao opomenuti. Nije to učinio samo zbog toga što se bojao da Gitte ne uradi nešto nepromišljeno, da ne odbije razgovarati s Jensom, da ne pobjegne ili da možda nešto sebi ne učini. Osim toga, imao je veliko povjerenje u velikog brata. »Jens će sve dobro izvesti.«

Te večeri Jens nije bio sam. U stanu je bila i Klaudija, ali je bila u kupaonici. Prala je sitno rublje i nije «se, iz obzira, pojavljivala.

Jens je oboje mladih, vrlo prijazno dočekao, ponudio ih pićem. Jochen je odbio, ali je Gitte, na njegovo čuđenje, prihvatila da joj natoči zeleni liker koji je djelovao ljepljivo. Već je htio nešto reći: nije mu se činilo uputnim da buduća majka pije alkohol. No, kad mu je Jens iznad njene glave dobacio pogled kojim ga opominje, nije rekao ništa.

Liker kao da je bio nešto jači nego se činilo. Već nakon prvoga gutljaja šiknula joj je krv u obraze. Više nije djelovala tako ukočeno. Bila je opuštenija, izgledala je gotovo tako mlada kao što je i bila.

Razgovor je ipak sporo tekao. Gitte je oprezno sjedila na rubu modernog stolca što joj ga je Jens ponudio, odgovarala da i ne, a rijetko kada kojom kratkom rečenicom. Bila je na oprezu i ponašala se kao da se boji da će je netko zaskočiti.

Kad je Jens htio zapaliti drugu cigaretu, ustanovio je daje paketić prazan.

– To je prava nesreća – rekao je. – Jochen, bi li bio tako ljubazan da mi doneseš novu kutiju!

Jochen nehotice pogleda na mjesto na kojem je jučer stajala velika stolna kutija sa cigaretama, ali tamo je nije bilo. Shvati da to nije slučajno.

Jens mu nije dao vremena da nešto pita. Ustao je, povukao Jochena za rukav, utisnuo mu u ruku novac i

odgurao ga do dizala.

– Skoči do trgovine u parku. Znaš gdje je! Ali, nemoj dati podvale: svakako traži vrstu koju ja pušim. Požuri i vrati se za pet minuta... – No istodobno i suprotno od onoga što je rekao stavi Jochenu pred oči ručni sat i kretnjom ruke pokaže mu da ne dođe prije jednoga sata.

– Shvaćam – oklijevajući reče Jochen, a kad su se već otvorila vrata dizala, zaklinjući dometne:

– Jens, obećao si da ćeš nam pomoći.

– Svakako, časna riječ – reče brat i energično ga gurne u kabinu.

Jochen se požuri kupiti cigarete, iako nije bio siguran da ih brat zaista treba. Ubrzo se vrati i smjesti se u predvorju. Za svaki slučaj htio je biti pri ruci Gitte ako bi ga trebala. Ne bi se iznenadio kad bi plačući izjurila iz dizala.

No to se nije dogodilo. Stanari i posjetioci nebodera dolazili su i odlazili. Nitko se nije obazirao na Jochena.

Nakon pola sata nazvao je kućnim telefonom Klaudijin stan. Javio se Jens i rekao:

– Ne, žao mi je, večeras nikako ne, gospođo Knneke. Laku noć! – Prekinuo je razgovor.

Bilo je sasvim jasno da Jens ne želi da dođe gore.

Jochen je sve ne strpljivije čekao. Više nije mogao izdržati, pa je još jednom nazvao. Kad se Jens oglasio, rekao je:

– Doći ću, odgovaralo ti to ili ne!

– Odgovara mi, brate moj... zaista mi odgovara – zadovoljno uzvratila Jens.

U golemoj stambenoj prostoriji nadgradnje bilo je začudo upravo onako kako je Jochen očekivao: pepeljara puna opušaka odavala je da je Jens imao dovoljno cigareta. A Jochena nije iznenadilo ni to što je Gitte djelovala potpuno rastrojeno. Čak su joj i plave pletenice spuznule s glave. Žalosno je jecala pokrivši lice rukama.

– Što si joj učinio? – divlje poviče Jochen i po hiti prema njoj.

– Čekaj malo, staro momče, i ne luduj! – spokojno reče Jens.

– Obećao si da ćeš nam pomoći!

– Htio sam tebi pomoći – reče Jens. – i pomogao sam ti. Očuvao sam te od najveće gluposti. Gitte neće dobiti tvoje dijete.

– Neće roditi dijete?! – smeteno poviče Jochen.

– Ne tvoje dijete – objasni Jens. – Naglasio sam tvoje. Već onda kad ste se sreli, sumnjala je da nešto nije u redu. To je bio glavni razlog zašto te povela u stan. Ona se, naime, posvadila s Meckijem... koji je pravi otac djeteta.

Jochen zgrabi za ramena Gitte koja je jecala Tresao ju je.

– Je li to istina?

No, Gitte nije odgovarala.

– Možeš mi vjerovati. Gitte je u četvrtom mjesecu... pa kako bi ti mogao biti otac?

Jochenu se činilo da mu se izmiče tlo pod nogama. Jednim mahom nestale su sve njegove strepnje i nade. Osjećao je kako mu klecaju koljena. Spustio se na veliki kauč. Nije mogao izustiti ni riječi.

I Jens je šutio.

Tišina koja ih je okružila potakla je Gitte da progovori. Spustila je ruke s lica, pogledala je Jochena. – Žao mi je – zapinjući reče. – Zaista sam te voljela, od početka. Nisam... nisam imala drugo ga izbora. Morala sam nešto poduzeti da...

– Dobro, dobro – kratko reče Jochen, ali je osjećao kako mu u srcu buja val sućuti, a istodobno je osjetio beskrajno olakšanje.

– Ne ljutiš se na mene... zar ne? – bojažljivo upita Gitte.

Jochen odmahne glavom. Nije bilo riječi kojima bi mogao izreći ono što je zaista osjećao.

– Samo nikakvih sentimentalnosti, molim – namjerice osorno reče Jens, jer ni u kojem slučaju nije htio da zavlada ganutljivo raspoloženje. – Od vest ću Gittu njezinim poslodavcima, a ti ćeš, Jochen, otići kući. Možda bi rado prije toga istrusio koju čašicu? To bih također razumio i

odobrio. – Zatim se obrati djevojci. – Pođi u kupaonicu. Moja će ti zaručnica pomoći da se ljudski dotjeraš. Zaista se s tobom takvom ne bih htio pokazivati.

Gitte poslušno ustane i pođe za Jensom koji je odvede u kupaonicu.

– Hajde, kidaj – reče Jens Jochenu i bratski ga udari laktom u rebra. – Zar ne vidiš da ovdje više nisi potreban.

– Ali, ne mogu je jednostavno...

– Dakako da možeš. Razgovarat ću s njezinim poslodavcima. Njezin šef je stari veterinar, dobri čina. Razložit ću im da su i oni donekle za nju od govorni... Ne brini, već će se sve nekako urediti. To s djetetom... kriva je sama, a ti s time nemaš baš nikakve veze. To je dokazano.

– Ipak bi moglo biti...

– Da, moglo bi! – Jens zgrabi brata za vrat i lako ga potrese. – Dobro da to uviđaš, pa ti više ništa o tome ne trebam reći. Pazi da opet ne dođeš u takav škripac! Ne mogu ti jamčiti da ćeš uvijek tako lako proći.

Tek je idućih dana Jochen ustanovio da je doživljaj s Gitte za njega značio pravi šok. Na njega se svalilo previše toga, a i suviše neočekivano da bi sve to mogao probaviti. Već se osjećao ocem, a tada je morao spoznati da je kao budala upao u stupicu očajne djevojke.

A ujedno mu je nanovo iskrslo pred oči sjećanje na Sibilu. Uvidio je da je ona jedina djevojka do koje mu je zaista stalo. Počeli su veliki praznici, pa je morala biti kod kuće, osim ako nije otputovala s roditeljima.

Nakon posla odvezao se do nešto oronule najamne kuće u kojoj je stanovala Sibila s roditeljima, odložio je motocikl i htio zazvoniti na kućnim vratima.

No, ime Sibilina oca nije mogao naći. Ne, više nije bilo Georgea Sandnera.

Sibila se odselila s roditeljima.

Opet se popeo na motocikl i odvezao do velike kuće sa zaraslim vrtom u kojoj je stanovao njegov bivši prijatelj Artur Holm i gdje se često sastajao s klapom i provodio vrijeme.

Zvonio je na vrtnim vratima: kratko, dugo, kratko, dugo, kratko, sto je bio nekadašnji znak. Čekao je.

Konačno je dotrčao Artur. I on se u posljednje vrijeme promijenio. Siknuo je uvis, iako su mu ramena ostala uska. Na obrazima i bradi vidjelo se da se i on brije. Nosio je naočale.

Prepoznao je Jochena i već mu izdaleka domahivao. Cijelo mu se lice ozarilo od radosti, ali je nastupio kao da su još jučer bili zajedno.

– Lijepo što te opet vidim, stari mladiću. – Ugledao je motor. – Je li to tvoja kutija? Sjajno! Jesi lije sam nabavio?

– Manjeviše, skrpao sam je sam – reče Jochen.

– Gurni je u vrt, tu je sigurnija. – Artur je pomagao Jochenu da gurne motocikl u vrt. – Hoćeš li se malo smočiti u našoj bari? Što te, inače, ovamo dovelo?

Jochen nije htio odmah reći zašto je zapravo došao.

– Ništa osobito. Samo... upravo sam bio u ovom kraju. – Požurio se da preduhitri Arturovo iduće pitanje. – Ima li još koga?

– Ne. To je prestalo. Već dosta dugo. Imam posla, a i nema smisla da trajno igram ulogu zabavljača malenih.

– Imaš pravo – Jochen se pored Artura pola gano vukao prema kući« – Ali, s Peterom Hesseom još si uvijek na dobroj nozi, zar ne?

– Donekle... znaš... i on je već počeo sa ženama...

– A ti ne?

– Pa da – reče Artur. – Ne misli da i ja nemam ljudskih potreba. Ali, nemam vremena. I ne slutiš što se od nas u školi sada traži. Samo u fizici...

Oba su mladića do deset sati čučala u nekadašnjem podrumu velike kuće koji je prije služio za rasonodu, a koji je Artur sada pretvorio u laboratorij i dvoranu za eksperimente. Obojici su obrazi bili užareni i nisu primjećivali kako vrijeme prolazi.

– Zavidim ti – naposljetku reče Jochen.

– Baš obratno – uzvratil Artur. – Sve govori da ja moram tebi zavidjeti... Ti si veliki junak!

Već zarađuješ, imaš motor, dok se mi još uvijek moramo baktati zadaćama.

– Svakog bi se časa mijenjao s tobom – bez razmišljanja reče Jochen.

– Pa učini to – reče Artur – mislim... da se još uvijek možeš vratiti u školu. Konačno... godinica koju si izgubio...

– Pa, ne znam – uzvratila Jochen – to mi ne bi bilo ugodno.
– Nakon kratke stanke dometne:

– Nije mi samo do vremena koje sam izgubio nego sam vjerojatno zaboravio polovinu onoga što sam prije naučio.

– Toga bi se već sjetio.

– Možda da, a možda i ne.

– U svakom slučaju uvijek možeš doći k meni, pa možemo zajedno vršiti pokuse. Naravno, ako ti se da.

– Još pitaš! – usklikne Jochen vrebajući priliku da se raspita za Sibilu. – Kako je drugima iz razreda? Jesu li ove godine svi prošli?

– Na sreću jesu. Peteru je išlo prilično teško. Zato se Anita malopomalo razvila u inteligentnu zvijer. Uostalom, sprijateljila se s jednim studen tom, prilično zgodnim tipom. Mislim da joj od zgrade do zgrade pomaže.

– A Sibila? – upita Jochen. – Jeste li o njoj što čuli?

– Ne, a ti?

Jochen je izbjegavajući rekao:

– Mislim da su se njezini roditelji nekamo preselili.

– Da, možda, nešto sam načuo u tom smislu – neodređeno reče Artur. Ugasili su svjetla u podrumskim prostorijama i pošli zajedno kroz vrt.

– Ali, Anita bi morala biti s njom u vezi.

– Možda – ravnodušno reče Artur.

– Bi li s njom govorio? Iz određenih razloga potrebna mi je Sibilina adresa. Artur je šutio.

– Molim te, pitaj je, meni za volju – uporno ponovi Jochen.

– Svakako. Samo razmišljam kako bih najbolje počeo. Anita ne smije saznati da želiš doći u vezu sa Sibilom, i sam znaš... a ako se ja o njoj odjednom raspitujem, moglo

bi se također učiniti smiješnim. No, ostavi, past će mi štogod na pa met. Kad ćemo se opet vidjeti?

– Kad ćeš doći do adrese?

– Obećavam ti da ću učiniti sve što mogu. U svakom slučaju, nazvat ću te. No, možeš i prije toga doći k meni.

– Dobro, dakle... do sutra navečer! – Imao je osjećaj da je blizu cilja.

Jensu nije bilo lako da dođe na sastanak koji je one večeri prigodom zaruka ugovorio s Lilo Hesse. Tada je živo želio da ne izgubi iz vida tu kao rosa mladu djevojku i nije mnogo mislio o tome kako će to ostvariti.

Lilo baš nije bila spremna da mu ispuni želju. Tek nakon dugog nećkanja rekla je:

– Dobro, pristajem. Idu će srijede u pet sati kod kina »Atlas«. Bez razmišljanja je pristao:

– Vrijedi, bit ću točan.

One večeri, malo omamljen alkoholom i očaran Liloinom prirodnošću, sve mu se činilo jednostavno. Tek sutradan, kad se otrijeznio, postalo mu je jasno da mora uvjeriti Klaudiju kako u srijedu navečer ne može odmah doći s posla kući.

Budući da je Klaudija bila u poslovnim veza – ma s robnom kućom »Karmann«, otpala su shvatljiva objašnjenja kao radni sastanak, prekovremeni rad i slično. Bilo kakav glupi slučaj mogao bi joj otkriti daje lagao.

Dobro mu je došlo Jochenovo držanje i njegovo moljakanje da mu pomogne. To mu je tako reći u usta stavilo ispriku za srijedu navečer. Rekao je Klaudiji kako je obećao da će Gitte odvesti njezinim roditeljima i da će joj biti od pomoći pri neizbježnom razračunavanju.

Klaudija je držala da je to osobno zalaganje ipak malo pretjerano, no budući da nije htjela biti neljubazna, nije prigovarala. Bila je odmah sporazumna s time da Jens toga dana upotrijebi njezina lijepa sportska kola.

U srijedu ujutro poljubila ga je osobito nježno i rekla:

– Nadam se da neće dugo trajati... Nastoj da bude što kraće, meni za ljubav!

Odahnuo je kad su se za njim zatvorila vrata dizala.

Volio je Klaudiju, bio je siguran da je voli, a ipak mu je u posljednje vrijeme počela sve više ići na živce. Znao je da je pogriješio što se k njoj preselio, ali je potpuno zaboravio da je tu situaciju izazvao zbog loma s roditeljima. Po njegovu shvaćanju, sve je skrivila Klaudija jer se nije mogla zadovoljiti njegovom ljubavlju već je od početka smjerala na brak.

Da, još ju je uvijek volio, ali ga je često gušio osjećaj daje ta ljubav postala dužnošću. Žudio je za slobodom.

Kad je Jens poslijepodne u jarkocrvenom, otvorenom alfa romeu zaokrenuo iza ugla, odmah je ugledao Lilo Hesse. Izgledala je još mlađom no što ju je zadržao u sjećanju, u jednostavnoj modroj lanenoj haljini koju je na sebi imala, potpuno nenašminkana, dok joj je kratka plava kosa bila malo raščupana.

Zaustavio se tik pred njom i povikao:

– Halo, gospođice! Uđite! – 1 kretnjom koja je pozivala otvori vrata auta.

– Zašto? – upitala je. Nasmijao se.

– Pa mislio sam da ćemo se malo provesti.

– Možda ti – drsko uzvрати – ali ja ne.

– Ne budi glupa – navaljivao je. – Dođi! Nije se maknula s mjesta, odmahнула je glavom.

– Ne boj se – rekao je. – Ništa ti neću učiniti!

– Zar si utvaraš, zavodnice, da se tebe bojim?

– Zabacila je glavu na način koji je za nju bio karakterističan.

– Pa što onda? – zapitao je. – čuješ, ovdje ne mogu duže stajati... Stajanje je zabranjeno.

– Tada potraži parkiralište. Čekat ću te ovdje.

– Torbu, s kojom je dosada mahala, ubaci u kola.

– Uzmi to... to je moja opreme za gimnastiku! Sad je ne trebam.

– Pa što namjeravaš? – pitao je. Još nikada ga nijedna djevojka nije tako zbunila.

– Ići u kino, naravno. – Palcem pokaže preko ramena. – U »Atlasu« se daje sjajan vestern...

– Pa, ne znam – rekao je ne baš uvjerljivo. – Ipak bih se radije provezao.

– Pa idi – hladnokrvno je rekla. Nagnula se nad vrata auta i tražila svoju torbu. – Uzet ću svoje stvari.

– Ostavi ih. Neka bude po tvome. Začas sam opet tu...

– Lijepo! Međutim ću kupiti karte. Parkirao je kola. Čekala ga je u predvorju.

– Imam karte – rekla je. – Uzela sam dva mjesta po jednu marku i pedeset...

– Odmah ćeš dobiti novac – reče i rukom posegne u džep hlača. Usprkos prijašnjim opomenama roditelja, a sada i Klaudije, bio je odlučan protivnik novčarki, pa je sitniš uvijek nosio po džepovima. Izvukao je punu pregršt novaca i pružio ih Lilo.

Uzela je jednu marku i pedeset.

– Premalo – rekao je. – Ti si, dakako, pozvana.

– To je velika čast – uzvratila je – ali hvala, ne. Tako se dobro ipak ne poznajemo.

– Molim te, ne budi glupa. – Sam je izbrojio preostali novac i htio gaje utisnuti u ruku. Branila se.

– Ne dolazi u obzir. – Nakon kratkog oklijevanja doda: – Ako mi bezuvjetno želiš nešto pokloniti, tada radije nešto slatko...

Nije čekao da mu to drugi put ponovi. Okrene se prema prodavaonici, kupi golemu kutiju praline a pruži je Lilo s pretjeranim naklonom.

To se nje nije osobito dojmilo.

– Hvala! Čini mi se da imaš mnogo love.

– Sasvim dobro zarađujem.

– Mogu misliti. – Već je otvorila kutiju, stavila je u usta praline s trešnjom u rakiji. – A malo trošiš, zar ne? Ili možda plaćaš zaručnici stanarinu?

Jens je osjetio da mu krv navire u glavu. Takvu drskost još nikada nije doživio. Već je bio spreman da Lilo u istom smislu odgovori, no tada sretne njezin pogled koji je bio

bezazlen kao u kakve bebice, a u kome je bilo samo uljudno zanimanje.

– Ne plaćam – usiljeno je rekao.

– To ti je vrlo zgodno. – Pružila mu je otvorenu kutiju. – Uzmi... zaista su vrlo dobri.

Bio je zahvalan što je tako brzo promijenila temu i veseo kad su napokon sjedili u gledalištu i kad se dvorana zamračila. Nije zamišljao da će sastanak s tom malenom djevojkom biti tako kompliciran. Više nije bio sasvim siguran je li uopće bilo umjesno da se s njom sastane.

Ipak, malopomalo raspoloženje mu se popravilo, osobito kad je počeo glavni film.

Jens dugo nije bio u kinu. Već je navikao na Klaudijin televizor. Ako je Klaudija željela da vidi neki film, nije njemu odgovaralo. Događalo se i obratno. Prošle godine bili su dvaput u kinu, gledali su veoma zanimljive filmove, o kojima su kasnije još satima raspravljali.

Sad je prvi put nakon dužeg vremena gledao film samo za razonodu. Pri tom se zaista dobro zabavljao. Djevojičino oduševljenje zarazno je djelovalo, iako ga je od uzbuđenja žestoko uštinula za ruku.

Samo jednom je pokušao da je privuče k sebi, upravo kad se kauboj opraštao od ljubljene djevojke. No u tome času nije joj bilo stalo do nježnosti, pa je jednostavno otrešla njegovu ruku, a da ni na trenutak nije odvrtila pogled s platna.

Osjetio je da u tom smislu ništa neće kod nje polučiti, pa je digao ruke.

Kad su izašli iz kina, oboje su imali rumene obraze i sjajne oči. Povjerljivo gaje uhvatila ispod ruke.

– Čuješ, to je zaista bilo sjajno, zar ne? Kako je onaj s mosta skočio na jureći vlak... i to s konjem! Jesi li to ikada vidio?

– Da, film je bio zaista sjajan – rekao je i stisnuo joj ruku.

– Kamo ćemo? Imaš li kakvih želja?

I koliko. – Lilo se nasmija. – Ali, što to vrijedi. Tatina kćerka mora sada nastojati da što prije dođe kući.

– Glupost – rekao je – tek je prošlo sedam.

– Baš zato – uzvratila je. – Vrijeme je za večer – Zar ne bi mogla nazvati tvoje i reći da... no na primjer, da si kod neke prijateljice.

– Hm – zamišljeno je nešto progundala, te je već mislio da je uspio. Ali, tada u najbezazlenijem tonu reče:

– A jesi li i ti izmislio kako ćeš prevariti zaručnicu? Naglo je ispustio njezinu ruku.

– Žao mi je ako nemam pravo – reče Lilo s dobro hinjenom nevoljkošću. – Dakle Klaudija zna da smo zajedno... Tada možemo poći do nje.

– Ti si gad – zaškrgutao je zubima. – Prokleti gad!

– Nisi baš jako fin – bezbrižno reče. – Ali, imaš sreću. Grubost muškarca uvijek me očarava. – Bacila je u koš za papir kutiju pralineu koju je za vrijeme filma ispraznila. – Onda ćao... hvala za pralinee. – Pruži mu ruku.

Prihvati je i gotovo bolno stisne.

– Dopusti da te odvezem kući. Pogledala je na ručni sat.

– S obzirom na okolnosti, to bi bilo najbolje.

Šuteći išli su zajedno do parkirališta.

– Lijepa kolica – reče Lilo kad se smjestila na sjedalo pored vozača. Jens je bio već tako razočaran da je samo kratko odgovorio:

– Nisu moja.

– Nisam to ni mislila – bezbrižno uzvratila.

Nije znao što bi joj rekao. Hinio je dajući potpuno zaokupljen time kako će izvesti kola na kolnik.

– No uskoro će biti tvoja, zar ne? – nastavi Lilo ćaskajući.

– Ne znam kako – zarežao je.

– Pa da, Jens! – vedro je rekla. – Kad se oženiš, pripast će ti i alfa romeo... i lijepa nadgradnja! Časna riječ, mislim da je to dobra partija! Zanimam se. Tada promuklim glasom istisne:

– Valjda nećeš tvrditi da sam lovac na miraz?

– Ni govora, Jens – veselo uzvratila. – To mi ni u snu ne bi palo ma pamet. Samo sam navela neke činjenice. Tvoja je krivnja ako iz toga izvlačiš brzoplete zaključke.

– Ti si... – duboko je udahnuo... – Ti si, tako mu Boga, najbezobraznija ženska koju sam ikada susreo.

Izbacila je naprijed čvrstu malu bradu.

– To ti se, Jens, samo čini jer ne poznaješ žene. Nasmijao se, ali smijeh nije zvučao veselo.

– Ne, zaista ne! – tvrdila je. – Ti, na žalost, nemaš sestre. Stoga te žene lako varaju. Pritisnuo je kočnicu.

– Što želiš time reći?

Pogledala ga je. Lice joj je izražavalo čistu nedužnost.

– Baš ništa, Jens, samo to što sam rekla Ni sam delfijsko proročište. Stoga ne smiješ iza svake moje riječi naslućivati dvosmislenost.

Ljutio se na nju, bio je tako srdit da je čvrsto odlučio da je iskrca pred njezinim kućnim vrati – ma i da bez oprostaja odjuri. Neka vidi dokle ju je dovelo njezino bezobrazno ponašanje.

No kad je pred njim stajala s torbom u kojoj je bila gimnastička oprema, upitao ju je, a da zapravo nije htio:

– Kad ćemo se opet vidjeti?

Nedužno se smiješila.

– Kad ćeš biti slobodan?

– U svako doba! – srdito odgovori.

– No, sjajno – veselo je rekla. – Onda ću te na zvati ako...

Upao joj je u riječ.

– Ne!

– Oprosti – spremno je rekla. – To je od me ne bilo glupo. Ne, uza svu ljubav i sve shvaćanje, to ipak ne ide. Kako bi bilo... u nedjelju poslije podne? Znaš, kroz tjedan sam prilično zaposle na.

Tada se Jens strelimice dosjeti da je u nedjelju poslije podne nogometna utakmica koja bi mu mogla pred Klaudijom poslužiti za izgovor.

– Slažem se – rekao je. – Oko tri sata. Da li ti to odgovara?

– Dobro, sastat ćemo se na uglu trgovine u parku. Ali, molim te bez auta. Tvojim zaručnici sigurno ne bi bilo ugodno kad bi znala da ćeš me provesti.

– Pa to ona ne treba saznati.

– Ali, to ja znam – mirno je rekla. – i smatram da je to vrlo neukusno. – Zavodljivo mu se nasmiješila, okrenula se i pošla prema kućnim vratima.

»To mi baš nije bilo potrebno«, ogorčeno je mislio Jens. »Ta se mala beštija svašta usuđuje! Ali, već ću joj ja pokazati!« U nedjelju će čekati dok ne padne noć.

No već kad je dao gas, te je motor snažno zabrujao, znao je da će svakako doći na ponovni sastanak.

Jochen se navikao da svake večeri ide Arturu, a zajedno provedeno vrijeme iz dana u dan činilo mu se zanimljivijim. Upravo su mu prirodne znanosti oduvijek više ležale nego druge, pa je radosno iznenađen ustanovio da je vrlo brzo uspio da se opet uvede i da popuni praznine.

No, bilo mu je jasno da će s jezicima, poviješću i zemljopisom ići mnogo teže. Ako naukovanje objesi o klin, a novac koji je uštedio za auto upotrijebi za instrukcije, mogao bi ujesen opet pohadati školu, iako će biti jedan razred niže od Artura i svojih bivših kolega.

Nije se baš najugodnije osjećao pri pomisli da će kod kuće morati govoriti o svojoj namjeri. Ali, smogao je zato odvažnost, jer je znao daje svaki dan koji provodi u radionici izgubljen za njegove nove planove.

Jedne večeri, upravo kad je otac isključio televizor jer su bile reklame, rekao je kao mimogred:

– Sve mi je više žao što sam napustio školu. Mislim daje to bila velika pogreška.

– Sjeti se da sam te upozorio – reče gospodin Korner i otvori novine.

– Da, tako je – brzo potvrdi Jochen. – A danas se sam na sebe ljutim što te nisam poslušao.

– Pa to sam i mislio. Ali, sada nema smisla da se ljutiš.

– Možda ipak nije kasno... – bojažljivo će Jochen.

Gospodin Korner nije dalje pitao kako je Jochen očekivao. Činilo se da se potpuno zadubio u čitanje novina.

– U posljednje vrijeme češće sam bio s Arturom – reče Jochen. – S Arturom, iz mojega bivšeg razreda. Ustanovio

sam da bih mogao nastaviti školu, budem li se marljivo prihvatio knjige.

Gospodin Korner je još uvijek šutio.

– Godinu bih, dakako, izgubio, ali to bi ipak bilo bolje nego... Dakle, tata, iskreno govoreći, naukovanje kod majstora Swihaleka više me ne zanima.

Gospodin Korner spusti novine, pogleda sina i mirno reče:

– Prošle godine u ovo vrijeme više te nije zanimala škola... a iduće godine bit će opet isto.

Tad ćeš se možda odlučiti da budeš glumac... ili pjevač zabavnih pjesama... ili uzgajač pasa...

– Oče!

– Nemaš nikakva razloga da se uzbuđuješ. Radije se malo bolje pogledaj, pa ćeš vidjeti da pri lično brzo mijenjaš odluke.

– Ovoga puta – odrješito reče Jochen – mislim sasvim ozbiljno. Stekao sam dovoljno iskustva. Kunem se da ću izdržati do velike mature.

– Zao mi je – smireno reče gospodin Korner. – Vjerujem ti da to iskreno misliš. Ipak, moram zahtijevati da svršiš jedno...

– Školu!

– Ne, najprije naukovanje.

– Ali, ne možeš od mene zahtijevati da cijeli život...

– O tome nitko ne govori. Kad svršiš naukovane, još uvijek možeš u večernjim tečajevima položiti maturu... ako ti je ozbiljno stalo do učenja. A kad oboje završiš, i naukovanje i maturu, plaćat ću ti studij... Samo ne reci da to nije velikodušan prijedlog.

Pravo uzevši, to je zaista bilo tako, a ipak je Jochen bio vrlo razočaran. Bio je uvjeren da će otac oduševljeno prihvatiti njegovu odluku. Umjesto toga predložio mu je obilje uvjeta.

Svoje brige povjerio je Arturu. Ali to se Artura nije osobito dojmilo. Smatrao je da je prijedlog gospodina Kornera razborit.

Jochen je radije promijenio temu i upitao:

– Jesi li u međuvremenu saznao što je sa Sibilom?

To je pitanje postavljao već više puta, ali nije dobivao zadovoljavajući odgovor.

Artur je neprimjetno oklijevao da odgovori, a zatim reče:

– Ipak, nešto sam saznao. Sibila je opet u gradi i radi kao tajnica...

– Gdje? – odmah upita Jochen.

– Nemam pojma – ustvrdi Artur.

– No, zašto nisi... – počeo je Jochen. Artur mu nije dao da završi rečenicu.

– Kako to zamišljaš? Nisam smio dopustiti da Anita primijeti kako nam je važno da pronađemo Sibilu. Mogla bi me povući za nos. Ta poznaješ djevojke!

– Pa da – priznao je Jochen – ali...

– Nikakav ali! Pouzdaj se u mene, to ću već iz vesti.

Jochen se zadovoljio tom izjavom. Drugo mu nije ni preostalo. Ni časka nije pomislio da Artur nastupa dvolično.

Artur zapravo nije htio da kaže cijelu istinu. Već je, naime, odavno saznao za poduzeće u kojem Sibila radi. To uopće nije išlo teško: samo je Aniti natuknuo, a ona mu je bez suzdržavanja dala adresu.

Iz razumljivih razloga Artur nije to saopćio Jochenu. Jochen je za njega bio jedini pravi životni drug te je vrlo patio zbog toga što se sasvim prekinula veza kad je Jochen napustio školu. Sada je bio sretan daje sve kao prije, čak i bolje, pa se bojao da Jochena opet ne izgubi zbog Sibile. Artur je samo radi toga zavaravao prijatelja.

Jens je u nedjelju poslijepodne uzalud čekao Lilo Hesse.

S teškom mukom rastao se od Klaudije koja nije htjela uvidjeti zašto ga ne bi mogla pratiti kad je već iznenada došao na ideju da ode na nogometnu utakmicu. Nije mu drugo preostalo nego da upriliči svađu, pa je svijest da Klaudija ima pravo, a on krivo, još više pojačala njegov bijes; ta mu je svijest otežavala da pronađe bilo kakvu njezinu pogrešku i pogoršavala je neugodnu situaciju u koju je dospio.

Stajao je na uglu trgovine u parku i čekao Lilo koja nije dolazila. Trajalo je barem dvadesetak minuta dok mu je postalo jasno da Lilo nije zakasnila već da zaista neće doći.

Zašto ga je obmanula?

Nešto slično nije se Jensu Korneru već godinama dogodilo. Zbog toga je Lilo u njemu pobudila mnogo jače zanimanje nego što bi to učinila ponašanjem koje bi ga očaralo. Jednostavno nije shvaćao kako ga je ta mala učenica mogla nasamariti. To je prelazilo njegov vidokrug i uzdrimalo njegovu samosvijest.

Danomice je čekao ne bi li Lilo bilo gdje i bilo kada susreo, no to nije dočekao. Kao dajce nestala, a nije mogao dajce zatekne na putu u školu jer je u to vrijeme radio u robnoj kući »Karmann«.

Naposljetku nije izdržao, pa je telefonom nazvao Hesseove i to iz stana Klaudije Miller. Iznimno je bio sam kod kuće jer je Klaudija morala poći u hotel »Eden« na poslovni sastanak s pročelnikom jednog propagandnog odjela.

Jens se nadao da će na telefon doći Lilo i kad se javila njena majka već je bio spreman da spusti slušalicu. No, to mu se činilo djetinjasto te je izgovorio svoje ime.

– Jens Korner, lijepo od vas! – veselo je rekla gospođa Hesse, ali se onda sjetila da Jens živi sa ženom koja je deset godina starija od njega, pa dometne potpuno promijenjenim suzdržanim tonom: – Da, molim, što želite?

– Htio bih govoriti s Lilo – odlučno reče Jens. Gospođa Hesse oklijevala je s odgovorom te Jens ne bi bio iznenađen da gaje jednostavno odbila. Umjesto toga, rekla je:

– Samo trenutak!

Nakon nekoliko časaka bila je na telefonu Lilo.

– Halo, Jens – rekla je, a glas joj je zvučao iščekivajući, a ujedno vrlo budno., – U nedjelju sam te uzalud čekao – odmah je rekao.

– Da. Na žalost. Nisam mogla.

– Barem si me mogla obavijestiti.

– Kako? – uzvratila je.

Njezino protupitanje bilo je opravdano. Ipak je rekao:

– Mogla si me naći kod »Karmanna«!

– Nisam mogla nakon prestanka posla, a ni nedjeljom.

Nije mu palo na um što bi na to odgovorio, a i ona je šutjela. Nije se ispričavala, kako je očekivao, niti je dala pravo objašnjenje, a nije predložila da se ponovo sastanu. To ga je sasvim zbunilo.

– U svakom slučaju, lijepo je od tebe što si na zvao – rekla je Lilo nakon šutnje. – Moram završiti. Večera je spremna.

– Ne bi li nakon toga mogla skočiti dolje?

– Ako ti je baš stalo...

– Da, vrlo mi je stalo.

– Dobro, dakle... za pola sata. U parku.

Ovoga puta je zaista došla. Izgledala je dražesno. Ponašala se sasvim bezazleno, veselo i zadovoljno, pa nije mogao da joj išta predbaci. Njegov se gnjev rasplinuo i odjednom mu se pričinio besmislenim.

Šetali su držeći se za ruke dok se sumrak polagano spuštao. Nisu bili jedini par koji je te večeri bio u parku, te su jedva našli slobodnu klupu. Sjeli su, a on je ruku ovio oko njezinih ramena.

– Lilo, mnogo sam mislio na tebe – nježno je rekao. Nasmiješila mu se, ali se malko odmakla.

– I ja na tebe, Jens.

– Znaš li da si mi se uvijek sviđala! Još dok si bila derište! Nasmijala se.

– A i ti si mi se uvijek sviđao, Jens... Još dok sam bila derište.

– Pa onda... – rekao je i htio ju je poljubiti. Strelovito je okrenula lice u stranu.

– Zaboravljaš da si zaručen.

– Pa onda... zaručen još ne znači i oženjen.

– Točno. Da si oženjen, ne bih ovdje s tobom sjedila.

– Lilo – rekao je i pokušao da je opet privuče k sebi – zašto si otežavaš život? Ta priznala si da me voliš...

Odgurnula gaje.

– Upravo zato – energično je rekla.

– Čuj me, Lilo. Čini mi se da imaš sasvim krive pojmove. Što sam zaručen, ne znači da ću se i oženiti s Klaudijom Miller.

– Zašto si se uopće s njom zaručio? – upitala je bez okolišanja.

– Daje razveselim...

– To za nju zaista mora biti sjajno! – ozbiljno reče Lilo. – Zaruke za koje već sada dobro zna da ne vode ni do čega.

– Ali, ona to ne zna! Lilo stavi prst na nos.

– Aha, ona misli da ćeš se s njome vjenčati... ali ti znaš da nećeš. Jesam li te pravo shvatila?

– Lilo, prokletstvo, što znače sve te brbljarije?

– Mislim da je to vrlo zanimljivo – drsko je iz javila. – Pričaj mi kako ćeš izvesti da ne primijeti da je ti...

No nije dospjela dovršiti rečenicu jer je ovaj put zaista uspio da je zaskoči. Prije nego što je očekivala, zagrlio ju je i poljubio.

U istom času oglasio se u njihovoj neposrednoj blizini prigušeni, zadihani, bolni glas, te se uplašeni rastaviše.

Pred njima je stajao Jan, blijed poput krede, stisnutih šaka.

Prije no što su Lilo i Jens pravo shvatili da ih je već duže vremena morao promatrati, okrenuo se na petama i odjurio.

Lilo skoči na noge i potrči za njim.

Jens je bio tako iznenađen da se sabrao tek kad je vidio kako njezina svijetla haljina svjetlucajući nestaje između grmlja.

Učinio je nekoliko koraka, kao da bi htio potrčati za njima, ali je shvatio da su previše odmakli. A i bojao se da ne ispadne smiješan trčeći za tim maloljetnicima.

Zapalio je cigaretu i mirno krenuo prema izlasku iz parka. No, to je bio samo privid. U duši je bio tako uzbuđen, tako nesabran kao nikada u životu.

Lilo ne bi dostigla svoga školskog druga jer je brže trčao od nje. No nagazio je na neku rupu, spotakao se i pao

koliko je dug i širok.

Lilo uopće nije shvatila što se dogodilo: odjednom joj je nestao s vida.

– Jan! – povikala je. – Jan!

Nije se micao, tiho je i ukočeno ležao zakopavši u ruke glavu sa crnim raščupanim uvojcima. Ali Lilo nije popustila.

– Ta reci nešto! Nisi u nesvijesti!

– Pusti me na miru! – osorno je progundao.

– Moram s tobom govoriti – tvrdoglavo reče Lilo. – Sigurno želiš znati kako stojim s Jensom...

Okrene se na leđa, zurio je u nju.

– Zar to meni želiš pričati? – smeteno reče.

– Naravno, na to imaš pravo, Jan. Naposljetku, to je bila tvoja ideja da pokušam otrgnuti Jensa od te gospođe Miller... Zar nisi to sam htio? Stoga si me tada i poveo sa sobom na proslavu zaruka!

Janu je nestalo daha. Htio je prosvjedovati. Ali meka, koju mu je Lilo držala pred nosom, bila je previše zamamna. Kad bi je progutao, mogao bi barem malo smiriti svoju pozlijedenu samosvijest. Nije mogao zamisliti da Lilo ne vjeruje u ono što govori, pa ako je ona u to uvjerena, zašto da to pobija?

– Da, tako je – oklijevajući reče.

– Dakle, vidiš – rekla je. – Pazi, potreban mi je tvoj savjet...

Klaudija je promatrala mladu djevojku, koja je onako uzbuđena bila vrlo dražesna, te se morala truditi dane pokaže svoju antipatiju.

– Zacijelo si htjela govoriti s gospodinom Kornerom? – hladno upita.

– Da! – s mukom procijedi kroza zube. – To je... nemam koga pitati za savjet... Janje, na ime, nestao!

– Jan! – Klaudija zaključa vrata automobila. – Zao mi je, ali ne mogu zamisliti kako bi gospodin Korner tu mogao pomoći.

– Ipak. Jens je jedini čovjek koji... – Lilo za stane. – Oprostite što ga tako zovem, ali mi se... mi se poznajemo

tako reći od malih nogu...

– Ipak još uvijek ne shvaćam što želite od njega?

– Kad bih se mogla povesti s vama gore – moleći reče Lilo – da vidim je li tu! Tu molbu Klaudija nije mogla odbiti.

– Što se mene tiče... – rekla je, ali joj glas ni kako nije zvučao prijateljski. Lilo se nije dala zaplašiti. Pratila je Klaudiju u stopu.

– Ako ne... mislim da tada ne mogu... ali ipak... – tajanstveno je mrmljala.

Dok su u garaži ulazili u dizalo te se njime gore vozili, usrdno se nadala da će Jens možda ipak biti kod kuće. Uvidjela je da je Klaudija Miller čvrsta tvrđava s kojom sama ne bi mogla izaći na kraj. Napeto je razmišljala kako će dalje nastaviti, ako ne bude Jensa, te ju je odvažnost gotovo napustila.

No, imala je sreću. Jens je sjedio u golemoj elegantnoj stambenoj prostoriji. Noge je ispružio na niski stol, pored sebe imao je čašu vina, pred sobom rastvorene novine, a na rubu pepeljare cigaru. U najnovije vrijeme odlučio je da puši cigare, jer je ustanovio da to djeluje izrazito muški.

Kad je vidio Klaudiju, nemarno je ustao, no kad je prepoznao Lilo, koja se uz nju gurala, napustila gaje sigurnost. Djelovao je zbunjeno, gotovo smeteno, a to, dakako, nije izmaklo Klaudiji.

– Dolje sam slučajno naišla na malu... – zaustila je.

Alije Lilo sama došla do riječi.

– Jana nema – uzbuđeno je rekla. – Posvuda sam ga tražila... nema ga kao da je nestao s lica zemlje.

– On je sigurno već odavna kod kuće – izjavi Jens.

– Ne! Tamo sam nazvala prije pola sata! – Lilo promijeni ton. – No ako misliš... nazovi...

Jens nehotice razvuče lice kao daje zagrizao u kiseli limun. Već mjesecima nema nikakve veze s obitelji, pa mu nikako nije odgovaralo da se javi upravo sada, u toj neugodnoj prilici.

Klaudija pogleda Jensa, pa zatim Lilo.

– Što se zapravo dogodilo? – htjela je znati.

– Ništa važno – odmahne Jens.

– No, kad ne bi bilo važno... Lilo joj upadne u riječ.

– Zabrinuti smo – odrješito reče. – Vrlo opravdano... za Jana. Bojimo se... da je... – napadno je zastala, a zatim nadopunila rečenicu – ... da je doživio mali šok.

– Kakav šok? – pitala je Klaudija koja ništa nije shvaćala.

– Da, možda... to bi se tako nekako moglo nazvati – zbunjeno prizna Jens. – No u ovom času to nije bitno! Jan je nestao, o tome se radi...

– Zašto? – upita Klaudija i pogleda Jensa, a za tim Lilo.

– Sve je bilo sasvim nedužno – brzo reče Lilo. – Bila je to šala... Nesporazum... Jens nije mogao znati...

– Prokletstvo! Da, poljubio sam je! – zavikne Jens. – Ako mi to tako strašno zamjeraš, molim! Poljubio sam je i u tome ne vidim tako teški zlo čin...

Klaudija je problijedjela, rukama je grčevito stisnula ploču pisaćeg stola.

– Ne gledaj me tako kao da sam zločinac – viknuo je Jens. – Pa što je na tome ako sam po ljubio mladu djevojku? Ne, savjest mi je čista, pot puno čista! Mlad sam i želim biti slobodan... Do sta mi je tvoga vječitog skrbništva... dosta mi je svega ovoga!

Klaudija duboko i glasno uzdahne.

– Slobodan si – svladavši se reče. – Možeš ići kamo te volja. Ne zadržavam te.

Skinula je zaručnički prsten s prsta i bacila mu ga pred noge.

Lilo se hitro poput lasice prignula, podignula prsten i stavila ga u džep Jensova kaputa.

– Dođi – rekla je. – Mislim da sam se dosjetila gdje bi Jan mogao biti... – Primijetila je da se Jens i Klaudija još uvijek ukočeno gledaju kao preko dubokog jaza, pa je zanijemila.

Jens je skinuo prsten s prsta i položio ga ispred Klaudije na pisaći stol.

– Zbogom! – rekao je. – Zao mi je sto je sve moralo tako svršiti.

– Idi! – rekla je. – Idi! Date više ne vidim!

– Noćas ćeš ostati ovdje, zar ne, Jens? – upitala je gospođa Korner. – Spremit ću ti krevet u Janovoj sobi.

I tako je bilo.

Prije no što je Jens pošao u krevet, zapalio je svjetiljku na noćnom ormariću i bacio pogled na Jana. On, začudo, više nije spavao. Gledao gaje budnim očima.

– Hoćeš li, Jens, opet ostati kod nas? – upitao je.

– Možda. A možda ću iznajmiti namještenu sobu.

– Ali, otišao si od gospođe Miller, zar ne?

– Da, Jan... a sada spavaj.

Jens utrne svjetlo i zavuče se u krevet. No nije spavao. Prekrižio je ruke iza glave i mislio:

te je noći morao o koječemu misliti.

– Jens... – rekao je Jan.

– Spavaj!

– Ne, Jens... moram ti još nešto reći... – Jan je duboko uzdahnuo, – Ustupam ti Lilo! Jens se podigne na laktove.

– Što to kažeš?

– Dobro si shvatio. Povlačim se, a ti uzmi Lilo Hesse.

– Zar više ne voliš Lilo?

– Pa da, ali...

– Sada mi još reci da si samo iz plemenitosti spreman da se nje odrekneš.

– Ne, to ne – prizna Jan. – Nego... znaš, ona je za mene previše prepredena. Uvijek me u sve mu nadvisivala. Radije ću potražiti neku... koja je... kojoj sam dorastao.

Iznenada Jensu sine pred očima i začudi se da prije nije na to došao.

– Tada je sve to... Lilo inscenirala?

– Ne baš sve – reče Jan. – Da sam vas zatekao kako se ljubite... nije bilo namješteno.

– Ali ostalo?

– Nikada ne bih pri tom sudjelovao da nisam i ja mislio da je gospođa Miller za tebe prestara. To liko mi je bilo stalo da se vratiš k nama, da se po miriš s roditeljima... a Lilo je rekla, ona je rekla...

– Što je rekla?

– Da ti gospođu Miller pravo ne voliš, već da si joj upao u mrežu i stoga...

– Vi ste se zaista urotili protiv mene!

Jan se trenutak bojava da će se Jens razbjesnjeti. No tad je čuo neobičan zvuk. Konačno shvati da se Jens smije, najprije prigušeno, a zatim grohotom. Jan se sretan pridruži tom smijehu koji ih je obojicu oslobađao briga.

Opet je počela škola. Artur je ležao na klinici., Pretrpio je tešku prometnu nezgodu. Svakoga dana netko gaje posjećivao, u prvom redu razredni drugovi, a jednog dana došla mu je u posjet i Sibila.

Tiho je ušla u sobu, u ruci je držala veliku kitu cvijeća.

Artur se obraduje. Zbog debelog zavoja na glavi izgledao je promijenjeno, a govorio je samo o školi, o tome što je sve propustio i da njegovi roditelji namjeravaju da ga pošalju u neki internat.

Sibila je za taj posjet dobila jedan sat slobodnog vremena. Bila je tajnica u jednom velikom poduzeću. Liječnik je dopustio da kod bolesnika ostane samo petnaest minuta.

Kad je Artur načas prestao govoriti, Sibila je brzo iskoristila priliku da nešto kaže o sebi.

No nije daleko dospjela. Artur je već sklopio oči. Nešto je mrmlijao što Sibila nije mogla razumjeti. Ustala je.

– Arture, želim ti sve najbolje... i da uskoro ozdraviš!

Na vršcima prstiju pošla je do vrata, otvorila ih je i sudarila se s Jochenom. Stavila je prst na usta i šapnula:

– Spava!

Zatvorila je vrata za sobom.

U svijetlom praznom bolničkom hodniku stajali su Jochen i Sibila jedno naspram drugoga, gledali su se u oči. Činilo im se kao da su vrijeme što je prošlo i međusobni nesporazumi izgubili svako značenje.

– Donio sam Arturu malo voća – rekao je Jochen. – Stavit ću ga na njegov noćni ormarić. Sasvim tiho uđu u sobu.

No, Artur ih je čuo. Otvorio je oči kad su jedno pored drugoga stajali u podnožju kreveta i gledali – Želim vam

mного sreće – rekao je i tada opet sklopi oči.

– Mogu li te kamo odvesti? – pitao je Jochen kad su izašli iz sobe.

– Da, rado – bez oklijevanja reče Sibila.

– Kući?; – Ako ti se baš žuri.

– Ne, ne žuri mi se.

Popela se iza njega na motocikl. Izvezli su se izvan grada u vrtni restoran koji je nekada bio cilj njihovih školskih izleta. Nastala je jesen. Crveno i zlatnožute lišće bjelogoričnog drveća plamtjelo je između tamnih jela. Nebo je bilo nježno, mliječnomodro.

Sibila i Jochen tako su prostodušno razgovarali kao da su se jučer posljednji put vidjeli. U vrtu su pili kavu, zatim su tumarali po šumskim putovima. Pri svakom koraku šušalo je uvelo lišće.

– Sretan sam što smo se opet našli – rekao je i uhvatio je za ruku. Uzvratila je stisak.

– I ja. Ne bih htjela da te opet izgubim. Zastao je i zagledao se u nju.

– Neću te zavaravati, Sibilo...

Lecnula se.

– Jesi li zaručen?

– Ne. Nikad nisam ni za jednu djevojku bilo što ozbiljno osjećao osim za tebe. I ti to dobro znaš. Ali... namjeravam položiti veliku maturu i postati inženjer. Preda mnom je dug put.

Zabacila je glavu i nasmije šila mu se.

– Jochen, zajedno ćemo njime poći.

Zagrlio ju je i poljubio, a taj poljubac bio je više nego nježnost i strast. Bio je prešutni zavjet.